

ത്യാഗരാജസുധ

(ശാസ്ത്രീയസംഗീതം)

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

ത്യാഗരാജസുധ

(Malayalam)

THYAGARAJASUDHA

Musicology

By K. P. S. MENON

First Published June 1979

PRINTED AT K. P. PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 12.00

Published by K. P. S. Menon

Distributors
NATIONAL BOOK STALL
KOTTAYAM — TRIVANDRUM — ERNAKULAM — CANNANORE
TRICHUR — PALGHAT — QUILON — KOZHIKODE — ALLEPPEY

ത്യാഗരാജസുധ

(ശാസ്ത്രീയസംഗീതം)

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

വിതരണം

നാഷനൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 12.00

കെ. പി. എസ്. മേനോന്റെ കൃതികൾ

ത്യാഗരാജസുധ
കഥകളിയാട്ടപ്രകാരം (രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ)
കഥകളിരംഗം
ചെങ്ങന്നൂർ രാമൻപിള്ള
സി. ശങ്കരൻനായർ

S2707 D242/78–79 1–1000

सद्गुरु त्यागराजस्वामी

അവതാരിക

സംഗീതകൃതികൾ ഗാനം ചെയ്യുന്നതും ശ്രോതാക്കൾ കേട്ട് ആസ്വദിക്കുന്നതും അർത്ഥഗ്രഹണത്തോടുകൂടിയായാൽ പ്രയോജനം എത്രമാത്രം വർദ്ധിക്കുമെന്നത് അനുഭവം കൊണ്ടറിയുന്ന കാര്യമാണ്. പക്ഷെ സ്വഭാഷയിലെ കൃതികളിൽത്തന്നെ ഇതിനു ക്ലേശമുണ്ടാകാമെന്നിരിക്കെ, അന്യഭാഷാകൃതികളെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രയാസം പറയേണ്ടതില്ല.

കർണ്ണാടക സംഗീതത്തിലെ അത്യുന്നത ഗാനകൃത്തായ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ കൃതികൾ കേരളത്തിൽ വളരെ പ്രചാരത്തിലുള്ളവയാണെങ്കിലും, തെലുങ്കുഭാഷയിലുള്ള അവയ്ക്കു മലയാളത്തിൽ അർത്ഥവിവരണം നൽകുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ വിരളമാണ്, ഉള്ളവ തന്നെയും ഇപ്പോൾ ലഭ്യമല്ല. അവയിലെ ഗാനങ്ങളുടെ സംഖ്യ ചെറുതുമാണ്. ഈ ദുഃസ്ഥിതി പരിഹരിച്ചു മലയാളികളായ സംഗീതരസികന്മാർക്ക് ത്യാഗരാജസ്വാമികളുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളുടെ വിശദവും സമ്പൂർണ്ണവുമായ അർത്ഥവിവരണം നൽകുകയെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി ശ്രീ. കെ. പി. എസ്. മേനോൻ രചിച്ചിട്ടുള്ള 'ത്യാഗരാജ സുധ' സ്വാഗതാർഹമാണ്. കലാമർമ്മജ്ഞനും ക്ലേശസഹിഷ്ണുവുമായ ഗ്രന്ഥകാരൻ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ വളരെ വിജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളീയരായ സംഗീത പ്രേമികൾ അദ്ദേഹത്തോടു കൃതജ്ഞരായിരിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല.

എസ്. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ

മുഖവുര

സംഗീതത്തിൽ താത്പര്യമുണ്ടായ കാലം മുതൽ എനിക്കു ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ ഇതര ഗാനങ്ങളിലേറെ ഇമ്പമുണ്ടായിരുന്നു. അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കേണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടായതു് വളരെനാൾ കഴിഞ്ഞാണു്. അതു സാധിച്ചതോടുകൂടി എന്റെ ആസ്വാദനശേഷി പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചതായി തോന്നി. കേരളത്തിലെ മറ്റു സംഗീതരസികന്മാർക്കും ഈ സ്വാനുഭവം പകർന്നുകൊടുക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം വെച്ചുകൊണ്ടു് ത്യാഗരാജസാഹിത്യം കുറച്ചെങ്കിലും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ തീർച്ചയാക്കി.

തെലുങ്കും മലയാളവും ഒരുപോലെ അറിയുന്നവർ കുറവാണു്; അങ്ങനെയുള്ളവർ സംഗീതത്തിൽ കൂടി താത്പര്യമില്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങനെയൊരു കൃത്യത്തിനു തുനിയുകയുമില്ല. എനിക്കു് തെലുങ്കിൽ വലിയ പരിചയമില്ലാത്തതിനാൽ എന്റെ ഉദ്ദേശ്യം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനു മദ്രാസിലും ഹൈദരബാദിലും മറ്റുമുള്ള ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാരെ സമീപിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്.

തമിഴിൽ ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളുടെ തർജ്ജമകളുണ്ടു്. എന്നാൽ ഇതിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ ഓരോ പദത്തിനും അർത്ഥം കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണം ഇല്ലെന്നാണറിയുന്നതു്. ഒത്തുനോക്കുവാൻ മാത്രമേ ആ തർജ്ജമകൾ എനിക്കുപകരിച്ചിട്ടുള്ളു.

സാധാരണയായി പാടിക്കേൾക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ മാത്രമാണു് പരിഭാഷ ചെയ്യാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. അല്പം ചിലതു് ഇപ്പോൾ സർവ്വസാധാരണമായി പാടിവരുന്നില്ലെങ്കിലും (ഉ ‘തവമെറുഗ’, ‘മനസുവിഷയ’) അവയുടെ സാഹിത്യഗുണം പരിഗണിച്ചു ചേർത്തിട്ടുള്ളതാണു്. ആശയ ഗാംഭീര്യവും സംഗീതമാധുര്യവും ആലോചിച്ചാൽ ഏതൊരു ത്യാഗരാജ കൃതിയും ത്യാജ്യമല്ല. എന്നാൽ സാമാന്യം

സംഗീതരസികന്മാരുടെ ആവശ്യം മുൻനിർത്തി തയ്യാറാക്കിയതാണു് ഇതു്. ഗ്രന്ഥവിസ്തൃതി കഴിയുന്നതും കുറയ്ക്കേണ്ടി വന്നു. ഈയൊരു കാരണത്താൽ അപൂർവ്വമായി മാത്രം പാടിക്കേൾക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ വിട്ടിട്ടുള്ളതിനു പുറമെ ഒന്നിലേറെ ചരണങ്ങളുള്ള കീർത്തനങ്ങളിൽ പതിവായി പാടാറുള്ള ചരണം മാത്രമാണു ചേർത്തിട്ടുള്ളതു്.

കീർത്തനങ്ങളുടെ സാഹിത്യപരവും സംഗീതപരവുമായ ചേതനയിലേയ്ക്കു കടന്നു് ഭക്തിപൂർവ്വം പാടുമ്പോഴാണു് ഒരു ഗായകൻ ആത്മാവിഷ്കരണം സാധിക്കുക; ഒരു കലാകാരന്റെ മഹനീയമായ ധർമ്മം അതാണല്ലോ. ഈ ആത്മചൈതന്യമില്ലാതെ പാടുന്നതു കേവലം ഗാനാലാപം മാത്രമായിരിക്കും. ഓരോ ഗാനാലാപവും യഥാർത്ഥത്തിൽ വ്യാഖ്യാനം തന്നെയാണു്; ജ്ഞാനം എത്രയുണ്ടോ അത്രനന്നാവും വ്യാഖ്യാനം.

നൈസർഗ്ഗികമായ വാസനയാലും അഭ്യാസത്തികവിനാലും ലോകോത്തരങ്ങളായ കലാശില്പങ്ങളെ നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രതിഭാശാലികൾ ഈശ്വരാംശമാണെന്നോ, സർഗ്ഗാത്മകമായ അവരുടെ സിദ്ധി ഒരു ദേവന്റെയോ ദേവിയുടെയോ അനുഗ്രഹത്താലാണെന്നോ, വിശ്വസിക്കുന്നവരാണു ഭാരതീയർ. ആ മഹാന്മാരെപ്പറ്റി ഐതിഹ്യങ്ങൾ വളർന്നു വരുന്നതു സ്വാഭാവികമാണു്. ത്യാഗരാജസ്വാമികളെപ്പറ്റിയും പല ഐതിഹ്യങ്ങളും പ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അവയിൽ ചിലതു് ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്.

സ്വാമികളുടെ ശിഷ്യരിൽ പ്രധാനിയായിരുന്ന വാലാജപേട്ട വെങ്കടരമണഭാഗവതർ തന്റെ വാർദ്ധക്യത്തിൽ ഈ കീർത്തനങ്ങൾ ഓലഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ എഴുതിവെക്കുകയുണ്ടായിയെങ്കിലും ആദ്യകാലത്തു് അവ പഠിച്ചിരുന്നതും പഠിപ്പിച്ചിരുന്നതും വാമൊഴിയായിട്ടായിരുന്നു. തന്മൂലം പാഠഭേദങ്ങൾ ചില കീർത്തനങ്ങളിൽ വന്നു ചേർന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള പാഠാന്തരങ്ങളെയും ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്.

ഈ പരിഭാഷ തയ്യാറാക്കുന്നതിൽ ആന്ധ്രപ്രദേശത്തുള്ള പലരുടേയും സഹായം എനിക്കു ലഭിച്ചി

ട്ടുണ്ട്. അവരെല്ലാവരുടെയും പേരു പറഞ്ഞു നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുക വിഷമമാണ്. എന്നാൽ അഞ്ചു പണ്ഡിതന്മാരുടെ സാഹിത്യപരമായ സഹായത്തിനു പുറമെ സ്നേഹപൂർവ്വമായ പ്രോത്സാഹനം കൂടിയുണ്ടായി: ഉസ്മാനിയ സർവ്വകലാശാല തെലുങ്കു വകുപ്പ് അദ്ധ്യക്ഷൻ ഡാ. ബി. രാമരാജു, മദ്രാസ് ലയോല കോളേജ് തെലുങ്കു ലക്ചററായിരുന്ന ശ്രീ സി. സത്യനാരായണ, പാലം (ഹൈദരബാദ്) എസ്. വി. കോളേജിലെ ഗണിതവകുപ്പദ്ധ്യക്ഷൻ ശ്രീ. കെ. വി. സുബ്ബറാവ്, ഡാ. ആർ. കൃഷ്ണസ്വാമി, കൊടൈക്കനാൽ, 675 ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളും തമിഴിലേയ്ക്ക തർജ്ജമചെയ്ത ശ്രീ. ടി. എസ്. പാർത്ഥസാരഥി, മദ്രാസ്_ഈ അഞ്ചു പേരോടും എനിക്കുള്ള കടപ്പാട് അഗാധമാണ്. കൂടാതെ, മദ്രാസ് സംഗീത കലാശാല നടത്തുന്ന ശ്രീമതി ശാരദ പാർത്ഥസാരഥിയും ശ്രീ. എൻ. ഡി. പാർത്ഥസാരഥിയും ഇതിൽ സഹകരിക്കുകയുണ്ടായി.

ഒരു അവതാരിക കൊണ്ട് ഇതിനെ ഭൂഷിതമാക്കിയ പണ്ഡിതോത്തംസവും സംഗീതരസജ്ഞനും ആയ ഡാ. വെങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ അവർകളോട്

ളട്ടെ. പ്രസ്താവിച്ചു കൊ

കെ. പി. എസ്. മേനോൻ

കൊടുങ്ങല്ലൂർ,
1_10_1978.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ

പതിനേഴാം നൂററാണ്ടിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ ഭരണാധികാരത്തിൻ കീഴിൽ ജീവിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാതെ ആന്ധ്രപ്രദേശത്തിലെ പല ബ്രാഹ്മണ കുടുംബങ്ങളും സ്വദേശം വിട്ട് തമിഴ്നാട്ടിലുള്ള തഞ്ചാവൂരിൽ വന്നു കുടിയേറി പാർത്തു. പ്രകൃതിയാൽ അനുഗ്രഹീതവും കാവേരിനദിയുടെ പരിലാളനംകൊണ്ടു് ഫലഭൂയിഷ്ഠവുമായ ഈ പ്രദേശം മഹാരാഷ്ട്രവംശജരായ രാജാക്കന്മാരാണ് ഭരിച്ചിരുന്നത്. പണ്ഡിതന്മാർകൂടിയായിരുന്ന അവർ കവികളെയും കലാകാരന്മാരെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു. ക്രമേണ തഞ്ചാവൂർ ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തിന്റെയും കലാപ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ഒരു വിശിഷ്ട കേന്ദ്രമായി.

തഞ്ചാവൂർ സംസ്ഥാനത്തിലെ തിരുവാരൂർ എന്ന ദേശം പണ്ഡിതന്മാരുടെയും സംഗീതവിദ്വാന്മാരുടെയും ഒരു സങ്കേതമായിരുന്നു. സുന്ദരമൂർത്തി നായനാർ മുതലായ പല ദിവ്യന്മാരുടെയും ജന്മഭൂമിയായ ഈ പുണ്യദേശത്തിലാണ് കാകർള വംശജനായ രാമബ്രഹ്മൻ എന്ന തെലുങ്കു വൈദിക ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രനായി ത്യാഗരാജൻ 1767 മെയ് 4-നു പിറന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമകാലികരും* ഗാനരചയിതാക്കന്മാരെന്ന നിലയിൽ സമശീർഷരുമായ ശ്യാമശാസ്ത്രിയും മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതരും ഇവിടെത്തന്നെയാണ് ജനിച്ചതെന്നതു സ്മരണീയമാണ്. തിരുവാരൂരിൽ സുപ്രസിദ്ധമായൊരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ട്. തഞ്ചാവൂർ രാജാക്കന്മാരുടെ കുലദൈവതമായ ഇവിടത്തെ ത്യാഗരാജനെപ്പററി അപ്പർ, സംബന്ധർ, മാണിക്കവാചകർ എന്നിവർ പാടലുകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ദേവന്റെ പേരാണു രാമബ്രഹ്മൻ തന്റെ പുത്രനിട്ടതു്. തഞ്ചാവൂർ രാജാവിൽനിന്നു (തുലാജി രണ്ടാമൻ 1765-1787) രാമബ്രഹ്മനു തിരുവയാറിൽ ഒരു വീടു സൗജന്യമായി ലഭിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം കുടുംബത്തോടെ അവിടെ ചെന്നു പാർത്തു. കാവേരി തീരത്തു പഞ്ചനദം എന്നുകൂടി അറിയപ്പെടുന്ന ഈ സ്ഥലത്തു കവികളും സംഗീതവിദ്വാന്മാരും ഏറെയുണ്ടായിരുന്നു, തിരുവാരൂർ പോലെ തന്നെ.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ യഥാകാലം പാർവ്വതി എന്നൊരു കന്യകയെ വിവാഹം ചെയ്തു; എന്നാൽ അവർ കൗമാരദശയിൽ തന്നെ കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം അവരുടെ അനു

* ശ്യാമശാസ്ത്രി 1763-1827 ; ദീക്ഷിതർ 1775-1836

ജത്തി കനകാംബാളെ പരിഗ്രഹിച്ചു. അതിൽ സ്വാമികൾക്കു ജനിച്ച പുത്രി സീതാലക്ഷ്മിയെ കുപ്പസ്വാമി എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണൻ വിവാഹം ചെയ്യുകയും അവർക്കുണ്ടായ പുത്രൻ ത്യാഗരാജൻ സന്തതിയില്ലാതെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ വംശം കുററിയററു. സ്വാമികൾ 1847 ജനുവരി 6-ാം തീയതി സമാധിയായി. അതിനു ഏതാനും നാളുകൾക്കു മുമ്പ് അദ്ദേഹം യഥാവിധി സന്യാസം സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ തീവ്രമായ വൈരാഗ്യംകൊണ്ട് ഉഞ്ഛവൃത്തിയെടുത്തു ഉപജീവനം കഴിച്ചിരുന്ന സ്വാമികൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു യതി വര്യനായിരുന്നു.

ത്യാഗരാജനു ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ അച്ഛനിൽ നിന്നു സംസ്കൃതത്തിലും തെലുങ്കിലും ശിക്ഷണം ലഭിച്ചു. പുരാണങ്ങൾ പഠിച്ചതിനു പുറമെ ജ്യോതിഷം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹം അറിവു നേടിയിരുന്നു. അക്കാലത്തെ പ്രമുഖ സംഗീതവിദ്വാന്മാരിൽ ഒരാളായ സൊണ്ടി വെങ്കിടരമണയ്യ ത്യാഗരാജനെ സംഗീതവും വീണവാദനവും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. രാമകൃഷ്ണാനന്ദൻ എന്നൊരു സന്യാസിയിൽനിന്നു അദ്ദേഹം യോഗശാസ്ത്രവും വശമാക്കി.

ത്യാഗരാജകൃതികളെ മൂന്നായി തരംതിരിക്കാം; ദിവ്യനാമ കീർത്തനങ്ങൾ, ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങൾ, കീർത്തനങ്ങൾ, ഇവയ്ക്കു പുറമെ പ്രഹ്ലാദഭക്തവിജയം, നൗകാചരിത്രം എന്ന രണ്ടു സംഗീതനാടകങ്ങളും. ഇവയെല്ലാം കൂടി, ഇന്നു നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ളതു, 682 എണ്ണങ്ങളാണെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വേറെ ഒരു കീർത്തന കർത്താവിന്റെ കൃതികളിലും ഇത്ര വൈവിദ്ധ്യമുള്ള സംഗീത ശില്പം കാണുകയില്ല. സാഹിത്യഗുണം തികഞ്ഞതും അദ്ധ്യാത്മചിന്തയും ഭക്തിരസവും തുളുമ്പുന്നതുമായ ഈ കീർത്തനങ്ങളുടെ സംഗീതശില്പത്തിനു അവാച്യമായൊരു മനോഹാരിതയുണ്ട്. പല്ലവിയുടെയോ, അനുപല്ലവിയുടേയോ, ചരണത്തിന്റേയോ ആദ്യഭാഗങ്ങൾ സഞ്ചാരഭേദത്തോടെ ആവർത്തിക്കുവാനും നിരവലിൽ വിസ്തരിക്കുവാനും തദ്വാരാ സാഹിത്യഭാവവും രാഗഭാവവും പൂർണ്ണമായി ആവിഷ്കരിക്കുവാനും കഴിയുമാറാണ് അവയുടെ രചന. 'സംഗതിവെച്ചു' പാടുന്ന സമ്പ്രദായം തന്നെ നടപ്പാക്കിയതു സ്വാമികളാണ്. ഗായകനു തന്റെ കലാവിരുതും ശാരീര ഗുണവും സർഗ്ഗാത്മകമായ കഴിവും പ്രകടമാക്കുവാനും അതേ സമയം ശ്രോതാക്കളിൽ ഏറെയേറെ രസാനുഭൂതി ഉളവാക്കുവാനും ഇതു സഹായകമാകും.

47 മേളകർത്താരാഗങ്ങളടക്കം 188 രാഗങ്ങൾ സ്വാമികൾ തന്റെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദിതാളം,

രൂപകം, ചാപ്പ്, ഝംപ എന്നീ സാധാരണങ്ങളായ താളങ്ങളേ അദ്ദേഹം മിക്കവാറും ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളു. എന്നാൽ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ മററു ഗാനകർത്താക്കൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലാത്ത *ദേശാദി താളവും അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ട, ആരഭി, ഗൗള വരാളി, ശ്രീ എന്നീ രാഗങ്ങളിലുള്ള പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങൾ സാഹിത്യഗുണത്താലും സംഗീതമാധുരിയാലും ദൈർഘ്യത്താലും ഗംഭീര കൃതികൾതന്നെയാണ്. വാഗർത്ഥങ്ങളും രാഗവും ചേർന്നുള്ള ആ ത്രിവേണിക്ക് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു കൊഴുപ്പും ഒഴുക്കുമുണ്ട്. ഇതിന്നു കാരണം മറെറാന്നല്ല: സംഗീതവും ഭക്തിയും ത്യാഗരാജ സ്വാമികൾക്കു ഒരേ അനുഭൂതിയുടെ പ്രകാശനവുമാണ്. ഇങ്ങനെ ആലോചനാമൃതവും ആപാദമധുരവുമായ കീർത്തനങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ച സ്വാമികൾ തൻെറ കഴിവിനെപ്പററി സംശയിക്കുകയാണ്—

'സൊഗസുഗാ മൃദംഗതാളമു ജതഗൂർചി നിനു
സൊക്കജേയു ധീരുഡെവ്വഡോ'

മധുരമായ മൃദംഗതാളമൊപ്പിച്ചു (പാട്ടുപാടി) നിന്നെ രസിപ്പിക്കുന്ന ധീരൻ ആരാണാവോ!

മഹനീയമായ ആശയങ്ങളും ഒരു ഭക്തൻെറ തീവ്രമായ വികാരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ കീർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഷ ലളിതമാണ്. മാത്രമല്ല അവയ്ക്കു സാമാന്യമായ ഒരു രൂപഭദ്രതയുമുണ്ട്. സ്വാമികൾ പല്ലവിയിൽ തൻെറ പ്രമേയം ആവൃത്തിയായി മനസ്സിൽ തറയ്ക്കുംവിധം ചടുലമായി അവതരിപ്പിച്ചശേഷം അനുപല്ലവിയിലും ചരണങ്ങളിലും വിശദീകരിക്കുകയും വിസ്തരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രൊ. സാംബമൂർത്തി പറയുന്നതുപോലെ സൂത്രം, വൃത്തി ഭാഷ്യം എന്നൊരു ക്രമം ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ കാണാവുന്നതാണ്.

കാപിനാരായണി രാഗത്തിലുള്ള കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമനെ സാമദാനഭേദദണ്ഡചതുരനെന്നു സംബോധന ചെയ്തശേഷം ഈ ചതുരുപായങ്ങൾ ഏതു സന്ദർഭങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചു എന്നു ചരണത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. മാജാനകിയെന്ന കാംബോജി കീർത്തനത്തിൽ സീതയെ പരിണയിച്ചതുകൊണ്ടല്ലേ അങ്ങേയ്ക്കു ഈ മഹത്വമെല്ലാമുണ്ടായതെന്നു പല്ലവിയിൽ കളിയായി പറഞ്ഞ ശേഷം ഭർത്താവിൻെറ യശസ്സിനുവേണ്ടി സീതാദേവി എന്തെല്ലാം ചെയ്തു, ചെയ്യാതിരുന്നു എന്നു വിവരിക്കുകയായി. ഈ പ്രകൃതം ഏറെ വിസ്തരിക്കേണ്ടതില്ല. ഉത്സവസമ്പ്രദായ-ദിവ്യനാമ കീർത്തനങ്ങളൊഴിച്ചു മററു മിക്കവയും ഇതിനുദാഹരണമാണ്.

---

* ആവർത്തനത്തിൽ മൂന്നു അടിയും ഒരു വീച്ചും (വിസർജിതം) ഇങ്ങനെ നാലക്ഷരകാലമുള്ള ദേശാദിതാളത്തിൽ പാട്ടു വിസർജിതത്തിൽ ½ അക്ഷര കാലംവിട്ടു (മൂന്നാമിടത്തിൽ) തുടങ്ങുന്നു. ഇതിൽ രചിച്ച മിക്കതും ആദിതാളത്തിൽ പാടാവുന്നതാണ്.

രാമായണത്തിലെ പല രംഗങ്ങളും ഒരു ദൃക്‌സാക്ഷിയുടെ
സ്ഫുടതയോടെ സ്വാമികൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടാ

ണ്ട്: ''അലകലല്ല'', ''മുദ്ദുമോമു'' ഇത്യാദി.

ഭഗവദ്ധ്യാനത്തിലും തത്വചിന്തയിലും മുഴുകിയിരുന്ന ത്യാഗ
രാജസ്വാമികൾക്ക നർമ്മബോധമില്ലാതിരുന്നില്ല. മാജാനകി എന്ന
കീർത്തനം തന്നെ ഉദാഹരണമാണ്. കർണ്ണാടക ബിഹാഗിലു
ള്ള ''നേനെന്ദു വെതുകുദുരാ'' എന്ന കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ
ആവലാതിപ്പെടുകയാണ്. അങ്ങയുടെ മകൻ (ബ്രഹ്മാവ്) നില
വിളിച്ചപ്പോൾ വിളി കേൾക്കാതെയിരുന്നു. അങ്ങനെ ഞാൻ
വിളിച്ചാൽ വരുമോ! 'നാല്ഗുമോമു' എന്നാണ് ബ്രഹ്മാവിനെ
വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. നാലു മുഖംകൊണ്ടു നിലവിളിച്ചാലത്തെ
കോലാഹലമെന്തായിരിക്കും!

ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ മഹിമ അറിയുവാൻ
സംഗീതരസികനായാൽ മാത്രം പോരാ — ഒരു ഭക്തൻകൂടി ആവണം.
തുളസീദാസ്, കബീർ തുടങ്ങിയ ഭാഗവതോത്തമന്മാരുടെ സന്തതി
യാണ് ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ. ഭക്തിഭാവസ്ഫുടമായ ശരണാഗതി
അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഉടനീളം പ്രതിഫലിച്ചു കാണും.
പോതനയുടെ ഭാഗവതം, ഭദ്രാചലം രാമദാസന്റെ ഭക്തിഗാനങ്ങൾ,
നാരായണതീർത്ഥന്റെ കൃഷ്ണലീലാതരംഗിണി ഇവ സർവ്വോപരി
യായി സ്വാമികളെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട്; കൂടാതെ, പണ്ഡിതനും
വൈരാഗിവര്യനുമായിരുന്ന കാഞ്ചീപുരം ബ്രഹ്മേന്ദ്രനായിട്ടുള്ളയ
സമ്പർക്കവും. വേറൊരു സംഗതിയും സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്: തഞ്ചാവൂർ
രാജസദസ്സിൽ രാമായണം വായിച്ച് അർത്ഥം പറയുന്ന ജോലിയു
ണ്ടായിരുന്ന രാമബ്രഹ്മം മകനേയും അരമനയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു
പോവുക പതിവായിരുന്നു. ത്യാഗരാജന്റെ ബാലഹൃദയത്തിൽ
രാമഭക്തി അങ്ങനെ വേരൂന്നി.

ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ
കീർത്തനങ്ങൾക്ക് ദക്ഷിണേന്ത്യയിലാകെ പ്രചുര പ്രചാരം ലഭിച്ചു.
ഉമയാൾപുരം, തില്ലൈസ്ഥാനം, വാലാജപ്പേട്ട എന്നീ മൂന്നു ശിഷ്യ
പരമ്പരകളിലെ സുന്ദര ഭാഗവതർ, കൃഷ്ണഭാഗവതർ, രാമയ്യങ്കാർ,
വെങ്കിടരമണ ഭാഗവതർ എന്നിവർ വഴിക്കാണു സ്വാമികളുടെ
കീർത്തനങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. വീണ കുപ്പയ്യരേയും ഇക്കൂട്ട
ത്തിൽ ഓർക്കേണ്ടതാണ്.

പുരന്ദരദാസിനു ശേഷം ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സംഗീതത്തിൽ വിപ്ല
വാത്മകമായ പുരോഗതിയും അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടാക്കിയവരിൽ
ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ പ്രമുഖ സ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹ
ത്തിന്റെ സമകാലികന്മാരായ ശ്യാമശാസ്ത്രിയും മുത്തുസ്വാമി
ദീക്ഷിതരും തുല്യപ്രാധാന്യമുള്ളവർതന്നെ. എന്നാൽ ത്യാഗരാജ
സ്വാമികൾ സാധാരണക്കാർക്ക് മനസ്സിലാവുന്ന നാടോടി ഭാഷ

യിലും അനായാസമായി പാടാവുന്ന രാഗതാളങ്ങളിലുമാണ് തന്റെ കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. തെലുങ്കു തീരെ പ്രചരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നമ്മുടെ കേരളത്തിൽ പോലും കഴിഞ്ഞ പത്തു വ്യാഴവട്ടങ്ങളായി ഈ കീർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലായിട്ടുണ്ട് എന്ന വസ്തുത അവയ്ക്കു സംഗീതലോകത്തിൽ ലഭിച്ച ജനസമ്മതിക്കു മതിയായ തെളിവാണ്.

"ഹൈന്ദവ സംസ്കാരത്തിന്റെ സന്തതികളിൽ സർവ്വോൽകൃഷ്ടരായവർ ആരെല്ലാമെന്നു ചോദിച്ചാൽ നിസ്സന്ദേഹമായി ഞാൻ പറയും വാല്മീകിയും കാളിദാസനും ത്യാഗരാജനുമാണെന്ന്— അജന്ത ചുമർ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ച കലാകാരന്മാരും സ്മരണീയരാണ്" എന്ന് ടി. വി. സുബ്ബറാവു* ത്യാഗരാജനെപ്പററിയുള്ള തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ സംഗീതരസികന്മാരെങ്കിലും ഇതിനോട് യോജിക്കാതിരിക്കുകയില്ല.

* കന്നഡഭാഷാ ഗ്രന്ഥകാരനായ സുബ്ബറാവു മദ്രാസിലെ പ്രമുഖ അഭിഭാഷകരിലൊരാളായിരുന്നതിനു പുറമെ സംഗീത വിദ്വാനും നല്ലൊരു ഗായകനും കൂടിയായിരുന്നു. മദ്രാസ് മ്യൂസിക് അക്കാദമി 'സംഗീതകലാനിധി' എന്ന ബിരുദം കൊണ്ട് ആദ്യമായി ബഹുമാനിച്ചവരിൽ മി. റാവുവും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ത്യാഗരാജസ്വാമി കീർത്തനങ്ങൾ

ഗിരിരാജസുതാതനയ	ബംഗാള
അടുകാരദനി	മനോരഞ്ജനി
അനുപമഗുണാംബുധി	അഠാണ
അനുരാഗമു	സരസ്വതി
അപ്പരാമഭക്തി	പന്തുവരാളി
അമ്മരാവമ്മ	കല്യാണി
അലകലല്ല	മദ്ധ്യമാവതി
ആഡമോഡി	ചാരുകേശി
ആദയശ്രീ	ആഹിരി
ആരഗിമ്പവേ	തോഡി
ഇലലോ	അഠാണ
ഇന്തകന്ന	ബിലഹരി
ഇന്തസൗഖ്യ	കാപി
ഈവസുധ	ശഹാന
ഉണ്ടേദി	ഹരികാംബോജി
ഉപചാരമു	ഭൈരവി
എട്ടുലബ്രോതുവോ	ചക്രവാകം
എട്ടനിലചിതേ	ശങ്കരാഭരണം
എന്നഗ	നീലാംബരി
എവരനി	ഖരഹരപ്രിയ
എവരികൈ	ദേവമനോഹരി
എവരിമാട	കാംബോജി
എവരുരാ	മോഹനം
എന്തനി നേ	മുഖാരി
എന്ത നേർച്ചിന	ഉദയരവിചന്ദ്രിക
എന്ത ഭാഗ്യമു	സാരംഗ
എന്തരാ	ഹരികാംബോജി
എന്തവേഡുകൊന്ദു	സരസ്വതിമനോഹരി
എന്ദുകുപെദ്ദല	ശങ്കരാഭരണം
എന്ദുകു ദയ	തോഡി
എന്ദരോ	ശ്രീരാഗം
എന്ദുദാഗി	തോഡി
എതാവുന	കല്യാണി
എട്ടുപാലു	അഠാണ
എമാനതിച്ചെദവോ	ശഹാന

ഏമി ജേസിതേ	തോഡി
ഏമി നേരമു	ശങ്കരാഭരണം
ഏലാനീദയ	അഠാണ
ഏലാവതാര	മുഖാരി
ഓരജൂപു	കന്നഡഗൗള
ഓ രംഗശായി	കാംബോജി
കദ്ദനുവാരി	തോഡി
കനകനരുചിര	വരാളി
കനുഗൊന	നായകി
കരുണാസമുദ്ര	ദേവഗാന്ധാരി
കലിഗിയുണ്ടെ	കീരവാണി
കലിനരുലകു	കുന്തളവരാളി
കലല നേർചിന	ദീപകം
കണ്ടുജൂഡുമി	വാചസ്പതി
കാലഹരണ	ശുദ്ധസാവേരി
കൊലുവമരെ	തോഡി
കൊലുവൈ	ഭൈരവി
ഗിരിപൈ	ശഹാന
ഗീതാർഥമു	സുരടി
ഗുരുലേക	ഗൗരിമനോഹരി
ചക്കനി രാജമാർഗമു	ഖരഹരപ്രിയ
ചലമേലരാ	മാർഗഹിന്ദോളം
ചാലകല്ല	ആരഭി
ചൂതാമുരാരെ	അഠാണ
ജഗദാനന്ദകാരക	നാട്ട
ജാനകീരമണ	ശുദ്ധസീമന്തിനി
ജ്ഞാനമൊസഗരാദാ	പൂർവികല്യാണി
തത്വമെറുഗ	ഗരുഡധ്വനി
തനയുനി ബ്രോവ	ഭൈരവി
തപ്പി ബ്രതികി	തോഡി
തവദാസോഹം	പുന്നാഗവരാളി
തുളസീദള	മായാമാളവഗൗളം
തുളസീബില്വ	കേദാരഗൗളം
തെരതീയഗ	ഗൗളിപന്തു
തെലിയലേരു	ധേനുക
തെലിസിരാമ	പൂർണചന്ദ്രിക
തൊലിജന്മ	ബിലഹരി
തൊലിനേനുജേസിന	ശുദ്ധബംഗാള
ദുഡുകുഗല	ഗൗള

ദുർമാർഗചര	രഞ്ജനി
ദൊരകുനാ	ബിലഹരി
ദൈവതത്വസുഖമാ	രീതിഗൗള
ധ്യാനമെ	ധന്യാസി
നഗുമോമു	ആഭേരി
നന്നുപാലിമ്പ	മോഹനം
നനുകന്നതല്ലി	കേസരി
നാദതനു	ചിത്തരഞ്ജനി
നാദലോലുഡൈ	കല്യാണവസന്തം
നാദസുധാ	ആരഭി
നാദുപൈ	മദ്ധ്യമാവതി
നാദോപാസന	ബേഗഡ
നാമകുസുമ	ശ്രീരാഗം
നാരദഗാനലോല	അഠാണ
നാരദഗുരു	ദർബാർ
നിജമർമ്മമുലനു	ഉമാഭരണം
നിധിചാല	കല്യാണി
നിന്നുവിനാ	നവരസകന്നഡ
നിന്നുവിനാ	തോഡി
നിന്നെനെരനമ്മി	പന്തുവരാളി
നീചിത്തമു	ധന്യാസി
നീദയ	സ്വരാംഗം
നീവാടനേ	സാരംഗ
നീ ഭജന	ബേഗഡ
നെനരുഞ്ചി	മാളവി
നേനെന്തു	ഹരികാംബോജി
നോരേമി	വരാളി
പക്കല നിലബഡി	ഖരഹരപ്രിയ
പതവിനി	സാലഗഭൈരവി
പരമാത്മുഡു	വാഗധീശ്വരി
പരലോകഭയ	മണ്ഡാരി
പരാശക്തി	സാവേരി
പരിപൂർണകാമ	പൂർവ്വികല്യാണി
പാഹിരാമപ്രഭോ	യദുകുലകാംബോജി
ബണ്ടുരീതി	ഹംസനാദം
ബ്രോവഭാരമാ	ബഹുദാരി
ഭുവിനി	ശ്രീരഞ്ജനി
മനവിനാല	നളിനകാന്തി
മനസ്സെതുലോ	മലയമാരുതം (3)

മനസുനില്പ	ആഭോഗി
മനസുലോനി	ഹിന്ദോളം
മനസുവിഷയ	നാടകുറിഞ്ചി
മനസുസ്വാധീനമൈന	ശങ്കരാഭരണം
മരുഗേല	ജയന്തശ്രീ
മാജാനകി	കാംബോജി
മാനമുലേദാ	ഹമീർ കല്യാണി
മാരുബല്കക	ശ്രീരഞ്ജനി
മുദ്ദുമോമു	സൂര്യകാന്തം
മുന്ദുവെനുക	ദർബാർ
മേരുസമാന	മായാമാളവഗൗള
മേലുകോ	ബൗളി
മോഹനരാമ	മോഹനം
മോക്ഷമു	സാരമതി
യോചന	ദർബാർ
രഘുവര	പന്തുവരാളി
രാഗരത്നമാലിക	രീതിഗൗള
രാഗസുധാ	[illegible]
രാനിദി	മണിരംഗു
രാമകഥാ	മധ്യമാവതി
രാമനന്നുബ്രോവ	ഹരികാംബോജി
രാമനിന്നേ	ഹുസേനി
രാമാനീപൈ	കേദാരം
രാമാനീയെഡ	ഖരഹരപ്രിയ
രാമാനീസമാന	ഖരഹരപ്രിയ
രാമബാണ	സാവേരി
രാമഭക്തി	ശുദ്ധബംഗാള
രാമാഭിരാമ	ദർബാർ
രാരാമായിന്റി	അസാവേരി
ലേകനാ	അസാവേരി
വരനാരദ	വിജയശ്രീ
വാഡേരാ	പന്തുവരാളി
വാസുദേവയനി	കല്യാണി
വിഡജാലദുരാ	ജനരഞ്ജനി
വിദുലകു	മായാമാളവഗൗള
വിനായകുനി	മധ്യമാവതി
വേണുഗാന	കേദാരഗൗള
വേങ്കടേശ	മധ്യമാവതി
വേരെവ്വരേ	സുരുടി

വന്ദനമു	ശഹാന
ശാന്തമുലേക	സാമ
ശിവശിവശിവ	പന്തുവരാളി
ശിവേപാഹിമാം	കല്യാണി
ശോഭില്ലു	ജഗന്മോഹിനി
ശംഭോമഹാദേവ	പന്തുവരാളി
ശ്രീകാന്ത	ഭവപ്രിയ
ശ്രീഗണപതിനി	സൗരാഷ്ട്രം
ശ്രീനാരദ	കാനഡ
സരസസാമദാന	കാപിനാരായണി
സാധിഞ്ചെനെ	ആരഭി
സാമജവര	ഹിന്ദോളം
സീതമ്മ	വസന്ത
സീതാപതെ	ഖമാസ്
സുഖിയെവ്വരോ	കാനഡ
സുഗുണമുലേ	ചക്രവാകം
സുജനജീവന	ഖമാസ്
സുധാമാധുര്യ	സിന്ധുരാമക്രിയ
സുന്ദരി	കല്യാണി
സൊഗസുഗാ	ശ്രീരഞ്ജനി
സംഗീതജ്ഞാനമു	ധന്യാസി
സംഗീതശാസ്ത്ര	മുഖാരി
സ്വരരാഗസുധാ	ശങ്കരാഭരണം
സ്മരണേസുഖമു	ജനരഞ്ജനി
ഹെച്ചരിക	യദുകുലകാംബോജി
ക്ഷീണമൈ	മുഖാരി
ക്ഷീരസാഗരശയന	ദേവഗാന്ധാരി

ശ്രീ ത്യാഗരാജസ്വാമി കീർത്തനങ്ങൾ

1

ബംഗാള — ദേശാദി

പ. ഗിരിരാജസുതാതനയ! സദയ! (ഗി)

അ. സുരനാഥമുഖാർച്ചിതപാദയുഗ!
പരിപാലയമാമിഭരാജമുഖ! (ഗി)

ച. ഗണനാഥ! പരാത്പര! ശങ്കരാ-
ഗമ വാരിനിധി രജനീകര!
ഫണിരാജകങ്കണ! വിഘ്നനിവാ-
രണ! ശാംഭവ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത! (ഗി)

ഗിരിരാജസുതാതനയ-ഹിമവാന്റെ മകളായ ശ്രീപാർവ്വതിയുടെ മകനേ; സദയ-കാരുണ്യമുള്ളവനേ; സുരനാഥമുഖാർച്ചിതപാദയുഗ-ഇന്ദ്രാദി ദേവന്മാർ പാദസേവ ചെയ്യുന്നവനേ; പരിപാലയ-രക്ഷിച്ചാലും; മാം-എന്നെ; ഇഭരാജമുഖ-ആനയുടെ മുഖത്തോടു കൂടിയവനേ; ഗണനാഥ-ശിവഗണങ്ങളുടെ നായകനേ; പരാത്പര-സർവ്വേശാ; ശങ്കര-സുഖത്തെ തരുന്നവനേ; ആഗമവാരിനിധി രജനീകര-വേദങ്ങളാകുന്ന കടലിന്ന ചന്ദ്രനായവനേ; ഫണിരാജകങ്കണ-സർപ്പാധിരാജനായ ആദിശേഷനെ കൈവളയായി ധരിച്ചവനേ; വിഘ്നനിവാരണ-വിഘ്നങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! ശാംഭവ-ശിവപുത്രാ; ശ്രീത്യാഗരാജനുത-ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

ചന്ദ്രോദയത്തിൽ വേലിയേറ്റമുണ്ടാകുന്നു-ചന്ദ്രൻ സമുദ്രത്തിന്റെ ബന്ധുവാണെന്ന കവിസങ്കേതം. ആഗമവാരിനിധി രജനീകര-വേദങ്ങളെ ഉയർത്തുന്നവനും സംരക്ഷിക്കുന്നവനും എന്നർത്ഥം.

സ്വാമികളുടെ അമ്മയുടെ അപ്പന്റെ പേർ ഗിരിരാജൻ എന്നാണെന്ന സ്മരിക്കണം.

2

മനോരഞ്ജനി—ആദി

പ. അടുകാരാദനി പല്‌ക
നഡിമാനദു ലേക പോയെനാ? (അ)

അ. എട്ലോപ്പുദുനേ? ദയലേദുവലു
ഏ വേല്പു സേയു ചലമോ തെലിസി (അ)

ച. വേദശാസ്ത്രോപനിഷദ്വിദുഡൈന
നിജപുദാരിനി ബട്ടിദാസുഡൈന
നാദൈപൈ നെപമെഞ്ചിതേ
ത്യാഗരാജനുത! (അ)

അടുകാരാദു—അങ്ങനെ പാടില്ല (പൊരുത്തല്ല്); അനി—എന്ന; പല്കക—പറയുന്നതിന; അടിമാനദു ലേക—അഭിമാനമില്ലാതെ; പോയെനാ—പോയിയോ; എട്ലു—എങ്ങനെ; ഓപ്പുദു—സഹിക്കും; നേ—ഞാൻ; ദയലേദുവലു—ദയയോടെ കൺപാർത്താലും; ഏ—ഏതു, വേല്പു—ദൈവം; സേയു (ചേയു)—ചെയ്യുന്ന; ചലമോ—വിരോധം, ഉപദ്രവം; തെലിസി—അറിഞ്ഞു, അന്വേഷിച്ച്; വേദശാസ്ത്രോപനിഷദ്വിദുഡൈന—വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുക്കളെ അറിയുന്നവനായ; നിജദാരിനി—നേരായവഴി; ബട്ടി (പട്ടി) പററി, അവലംബിക്കുന്ന; ദാസുഡൈന—ദാസനായ; നാദൈപൈ—എന്റെമേൽ; നെപമെഞ്ചിതേ (നെപമു + എഞ്ചിതേ) കററം ചുമത്തുക; ത്യാഗരാജനുത!

'അങ്ങനെ പാടില്ല' എന്നതുളിച്ചേറ്റ അങ്ങേയ്ക്ക് എന്നിൽ അഭിമാനം ഇല്ലാതെ പോയോ? ഞാൻ എങ്ങനെ പൊറുക്കും? സ്വാമി! ദയയോടെ കൺപാർത്താലും! ഏതു ദൈവം ചെയ്യുന്ന കെടുതിയാണിതെന്നറിഞ്ഞു അങ്ങനെ ചെയ്യരുതെന്ന പറഞ്ഞുകൂടെ? വേദങ്ങളും, ശാസ്ത്രങ്ങളും, ഉപനിഷത്തുക്കളും എന്നിവ അറിയുന്നവനും നേർവഴിയിൽ ചരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള (സ്വധർമ്മാനുഷ്ഠാനം ചെയ്തു) നിന്റെ ദാസനായ എന്റെമേൽ കററം ചുമത്തിയാൽ എനിക്കെന്താണ് ഗതി. ത്യാഗരാജനുത!

ധർമ്മിഷ്ഠനായ എന്നെ കറപ്പെടുത്തുന്നതു ഒരു ദുഷ്ടദേവതയുടെ ചതി യാവണം. അതാരാണെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചു എന്റെ ദാസനെ തൊട്ടുകളിക്കരുതെന്നു അവരോട് നിന്തിരുവടി പറയേണ്ടതല്ലേ? എന്നാണ് സ്വാമികളുടെ ആശയം. രോഷോക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

അനുപല്ലവി—എട്ലൊപ്പുദുനേ ദയലേദുവലു എന്നും പാഠഭേദം. ചരണത്തിൽ നിജദാരിനി എന്നും. നെപമിഞ്ചിതേ എന്നും.

3

അഠാണ—ഝമ്പ

പ. അനുപമഗുണാംബുധിയനി നിന്നു നെരനമ്മി
അനുസരിഞ്ചിന വാഡനൈതി (അ)

അ. മനുപകയുന്നാവു മനുപതി (പ്രാസിതേ)
മനുപമാകെ വരു വിന്നമാ മയ്യാറനി (അ)

ച. രാജകുലകലശാബ്ധി രാജ! സുരപാല!
ഗജരാജരക്ഷക! ത്യാഗരാജവിനുത! (അ)

അനുപമം—സാദൃശ്യമില്ലാത്ത; ഗുണാംബുധി—സദ്ഗുണങ്ങളുടെ സമുദ്രം, അതായത് ഇരിപ്പിടം; അനി—എന്ന്; നിനു—നിന്നെ; നെര—പൂർണ്ണമായും, തികച്ചും; നമ്മി—വിശ്വസിച്ച്; അനുസരിഞ്ചിന വാഡനൈതി—(ഞാൻ) അനുസരിക്കുന്നവനായിത്തീർന്നു (അനുഗമിച്ചു); മനുപക—രക്ഷചെയ്യാതെ; ഉന്നാവു—നീയാണ്; മനുപതി—മനുവംശത്തിന്റെ അധിപനായവനേ; പ്രാസി—എഴുതിയിട്ട്; തേ—ഞാൻ; അനുപ—അയക്കുക; മാകു—ഞങ്ങൾക്ക് (എനിക്ക്)—എവരു—ആർ; വിനമാ—കേട്ടാലും; മയ്യാറനി—മയ വരട്ടെ (ഉണ്ടാകട്ടെ); രാജകുലകലശാബ്ധി—രാജകുലമാകുന്ന പാൽക്കടൽ; രാജ—ചന്ദ്രൻ; സുരപാല—ദേവന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ; ഗജരാജരക്ഷക—ഗജരാജനെ രക്ഷിച്ചവനേ; ത്യാഗരാജവിനുത!

നിസ്തുലങ്ങളായ സദ്ഗുണങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമാണ് നിന്തിരുവടിയെന്നു വിശ്വസിച്ച ഞാൻ നിന്തിരുവടിയെ അനുഗമിച്ചു (ഭജിച്ചു) നിന്തിരുവടി എന്നെ രക്ഷ ചെയ്യുന്നില്ല. അല്ലയോ മനുപതേ! (ഞാൻ പറയുന്നത്) കേട്ടാലും. നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യമുണ്ടാവാൻ (ഞാൻ) ആരെ പറഞ്ഞയയ്ക്കണമെന്ന് അരുളിച്ചെയ്യാലും. (ആർവശം എഴുതിയയയ്ക്കണമെന്ന് നിന്തിരുവടി അറിയിക്കുകയെന്നു).

അല്ലയോ ക്ഷത്രിയകുലമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ ചന്ദ്രനായവനേ! (രഘുവംശോദ്ധാരകനെന്നർത്ഥം) ദേവന്മാരെ പാലിക്കുന്നവനേ! ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷ ചെയ്തവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

മനുപതി എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ശ്രീരാമനെന്ന്. മനു (വൈവസ്വത മനു) വിന്റെ ഇടയൻ എന്നർത്ഥവും സ്വീകരിക്കാം. രാമഭക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം. ഈ ചരണം നാലാമത്തേതും ഒടുവിലത്തേതുമാണ്.

4

സരസ്വതി-രൂപകം

പ. അനുരാഗമുലേനി മനസുന സുജ്ഞാനമു രാദു (അ)

അ. ഘനുലൈനയന്തരങ്ഗജ്ഞാനുലകെറുകേ ഗാനി (അ)

ച. വഗ വഗഗാ ഭുജിയിഞ്ചേ
വാരികി തൃപ്തിയൌരീതി
സഗുണധ്യാനമു പൈനി
സൌഖ്യമു ത്യാഗരാജനുത! (അ)

അനുരാഗമുലേനി—അനുരാഗമില്ലാത്ത; മനസുന—മനസ്സിൽ; സുജ്ഞാനമു—സുജ്ഞാനം, വിവേകം; രാദു—ഉണ്ടാവില്ല; ഘനുലൈന—മഹാന്മാരായ; അന്തര—ആന്തര;

അന്തർജ്ഞാനലക്ഷ്യം–ആത്മജ്ഞാനമുള്ളവർക്ക; എരുകഗാനി–അറിയും; ഭഗവദ്ഗാനം–വിശേഷസൗഖ്യമായ ഉണ്ട; ഉമിയീക്കൊപ്പരികി–ഉള്ളവർക്ക; തൃപ്തി ഒരീതി–ഉണ്ടാവുന്നതെങ്ങനെ തൃപ്തി; സഗുണധ്യാനമുചെനി–സഗുണോപാസന കൊണ്ട; സമ്പൂർണ്ണ–സൗഖ്യം (ഉണ്ടാകുന്ന) ത്യാഗരാജനുത!

ഭഗവത്ഭക്തിയില്ലാത്ത മനസ്സിൽ ശരിയായ ജ്ഞാനം ഉദിക്കുകയില്ല. തത്ത്വജ്ഞാനികളായ മഹാത്മാക്കൾക്ക ഇതു നല്ലവണ്ണം അറിയാം. നല്ല ഭക്ഷണം ദേഹത്തിനു തൃപ്തിയും പുഷ്ടിയും വരുത്തുന്നതു പോലെ (ഭഗവാന്റെ ഗുണങ്ങളെ ധ്യാനിച്ച്) സഗുണോപാസന ആത്മസംതൃപ്തിയെ ചെയ്യുന്നു. ത്യാഗരാജനുത!

ചരണത്തിൽ പാഠഭേദം–ഉമിയബ്ബുവാരികി തൃപ്തിയൊരീതി.

പ്രേമമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയാണ് ഈ കീർത്തനം; പ്രേമമെന്നാൽ ഭക്തി.

5

പന്തുവരാളി–രൂപകം

പ. അപ്പ! രാമഭക്തിയെന്തോ
ഗൊപ്പരാ മാ (അ)

അ. തിപ്പടല നിലപ്പി കനു
റെപ്പവലെനു ഗാചുനാ മാ (അ)

ച. 1. ലക്ഷ്മീദേവി വലചുനാ
ലക്ഷ്മണുഡു ഗൊലചുനാ
സൂക്ഷ്മബുദ്ധി ഗല ഭരതുഡു
സൂചി സൂചി സൊക്കുനാ മാ (അ)

3. കപി വാരിധി ദാടുനാ
കലികി നീട മുനുഗുനാ
അപവാദി ത്യാഗരാജു
കാനവിന്ദു പാടുനാ മാ (അ)

അപ്പ–ആശ്ചര്യദ്യോതകമായൊരു ശബ്ദം; രാമഭക്തി; എന്തോ–എത്രയോ; ഗൊപ്പ–വലുത്, മഹനീയം; രാ–സംബോധന; മാ–ഞങ്ങളുടെ; തിപ്പടല–സമ്പാദങ്ങൾ, അലൈപ്പിഴകൾ; നില്പി–തീർത്ത്, അവസാനിപ്പിച്ച്; കനുറെപ്പ–കൺപോളകൾ; വലെനു–പോലെ; ഗാചുനാ (കാചുൻ+അ) രക്ഷിക്കുമോ; മാ–ഞങ്ങളുടെ; ലക്ഷ്മീദേവി; വലചുനാ–സ്നേഹിക്കുമോ; ലക്ഷ്മണുഡു–ലക്ഷ്മണൻ; ഗൊലചുനാ (കൊലചുനാ)–സേവിക്കുമോ; സൂക്ഷ്മബുദ്ധി–നല്ല അറിവ്; ഗല (കല)–ഉള്ള (ആയ) ഭരതുഡു–ഭരതൻ; സൂചിസൂചി–കണ്ടുകണ്ട്; സൊക്കുനാ–മോഹാലസ്യപ്പെടുമോ; മാ; കപി–വാനരൻ (ആയ ഹനുമാൻ); വാരിധി–കടൽ; ദാടുനാ–ചാടുമോ; കലികി–സ്ത്രീ സ്വരൂപി; നീട–ജലത്തിൽ; മുനുഗുനാ (കുളിക്കുനാ)–കുളിക്കുമോ; അപവാദി–ശത്രുകാരൻ; ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻ; കാനവിന്ദു–കാണാതെ; പാടുനാ–പാടിക്കുമോ.

അഹോ! അലച്ചുവുകളെ പരിഹരിക്കുന്നതും (അവസാനിപ്പിക്കുന്നതും) കണ്ണിനെ കൺപോളപോലെ (ക്ഷേമത്തെ) സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായ രാമഭക്തി മഹത്തായതുതന്നെ. (ഇവിടെ അലച്ചൽ എന്നതു മനസ്സിന്റെ സ്വാഭാവികമായ ചാഞ്ചല്യം അല്ലെങ്കിൽ ക്ലേശത്തെ എന്നർഥം. ഭൂമിയിലേയ്ക്കുള്ള വരവും പോക്കും ജനനമരണം—എന്നർത്ഥവും ഉണ്ടു്) രാമഭക്തിയുടെ മഹിമകൊണ്ടല്ലേ മഹാലക്ഷ്മി സീതയായി പിറന്നതു്? ലക്ഷ്മണൻ (വിട്ടുപിരിയാതെയുള്ള) സേവനമനുഷ്ഠിച്ചതു്? രാമനെ കണ്ടിട്ട്, ഭരതൻ ബുദ്ധിമാനാണെങ്കിലും സ്നേഹപാരവശ്യത്താൽ മൂർച്ഛിച്ചുവീണില്ലേ? വാനരൻ കടൽ ചാടിക്കടക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലേ? ഭഗവാനെ ഒരു സ്ത്രീ ഉരലിനോടു (യശോദ കൃഷ്ണനെ) കെട്ടിയിട്ടില്ലേ. ത്യാഗരാജൻ അപരാധിയെങ്കിലും (രാമഭക്തികൊണ്ടു) ആനന്ദം ലഭിച്ചില്ലേ.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും ഒടുവിലത്തേതുമാണു് ചേർത്തതു്.

പാഠഭേദങ്ങൾ: അനുപല്ലവിയിൽ നില്ലിക്കു പകരം മീർച്ചി; ഗാചുനാ എന്നതിനു പകരം ഗാചു എന്നും ചരണം ചാടുനാ എന്നതിനു പകരം ചെപ്പുനാ എന്നും ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു

തപ്പു എന്ന പദത്തിനു തെറ്റെന്നും അർഥമുണ്ടു്. അപ്പോൾ തങ്ങളുടെ പിതാവായ ശ്രീരാമന്റെ ഭക്തി എന്ന അർഥം കിട്ടും.

ചരണം: ആദ്യത്തെ വരി—ലക്ഷ്മീദേവി (ഭഗവാനെ) ആരാധിക്കുന്നതോ—ക്തിമാഹാത്മ്യം കൊണ്ടല്ലാതെ. പതിനാലു വർഷത്തെ വനവാസം കഴിയാറായിട്ടും ജ്യേഷ്ഠനെ കാണാതിരുന്നതിനാലാണ് ഭരതൻ നോക്കി നോക്കി വശംകെട്ടതു്.

6

കല്യാണി—ഝമ്പ

പ. അമ്മ! രാവമ്മ തുലസമ്മ! നനുപാലിമ്പ
വമ്മ സതതമു പദമുലേ നമ്മിനാനമ്മ! (അ)

അ. നെമ്മതിനി നീ വിഹപരമുലൊസഗുദവനചു
കമ്മവിലുതുനി തണ്ഡ്രി ഗലനൈന ബായഡട (അ)

ച. നീ മൃദുതനുവുന ഗനി—നീ പരിമളമുനു ഗനി
നീ മഹിമലനു ഗനി—നീരജാക്ഷി!
താമരസദളനേത്രു—ത്യാഗരാജനിമിത്രം
പ്രേമതോ ശിരമുന—നെലകൊന്നാഡട. (അ)

അമ്മ—അമ്മേ; രാവമ്മ—വരൂ, അമ്മേ; തുലസമ്മ—തുളസീദേവി; നനു—എന്നെ; പാലിമ്പു—രക്ഷിച്ചാലും, അമ്മ; സതതമു—എല്ലായ്പോഴും; നമ്മിനാനു—ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു (ആശ്രയിക്കുന്നു) അമ്മേ; നെമ്മതിനി—നിറഞ്ഞ മനസ്സോടെ; നീവു—നീ; ഇഹപരമുലു—ഇഹത്തിലും പരലോകത്തിലും; ഒസഗുദവു—കൊടുക്കുന്നു; അനചു—എന്നു; കമ്മവിലുതുനി—കാമദേവൻ; തണ്ഡ്രി—അച്ഛൻ; ഗലനൈന (കലനെന്നാൽ; സ്വപ്നത്തിൽ ആയാലും; ബായഡട (ബായഡു + അട) വിട്ടില്ലത്രെ. നീ—നിന്റെ; മൃദുതനുവുന—മൃദുവായ ശരീരത്തെ; ഗനി—കണ്ടിട്ടു;

നീ പരിമളമുന്ന കസ്തൂരി–നിന്റെ സുഗന്ധത്തെ കണ്ടിട്ടും (അറിഞ്ഞിട്ടും); നീ മാഹാത്മ്യമുനകനി–നിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ അറിഞ്ഞും; നീരജാക്ഷി–അല്ലയോ നീരജാക്ഷി! താമരസദളനേത്ര–ചെന്താമരക്കണ്ണൻ (മഹാവിഷ്ണു) ത്യാഗരാജനുതിമിത്തു–ത്യാഗരാജന്റെസ്തുത്യൻ; പ്രേമതോ–പ്രേമത്തോടെ; ശിരമുനനു–തലമേൽ; ബെട്ടുകൊന്നാഡട–അണിയുന്നുവല്ലൊ.

അമ്മേ! തുളസീദേവീ വന്നാലും. എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. എല്ലായ്പ്പോഴും നിന്റെ കാലടികളുടെ ആശ്രിതനാണ് ഞാൻ. നീ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും വേണ്ടതെല്ലാം കൊടുക്കുന്ന എന്നറിഞ്ഞു കാമദേവന്റെ അച്ഛൻ (മഹാവിഷ്ണു) സ്വപ്നത്തിൽക്കൂടി നിന്നെ വിടുന്നില്ല. നിന്റെ മാർദ്ദവമേറിയ ദേഹം കണ്ടും പരിമളം ആസ്വദിച്ചും, മഹിമ അറിഞ്ഞും അല്ലയോ നീരജാക്ഷി! ചെന്താമരക്കണ്ണനും ത്യാഗരാജന്റെ സ്തുത്യനുമായ വിഷ്ണു ഇഷ്ടത്തോടെ നിന്നെ തലയിൽ അണിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

7

മദ്ധ്യമാവതി–രൂപകം

പ. അലകലല്ല ലാഡഗ ഗനി
യാ രാണ്മുനിയെട്ടു പൊംഗെനോ (അ)

അ. ചെലുവു മീരഗനു മാരീ
ചുനി മദ മണചേ വേള (അ

ച. മുനി ഗനു സൈഗതെലിസി ശിവ–
ധനുവുനു വിറിചേ സമയ
മുന ത്യാഗരാജ വിനു
തുനി മോമുന രഞ്ജില്ലു (അ)

അലകലു–അളകം, കുറുനിര; അല്ലലാഡഗ–ഇളകുന്നത്; ഗനി (കനി) കണ്ടിട്ട്; ആ രാണ്മുനി–ആ രാജർഷി; എട്ടു–എത്ര; പൊംഗെനോ–സന്തോഷി ചെലുവു–സൗന്ദര്യം; മീരഗനു–അളവററ; മാരീചുനി–മാരീചന്റെ; മദ–ഗർവ്വ്; അണചേ–അടക്കിയ; വേള–സമയം; മുനി–മുനിയുടെ; ഗനുസൈഗ–കണ്ണുകൊണ്ടാംഗ്യം; തെലിസി–അറിഞ്ഞ്; ശിവധനുവുനു–ശൈവചാപത്തെ; വിറിചേസമയമുന–പൊട്ടിക്കുന്ന സമയത്തിൽ; മോമുന–മുഖത്ത്; രഞ്ജില്ലു–ശോഭിച്ച.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

മാരീചന്റെ ഗർവ്വ് അടക്കിയ (അവനെ മടിപ്പിച്ച) സമയം സൗന്ദര്യം ഇളകുന്ന (രാമന്റെ) കുറുനിരകൾ ഇളകുന്നതുകണ്ട് ആ മഹർഷി (വിശ്വാമിത്രൻ) എത്ര ആനന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടാകുമെന്നോ!

ആ മുനി കണ്ണുകൊണ്ടു കാട്ടിക്കൊടുത്ത അടയാളം മനസ്സിലാക്കി ശൈവചാപത്തെ പൊക്കിയെടുത്തു കുലച്ചു പൊട്ടിക്കുന്ന സമയം ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സേവിക്കപ്പെടുന്ന ശ്രീരാമന്റെ മുഖത്തിൽ വിളങ്ങിയിരുന്ന (അളകങ്ങൾ.............)

രാമായണത്തിലെ രണ്ടു പ്രധാന സംഭവങ്ങളെ സ്വാമികൾ ഓർമ്മ ചെയ്യുകയാണു്. ശ്രീരാമന്റെ ക്ഷാത്രവീര്യം കണ്ടു ആനന്ദിക്കുവാൻ വിശ്വാമിത്രനെപ്പോലെ ജനകക്ഷത്രിയനായ ഒരാൾ തന്നെ വേണമല്ലോ.

പാഠഭേദം–ചരണം–വിദിതൈഡി സമയ

8

ചാരുകേശി–ആദി

പ. ആഡ മോഡി ഗലദേ? രാമയ്യ! മാട (ആ)

അ. തോഡു നീഡ നീവേയനുചുന കോരിതോ
ഗ്ഗുഡി പാദമു ബട്ടിന നാതോ മാട (ആ)

ച. ചദുവുലന്നി തെലിസി ശങ്കരാംശുഡൈ
സദയുഡാശുഗ സംഭവുഡു മ്രൊക്ക
ഗദല്വ തമ്മുനി ബല്ക ജേസിതിവി
ഗാകനു ത്യാഗരാജു ആഡിന മാട (ആ)

മാടലാഡ–സംസാരിക്കുവാൻ; മോഡി–ഗൗരവ്യം; ഗലദേ–കാണുകയോ; രാമയ്യ! ശ്രീരാമസ്വാമി! തോഡു–ചങ്ങാതി; നീഡ–നിഴൽ; നീവേ–നീതന്നെ; അനുചുന–എന്ന്; കോരിതോ ഗ്ഗുഡി–കോരിയോടുകൂടി; പാദമുബട്ടിന–കാലു പിടിച്ച; നാതോ–എന്നോട്; ചദുവുലു–വിദ്യകൾ; അന്നി–എല്ലാം; തെലിസി–അറിവുള്ള; ശങ്കരാംശുഡൈ–ശിവന്റെ അംശമായ; സദയുഡു–സുശീലനായ ആശുഗസംഭവുഡു–വായുപുത്രൻ (ഹനുമാൻ); മ്രൊക്ക–നമസ്കരിക്കുന്ന; ഗദല്വ (കല്വ)–ശ്രദ്ധാലുവായ; തമ്മുനി–അനുജനോട്; ബല്കജേസിതിവി–നീ പറഞ്ഞു; ഗാകനു–ഇല്ല; ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻ; ആഡിന–പറഞ്ഞ; മാട–വാക്ക്.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

ചങ്ങാതിയും നിഴലും നീതന്നെയാണെന്ന കരുതി കേണിപ്പൂം നിന്റെ കാലുപിടിച്ച എന്നോട് മിണ്ടാതിരിക്കുന്ന ഗൗരവ്യം കാണുകയോ? സകല വിദ്യകളും വശമാക്കിയവനും ശിവാംശമായി പിറന്നവനുമായ ഹനുമാൻ നിന്നെ കണ്ടു വന്ദിച്ചപ്പോഴും നിന്റെ ശ്രദ്ധാലുവായ അനുജനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചതല്ലാതെ ആ ഗതനോടു മിണ്ടിയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള നിനക്ക് ഈ ത്യാഗരാജൻ പറഞ്ഞതിനു് എന്തു മതിപ്പുണ്ടാവും?

മോഡി എന്ന പദത്തിനു കുട്ടിക്കളവു് 'സന്തൃപ്തിക്കുറവു്' എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ടു്. ഗദല്വ എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ഉത്തമം. ഗാകനു എന്നാൽ ആയതുകൊണ്ടു എന്നാണു സാമാന്യ അർത്ഥം; ഇവിടെ (പറയിച്ചു) ഇല്ല എന്ന അർത്ഥത്തിലാണു് പ്രയോഗം. പാഠഭേദം–ചരണം–ത്യാഗരാജ പാടിന മാട.

ത്യാഗോപനിഷത്തിൽ കൊടുത്ത ഈ പാഠമാണു് ശരിയായതെന്നു് ഗ്രന്ഥകർത്താവായ ശ്രീ പുരുഷോത്തമൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ത്യാഗരാജു ഏപാടി മാട. ഏപാടി–അത്ര. ത്യാഗരാജൻ എന്താണു്? എന്തു നിസ്സാരനാണ്!

ഹനുമാനോട് ഇങ്ങനെ ചെയ്യ ആരാണ ത്യാഗരാജൻ ആരാണ്"! കലദു എന്ന പദത്തിന് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ച അർത്ഥമാണെന്നുകൊടുക്കുന്നത്".

9

ആരഭി–ആദി

പ. ആദయ ശ്രീരഘുവര! നേഡൈന
രാദയാ? ഓ ദയാംബുധി! നീ (ആ)

അ. മോദമുതോ സദ്ഭക്തിമർമ്മമു
ബോധനജേസി സദാ ബ്രോചിന നീ (ആ)

ച. നിന്നു തിട്ടികൊട്ടി ഹിംസപെട്ടിന
ദന്നിയു നന്നന ലേദാ?
എന്നരാനി നിന്ദല താളഗനി
മന്നിഞ്ചക ലേദാ?
അന്നമു താംബൂല മൊസഗി ദേഹമു
മിന്ന ജേയ ലേദാ?
കന്നതല്ലിതണ്ഡ്രി നേനനുചു
ത്യാഗരാജുനികി ബഹുവസുവീ ലേദാ നീ (ആ)

ആദయ–ആദయ; ശ്രീ രഘുവര! നേഡു–ഇന്ന്; ഐന–എങ്കിലും; രാദാ–ഉണ്ടാകുന്നില്ല; ഓ ദയാംബുധി! നീക–നിന്തിരുവടിക്ക; മോദമുതോ–സന്തോഷത്തോടുകൂടെ; സദ്ഭക്തിമർമ്മമു–സദ്ഭക്തിയുടെ മർമ്മങ്ങളെ; ബോധനജേസി–പഠിപ്പിച്ചിട്ട്; സദാ–എന്നും; ബ്രോചിന–രക്ഷിച്ച; നീക–നിന്തിരുവടിക്ക; നിന്നു–നിന്തിരുവടിയെ; തിട്ടി–ചീത്ത പറഞ്ഞു; കൊട്ടി–അടിച്ചു; ഹിംസപെട്ടിനദി–ദ്രോഹം ചെയ്തു; അന്നിയു–എല്ലാം; നന്നു–എന്നോട് തന്നെയാണെന്ന; ലേദ–അല്ലയോ; (നന്നു+അനലേദാ) എന്നരാനി–എണ്ണമറ്റ; നിന്ദല–ദുർഗ്ഗുണങ്ങളെ; താളഗനി–സഹിച്ചു കൊള്ളുമെന്നു; മന്നിഞ്ചഗലേദാ–ക്ഷമിച്ചില്ലയോ; അന്നമു–ഊണ്; താംബൂല–വെറ്റിലയടക്ക; ഒസഗി–കൊടുത്തിട്ട്; ദേഹമു (എന്റെ) ദേഹത്തെ; മിന്നജേയലേദാ–മിന്നിപ്പിച്ചില്ലേ; കന്നതണ്ഡ്രി തല്ലി–ജനിപ്പിച്ച അച്ഛനമ്മമാർ; നേനനുചു–ഞാൻ എന്നു; ത്യാഗരാജുനികി–ത്യാഗരാജനോട്; ബഹുവസു–ഐശ്വര്യം; ഈലേദാ–കൊടുത്തില്ലേ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ ശ്രീരഘുവര! ദയാനിധേ! സദ്ഭക്തിയുടെ (ഭക്തിയോഗത്തിന്റെ) തത്വങ്ങളെ പ്രീതിയോടെ അറിയിച്ചുതന്നു" എന്ന എല്ലായ്പ്പോഴും കാത്തരുളിയ നിന്തിരുവടിക്ക് ഇന്നത്തെ കാരുണ്യം ഇന്ന ഉണ്ടാകുവാൻ കാരണമെന്ത്? 'നിന്നെ ഭർത്സിക്കയും ദ്രോഹിക്കയും ചെയ്യുന്നതു എന്നോടു ചെയ്യുന്നതു പോലെയാണ്' എന്ന് നിന്തിരുവടി അരുളിച്ചെയ്തില്ലേ? എണ്ണമറ്റ നിന്ദകളെ സഹിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു (ദ്രോഹം ചെയ്യുമ്പോൾ) നീ ക്ഷമിച്ചുവല്ലോ. ഊണും താംബൂലവും തന്നു ദേഹം അലങ്കരിക്കയും 'നിന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ ഞാൻ' എന്നു നീ ഐശ്വര്യത്തോടെ ഈ ത്യാഗരാജനോടു പറഞ്ഞില്ലേ? (ആ ദയ ഇന്ന കാണാത്തതെന്ത്?)

10

തോഡി-രൂപകം

പ. ആരഗിമ്പവേ, പാലാരഗിമ്പവേ (ആ)

അ. രഘുവീര! ജനകജാകര പവിത്രിതമൗവെന്ന പാ (ലാ)

ച. സാരമൈന ദിവ്യാന്നമു
ഷഡ്രസയുത ഭക്ഷണമുലു
ദാരസോദരുലതോ
ത്യാഗരാജവിനുത! പാ (ലാ)

ആരഗിമ്പു—സേവിക്കുക, ഭുജിക്കുക; പാലു—പാൽ; പാലാരഗിമ്പവേ—പാലു ഭുജിച്ചാലും; രഘുവീര! രഘുവംശത്തിൽ വെച്ചു ഏറ്റവും വീര്യമുള്ളവനേ; ജനകജ—സീത; കര—കൈകൾ; പവിത്രിതമൗ—പവിത്രമാക്കപ്പെട്ട; വെന്ന—വെണ്ണ; സാരമൈന—പോഷകമായ; ദിവ്യാന്നമു! ഷഡ്രസയുത ഭക്ഷണമുലു—ആറു രസങ്ങളോടുകൂടിയ വിഭവങ്ങൾ; ദാരസോദരുലതോ—ഭാര്യയോടും സോദരന്മാരോടുംകൂടി; ത്യാഗരാജവിനുത.

അല്ലയോ രഘുവീര! (ഞാൻ നിവേദിക്കുന്നതായ) പാലു ഭുജിച്ചാലും. സീതാദേവിയുടെ കര (സ്പർശ) ത്താൽ പവിത്രമായിട്ടുള്ള വെണ്ണ (ഭുജിച്ചാലും) ത്യാഗരാജവിനുത! ഷഡ്രസങ്ങളോടു ചേർന്ന വിഭവങ്ങളോടുകൂടിയതും പോഷകവുമായ ദിവ്യമായ (പലഹാരങ്ങളെ) ഭാര്യ സീതാദേവിയോടും സോദരന്മാരോടും കൂടി ഭുജിച്ചാലും.

അർച്ചനയുടെ ഒരു ഭാഗമായ് നിവേദ്യം.

11

അഠാണ—ആദി

പ. ഇലലോ പ്രണതാർത്തി ഹരുഡനുചു
പേരെവരിഡിരാ? ശങ്കരുഡനി നീ (കി)

അ. വലചി കാശി ചിരകാലമു പലുകു
ജനമിഡിന നായെഡ ഭേദമേല (ഇ)

ച. കരചരണയുഗമു തൊഡവു ഉരമുല
ധരണി സോക മ്രൊക്കഗ ലേദാ
ശരണന്നചോ മൊരലിഡ ലേദാ
പരമേശ! ത്യാഗരാജനുത! നീ (കി)

ഇലലോ—(ഈ) ലോകത്തിൽ; പ്രണതാർത്തി ഹരുഡനുചു (പ്രണതാർത്തി ഹരു + അനുചു)—ഭക്തന്മാരുടെ സങ്കടം നശിപ്പിക്കുന്നവനായ; പേരെവരിഡിരാ

(പേരു+എവരു+ഇഡിരേ) പേരു–പേർ; എവരു–ആർ; ഇഡിരേ–കൊടുത്തു; ശങ്കരാഖ്യനി (ശങ്കരാഖ്യ+അനി) സ്വയം നല്കുന്നവനായ; നീ (നിക) അങ്ങെയ്ക്കു; തലചി–ആലോചിച്ചിട്ട്; കരഗി (സ്വയം) വെള്ളമാകി; ചിരകാലമു–വളരെ കാലം; പദമുല–(നിന്തിരുവടിയുടെ) പാദങ്ങളിൽ; മ്രൊക്കിതിനി–നമസ്കാരം ചെയ്തിട്ട്; നായെഡ–എന്നോട്; ദയ; ലേദായെ–കാണുന്നില്ല; കരചരണമുലു–കൈകളും കാലുകളും; നൊസലു–നെററി; ഉരമുലു–തോളുകൾ; ധരണി താക–ഭൂസ്പർശത്തോടുകൂടി; മ്രൊക്കലേദാ–നമസ്കരിച്ചിട്ടില്ലേ; ശരണനു–ശരണം വിളിച്ചുകൊണ്ട്; മൊറലിഡലേദാ (മൊറലു+ഇഡ+ലേദാ)–മുറവിളിയിട്ടില്ലേ; പഞ്ചനദീശ! ത്യാഗരാജനുത! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ; നീക.

ലോകത്തിൽ പ്രണതാർത്തിഹരനെന്ന പേര് നിന്തിരുവടിക്ക ആർ തന്നു? ശങ്കരനെന്ന പേർ ആർ തന്നു? വളരെക്കാലം നിന്തിരുവടിയെ ധ്യാനിച്ചും നിന്തിരുവടിയെപ്പററിയുള്ള ചിന്തകൊണ്ട് പരവശനായുമുള്ള ഞാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു എന്നോട് ദയയുണ്ടായില്ലല്ലോ.

എന്റെ കൈകളും, കാലുകളും, നെററിയും തോളുകളും (സാഷ്ടാംഗമായി) ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിച്ച് നിന്തിരുവടിയെ നമസ്കരിച്ചില്ലേ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട പഞ്ചനദീശ! നിന്തിരുവടിയെ മുറവിളിയിട്ട് ഞാൻ ശരണം പ്രാപിച്ചുവല്ലോ.

പഞ്ചനദീശൻ ശിവനാണ്–തിരുവൈയാറു ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവൻ. ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇതാണ്: പഞ്ചനദീശ! നിന്തിരുവടി എന്റെ സങ്കടം നശിപ്പിച്ചില്ല; എനിക്ക സുഖം ഉളവാക്കിയില്ല; എന്ന ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ ആവലാതിപ്പെടുന്നു. ദൈന്യവും ഹാസ്യവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ കീർത്തനം ഹൃദ്യവും ഹൃദയസ്പൃക്കായ ഒന്നാണ്.

12

ബിലഹരി–രൂപകം

പ. ഇന്തകന്നാനന്ദമേമി ഓ രാമ രാമ (ഇ°)

അ. സന്തജനുല കൊല്പു സമ്മതിയും ഭോഗാനി (ഇ°)

ച. നീ ജപമുല വേള നീ ജഗമുലു നീ വൈ
രാജില്ലുനയ; ത്യാഗരാജനുതചരിത (ഇ°)

ഇന്തകന്ന–ഇതിലപ്പുറം, ഇതിലും മേലെ; ആനന്ദമു–ആനന്ദം; ഏമി–എന്ത്; സന്തജനുല–സജ്ജനങ്ങളുടെ; കൊല്പു–സഭ (യിൽ); സമ്മതി–സന്തോഷം; ഇങ്കേഗാനി–ഇനിക്കെമ്പോഴും; നീ–നിന്റെ; ജപമുലവേള–നാമജപം ചെയ്യുന്ന സമയം; ഈ ജഗമുലു–ഈ ലോകങ്ങളെല്ലാം; നീ വൈ–നീയായിട്ട്; രാജില്ലുനയ–പ്രകാശിക്കുന്നു.

ഓ രാമ! രാമ! എല്ലായ്പ്പോഴും സങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്ന ഭക്തന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേരുന്ന സന്തുഷ്ടിയായിരിക്കുന്നതിലുമധികം ആനന്ദം എന്താണുള്ളത്. നിന്റെ

നാമം ജപിക്കുന്ന സമയം ഈ (കാണുന്ന) ലോകമാകെ നീയായിട്ട് പ്രകാശിക്കുന്നു ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ചരിതമുള്ളവനേ!

ഭൂന്ന ചരണങ്ങളിൽ മുൻപിലത്തേതു.

13

കാപി—ആദി

പ. ഇന്തസൗഖ്യമനി നേ ജെപ്പജാല
എന്തോ യേമോ യെവരികി തെലുസുനോ (ഇം)

അ. ദാന്ത! സീതാകാന്ത! കരുണാസ്വാന്ത!
പ്രേമാദുലകേ തെലുസുനു ഗാനി (ഇം)

ച. സ്വരരാഗലയ സുധാരസമന്ദു
വരരാമനാമമനേ കണ്ഡച-
ക്കെര മിശ്രമുജേസി ഭുജിഞ്ചേ ശ-
ങ്കരുനികി തെലുസുനു; ത്യാഗരാജവിനുത! (ഇം)

ഇന്തസൗഖ്യമനി—ഇത്ര സൗഖ്യമാണെന്നു; നേ—ഞാൻ; ജെപ്പജാല—വർണ്ണിക്കുക സാദ്ധ്യമോ; എന്തോ—എത്രയോ; ഏമോ—ഏതൊക്കെയോ; എവരികി—ആർക്ക്; തെലുസുനോ (തെലുസുനോ) അറിയും? ദാന്ത—ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചവൻ; സീതാകാന്ത—സീതാപതേ! കരുണാസ്വാന്ത—കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവൻ; പ്രേമാദുലകേ—പ്രേമ(ഭക്തി)യുള്ളവർക്ക് മാത്രം; തെലുസുനുഗാനി—അറിയപ്പെടുന്നു. സ്വരരാഗലയ സുധാരസമന്ദു—സ്വരം, രാഗം, താളം എന്നിവ ചേർന്ന അമൃതരസത്തിൽ; വര—ശ്രേഷ്ഠമായ; രാമനാമമനേ—രാമനാമമെന്ന; കണ്ഡചക്കെര—കല്ക്കണ്ടം; മിശ്രമു—കൂട്ടിച്ചേർത്തു; ഭുജിഞ്ചേ—ഭക്ഷിക്കുന്ന; ശങ്കരുനികി—ശിവനു; തെലുസുനു—അറിയുന്നു; ത്യാഗരാജനുത!

നാമമാഹാത്മ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഇതിന്റെ സാരം: ഇതു (രാമനാമജപം) എത്രകണ്ടു സുഖത്തെ അരുളുന്നുവെന്നു എന്നാൽ വർണ്ണന സാദ്ധ്യമോ? (അല്ലതന്നെ) അതു (ആ സുഖം) എത്രയെന്നും എതു വിധത്തിലെന്നും ആർക്കറിയും! ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം ചെയ്തവനേ! സീതാനായക! കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവനേ! നിന്തിരുവടിയിൽ ഭക്തിയുള്ളവർക്ക് മാത്രമാണ് അതറിയുന്നതു; സ്വരം, രാഗം, താളം (സംഗീതമാകുന്ന) അമൃതരസത്തിൽ ദിവ്യമായ രാമനാമമെന്ന കല്ക്കണ്ടം ചേർത്തു ഭുജിക്കുന്ന പരമേശ്വരനു മാത്രമറിയാം ആ ആനന്ദം. ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

14

ശഹാന—ആദി

പ. ഈ വസുധ നീവണ്ടി ദൈവമു
നെന്ദു ഗാനരാ (ഈ)

അ. ഭാവുകമു ഗലിഗി വർദ്ധില്ലു
കോവൂരി സുന്ദരേശ! ഗിരീശ! (ഈ)

ച. ആസചേ യനിമിഷമു നീ പുര
വാസമു കൊന്ന ജേയുവാരി മതി
വേസടലെല്ലനു തൊലഗിഞ്ചി ധന
രാസുല നായുവുലു

ശ്രീസുഭകീർത്തിയു തേജമുനൊസഗി
ഭുവനമുന കീർത്തി ഗലിഗ ജേയു
മനോവരദ ത്യാഗരാജ ഹൃദയനി-
വാസ! ചിദ്‌വിലാസ! സുന്ദരേശ! (ഈ)

ഈ = ഈ; വസുധ–ലോകത്തിൽ; നീ വണ്ടി–നിന്നെപ്പോലെ; ദൈവമുന്നെ (ദൈവമു + എന്നു) ദൈവമുന–ദൈവത്തിനെ; എന്തു–എവിടെയും; ഗാനരാ (കാനരാ) കാണുന്നില്ല; ഭാവുകമു–ഭാവുകം, മംഗളം; ഗലിഗി–ലഭിച്ചിട്ട് ഉണ്ടായിട്ട്; വർദ്ധില്ലു– വർദ്ധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന; കോവൂരി സുന്ദരേശ–കോവൂരിൽ വിളങ്ങുന്ന സുന്ദരേശൻ; ഗിരീശ–ശിവൻ; ആസചേ–ആശയോടെ; അനിമിഷമു–അനിമിഷം, അല്പസമയം; നീ (നീദു) പുരവാസമു–നിന്റെ നഗരിയിൽ വസിക്കുന്നതു; കൊന്ന–വേണ്ടുംവണ്ണം; ജേയുവാരി (ചെയ്യുവാരി) ചെയ്യുവാൻ; മതി–മനസ്സ്, വേസടലെല്ലനു (വേസടലുൻ എല്ലനു) വേസടലു–ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ, കഷ്ടപ്പാടുകൾ; എല്ലനു–എല്ലാം; തൊലഗിഞ്ചി–പരിഹരിക്കപ്പെട്ടിട്ട്; ധനരാസുലനായുവുലു (ധനരാസുലനു + ആയുവുലു) ധനരാസുലനു–ധനസമൃദ്ധിയും; ആയുവുലു–ദീർഘായുസ്സും; ശ്രീസുഭകീർത്തിയും–ശ്രേഷ്ഠമായ കീർത്തിയും; തേജമുനൊസഗി (തേജമുന + ഒസഗി) തേജമുന–തേജസ്സ്; ഒസഗി–കൊടുത്തിട്ട്; ഭുവനമു (ഭുവനമു–അന്ദു) – ലോകത്തിൽ; കീർത്തിഗലിഗജേയു–കീർത്തിയുണ്ടാക്കുന്നവൻ; മനോവരദ–ഭക്തന്മാരുടെ അഭീഷ്ടങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരാജഹൃദയനിവാസ–ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ചിദ്‌വിലാസ–ചിത്സ്വരൂപനെ; സുന്ദരേശ–സുന്ദരേശ!

നിന്തിരുവടിയെപ്പോലെ ഒരു ദൈവത്തിനെ ഞാൻ ലോകത്തിലെവിടെയും കാണുന്നില്ല. മംഗളവും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കോവൂർ സുന്ദരേശ! ശിവ! (അല്പനേരമുള്ള) ആശയോടുകൂടി നിന്തിരുവടിയുടെ നഗരത്തിൽ അനിമിഷമെങ്കിലും വേണ്ടുംവണ്ണം (ഭക്തിയോടെ) താമസിക്കുന്നവന്റെ മനസ്സിൽനിന്നു സങ്കടങ്ങളെല്ലാം അകറ്റിയിട്ടു നിന്തിരുവടി (അവനു) ധനസമൃദ്ധിയും, ദീർഘായുസ്സും, സത്കീർത്തിയും ശ്രേഷ്ഠമായ കീർത്തിയും തേജസ്സും നൽകുന്നു. ലോകത്തിൽ കീർത്തിയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നവനേ! മനോഭീഷ്ടങ്ങളെ സാധിപ്പിക്കുന്നവനേ, ഈ ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്നവനേ! ചിദ്രൂപാ! സുന്ദരേശസ്വാമീ!

കോവൂർ പഞ്ചരത്നങ്ങളെന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്. പന്തുവരാളിയിൽ ശംഭോ മഹാദേവ, ഖരഹരപ്രിയയിൽ കോരിസേവിമ്പ, കല്യാണിയിൽ നമ്മിവച്ചിന, ശങ്കരാഭരണത്തിൽ സുന്ദരേശ്വരുനി എന്നിവയാണ് മറ്റു നാലു കീർത്തനങ്ങൾ. സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനം ചെയ്തിരുന്ന കാലത്തു ചെന്നൈ (മദ്രാസ്) പട്ടണത്തിലെത്തി. അക്കാലത്തു കവികളെയും സംഗീത വിദ്വാന്മാരെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്രഭുക്കളിൽ മുഖ്യനായിരുന്ന കോവൂർ

സുന്ദര മുതലിയാർ. ത്യാഗരാജ സ്വാമികളുടെ വൈശിഷ്ട്യം അറിഞ്ഞ മുതലിയാർ അദ്ദേഹത്തെ സ്വന്തം ഗ്രാമത്തിലേക്ക ക്ഷണിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി അവിടെ അഞ്ചു ദിവസം താമസിപ്പിച്ചു. കോവൂർ മദ്രാസിൽനിന്ന 14 മൈൽ പടിഞ്ഞാറു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ ഗ്രാമത്തിലെ സുന്ദരേശ്വര പെരുമാളെയാണ ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്തുതിച്ചിട്ടുള്ളത്. സുന്ദര മുതലിയാർക്ക ധനവും ബ്രാഹ്മണ, ഭക്തിയും കീർത്തിയും ഉണ്ടായതു സുന്ദരേശന്റെ പ്രസാദം കൊണ്ടാണെന്ന സ്വാമികൾക്കു തോന്നിയിരിക്കണം.

ത്യാഗരാജസ്വാമികളുടെ തീർത്ഥയാത്രക്കുന്ന സമയം ഉഞ്ഛവൃത്തിക്കുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഞ്ചിയിൽ ആരെങ്കിലും അറിയാതെ മുതലിയാർ കുറച്ചു പണം ഇട്ടുവെന്നും, അതറിവുകിട്ടിയ ചില കൊള്ളക്കാർ തീർത്ഥയാത്രയ്ക്കിടയിൽ അദ്ദേഹത്തെ പിടികൂടിയെന്നും, ശ്രീരാമസ്വാമിതന്നെ ലക്ഷ്മണനോടു കൂടി രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിന സ്വാമികളുടെ അടുക്കലെത്തിയെന്നുള്ള കഥ പ്രസിദ്ധമാണ്.

15

ഭൈരവി — രൂപകം

പ. ഉപചാരമു ജേസേ വാരുന്നാരനി
മറവകുരാ (ഉ)

അ. കൃപഗാവലെനനി നേ നീ
കീർത്തിനി ബല്കചുന്നദഗ (ഉ)

ച. വാകിടനേ ബഡലിയുഗ വാതാത്മജുഡുന്നാഡനി
ശ്രീകരുഡഗു നീതമ്മുഡു ജേരിയുന്നാഡനി
ഏകാന്തമുനനു ജാനകി ഏർപഡിയുന്നാദനി
ശ്രീകാന്ത! പലലേലനി ശ്രീത്യാഗരാജവിനുത! (ഉ)

ഉപചാരമു— സേവ, പൂജ, ആരാധന; ജേസേ വാരുന്നാരനി (ചേസേവാരു + ഉന്നാരനി) —ചെയ്യുന്നവരുണ്ട്; മറവകുരാ—മറക്കരുതേ; കൃപ—ദയ; ഗാവലെനനി (കാവലെന + അനി) എനിക്കുവേണം; നേനീ (നേനു + നീ) ഞാൻ നിന്റെ; കീർത്തിനി—കീർത്തിയെ; ബല്കചുന്നദഗ—സ്തുതിക്കുന്നു;

വാകിടനേ—മുന്നിൽ, പ്രവേശന വാതിൽ; ബഡലിയുഗ—ജാഗ്രതയോടെ; വാതാത്മജു—ഹനുമാൻ; ഉന്നാഡനി—ഉണ്ടെന്ന; ശ്രീകരുഡഗു (ശ്രീ + കരുഡു + അഗു)— ഐശ്വര്യത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവൻ ആയ; നീ—നിന്തിരുവടിയുടെ; തമ്മുഡു —അനുജന്മാർ; ജേരിയുന്നാഡനി (ചേരി + ഉന്നാഡനി) ഒന്നിച്ചു ചേർന്നിട്ടുണ്ട്; ഏകാന്തമുനനു—തനിയായിരിക്കുമ്പോൾ; ജാനകി— സീതാദേവി; ഏർപ്പഡിയുന്നാദി— തയ്യാറുണ്ട്; ശ്രീകാന്ത— ലക്ഷ്മീപതേ; പലലേലനി—മറ്റെല്ലാവരും; ശ്രീത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ! സേവിക്കുവാൻ പലരും ഉണ്ടെന്ന വിചാരിച്ച് എന്നെ മറക്കാതിരിക്കണമേ. നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യം ലഭിപ്പാനായി ഞാൻ അങ്ങയുടെ മഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അങ്ങേക്ക ദ്വാരപാലകനായി ഹനുമാൻ ജാഗ്രതയോടെ നില്ക്കുന്നു; ആജ്ഞാകാരികളായി അനു

ജനമാർ ചുറ്റുമുണ്ട്; ഏകാന്തതയിൽ (സ്വൈരസല്ലാപത്തിന്) സീതയുണ്ട്; ശ്രീ ത്യാഗരാജൻ വാഴ്ത്തുന്നവനേ! (ഇവരെല്ലാമുള്ളപ്പോൾ ഇനി ആരും വേണമെന്ന തോന്നിപ്പോകരുതേ!)

പൂജനീയന്മാരായ ദേവന്മാർക്ക് ചെയ്യുന്ന ക്രിയകളാണ് ഉപചാരങ്ങൾ. ഷോഡശോപചാരങ്ങളുണ്ട്. അതിൽ പ്രധാനമായ പഞ്ചോപചാരം: സ്നാനം, പൂജ, നിവേദ്യം, പ്രദക്ഷിണം നമസ്കാരം.

ഭക്തന്റെ ദാസ്യ ഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ.

16

ഹരികാംഭോജി. രൂപകം

പ. ഉണ്ടേദി രാമുഡൊകഡു
ഊരക ചെഡിപോക മനസാ (ഉ)

അ. ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമധ്യമണ്ഡലമുന
ചെലങ്കുചു (ഉ)

ച. താമസാദി ഗുണരഹിതുഡു
ധർമ്മാത്മുഡു സർവ്വസമുഡു
ക്ഷേമകരുഡു ത്യാഗരാജ
ചിത്തഹിതുഡു ജഗമുനിണ്ടി (ഉ)

ഉണ്ടേതി-ഉണ്ട്; രാമുഡൊകഡു (രാമുഡു+ഒകഡു) രാമൻ ഒരുവൻ; ഊരക-വൃഥാ വെറുതെ; ചെഡിപോക-നശിക്കാതിരിക്ക, ദുഷിക്കാതിരിക്ക; മനസാ അല്ലയോ മനസ്സേ; ചണ്ഡമാർത്താണ്ഡമണ്ഡലമുന-രൂക്ഷമായ സൂര്യമണ്ഡലത്തിന്റെ നടുവിൽ; ചെലങ്കു-പ്രകാശിക്കുന്നവൻ; താമസ ഗുണരഹിതുഡു-താമസ ഗുണമില്ലാത്തവനും; ധർമ്മാത്മുഡു-ധർമ്മാത്മാവും; സർവ്വസമുഡു- സമഭാവമുള്ളവനായി; ക്ഷേമകരുഡു- ക്ഷേമത്തെ ചെയ്യുന്നവനായി; ത്യാഗരാജ ചിത്ത ഹിതുഡു- ഈ ത്യാഗരാജന് പ്രിയമുള്ളവനായി; ജഗമുനിണ്ടി (ജഗമു+നിണ്ടി)-ജഗന്മയനായി-

രാമൻ ഒരുവനുണ്ട് (മറ്റൊന്നുമില്ല) അല്ലയോ മനസ്സേ! (വേറൊന്നിൽ വിശ്വസിച്ചോ, വേറൊന്നിനെ തേടിയോ) വെറുതെ ചീത്തയാവാതിരിക്ക, സൂര്യമണ്ഡലമധ്യത്തെന്ന പോലെ (സദാ) പ്രകാശിക്കുന്നവനും, തമോഗുണം തീണ്ടാത്തവനും, ധർമ്മത്തിനിരിപ്പിടമായവനും, സമചിത്തനായവനും, (ഭക്തന്മാർക്ക്) ക്ഷേമത്തെ ചെയ്യുന്നവനും ജഗന്മയനും ത്യാഗരാജന്റെ ഇഷ്ട ദേവതയുമായ (രാമൻ മാത്രമുണ്ട്)

ചെഡിപോക എന്ന പദത്തിന് നശിക്കാതിരിക്കുക ചീത്തയാവാതിരിക്കുക എന്നൊക്കെയാണർത്ഥമെങ്കിലും ഇവിടെ ദുഷിക്കാതിരിക്കുക എന്ന അർത്ഥമത്രെ യോജിക്കുക.

അനുപല്ലവിക്ക സൂര്യമണ്ഡലത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്നവനും എന്നർത്ഥമുണ്ട്. ''ധ്യേയസ്സദാ സവിതൃമണ്ഡലമധ്യവർത്തീ നാരായണസ്സരസിജാസന സന്നിവിഷ്ടഃ'' ഇത്യാദിയായ പ്രമാണം സ്മരണീയം.

ധർമ്മ സംസ്ഥാപനത്തിനായിട്ടാണല്ലോ ഭഗവാന്റെ അവതാരങ്ങളും തന്നെ. ശ്രീരാമാവതാരം വിശേഷിച്ചുമാണ്.

'' രാമനീ സമാനമെവരു '' മുതലായ അനേകം കീർത്തനങ്ങളിൽ ത്യാഗരാജസ്വാമി ശ്രീരാമനെ തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയായി കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവതാരം മാത്രമല്ല സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമാണ് ശ്രീരാമൻ സ്വാമികളുടെ ഭാവനയിൽ.

17

ചക്രവാകം — ത്രിപുട

പ. എട്ല ബ്രോതുവോ തെലിയ?
ഏകാന്ത രാമയ്യ! (എ)

അ. കടകട! നാചരിത്രമു കർണ്ണകഠോരമയ്യ (എ)

ച. പട്ടി ഗൊറ്റ്റു രീതി ഭക്ഷിഞ്ചി തിരിഗിതി;
പുട്ടുലോഭുലന പൊട്ടകൈ പൊഗഡിതി
ദുഷ്ടുലതോ ഗൂഡി ദുഷ്കൃത്യമു സല്പി
ദ്രോഹജസിന ത്യാഗരാജുനി ദയതോ (നെ)

എട്ല – എങ്ങനെ; ബ്രോതുവോ – രക്ഷിക്കും;

തെലിയ – അറിയുന്നില്ല; തെലിയു – അറിയുക. ഏകാന്ത – ഒരേ ഒരു, അനന്യമായ; കടകട – കഷ്ടം! നാചരിത്രമു – എന്റെ കഥ; കർണ്ണകഠോരം – കേൾക്കാൻ കൂടി വയ്യാത്ത ദോഷമാണ്. അയ്യ – പ്രഭോ! പട്ടി ഗൊറ്റ്റു – പൊട്ടയായ പോത്തു; രീതി – പോലെ; ഭക്ഷിഞ്ചി – തിന്നും; തിരിഗിതി – അലഞ്ഞു നടന്നു; പുട്ടുലോഭുലന – ജനനാ പിശുക്കന്മാരെ; പൊട്ടകൈ – വയറിനു (ഉണ്ണാൻ) വേണ്ടി; പൊഗഡിതി – പുകഴ്ത്തി; ദുഷ്ടുലതോഗൂഡി – ദുഷ്ടന്മാരോടു ചേർന്നു; ദുഷ്കൃത്യമു – പാപകർമ്മങ്ങളും; സല്പി – ചെയ്തു; ദ്രോഹജസിന – ദ്രോഹിയായി നടന്നവൻ; ത്യാഗരാജുനി – ത്യാഗരാജനെ; ദയതോ – ദയയോടെ.

അല്ലയോ എന്റെ ഏകാവലംബമായ രാമ! നിന്തിരുവടി എങ്ങനെ അടിയനെ രക്ഷിക്കും എന്നു അറിഞ്ഞു കൂടാ. (അത്രയും വലിയ പാപിയാണത്രെ എന്ന സാരം) കഷ്ടം! എന്റെ (ജീവിത) കഥ കേൾക്കുവാനും കൂടി കൊള്ളരുതാത്തതാണ്. ഭക്ഷണത്തെ മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി ഒരു പോത്തിനെപോലെ ഞാൻ അലഞ്ഞു നടന്നു. ഭക്ഷണത്തിനു മാത്രം വേണ്ടി ലുബ്ധന്മാരെ ഞാൻ സേവിച്ചു; നീചന്മാരോടു കൂട്ടു കൂടി ദുഷ്കർമ്മങ്ങളും ചെയ്തു. ദ്രോഹിയായി നടന്നവനായ ഈ ത്യാഗരാജനെ ദയയോടെ എങ്ങനെ രക്ഷിക്കാം—

ഗൗളരാഗത്തിലുള്ള ''ദുഡുകുഗല'' എന്ന കീർത്തനം പോലെ ഇതും ആത്മഗർഹണ പരമായ ഒന്നാണ്. നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയനും ഭാഗവതോത്തമനുമായ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ അത്തരം ജീവിതം നയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കയില്ല. അങ്ങനെ ദുർമ്മാർഗ്ഗികളായിരുന്നശേഷം ഭക്തന്മാരായവർക്കു വേണ്ടിയാണ് സ്വാമികൾ ഇത്തരം കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചത്.

'' ഉപചാരമുലനു '' എന്നാദിയായ കീർത്തനത്തിലും മറ്റും സ്വാമികൾ, താൻ കുറ്റമൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു ഭഗവാനെ ബോധിപ്പിക്കുന്നതും സ്മരണീയമാണ്.

18

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

പ. എദുട നിലിചിതേ നീദു സൊമ്മു—
ലേമി ബോവുരാ ? (എ)

അ. കുടി ഭ്രാതഗാനി കട്ട മീരിന
നാതരമാ ? തെലിസി മോസബോദുനാ ? (എ)

ച. ധരാന ദൊരകനി പരാകു നായെഡ
ന രാമ ! ജൂസിതേ സുരാസുരാലു മെ—
ച്ചുരാ ? ഇപ്പുഡു ഈഹരാമി തനമേ (എ)
ലരാ ശക്തിത്യാഗരാജനുത ! നാ

എദുട നിലിചിതേ–മുമ്പിൽ (വന്നു) നിന്നാൽ; നീദു–നിൻ്റെ; സൊമ്മു–സമ്പത്ത്, ധനം; ലേമി ബോവുരാ–പോകുമോ, നഷ്ടപ്പെടുമോ; കുടി ഭ്രാത–തലയെഴുത്ത്, വിധി; ഗാനി–തന്നെ; കട്ടമീരിന–ലംഘിക്കുക; നാ തരമാ–എനിക്കു സാദ്ധ്യമാണോ? തെലിസി–അറിഞ്ഞുകൊണ്ട്; മോസബോദുനാ–വഞ്ചിക്കപ്പെടുമോ? ധരാന–നിൻ്റെ വംശത്തിൽ; ദൊരകനി–ഇല്ലാത്തതായ; പരാകു–അനാസ്ഥ, ഉപേക്ഷ; നായെഡന–എന്നോട്; രാമ! ജൂസിതേ–കാണുന്നു; സുരാസുരാലു–ദേവാസുരന്മാർ; മെച്ചുരാ–പുകഴ്ത്തുമോ; ഇപ്പുഡു–ഇപ്പോൾ; ഈ; ഹരാമിതനമു–ദുശ്ശാഠ്യം; ഏലരാ–എന്തിനു; ശക്തിത്യാഗരാജനുത! നാ–എൻ്റെ

നിന്തിരുവടി എൻ്റെ മുമ്പിൽ വന്നുനിന്നാൽ അങ്ങയുടെ സ്വത്തെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടുപോകുമോ (വല്ലപ്പോഴുമെങ്കിലും) എൻ്റെ തലയെഴുത്തു മാത്രമാണതിനെ തിരുത്തുകൂടാ. ഇതറിയുന്ന ഞാൻ വഞ്ചിക്കപ്പെടുമോ? എന്നോടുള്ള അനാസ്ഥ (ഭക്തന്മാരെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത്) നിൻ്റെ വംശത്തിനു ചേർന്നതല്ല. അത് ദേവന്മാർ കൂടി നന്നായിയെന്നു പറയുകയില്ല; ഈ ശാഠ്യം എന്തിന്? (എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു അങ്ങേക്കു ഭൂഷണമല്ലെന്നു സാരം.)

ശോകഭക്തിപരമായ കീർത്തനമാണിതു. ആന്ധ്രയിലും കർണ്ണാടകത്തിലും നാടോടിഭാഷയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'ഹരാമിതനമു' ഉർദ്ദുവിൽനിന്നു വന്നതാണെന്നു കരുതപ്പെടുന്നു.

ഒടുവിലത്തെ ചരണമാണു ചേർത്തത്.

19

നീലാംബരി—ആദി

പ. എന്നഗ മനസുകുരാനി പന്നഗശായി സൊഗസു
പന്നഗ ഗന്ധഗോന്നി കന്നുലേലേ
കന്നുലേലേ കണ്ടി മിന്നലേലേ (എ)

ച. മാലിമിനി ത്യാഗരാജു നേചിന രാമമൃതമിനി
ലാലിഞ്ചി ഭോഗധുനി നാലികേലേ
നാലികേലേ സ്തുതമാലി കേലേ (ഏ)

ഏന്നഗ–എണ്ണുക, കണക്കാക്കുക; ഗണസുകരനി–ഗണ്യം കൊണ്ട് മാപിക്ക വാൻ കഴിയാത്തതു, അചിന്ത്യനിയം; പന്നഗശയനി–മഹാവിഷ്ണു; സൌഗന്ധ്യ–അ ഴക്; പന്നഗ– തെളിവായി; കാലഗോചരനി– കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത, കാണാൻ കഴി യാത്ത; കന്നുലു–കണ്ണുകൾ; ഏലാ (ഏലാ + ഏ)- എന്തിന്, (ചോദ്യമോ നിഷേ ധമോ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പ്രത്യയമായ ഏ) മാലിമി–കനിവോടെ; ത്യാഗരാജുനി –ത്യാഗരാജനെ; നേചിന–രചിച്ച; രാമാമൃതമിനി– ശ്രീരാമസുധയെ; ലാലി ഞ്ചി–പ്രസാദിപ്പിക്കാത്ത; ഭോഗധുനി–സ്തുതിക്കാത്ത; നാലിക(നാലുക)നാവു; ഏല (ഏല + ഏ) എന്തിന്; സ്തുതമാലികേലയേ (സ്തുതമാലിക + ഏലേ) ജപ മാല എന്തിന്.

ഗണനസുകരനെ കാണാൻ കഴിയാൻ പോലും വയ്യാത്തതായ ശേഷശായി (വിഷ്ണു)വിന്റെ അഴക് തെളിവായി കാണാത്ത കണ്ണ് എന്തിന്? അതിന്റെ വെളി ച്ചം എന്തിന്? ത്യാഗരാജനെ കനിവോടെ കാത്തരുളുന്ന ശ്രീരാമസുധയെ പുകഴ്ത്താത്ത നാവു എന്തിന്? ജപമാല എന്തിന്?

മൂന്ന് ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെ ഈ കീർത്തനം പ്രഹ്ലാദഭക്തി വിജയ ത്തിൽ ഉള്ളതാണ്. പല്ലവിയിൽ കന്നുലിനാലേലേ (അഴകുള്ള കണ്ണ്) എന്നു പാഠഭേദം, ചരണത്തിൽ മാലിമിതോ എന്നു പാഠഭേദം.

20

ഖരഹരപ്രിയ — ആദി

പ. എവരനി നിർണയിഞ്ചിരിരാ
നിന്നെട്ലാ രാധിഞ്ചിരിരാ? നരവര (ലെ)

അ. ശിവുഡനോ മാധവുഡനോ കമലഭവുഡനോ
പരബ്രഹ്മമനോ? (എ)

ച. ശിവമന്ത്രമുനകു മജീവമു മാധവമന്ത്രമുനകു രാജീവമു യീ
വിവരമു തെലിസിന ഘനുലകു മ്രൊക്കെദ
വിതരണഗുണ! ത്യാഗരാജവിനുത! നീ (നെ)

എവരനി(എവരു + അനി) ആരാണ്; നിർണ്ണയിഞ്ചിരി – നിർണ്ണയിച്ചു, രാ–സംബോധന; നിന്നു–നിന്നെ, എട്ലാ–എങ്ങനെ, ആരാധിഞ്ചിരി പൂജി ച്ചു, രാ, നരവരുലു–ശ്രേഷ്ഠന്മാർ, ശിവുഡനോ (ശിവുഡു + അനി + ഓ)–ശിവ നാണെന്നോ; മാധവുഡനോ–വിഷ്ണുവാണെന്നോ, കമലഭവുഡനോ– ബ്രഹ്മാവാ ണെന്നോ; പരബ്രഹ്മമനോ– പരബ്രഹ്മമാണെന്നോ; ശിവമന്ത്രമുനകു. ശിവമന്ത്രത്തിനു; മാ–മ എന്ന ശബ്ദം; ജീവമു–ജീവൻ, മാധവമന്ത്രമുനകു വിഷ്ണുമ ന്ത്രത്തിന് രാ–ര എന്ന ശബ്ദം; ജീവമു–ജീവൻ യീ വിവരമു–ഈ വിവരം, തെലിസിന. അറിയിച്ച ഘനുലകു–മഹാന്മാരെയൊക്കെ, മ്രൊക്കെദ. നമസ്കരിക്കു ന്നു, വിതരണഗുണ–ഔദാര്യമുള്ളവനെ ത്യാഗരാജ വിനുത!

പണ്ഡിതന്മാർ നിന്തിരുവടി ആരെന്നാണ് തീർച്ചയാക്കിയത്? അവർ എങ്ങനെ പൂജിച്ചു? ശിവനായിട്ടാണോ, വിഷ്ണുവായിട്ടാണോ ബ്രഹ്മാവായിട്ടാണോ അതുമല്ല പരബ്രഹ്മമായിട്ടാണോ! ശിവമന്ത്രത്തിന്റെ ജീവനാണ് 'മ' 'ര' വിഷ്ണുമന്ത്രത്തിന്റെ ജീവനമാണ് ഈ വിശേഷവസ്തുത നല്ലപോലെ ധരിച്ചിട്ടുള്ള മഹാത്മാക്കളെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. സദ്ഗുണസമ്പന്നരും ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനുമായവനേ!

വിനുതത്യാഗരാജ എന്നു സമസ്തപദമായിട്ടെടുക്കാം. പഞ്ചനദീശനു ത്യാഗരാജൻ എന്നു പേരുണ്ട്, ശിവൻ ശ്രീരാമഭക്തനാണെന്നു പുരാണം.

പല്ലവിയുടെ ഒടുവിലുള്ള നരവര എന്നതു നരവർ എന്നു സംബോധനയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു.

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ദേവാമൃതവർഷിണിയായും നാഗചിന്താമണിയായും അന്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു

ചരണാന്ത്യത്തിലെ ത്യാഗരാജവിനുത എന്നതിനു ശേഷം നീ എന്നും പാഠമുണ്ട്. അപ്രകാരം പല്ലവി എട്ടെന്നതു നിന്നെ എന്നാവും. പല്ലവിയിൽ പാഠാന്തരം നിർണ്ണയഞ്ചി എന്നും.

ശ്രദ്ധേയമായൊരു കാര്യം. 'മ' ആദ്യമായും 'ര' രണ്ടാമതായുമാണല്ലോ സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചത്. അപ്രകാരം മര എന്നതിനു പകരം മരാ എന്നാകും. നാരദമഹർഷി വാല്മീകിക്കു മന്ത്രോപദേശം ചെയ്തതു ഇങ്ങനെയാണെന്നു ഐതിഹ്യം. സ്വാമികൾ ശ്രീനാരദനെ ഗുരുവായി വരിച്ചിട്ടുള്ളതും സ്മരണീയമാണ്.

ശിവമന്ത്രം: നമഃ ശിവായ

വിഷ്ണുമന്ത്രം ഓം നമോ നാരായണായ

ഈ രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളുടെയും സാരമടങ്ങിയതാണ് താരകമന്ത്രമായ രാമനാമമെന്നു സ്വാമികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

21

ദേവമനോഹരി–ചാപ്പ്

പ. എവരികൈ യവതാര മെത്തിതിവോ?
ഇപ്പുഡൈന ദെലുപവയ്യാ രാമയ്യ! നീ (എവ)

അ. അവനികി രമ്മനി പിലിചിന മഹാരാ
ജെവഡോ വാനികി മ്രൊക്കെദ രാമ (എവ)

ച. വേദവർണ്ണനീയമൗ നാമമുതോ
വിധിരുദ്രുലകു മേല്മിയഗു രൂപമുതോ
മോദസദനമഗു പടചരിതമുതോ
മുനിരാജവേഷിയൗ ത്യാഗരാജനുത! നീ (എവ)

എവരി കൈ–ആർക്കുവേണ്ടി; അവതാരമു–അവതാരം; എത്തിതിവോ–ചെയ്തു; ഇപ്പുഡൈന–ഇപ്പോഴെങ്കിലും; ദെലുപവയ്യ–പറഞ്ഞാലും;

രാമയ്യ—അല്ലയോ രാമസ്വാമി! നീവു—നീ; അവനികി—ലോകത്തിൽ; രമ്മനി—വരുവാൻ; പിലിചിന—വിളിച്ച; മഹാത്മു—മഹാത്മാവ്; എവരഡോ—ആരോ; വാനികി—അവനു; മ്രൊക്കെദ—നമസ്കരിക്കുന്നു; രാമ! വേദവർണ്ണനീയമഗു—വേദങ്ങളാൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ട; നാമമുതോ—പേരോടുകൂടിയും; വിധിത്ര്യളക—ബ്രഹ്മാവിനും; ശിവനും: മേല്മിയഗു—ഉപരിയായ; രൂപമുതോ—രൂപത്തോടുകൂടിയും; മോദസദനമഗു—സന്തോഷത്തിന്നിരിപ്പിടമായി; പടുചരിതമുതോ—വീരചരിതമുള്ളവനായി; മുനിരാജവേഷിയൈ—രാജർഷിവേഷത്തോടു കൂടിയ; ത്യാഗരാജനുത! നീവു—നീ.

ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് നിന്തിരുവടി അവതാരമെടുത്തതു? ഇപ്പോഴെങ്കിലും പറഞ്ഞുതരാമോ? അല്ലയോ രാമസ്വാമി! നിന്തിരുവടിയെ ഈ ലോകത്തേക്കു വരുവാനായി വിളിച്ച ആ മഹാത്മാവിനെ ഞാൻ വണങ്ങുന്നു. വേദങ്ങൾ പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുള്ള ദിവ്യനാമത്തോടു കൂടിയവനായും; ബ്രഹ്മാവിനും ശിവനും ഉപരിയായ രൂപസൗഭാഗ്യമുള്ളവനായും ആനന്ദമുളവാക്കുന്ന വീരചരിതമുള്ളവനും രാജർഷിവേഷം പൂണ്ടവനുമായ (നിന്തിരുവടി ആരു പറഞ്ഞിട്ടവതാരം ചെയ്തു?)

ഈ കീർത്തനം അവതാര മഹിമയെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

22

കാംബോജി — ആദി

പ. എവരിമാട വിന്നാവോ, രാവോ
ഇന്ദുലേവോ ഏമി! ഏമി (എ)

അ. അവനിലോനാർഷേയ പൗരുഷേയ മതമി
ചോദ്യ മെരുഗ ലേനൈതി (എ)

ച. ഭക്തപരാധീനുഡനുചു പരമ
ഭാഗവതുല
വ്യക്തരൂപുഡൈ പലികിന കൃഷ്ട
യുക്തമനുചുന്നാനേ
ശക്തി ഗല മഹാദേവുഡു നീവനി
സന്തോഷമുനുന്നാനേ
സത്ചിത്തുഡഗു ത്യാഗരാജനുത!
സത്യ സന്ധുഡനി കൊണ്ടി നിലവോ (എ)

എവരിമാട—ആരുടെ വാക്കിനെ; വിന്നാവോ—നീ കേട്ടുവോ? രാവോ—; (നീ)വരികയില്ലേ; ഇന്ദുലേവോ—ഇവിടെ ഇല്ലേ? ഏമി ഏമി! നല്ലതു, നല്ലത്! അവനിലോന—ഈ ലോകത്തിൽ; ആർഷേയ-ഋഷികളുടെ, ഋഷിപ്രോക്തമായ പൗരുഷേയ—പുരുഷന്മാരുടെ (പണ്ഡിതന്മാരുടെ) ഗ്രന്ഥങ്ങളും; മതി—ഗ്രഹിച്ചിട്ട്; ചോദ്യമു—ആശ്ചര്യം; എരുഗലേനൈതി—(എനിക്ക മനസ്സിലാകുന്നില്ല; ഭക്തപരാധീനുഡു— ഭക്തന്മാർക്ക് വശംവദനായവൻ; അനുചു—എന്ന്; പരമഭാഗവതുല-ഭാഗവതോത്തമന്മാരുടെ; വ്യക്തരൂപുഡൈ—വ്യക്തരൂപത്തിൽ, സ്പഷ്ടമായി; പലികിന—(നീ) പറഞ്ഞ; കൃഷ്ട—ഭൈഷജസല്ലാപം; യുക്തമനുചു—എന്ന

നാരണനെ; ഉണ്ടി—ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; ശക്തിഗല—ബലവത്തായ; മഹാത്മ വൃദ്ധു—സമർത്ഥന്മാർ; നീവനി—നീയാണെന്ന്; സന്താനമുല—സന്താനങ്ങളോടെ, ഉണ്ടി—വിശ്വസിച്ചു; സ്ഥിരചിത്തുഡഗു—സ്ഥിരചിത്തനായ; ത്യാഗരാജനുത—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! സത്യസന്ധുഡു—സത്യസന്ധൻ; അനുകൊണ്ടിനി—ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു; ഇലലോ— ഈ ലോകത്തിൽ.

ആരുടെ വാക്ക കേട്ടു? (അതുവരുത്തിയ വിനകൊണ്ട്) വലകയില്ലേ? ഇവിടെ ഇല്ലെന്നരുളോ? നല്ലതു! നല്ലതു! പ്രഭോ! ഋഷി പ്രോക്തങ്ങളും പണ്ഡിതരചിതങ്ങളുമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടും ഈ ആശ്ചര്യം എനിക്കറിയുന്നില്ല. ഭക്തജനവശംവദനാണ് ഞാൻ എന്ന നിന്റെ പരമഭക്തന്മാരോട് അരുളിയ വാക്ക വിശ്വസിച്ചു; സർവ്വശക്തനായ ഈശ്വരനാണ് നീയെന്നും വിചാരിച്ച് ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. നീ സത്യസന്ധനാണെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു. അല്ലയോ സ്ഥിരചിത്തനായ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! (ലോകത്തിൽ ആരുടെ വാക്ക കേട്ടിട്ടാണ വരാതിരിക്കുന്നതു!)

അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത! ഭൂമിയിൽ സ്ഥിരചിത്തനും സത്യസന്ധനുമാണ് നീയെന്ന ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കാം. ആർഷേയമെന്നാൽ മനു, ശൌനകൻ, ബോധായനൻ, വസിഷ്ഠൻ, അത്രി, യാജ്ഞവല്ക്യൻ, വ്യാസൻ എന്നിവർ രചിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ. പൌരുഷേയമെന്നാൽ ഭർതൃഹരി മുതലായവരുടെ നീതിശാസ്ത്രം, വൈഷ്ണവ ആഴ്വാർമാരുടെയും, ശൈവ നായന്മാരുടേയും കമ്പർ, തുളസീദാസൻ, രാമാനുജാചാര്യൻ, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി, രാമദാസ് തുടങ്ങിയ ഭക്തകവികളുടെ കൃതികൾ.

എവരിമാട വിന്നാവോ എന്നതിന്റെ പദാർത്ഥം പറയുമ്പോൾ 'ആരുടെ വാക്ക കേട്ടു' എന്ന മാത്രമാണെങ്കിലും. തെലുങ്കു നാട്ടിലെ ഭാഷയിൽ അതിനു ആരാണ ഏഷണി പറഞ്ഞു എന്നെക്കുറിച്ച് മനസ്സിലാക്കിയത് എന്നർത്ഥമുണ്ട്. മരിയു നീ സാധിപോയാൽ അതിനി—പ്രാപിച്ചു, നാടി. ഗ്രഹിച്ചു എന്നെല്ലാമർത്ഥമുണ്ട്. വ്യക്ത രൂപമു എന്നതിന്റെ വ്യക്തമായ രൂപത്തിൽ എന്നും അർത്ഥം കല്പിക്കാം. മുച്ചട—സല്ലാപം എന്നാണ് സാമാന്യ അർത്ഥം—ഇവിടെ വെറുംവാക്ക; ഉക്തു എന്നതിനു ഇവിടെ പര്യാപ്തമെന്നർത്ഥമാണ് യോജിക്കുക.

23

മോഹനം — ചാപ്പു

പ. എവരുരാ നിനുവിനാ ഗതി മാകു
സവരക്ഷക നിത്യോത്സവ സീതാപതി (എ)

ച. റിജ്ജാ ബിഗ്ഗ നീ കേലരാ ത്യാഗ—
രാജാർച്ചിത! താളജാലരാ
ഈ ജാലമു സേയ രാജാ ബ്രോവസം—
കോചമാസ്വരക്ഷജമാ മാകു (എ)

എവരുരാ—ആർ; രാ—സം ബോധനശബ്ദം; നിനുവിനാ—നീയൊഴികെ, നീയല്ലാതെ; ഗതി—രക്ഷ; മാകു—ഞങ്ങൾക്ക്; സവരക്ഷക (സവന)—യാഗത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; നിത്യോത്സവ—എന്നും ഉത്സവമായിട്ടുള്ളവൻ; സീതാപതി—അല്ലയോ സീതാപതേ!

സദാ– പ്രഭു; ഭാഗ്യ– ഭാഗ്യം; നീകേലരാ—(നീക + ഏല + രാ) അങ്ങേക്കു എന്തിനു; ത്യാഗരാജാർച്ചിത! താളജാലരാ—സഹിക്കുന്നില്ല; ഈ ജാലമുസേയ–ഈ ജാലം ചെയ്ക; രാജ! ബ്രോവ–രക്ഷിക്കാൻ; സങ്കോചമാ–ശങ്കയാണോ; സുരഭൂജമാ– കല്പവൃക്ഷമായവനേ! മാകു–ഞങ്ങൾക്ക.

അല്ലയോ എന്നും ഉത്സവങ്ങൾ ഭവനത്തോടെ വിളങ്ങുന്നവനേ! സീതാപതേ! ഞങ്ങൾക്ക നീയല്ലാതെ മറ്റു ഗതി എന്താണ്? യാഗങ്ങളെ കാക്കുന്നവനേ! അല്ലയോ രാജൻ! അങ്ങേക്ക എന്തിനാണ് ഈ ശൗര്യം? അതു(പരാമുഖം) എനിക്ക സഹിക്കാവതല്ല. ഈ ജാലം വേണ്ട. ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! (ഭക്തന്മാർക്ക) കല്പവൃക്ഷമായവനേ!

പല്ലവിയുടെ രണ്ടാമത്തെ വരി അനുപല്ലവിയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു. ആ വരിയിലെ സവരക്ഷക എന്നതിനു വൈന രക്ഷക എന്നൊരു പാഠമുണ്ട്. പാപകർമ്മനിരതനായിരുന്ന വൈനൻ എന്നൊരുവനെ ഭഗവാൻ രക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. ചരണത്തിന്റെ രണ്ടാംവരി ദേവാദിദേവ! എന്നു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചേർത്തുകാണുന്നു

24

മുഖാരി — രൂപകം

പ. എന്തനിനേ വർണ്ണിന്തുനു ശബരിഭാഗ്യ (എന്ത)

അ. ദാന്തുല വരകാന്തല ജഗ
മന്ത നിണ്ഡി യുണ്ഡഗ (എന്)

ച. കനുലാര സേവിഞ്ചി കമ്മനി ഫലമുലനൊസഗി
തനുവു പുലകരിഞ്ച പാദയുഗമുലകു മ്രൊക്കി
ഇന കുലപതി സമുഖംബുന പുനരാവൃത്തി രഹിതപദ
മുനു പൊന്ദിന ത്യാഗരാജനുതുരാലി പുണ്യം മന (എന)

എന്തനി–എങ്ങനെ, നേ–ഞാൻ; വർണ്ണിന്തുനു–വർണ്ണിക്കും; ശബരിഭാഗ്യം–ശബരിയുടെ ഭാഗ്യത്തെ; ദാന്തുല–തപസ്വികളും; വരകാന്തല–ധർമ്മപത്നിമാർ; ജഗമന്ത–ലോകത്തിൽ; നിണ്ഡി ഉണ്ഡഗ–നിറയെ ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോഴും; കനുലാര– കൺകുളിരെ; സേവിഞ്ചി–സേവിച്ചു; കമ്മനി–മധുരമായ; ഫലമുലനു–പഴങ്ങളെ; ഒസഗി–കൊടുത്തു; തനുവു–ശരീരം; പുലകരിഞ്ച–രോമാഞ്ചമുണ്ടായി; പദയുഗമുലകു–കാലിണകളിൽ; മ്രൊക്കി–നമസ്കരിച്ചു; ഇനകുലപതി–സൂര്യവംശത്തിന്റെ നാഥൻ (ശ്രീരാമൻ) സമുഖംബുന–സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ; പുനരാവൃത്തിരഹിതപദമുനു–പുനർജന്മമില്ലാത്തവനായ പദവിയെ; പൊന്ദിന–പ്രാപിച്ചു; ത്യാഗരാജനുതുരാലി–ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവൾ; പുണ്യമുനു–പുണ്യത്തെ —

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

തപസ്വികളുടെ ധർമ്മപത്നികൾ പലരും ഇരിക്കവേ (കാട്ടാളവംശത്തിൽ ജനിച്ചവളായ) ശബരിയുടെ ഭാഗ്യത്തെ ഞാൻ എങ്ങനെ വർണ്ണിക്കും! സൂര്യവംശശ്രേഷ്ഠനായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ കൺകുളിരെ ദർശിച്ചു മധുരമായ പഴങ്ങളെ കൊടു

വെച്ചു(ഭക്തിപാരവശ്യംകൊണ്ടു)പുളകാങ്കിതയായി; ഭഗവാന്റെ കാലടികളിൽ നമസ്കാരം ചെയ്തു; പുനർജ്ജന്മമില്ലാത്തതായ മോക്ഷപദവിയെ പ്രാപിച്ചവളും ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവളും പുണ്യവതിയുമായ (ശബരിയുടെ ഭാഗ്യം എങ്ങനെ വർണ്ണിക്കും)

ഭക്തമഹാത്മ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന കീർത്തനം. ശബരിയെ കാണുന്നതിനുമുമ്പു ശ്രീരാമസ്വാമി പലഋഷിമാരുടെ ആശ്രമങ്ങളും സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായെന്നു സ്മരിക്കുക.

25

ഉദയരവി ചന്ദ്രിക – ദേശാദി

പ. എന്തനേർചിന എന്തജൂചിന
എന്തവാരലൈന കാന്തദാസുലേ (എ)

അ. സന്തതമ്പു ശ്രീകാന്ത സ്വാന്ത സി
ദ്ധാന്ത മൈന മാർഗ്ഗ ചിന്ത ലേനിവാ (രെ)

ച. പരഹിംസ പരഭാമാന്യധന
പരമാനവാ പവാദ
പരജീവനാദുല കനൃതമേ
ഭാഷിഞ്ചേരയ്യ ത്യാഗരാജനുത! (എന്)

എന്തനേർച്ചിന– എത്ര പഠിച്ചാലും; എന്തജൂചിന–എത്ര നോക്കിയാലും എന്തവാര ലൈന–എങ്ങനെയുള്ളവനായാലും; കാന്തദാസുലേ–സ്ത്രീജിതനായിരിക്കും. സന്തതമ്പു–സദാ; ശ്രീകാന്ത സ്വാന്ത–ഭഗവാന്റെ ഹൃദയത്തിലുള്ള; സിദ്ധാന്തമൈന–പരമാത്മമായ മാർഗ്ഗചിന്തലേനിവാരു മാർഗ്ഗത്തിൽ വിചാരമില്ലാത്തവർ; പരഹിംസ–അന്യനെ–ദ്രോഹിക്കുക; പരഭാമാന്യധന–പരസ്ത്രീയും അന്യന്റെ മുതലും; പരമാനവാ പവാദ–പരദൂഷണം; പരജീവന ദുലകു–മറ്റുള്ളവർക്ക (ഭാര്യക്കൾക്കു, വേണ്ടി അനൃതമേ–നുണ, അസത്യം, ഭാഷിഞ്ചേരയ്യ (ഭാഷിഞ്ചേരു+അയ്യ) പറയുന്ന അയ്യനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം. ലക്ഷ്മീപതിയായ ഹരിക്ക സമ്മതമായ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഒരിക്കലും ചിന്തയില്ലാത്തവർ എത്ര തന്നെ പഠിച്ചവരായും എത്ര തന്നെ കണ്ടവരായാലും അവർ എല്ലാ തരക്കാരായാലും സ്ത്രീ ജിതന്മാരായിരിക്കും.

പരദ്രോഹവും പരദൂഷണവും ചെയ്തും അന്യന്റെ ധനത്തെയും സ്ത്രീകളെയും കൊതിച്ചും തന്റെ ഭാര്യമക്കളെ പുലർത്താൻ നുണ പറഞ്ഞുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്നവർ (എത്ര പഠിച്ചവരായാലും)

എത്ര കണ്ടാലും എന്നുവെച്ചാൽ വിദേശപര്യടനം കൊണ്ടും മറ്റും അറിവു നേടിയവർ എന്നർത്ഥം.

പരജീവനാദുലകു അന്യരെ പുലർത്താൻ എന്നാണർത്ഥം. ചരണാന്ത്യത്തിൽ ഭാഷാഞ്ചേരയ്യ എന്ന പാഠ ഭേദം കാണുന്നുണ്ടു.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഗം ശുദ്ധധന്യാസി യെന്നു കാണുന്നു.

26

സാരംഗ—ദേശാദി

പ. എന്ത ഭാഗ്യമു മാ പാല ഗല്ഗിതിവി
എവ്വരീഡു മുജ്ജഗമുലലോ തന (കെൻ)

അ. ചെന്തജേരി സൗജന്യമുഡൈ ബലികി
ചിന്ത ബാഗ തൊലഗിഞ്ചി ബ്രോചിതിവി (എൻ)

ച. മുന്നു നീ സമീപമുന വെലയു സ-
ന്മുനുല നെല്ല നണിമാദി ലീലലചേ
ദിന്നഗാനു പാലനമു ജേസിനട്ടു
നന്നു ഗാചി തിവി ത്യാഗരാജനുത! (എൻ)

എന്തഭാഗ്യമു—എന്തു ഭാഗ്യമാണ്; മാ പാല—ഞങ്ങൾക്കരികിൽ; ഗൽഗിതിവി—(നീ) എത്തിയിട്ടുണ്ട്; എവ്വരീഡു—സമനായവര്; മുജ്ജഗമുലലോ—മൂന്നു ലോകത്തിലും; തനക—ഞങ്ങൾക്ക്; ചെന്തജേരി—ഞങ്ങളുടെ സമീപത്തെത്തി; സൗജന്യമുഡൈ—സൗജന്യത്തോടെ; ബലികി—സംസാരിച്ച്; ചിന്ത—ചിന്തകൾ; ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; തൊലഗിഞ്ചി—നീക്കം ചെയ്തു; ബ്രോചിതിവി—രക്ഷിച്ചു; മുന്നു—മുമ്പ്; നീ—നിന്റെ; സമീപമുന—സമീപത്തിൽ; വെലയു—ഇരുന്ന; സന്മുനുല—മഹർഷികളെ; എല്ല—എല്ലാം; അണിമാദി—അണിമാദി സിദ്ധികൾ; ലീലലചേ—ലീലകളിൽ; ദിന്നഗാനു—വേണ്ടും വണ്ണം; പാലനമു—സംരക്ഷണം; ജേസിനട്ടു—ചെയ്തതുപോലെ; നന്നു—എന്നെ; ഗാചിതിവി—രക്ഷിച്ചാലും; ത്യാഗരാജനുത!

ഇതെന്തൊരു ഭാഗ്യമാണ്! നീയിവിടെ ഞങ്ങൾക്കരികിലായി വന്നു. മൂന്നു ലോകിലും ഞങ്ങൾക്ക് സമനായി (ഭാഗ്യംകൊണ്ട്) ആരുണ്ട്? എന്റെ അടുത്തുവന്ന് സൗഹൃദത്തോടെ സംസാരിച്ചു തന്റെ ആധികളെല്ലാം തീർത്തു. മുമ്പു നിന്റെ അടുത്തെത്തിയ മുനികളെ നീ അണിമാദി സിദ്ധികളാൽ പാലിച്ചതുപോലെ എന്നെയും രക്ഷിച്ചാലും, ത്യാഗരാജനുത!

27

ഹരികാംബോജി—ആദി

പ. എന്തരാനി തനകെന്ത പോനീ നീ
ചെന്ത വിഡുവ ജാല (എൻ)

അ. അന്തകാരി നീ ചെന്തജേരി ഹനു—
മന്തുഡൈ കൊലുവ ലേദാ (എൻ)

ച. ശേഷുഡു ശിവുനികി ഭൂഷുഡു ലക്ഷ്മണ
വേഷിയൈ കൊലുവലേദാ (എൻ)

എന്തരാനി—എന്തുവന്നാലും; തനക—എനിക്ക്; എന്തപോനീ—എന്തുപോയാലും; നീ ചെന്ത—നിന്റെ സമീപത്തെ; വിഡുവജാല—ഞാൻ വിടുന്നതല്ല.

അന്തകാരി-ശിവൻ; നീ-നിന്റെ; ചെന്തജേരി-സാമീപ്യത്തിനായി; ഹനുമന്തുഡൈ-ഹനുമാനായിട്ട് കൊലുവലേദാ-സേവചെയ്തിട്ടില്ലേ; ശേഷുഡു-ആദിശേഷൻ; അനന്തൻ; ശിവുനികി ഭൂഷുഡു-ശിവഭൂഷണമായവൻ; ലക്ഷ്മണ വേഷിയൈ-ലക്ഷ്മണ വേഷത്തിൽ; കൊലുവലേദാ

എന്തുവന്നാലും എന്തുപോയാലും (എനിക്ക എന്തു കിട്ടിയാലും ശരി എന്തു നഷ്ടപ്പെട്ടാലും ശരി) നിന്തിരുവടികളെ ഞാൻ വിട്ടു പോവുകയില്ല. പരമശിവൻ നിന്റെ സാമീപ്യത്തിനുവേണ്ടി ഹനുമാനായി സേവിച്ചില്ലേ ശിവന്റെ ആഭരണമായ ആദിശേഷൻ ലക്ഷ്മണനായി പിന്നെ നിന്നെ സേവിച്ചില്ലേ.

ഹനുമാൻ വായുപുത്രനാണെങ്കിലും ശിവബീജമാണ്. ആഞ്ജനേയ സഹസ്രനാമത്തിൽ ഒന്ന രുദ്രവീര്യ സമുദ്ഭവ എന്നാണ് എന്ന സ്മരിക്കുക.

28

സരസ്വതി മനോഹരി—ആദി

പ. എന്ത വേഡു കൊന്ദു രാഘവ!
പന്തമേലരാ? ഓ, രാഘവ (എന്ത)

അ. ചിന്തദീർച്ചുട കെന്ത മോഡിരാ
അന്തരാത്മ! നാ ചെന്തരാനു നേ (എന്ത)

ച. ചിത്തമന്ദു നിന്നു ജൂചി സൗഖ്യമേ
യുത്തമംബനുചുനുപ്പൊംഗുചുനു
സത്തമാത്രുഡൈ ചാലനമ്മിതിനി
സാർവ്വ ഭൌമ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത! (എന്ത)

എന്ത-എത്ര; വേഡുകൊന്ദു-പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ (അപേക്ഷിക്കുവാൻ) കഴിയും; രാഘവ! ശ്രീരാമ! പന്തമേലരാ (പന്തമു + ഏല + രാ) പന്തമു-ശാഠ്യം; ഏല-എന്തിന്; രാ-സംബോധന (ഭാഷയിലെ എടോ പോലെ) ഓ രാഘവ! ചിന്ത-വിചാരം; തീർച്ചുട-ഇല്ലാതാക്കുവാൻ, കളവാൻ; എന്ത; മോഡി-അനാസ്ഥ നിർദ്ദയ; രാ; അന്തരാത്മ; സർവ്വ അന്തര്യാമിയായവനേ; നാ-എന്റെ; ചെന്ത-ഭാഗത്തു, അടുത്തു; രാനു-വരുവാൻ; നേ-ഞാൻ; ചിത്തമന്ദു (ചിത്തമു + അന്ദു—ഹൃദയത്തിൽ; നിന്നു-നിന്നെ; ജൂചി (ചൂചി) കണ്ടിട്ടു; സൗഖ്യമേ-സുഖം; ഉത്തമംബനുചു (ഉത്തമംബു + അനുചു) ഉത്തമമെന്ന കരുതി; ഉപ്പൊംഗുചുനു-ആഹ്ലാദഭരിതനായി; സത്തമാത്രുഡൈ-സത്മാത്രമായവൻ; ചാല-വളരെ; നമ്മിതിനി-വിശ്വസിച്ചു; ശരണം പ്രാപിച്ചു. സാർവ്വഭൌമ-രാജാധിരാജ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ രാഘവ! എത്രതന്നെ പ്രാർത്ഥിച്ചാലും നിന്തിരുവടിക്ക എന്താണ് എന്നോടുള്ള ഈ വിമുഖത! സർവ്വാന്തര്യാമിയായ ശ്രീരാമ! അടുത്തുവന്ന എന്റെ ദുഃഖം പരിഹരിക്കുവാൻ എന്തു അനാസ്ഥ (നിന്തിരുവടികാണിക്കുന്നു. അല്ലയോ സത്സ്വരൂപ! രാജാധിരാജ! ശ്രീത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവനേ! നിന്തിരുവടിയെ ഹൃദയത്തിൽ ദർശിക്കുന്നതാണ് പരമസൗഖ്യമെന്ന വിശ്വസിച്ച ഞാൻ അങ്ങയെത്തന്നെ പൂർണ്ണമായും ശരണം പ്രാപിച്ചു.

ചൈതന്യമേറിയ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമ സ്വാമിയോടുള്ള അടുപ്പവും ധൈര്യവും വെളിപ്പെടുത്തുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ ചോദിക്കുകയാണ്; സംസാരമധ്യത്തിൽ

നിന്ന മോചിക്കപ്പെടുവാൻ ഇനിയും എത്രകാലം വേണ്ടിവരും. ബന്ധദുഃഖത്തിൽനിന്ന തന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ദേവൻ ഉദാസീനനാകുന്നതായി ഭാവിച്ച് ആവലാതിപ്പെടുന്നു. സൽസ്വരൂപനും സാർവ്വഭൗമനുമായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ മനോമുകുരത്തിൽ ദർശിക്കുന്നതു പരമാനന്ദപ്രദമായ സംഗതികൾ ... കേട്ടി മാർഗ്ഗം സാധനയും ശ്രേഷ്ഠവുമായ മാർഗ്ഗമെന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിലടങ്ങിയ സന്ദേശം.

29

ശ്രീരാഗം—ആദി

പ. എന്ദരോ മഹാനുഭാവുലു
അന്ദരികി വന്ദനമു (എം)

അ. ചന്ദുരു വർണ്ണുനി യന്ദ
ചന്ദമുന ഹൃദയാര
വിന്ദമുന ജൂചി ബ്രഹ്മാ (എം)
നന്ദ മനുഭവിഞ്ചുവാര

എന്ദരോ–എത്രയോ; മഹാനുഭാവുലു–മഹാനുഭാവന്മാർ; അന്ദരികി–അവരെല്ലാവർക്കും; വന്ദനമു–നമസ്കാരം. ചന്ദുരു–ചന്ദ്രൻ; വർണ്ണുനി–നിറത്തോടുകൂടിയ; അന്ദചന്ദമുന–സൗന്ദര്യത്തെ; ഹൃദയാരവിന്ദമുന–ഹൃദയകമലത്തിൽ; ജൂചി (ചൂചി) കണ്ടിട്ടു; ബ്രഹ്മാനന്ദം; അനുഭവിഞ്ചു–അനുഭവിക്കുന്ന; വാരു–ജനം.

(ഈ ലോകത്തിൽ) എത്ര മഹാത്മാക്കളുണ്ടോ അവരെല്ലാവർക്കും (എന്റെ) നമസ്കാരം.

(ആ മഹാത്മാക്കൾ) തങ്ങളുടെ ഹൃദയകമലത്തിൽ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ കാന്തിയുള്ള ചന്ദ്രനെ (ചന്ദ്രവദനനായ ഭഗവാനെ) കണ്ടിട്ട് പരമാനന്ദം അനുഭവിക്കുന്നവരാണ്.

ച. 1 സാമഗാനലോല! മനസിജലാവണ്യ!
ധന്യമൂർദ്ധന്യു (എം)

അല്ലയോ, സാമഗാനത്തിൽ പ്രിയമുള്ളവനേ! കാമസൗന്ദര്യവാനേ! ... തിൽ അവർ മുമ്പന്മാരാണ്.

ച. 2 മാനസ വനചരവര സഞ്ചാര മുനിലിപി
മൂർത്തി ബാഗുഗ പൊഗഡനെവാ (എ)

മാനസ–മനസ്സ്; വനചര–വര–ഹനുമാൻ; സഞ്ചാരമു–സഞ്ചാരം; നിലിപി–നിർത്തി; മൂർത്തി–ദേഹം, സ്വരൂപം; ബാഗുഗ–നല്ലവണ്ണം; പൊഗഡനെവാരു–കാണുന്നവർ.

കുരങ്ങിനെപ്പോലെ സദാ ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സിനെ (ഏകാഗ്രതയിൽ) പിടിച്ചു നിർത്തി (ഭഗവാന്റെ) സ്വരൂപം നല്ലവണ്ണം കാണുന്നവരായി (എത്രയോ) 'മാനസവന വനചരവര സഞ്ചാരമു' എന്നതാണിതിന്റെ ശരിയായ പാഠമെന്ന് ഒരു പ്രശസ്തപണ്ഡിതൻ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഹനുമാൻ കപിശ്രേഷ്ഠനാണല്ലോ. ചാഞ്ചല്യം മനസ്സിന്റെ പ്രകൃതിയാണ്. മനസ്സാകുന്ന കാട്ടിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ശ്രേഷ്ഠനായവ (ഹനുമാ) നെപ്പോലെ....

ച. 3 സരഗുന പാദമുലകു സ്വാന്തമനു
സരോജമുനു സമർപ്പണമു ജേയുവാ (എന്ത)

സരഗുന—വേഗത്തിൽ; പാദമുലകു—കാലടികൾക്ക്; സ്വാന്തമനു—ആത്മാവാകുന്ന; സരോജമുനു—താമരയെ; സമർപ്പണമു—സമർപ്പണം; ജേയുവാരു—ചെയ്യുന്നവർ.

ഭഗവാന്റെ കാലടികളിൽ തന്റെ ചിത്തമാകുന്ന താമരയെ സമർപ്പിക്കുവാൻ വെമ്പുന്നവരായി (എന്തരോ....)

ച. 4 പതിതപാവനുഡനേ പരാത്പരുനി ഗുരിഞ്ചി
പരമാർത്ഥമഗു നിജമാർഗ്ഗമുതോനു
ബാഡുചുനു സല്ലാപമുതോ
സ്വരലയാദി രാഗമുല തെലിയുവാ (എന്ത)

പതിതപാവനുഡനേ— അധഃപതിച്ചവരെ (പാപികളെ) ശുദ്ധീകരിക്കുന്നവനും; പരാത്പരുനി—പരമാത്മാവിനെ; ഗുരിഞ്ചി—കുറിച്ച്; പരമാർത്ഥമഗു—പരമാർത്ഥമായ, സത്യമായ; നിജ—നേരായ; മാർഗ്ഗമുതോനു—വഴിയിൽ; ബാഡുചുനു—പാടുന്നു; സല്ലാപമുതോ—സല്ലാപത്തോടു കൂടി; സ്വരലയാദി രാഗമുല—സ്വരതാള രാഗങ്ങളു; തെലിയുവാരു—അറിയുന്നവർ (എന്തരോ.)

അധഃപതിച്ചവരെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്ന പരമാത്മാവായ ഭഗവാനെപ്പറ്റി പ്രകീർത്തിക്കുവാൻ നേരായ (ഭക്തി) മാർഗ്ഗത്തിൽ സല്ലപിച്ചും സ്വരരാഗതാളങ്ങളെ ജ്ഞാനത്തോടുകൂടി പാടിയുമുള്ളവരായി (എന്തരോ....)

ച. 5 ഹരിഗുണ മണിമയ സരമുലു ഗളമുന
ശോഭില്ലു ഭക്തകോടുലിലലോ
തെലിവിതോ ചെലിമിതോ കരുണഗലിഗി
ജഗമെല്ലനു സുധാദൃഷ്ടിചേ ബ്രോചുവാ (എന്ത)

ഹരിഗുണ—മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഗുണങ്ങളും; മണിമയസരമുലു—രത്നമയമായ മാലകളും; ഗളമുന—കഴുത്തിൽ; ശോഭില്ലു—ശോഭിക്കുന്ന; ഭക്തകോടുലു—അനേകം ഭക്തന്മാർ; ഇലലോ—ഈ ലോകത്തിൽ; തെലിവിതോ—ബോധത്തോടെ; ചെലിമിതോ—സ്നേഹത്തോടെ; കരുണഗലിഗി—കാരുണ്യമുള്ളവരായിട്ട്; ജഗമെല്ലനു (ജഗമു + എല്ലനു) ലോകമെല്ലാം; സുധ—അമൃത്; ദൃഷ്ടിചേ—നോട്ടങ്ങളുടെ; ബ്രോചുവാരു—നോക്കുന്നവർ, രക്ഷിക്കുന്നവർ.

ഭഗവാന്റെ ഗുണങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ പതിച്ച (സ്വർണ്ണ)മാല കഴുത്തിൽ അണിഞ്ഞവരായി എണ്ണമറ്റ ഭക്തന്മാർ ലോകത്തിലുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ് പ്രേമത്തോടും കാരുണ്യത്തോടും അമൃതിന തുല്യമായ നോട്ടങ്ങളെക്കൊണ്ട് ജഗത്തിനെ പാലി (രക്ഷി)ക്കുന്നവരായി (എന്തരോ....)

ച. 6 ഹൊയലുമീര നഡലു ഗലിഗു സരസുനി
സദാ കനുല ജൂചുചുനു പുലകശരീരുലൈ
ആനന്ദപയോധി നിമഗ്നുലൈ
മുദമ്പുനനു യശമു ഗലവാ (എന്ത)

ഹൊയലു—ഭംഗി, ചന്തം; മീറ—അതിശയിച്ച; നഡലു—നട, നടത്തം; ഗല്ഗു (കല്ഗു)—ഉള്ള; സരസുനി—സരസനെ (രാമനെ); സദാ—എപ്പോഴും; കനുല—കണ്ണുകൊണ്ട്; ചൂചുചുനു—കണ്ടിട്ട്; പുലകശരീരുലൈ—രോമാഞ്ചമുണ്ടായ ശരീരങ്ങളോടെ; ആനന്ദപയോധി നിമഗ്നുലൈ—ആനന്ദമാകുന്ന സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിയവരായി; മുദമ്പുനനു—സന്തോഷത്തോടെ; യശമു—കീർത്തി; കലവാരു—ഉള്ളവർ.

അതിശയിക്കുന്ന ലാവണ്യവും നടത്തത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യവുമുള്ള ഭഗവാനെ സദാ കണ്ണാൽ കണ്ട് പുളകാങ്കിതരും ആനന്ദത്തിൽ മുങ്ങിയവരും സന്തോഷവും കീർത്തിയും നേടിയവരായി (എന്തരോ....)

ച. 7 പരമഭാഗവത മൗനിവര ശശി
വിഭാകര സനക സനന്ദന
ദിഗീശ സുര കിമ്പുരുഷ കനകകശിപു
സുത നാരദ തുംബുരു
പവനസൂനു ബാലചന്ദ്രധര ശുക
സരോജഭവ ഭൂസുരവരുലു
പരമപാവനുലു ഘനുലു ശാശ്വതുലു
കമലഭവസുഖമു സദാനുഭവുലു ഗാക (എന്ത)

ഭാഗവതോത്തമന്മാർ, ഋഷിവരന്മാർ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ, സനകൻ സനന്ദൻ, ദിക്പാലകന്മാർ, കിമ്പുരുഷന്മാർ, പ്രഹ്ലാദൻ, നാരദൻ, തുമ്പുരു, ഹനുമാൻ, ശിവൻ, ശുകൻ, ബ്രഹ്മാവ്, മഹാബ്രാഹ്മണർ എന്നീ പരിശുദ്ധരായ മഹാത്മാക്കളും ചിരഞ്ജീവികളായി ബ്രഹ്മാനന്ദം നിത്യം അനുഭവിക്കുന്ന ഇവർക്ക് പുറമെ (എന്തരോ....)

ച. 8 നീമേനു നാമ വൈഭവമ്പുലനു
നീ പരാക്രമധൈര്യമുല
ശാന്തമാനസമു നീവുലനു
വചനസത്യമുനു രഘുവര നീയെഡ
സദ്ഭക്തിയു ജനിഞ്ചകനു ദുർമ്മതമുലനു
കല്ലജേസിനട്ടി നീ മദി
നെറിംഗി സന്തതമ്പുനനു ഗുണ
ഭജനാനന്ദ കീർത്തനമുജേയുവാ (എ...)

നീ—നിന്റെ; മേനു—സ്വരൂപത്തെ; നാമ—പേര്; വൈഭവമ്പുലനു—വൈഭവങ്ങളും, മഹത്വം; നീ പരാക്രമധൈര്യമുല—പരാക്രമവും ധൈര്യവും; ശാന്തമാനസമു—ശാന്തമായ മനസ്സ്; നീവുലനു—സംഭാവനകളും (മാനധർമ്മങ്ങളും). വചനസത്യമു—സത്യസന്ധത; രഘുവര നീയെഡ—നിന്നിൽ; സദ്ഭക്തിയു—സദ്ഭക്തിയെ; ജനിഞ്ചകനു—ജനിക്കാതെ; ദുർമ്മതമുലനു—തെറ്റായ മാർഗ്ഗങ്ങളും, ദുർമ്മാർഗ്ഗം; കല്ലജേസിനട്ടി—നിഷേധിച്ച; നീമദി—നിന്റെ മനസ്സ്; എറിംഗി—അറിഞ്ഞ്; സന്തതമ്പുനനു—എല്ലായ്പോഴും; ഗുണ—ഗുണം; ഭജനാനന്ദകീർത്തനമു—ആനന്ദപ്രദമായ ഭജനകീർത്തനങ്ങളും; ജേയുവാരു (ചെയ്യുവാരു) ചെയ്യുന്നവരായി.

അല്ലയോ രാഘവനായ നിന്നോട് ഭക്തി ജനിപ്പിക്കാത്തതായ ഇതര മതങ്ങളെ ത്യജിച്ചും നിന്റെ ഇച്ഛ അറിഞ്ഞും നിന്റെ നാമരൂപങ്ങളുടെ വൈഭവവും പരാക്രമം, ധൈര്യം, മനശ്ശാന്തി ദാക്ഷിണ്യം, സത്യസന്ധത എന്നീ നിന്റെ ഗുണങ്ങൾ സദാ പ്രകീർത്തിച്ച് ആനന്ദമടയുന്നവരുമായി (എന്തരോ....)

ച. 9 ഭാഗവത രാമായണ ഗീതാദി
ശ്രുതി ശാസ്ത്ര പുരാണപു മർമ്മമുലൻ
ശിവാദി ഷൺമതമുല ഗൂഢമുല
മുപ്പദി മുക്കോടി സുരാന്തരംഗമുല
ഭാവമുലനെറിഗി ഭാവരാഗ ലയാദി
സൗഖ്യമുചേ ചിരായുവുല ഗലിഗി
നിരവധി സുഖാത്മുലൈ
ത്യാഗരാജാപ്തുലൈന വാ (എന്ത)

ശ്രീമദ് ഭാഗവതം, രാമായണം, ഭഗവദ്ഗീത എന്നിവയുടെയും, വേദ ശാസ്ത്ര പുരാണങ്ങളുടെയും സാരങ്ങളും ശൈവാദി ഷൺമതങ്ങളുടെ ഗൂഢാർത്ഥവും, മുപ്പത്തുമുക്കോടി ദേവകളുടെ മനോഗതിയും അറിഞ്ഞ്, ഭാവം രാഗം താളം എന്നിവയുടെ ഇമ്പമൊത്തുകൂടി അളവറ്റ സുഖവും ദീർഘായുസ്സും അനുഭവിക്കുന്നവരും ത്യാഗരാജന്റെ സുഹൃത്തുക്കളുമായവർ (എന്തരോ....)

ച. 10 പ്രേമമുപ്പിരി ഗൊനുവേള
നാമമു തലചേവാരു
രാമഭക്തുഡൈന ത്യാഗ-
രാജനുതുനി നിജദാസുലൈന വാ (എന്ത)

പ്രേമ-പ്രേമം; മുപ്പിരികൊന-മൂന്ന് പിരിയായി (മുറുകിയ) ദൃഢമായ വേള-സമയം; നാമമു-നാമത്തെ; തലചേവാരു-ചിന്തിക്കുന്നവർ, സ്മരിക്കുന്നവർ; രാമഭക്തുഡൈന (രാമഭക്തുഡു+ഐന) രാമഭക്തനായായി; ത്യാഗരാജനുതുനി (കി) ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവന്റെ; നിജദാസുലൈനവാരു-തന്നരായ ദാസന്മാരായവർ.

ഭക്തിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കെ നിന്റെ തിരുനാമത്തെ സ്മരിക്കുന്നവരും രാമ ഭക്തനും ത്യാഗരാജൻ ആരാധിക്കുന്ന ദേവന്റെ അടിമകളുമായവർ (എന്തരോ....)

സാധു പ്രശംസാപരമായ ഈ പഞ്ചരത്നകീർത്തനത്തിൽ ചില പദങ്ങളുടെ അർത്ഥം ദുരൂഹമാണ്. ഉ: ഗുണമേനാമേ; സുരാന്തരംഗമുല.

കേരളത്തിൽനിന്ന് ഷട്കാലഗോവിന്ദമാരാർ എന്നൊരു സംഗീത വിദ്വാൻ ത്യാഗരാജസ്വാമികളെ സന്ദർശിച്ച് തന്റെ സംഗീതപാടവം പ്രകടിപ്പിച്ചു എന്നും ആ അവസരത്തിലാണ സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ ആന്ധ്ര-കർണ്ണാടക തമിഴ് നാടുകളിൽ ഇതു കേട്ടിട്ടുള്ളവർ ചുരുക്കം..

30

തോഡി — ത്രിപുട

പ. എന്ദു്കു ദയരാദുരാ ശ്രീരാമചന്ദ്ര നീ (കെം)

അ. സന്ദഡിയനി മരചിതിവോ? യിന്ദു്ലേവോ? നീ (കെം)

ച. ജാഗേല? യിദി സമയമേഗാദ ചേസിതേ
ഏഗതി ബലുകവയ്യ ശ്രീരാമ! നീ
വേഗാനി മരലേദു ദീനശരണ്യ!
ത്യാഗരാജനുത! താരകചരിത! നീ (കെം)

എന്ദു്കു-എന്തുകൊണ്ട്. ദയ-ദയ, രാദുരാ-(രാദു+രാ) ഇല്ല, കാണിക്കുന്നില്ല. നീകു-നിന്റെ, സന്ദഡിയനി-കോലാഹലം കൊണ്ട്, മരചിതിവോ-മറന്നുപോയോ. ഇന്ദു്ലേവോ-ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ. നീകു. ജാഗേല (ജാഗു+ഏല) താമസം എന്തിന്, ഇദി-ഇത്, സമയമേഗാദ-അവസരമായിട്ടില്ലേ. ചേസിതേ-(ഇങ്ങനെ) ചെയ്താൽ. ഏഗതി-ഏതുഗതി. ബലുകവയ്യ-പറഞ്ഞാലും, ശ്രീരാമ! നീവേഗാനി-നീയല്ലാതെ, മരലേദു-ശരണമില്ല, ദീനശരണ്യ, ത്യാഗരാജനുത! താരകചരിത (ഭക്തരെ) രക്ഷിക്കുന്നതും, ഭവക്കടൽ കടത്തുന്നതും, ജീവിതചര്യയാക്കിയവൻ, മോക്ഷം തരുന്ന ചരിതത്തോടു കൂടിയവനേ. നീ-നിന്റെ.

അല്ലയോ ശ്രീരാമചന്ദ്ര നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യം (ഇനിയും) ഉണ്ടാവാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്ത്? ഈ തിരക്കിനിടയിൽ എന്നെ മറന്നുപോയി നീ തിരുവടി ഇവിടെ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? ഇനിയും താമസമെന്തിന്? ഇനിയും അവസരമായില്ലെന്നുണ്ടോ. എനിക്ക വേറെ ആരുണ്ടാശ്രയം? രാമ! പറഞ്ഞാലും. നീയല്ലാതെ രക്ഷിക്കാൻ മറ്റാരുമില്ല. ദീനശരണ്യ! ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (പല ഭക്തന്മാർക്കും) മോക്ഷം കൊടുത്ത ചരിതമുള്ളവനേ!

ലോകത്തിലുള്ള സകല ജീവികളുടെയും രക്ഷാകർത്തൃത്വമുണ്ടല്ലോ ഭഗവാന്. ആ തിരക്കിൽ ഒരു ഭക്തനെ മറന്നുപോയെന്നു വരാം. ഈ ശങ്കയാണു സ്വാമികൾക്ക്.

31

ശങ്കരാഭരണം — ആദി

പ. എന്ദു്കു പെദ്ദലവലെ ബുദ്ധിയീയവു
എന്ദു് ബോധനയ്യ? രാമയ്യ! (എം)

അ. അന്ദരിവലെ ദാടി ദാടി വദരിതി
അന്ദരാനി ആലണ്ഡായെ ഗദാ (എം)

പ. വേദശാസ്ത്രതത്വാർത്ഥമുല തെലി
ഭേദരഹിത വേദാന്തമു തെലിസി
നാദവിദ്യാർത്ഥം ബുലനു തെലിസി
നാഥ! ത്യാഗരാജനുത! നിജമുഗ (എന്ദു)

എന്ദുകു—എന്തുകൊണ്ട്, പെദ്ദലവലെ—വലിയവർ, പണ്ഡിതന്മാർ, ബുദ്ധി—ബുദ്ധി (ശക്തി) ഇയ്യവു—തന്നില്ല. എന്ദു—എവിടെ, ബോദുനയ്യ (പോദുനയ്യ) (ഞാൻ) പോകും, രാമയ്യ! രാമസ്വാമി, അന്തരിവലെ—മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ, ദാടി ദാടി—ചാടിച്ചാടി, ഖതിതി—പരിശ്രമിച്ചു, അന്തമാനി— കർമ്മങ്ങളും, ഫലമായാകാദാ (ഫലമായെ+കദാ) ഫലമായ—ഫലമാവുക, കദാ—ഉണ്ടായില്ല വേദശാസ്ത്രതത്വാർത്ഥമുല—വേദങ്ങളുടെയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും അർത്ഥവും തത്വവും, തെലിസി (തെലിസി) അറിഞ്ഞു, ഭേദരഹിത വേദാന്തമുല—ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കളുടെ അഭേദ്യമായ ബന്ധത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വേദാന്തത്തെ തെലിസി—അറിയുന്ന നാദവിദ്യാർത്ഥമുലനു—സംഗീതശാസ്ത്രത്തിന്റെ മർമ്മങ്ങളെയും, തെലിസി—അറിയിച്ച് നാഥ! പ്രഭോ ത്യാഗരാജനുത— ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ നിജമുഗ യഥാർത്ഥമായി.

വലിയവരുടെ (പണ്ഡിതന്മാരുടെ)തുപോലുള്ള ബുദ്ധി എന്തുകൊണ്ട് എനിക്ക തന്നില്ല (അതിന്) ഞാൻ എവിടെക്ക പോകും? മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ ഞാൻ പല പരിശ്രമങ്ങളും ചെയ്തു. പക്ഷേ ഫലമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ തത്വമറിഞ്ഞു, എല്ലാം ബ്രഹ്മമെന്ന വാദിക്കുന്ന വേദാന്ത സിദ്ധാന്തമറിഞ്ഞും, സംഗീതത്തിന്റെ മർമ്മങ്ങളറിഞ്ഞുമുള്ള യഥാർത്ഥമായ (വലിയവരുടെ ബുദ്ധി)

ഞാൻ എത്രതന്നെ പരിശ്രമിച്ചാലും ദൈവത്തിന്റെ അനുഗ്രഹം ഉണ്ടായാൽ മാത്രമേ ജ്ഞാനംസിദ്ധിക്കുകയുള്ളു എന്നസാരം. സംഗീതജ്ഞാനത്തിന്റെ (നാദോപാസനയുടെ) കൂട്ടത്തിൽ വേദശാസ്ത്രതത്വങ്ങളെയും വേദാന്തത്തെയും ഇലപ്പമൊരി സ്വാഭാവികം പറയുന്നതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. നാദവിദ്യാർത്ഥമറിയുന്നവൻ ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയാണെന്നദ്ധ്വനി. തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയോടു നേരെയോ തിയായി സ്വാഭാവികം ബോധിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ കീർത്തനം.

32

തോഡി — ചാപ്പു

പ. എന്ദു ദാഗിനാഡോ യീഡകു രാ
നെന്നഡു ദയവച്ചീനോ ഓ മനസാ (എന്ദു)

അ. എന്ദു കപപലമു വിനവേ നാ മനവിനി
മുന്ദടിവലെ മക്കുവ പോഷിഞ്ചുട (എന്ദു)

ച. അലനാഡു കനകകശിപു നിണ്ഡാര
ചലമുജേസി സുതുനി സകല ബാ—
ധല ബെട്ടഗാ മദിനി താളക നി
ശ്ചലുഡൈന പ്രഹ്ലാദകോരക കംബമുലോ
പലികെനടഗ ലേദാ? ആരീതിനി നേ (എന്ദു)

എന്ത്—എവിടെ, ദാഗിനാഡു + ഒ—ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുവോ? ഈഡക + രാ—ഇവിടെ വരുവാൻ, എന്നഡു മരചിതോ—എപ്പോഴാണു മറ ഉണ്ടാവുക. മാനസമാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! എന്ദുകു—എന്തിന്, ചപലമു—ചഞ്ചലം, ഇങ്കം; വിനവേ—കേട്ടാലും, നാ മനവിനി—എന്റെ അപേക്ഷ, സമൃദ്ധമായ, മുന്നുവലെ—മുന്നെപ്പോലെ, കെ'ട്ടുല—ശത്രുക്കളെ, പോഷിമ്പ—പോഷിപ്പിക്കുവാൻ, രക്ഷിക്കുവാൻ, അലനാഡു—പണ്ട്, കനകകശിപു—ഹിരണ്യകശിപുവെന്ന അസുരരാജാവ്, നിണ്ഡാര + ചല + ജൂസി—കടുത്ത കോപത്താടും വൈരത്തോടും കൂടി, സുതുനി—മകനെ, സകല + ബാധല + ബെട്ടഗ—പലവിധ ഉപദ്രവങ്ങളെയും ഏൽപ്പിച്ചിട്ടും, മദിനി താളക—മനസ്സിൽ പൊറുക്കാതെ, നിശ്ചലഭക്തി—ചാഞ്ചല്യമില്ലാത്തവനായ, പ്രഹ്ലാദ രക്ഷക—പ്രഹ്ലാദനെ രക്ഷിച്ചവനേ, കനുഗൊലു പല—ഇന്നിൽ, സ്വംതത്തിൽ, ഉണ്ടാവലമാ—സ്ഥിതിചെയ്യില്ലേ, ഇതുന്നില്ലേ, ആരീതി—അതേമാതിരി, നേഡു—

എവിടെ ചെന്ന ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ? ഇവിടേക്ക് (എന്നരികിലേക്ക്) എഴുന്നള്ളുവാൻ കാരുണ്യം (ദയാവതി) എന്നാണാവും? അല്ലയോ മനസ്സേ എന്തിനു ചാപല്യം. ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കു. മുന്നോട്ട രക്ഷിക്കുന്നതി ന്ന (എവിടെ...)

പണ്ടു ഹിരണ്യകശിപു കോപാവേശം കൊണ്ടു തന്റെ മകനെ പല പ്രകാരത്തിലും ഉപദ്രവിച്ചപ്പോൾ പ്രഹ്ലാദനെ സംരക്ഷിക്കുവാനായി ഭഗവാൻ ഇന്നിൽ മറഞ്ഞിരുന്നില്ലെ. ഇപ്പോൾ എവിടെ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന് ആർ അറിയാം.

33

കല്യാണി—രൂപകം

പ. എത്താവുനരാ നിലുകഡ നീക
എഞ്ചിചൂഡ നഗധര (എ)

അ. സീതാ ഗൗരി വാഗീശ്വരിയനു
സ്ത്രീരൂപമുലന്ദാ ഗോവിന്ദാ (എ)

ച. ഭൂകമലാർക്കാനില നഭ മുലന്ദാ
ലോകകോടുലന്ദാ
ശ്രീ കരുഡഗു ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത!
ശിവമാധവ ബ്രഹ്മാദുലയന്ദാ (എ)

എത്താവുനരാ—എവിടെയാണ്? നിലുകഡ—താമസം, ഇരിപ്പിടം, നീക—നിനക്കു, എഞ്ചിചൂഡ—ഞാനും ശ്രമിച്ചാൽ, നഗധര—കാണപ്പെടുന്നില്ല, സീതാഗൗരി വാഗീശ്വരിയനു—സീത പാർവ്വതി സരസ്വതി എന്ന, സ്ത്രീരൂപമുലന്ദാ—സ്ത്രീരൂപങ്ങളിലാണോ? ഗോവിന്ദ—അല്ലയോ ഭഗവാനേ. ഭൂകമലാർക്കാനില നഭമുലന്ദാ—ഭൂമി, ജലം, സൂര്യൻ (അഗ്നി) വായു ആകാശം എന്നിവയിലാണോ, ലോകകോടുലന്ദാ—കോടിക്കണക്കിലുള്ള ലോകങ്ങളിലാണോ, ശ്രീ കരുഡഗു (ശ്രീ + കരുഡു + അഗു) ഐശ്വര്യത്തെ ചെയ്യുന്നവനായ, ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത—ത്യാഗരാജന്റെ കൈകളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ശിവമാധവ ബ്രഹ്മാദുലയന്ദാ—ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാരിലാണോ.

അല്ലയോ ഗോവിന്ദ! നിന്തിരുവടിയുടെ ഇരുപ്പിടം എവിടെയാണ്? എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും (തിരഞ്ഞിട്ടും) നിന്നെ കണ്ടുകിട്ടുന്നില്ല. ലക്ഷ്മി, പാർവ്വതി സരസ്വതി എന്നീ സ്ത്രീ രൂപങ്ങളിലാണോ ബ്രഹ്മാവു വിഷ്ണു ശിവൻ എന്നിവരിലാണോ ലോകങ്ങളിലാണോ (പഞ്ചഭൂതങ്ങളായ) ഭൂമി ജലം അഗ്നി വായു ആകാശം എന്നിവയിലാണോ നിന്തിരുവടി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു് അല്ലയോ ശ്രീകര! ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത!

ശ്രീകരുഡഗു എന്നവിശേഷണം ഏകവചനമാകയാൽ ത്യാഗരാജനോടു ചേർക്കുകയാണ് നല്ലതു്. എന്നാൽ മംഗളകരമായ കാര്യങ്ങളെയെന്നോ ശീലത്തോടെയെന്നോ അർത്ഥം ധരിക്കണം. ഉപചാരമുല എന്ന ഭൈരവി കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീകരുലഗു എന്ന ബഹുവചന പ്രയോഗം ഭക്തരിരെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. സ്വാമികൾ ഉപയോഗിച്ചതു ശ്രീകരുലഗു (ശിവാദികളെ വിശേഷിപ്പിക്കുവാൻ) എന്നായിരിക്കണമെന്നും അനന്തരകാലത്തു ഭാഗവതർമാർ സംഗീതത്തിൽമാത്രം ശ്രദ്ധിക്കുകകാരണമായി അതു ശ്രീകരുഡഗു എന്നാക്കിയതാവണമെന്നു ഒരു തെലുങ്കുപണ്ഡിതൻ ഗ്രന്ഥകാരനോടു അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി.

ചരണത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ വരിക്കു ഭൂതകോട്ലലന്ദാ എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്.

ഇവിടെ ഭഗവാൻ എവിടെ എന്നു ചോദിക്കുന്ന സ്വാമികൾ തന്നെ അതിനുത്തരം വേറൊരു കീർത്തനത്തിൽ പറയുന്നു. രാമനന്നു ബ്രോവരാ എന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ അനുപല്ലവിയിൽ—''ചീമലോ ബ്രഹ്മലോ''

പരമാത്മാവു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു കോടിക്കണക്കിലുള്ള ലോകങ്ങളിലാണോ, അതായതു് മാനവസമുദായത്തിലാണോ എന്നു സ്വാമികൾ ചോദിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ചെയ്യുന്ന സേവനമാണ് ഈശ്വരാരാധനയെന്ന തത്വം ഇവിടെ വ്യഞ്ജിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലേ? ലോകകോടികളെ ദേവാലയമായി പ്രസ്താവിച്ചതിൽനിന്നു സർവ്വോൽകൃഷ്ടമായ ഭഗവദാരാധന ലോകസേവനമാണെന്നു കൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

34

അഠാണ—ത്രിപുട

പ. ഏപാപമു ജേസിതിരാ രാമ! നീ
കേ പാടൈന ദയരാദു നേ (നേ)

അ. നീപാദമൂലമുന ഗാന മെരലിഡിതേ
നീ പാട്ടന വിനിവിനനട്ടുണ്ഡുടകുനേ. (നേ)

ച. രാജശേഖര സന്നുതാംഗ! ത്യാഗ-
രാജഹൃദബ്ജ സദ്ഭൃംഗ!
രാജിത കരുണാപാംഗ! രതി
രാജ ജനക! പാപധ്വാന്തപതംഗ! (നേ)

ഏ പാപമു—ഏതു പാപം; ജേസിതി (ചേസിതി) (ഞാൻ) ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; രാ—സംബോധന; രാമ! നീ കേ—നിനക്ക്; ഏ പാടൈനേ—അല്പമെങ്കിലും; ദയ രാദു—ദയ കാണിക്കുന്നില്ല; നേ—ഞാൻ; (നേനു+ഏ പാപമു—ഞാനേ പാപമു)

നീ പാദമുലനു—നിന്റെ കാലടികളെ; കനു—കാണുവാൻ; കൊനലിഡിയുണ്ടു—കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കെ; നീ പാലുനു—നിന്റെ ഭാഗത്തിൽ; വിനിവിനനട്ടു—കേട്ടിട്ടു കേൾക്കാതെ; ഉണ്ഡുടക—ഇരിക്കുന്നു; നേ—ഞാൻ.

രാജശേഖര സന്നുതാംഗ—ചന്ദ്രശേഖരനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ! ത്യാഗരാജ ഹൃദയാബ്ജഭൃംഗ—ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയെ ചുറ്റുന്ന വണ്ടേ! രാജിതകരുണാപാംഗ—കരുണനിറഞ്ഞ കടക്കണ്ണിട്ടു നോക്കുന്നവനേ! രതിരാജജനക—കാമദേവന്റെ അച്ഛനായവനേ! പാപധ്വാന്തപതംഗ-പാപമാകുന്ന ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യ!

അല്ലയോ രാമ! ഞാൻ എന്തു പാപമാണ് ചെയ്തത്? അത്രയ്ക്ക് അല്ലെങ്കിലും ദയ എന്നോട് ഇല്ലയോ? അവിടുത്തെ പാദദർശനത്തിനായി ഞാൻ നിലവിളിക്കുമ്പോൾ അതു കേട്ടുവെന്നു ഭാവിക്കാതെ ഇരിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഏഴ് ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ചേർത്തത്.

35

ശഹാന—രൂപകം

പ. ഏമി ആനതിച്ചിതിവോ ഏമെഞ്ചിനാവോ (ഏമി)

അ. നാമാടലു വിനവോ? രാമ!
നാതലവ്രാലേമോ? (ഏമി)

ച. യശമായുവു സത്കീർത്തിയു
ഏകാന്തചിത്തമു
സുശരീരമൊസംഗേ ഭാ
സുര ത്യാഗരാജനുത! (ഏമി)

ഏമി—എന്തു; ആനതി-കല്പന; ഇച്ചിതിവോ-കൊടുത്തു; ഏമി; എഞ്ചിനാവോ—വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ട്; നാ—എന്റെ; മാടലു—വാക്കുകളെ; വിനവേ-കേൾക്കുകയില്ലേ; രാമ! നാ; തലവ്രാലു—തലയെഴുത്ത്; ഏമോ—എന്തോ; യശം-യശസ്സ്. കീർത്തി; ആയുവു-ദീർഘായുസ്സ്; സത്കീർത്തിയു—സത്കീർത്തി; ഏകാന്തചിത്തമു-അന്യചിന്തയില്ലാത്ത മനസ്സ്; സുശരീരമു-ആരോഗ്യമുള്ള ശരീരം; ഒസംഗേ—കൊടുക്കുന്ന; ഭാസുര പ്രകാശിക്കുന്ന ത്യാഗരാജനുത! ഇവിടെ ശിവൻ എന്ന അർത്ഥമാണ് യുക്തമായത്.

നിന്തിരുവടി എന്തു കല്പന കൊടുത്തുവോ! എന്തു വിചാരിച്ചുവോ! എന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കയില്ലേ? രാമാ! ഇതാണോ എന്റെ തലയിലെഴുത്ത്? കീർത്തി, ആയുസ്സ്, സത്കീർത്തി, നിന്നിൽ ലയിച്ച മനസ്സ്, ആരോഗ്യം എന്നതെല്ലാം കൊടുക്കുന്നവനേ! തേജോമയനായ ശിവനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ! (എന്തു കല്പന കൊടുത്തുവോ....)

നിന്തിരുവടി എനിക്കു കല്പിച്ച വിധി എന്താണാവോ എന്നാണ് പല്ലവിയുടെ സാരം.—നിർവ്വേദാത്മകമായ ഒരു കീർത്തനം.

36

തോഡി—ചാപു

പ. ഏമി ജേസിതേ നേമി? ശ്രീരാമ
സ്വാമി കരുണലേനി വാരില ലോ (ഏ)

അ. കാമമോഹദാസുലൈ ശ്രീരാമുനി
കട്ടു തെലിയനി വാരിലലോ (ഏ)

ച. ഗുരുവു താനനി യേമി കണ്ടികിമേനു
ഗുരുവൈ തോചിതേമി
വരമന്ത്രമന്യുല കുപദേശിഞ്ചിതേ നേമി
വരത്യാഗരാജനുനി ദയ ലേനിവാ (ഏ)

ഏമി ജേസിതേ നേമി—എന്തുചെയ്താലും എന്താണ്. (വേണ്ടതില്ല. സാരമില്ല). ശ്രീരാമസ്വാമി കരുണ ലേനിവാരു—ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കാത്തവർക്ക്; ഇലലോ—ഈ ലോകത്തിൽ; കാമമോഹദാസുലൈ—കാമമോഹങ്ങൾക്ക് അധീനരായിട്ട്; ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമന്റെ; കട്ടു—ഉപദേശം, നിർദ്ദേശങ്ങൾ, സമ്പ്രദായം, നിയമം; തെലിയനിവാരു—അറിയാത്തവർ; ഇലലോ; ഗുരുവു—ഗുരുനാഥൻ, പ്രായംകൊണ്ടും മറ്റും പൂജ്യനായവൻ; താനനി തേനേമി (താനു + ഇതേനേമി) താൻ ആയാലെന്ത്; കണ്ടികി—കണ്ണിന്; മേനു—മേനി, ദേഹം; ഗുരുവൈ—സാരമായത്, കനപ്പെട്ടത്; ഗുരുവൈ തോചിതേനേമി—സാരമാണെന്ന തോന്നിയാലെന്ത്; വരമന്ത്ര—ശ്രേഷ്ഠമായ മന്ത്രം; അന്യുലകു—മറ്റുള്ളവർക്ക്; ഉപദേശിഞ്ചിതേനേമി—ഉപദേശിച്ചിട്ടെന്ത്; വര—ശ്രേഷ്ഠനായ; ത്യാഗരാജനുനി—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; ദയലേനിവാരു—കാരുണ്യം ലഭിക്കാത്തവർ. ഇവിടെ ത്യാഗരാജശബ്ദത്തിന് ശിവനെന്ന അർത്ഥമാണ കൂടുതൽ യോജിക്കുക. പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും:

ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം (അനുഗ്രഹം) ഇല്ലാത്തവരും കാമാദികൾക്ക വശംവദരായി ശ്രീരാമന്റെ ആജ്ഞകൾ (അനുശാസനങ്ങൾ) അനുസരിക്കാത്തവരും ഈ ലോകത്തിൽ എന്തുചെയ്താലെന്ത്? (എന്തുചെയ്താലും പ്രയോജനമില്ലെന്ന സാരം.)

ചരണം 5. ഗുരുനാഥന്റെ സ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നാലും കാഴ്ചയ്ക്ക മഹാനായി തോന്നപ്പെട്ടാലും ശിഷ്യന്മാർക്ക മന്ത്രോപദേശം ചെയ്യുന്നവനായാലും ശ്രേഷ്ഠനായ പരമശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട ശ്രീരാമന്റെ അനുഗ്രഹം ഇല്ലാതെ വന്നാൽ അവർ (എന്തുചെയ്തിട്ടെന്താണ്!)

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഗുരു എന്ന പദം രണ്ടർത്ഥത്തിലും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാഴ്ചയ്ക്കു തടിയും പൊക്കവും ഉള്ളവനും ഗുരുതന്നെ! 'അന്യുലകുപദേശിഞ്ചിതേ' എന്നു പറഞ്ഞതിൽ സ്വയം അനുഷ്ഠിക്കാതെ മറ്റുള്ളവർക്ക് ഉപദേശം മാത്രം ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥവും ധരിക്കേണ്ടതാണ്.

ചരണത്തിന്റെ ഒടുവിൽ ഇലലോ ചേർത്ത് ദയലേനി വാരിലലോ എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്.

ഭക്തിമാഹാത്മ്യമാണ പ്രതിപാദ്യം. ഈ ലോകത്തിൽ എന്തുതന്നെ എത്രതന്നെ നേട്ടങ്ങളുണ്ടായാലും അതൊന്നും സാരമില്ല, ഭഗവദനുഗ്രഹം ഇല്ലാതിരുന്നാൽ.

37

ശങ്കരാഭരണം—ആദി

പ. ഏമി നേരമു? നന്നുബ്രോവ
എന്ത ഭാരമു? നാവല്ല (ഏ)

അ. സാമജരാജവരദുഡനി മുനുപ
സത്കീർത്തി ഗല്ഗലേദാ? നാപൈ (എ)

ച. ദീനബന്ധുവനി ദേവദേവുഡു സ
മാനരഹിതുഡനി ധർമ്മാത്മുഡനുചു
ജ്ഞാനധനുലു ഗുണഗാനമു സേയ വി
നന ജൂഡവു ത്യാഗരാജാർച്ചിത നാപൈ (എ)

എതി–എന്ത്; നേരമു–കുറ്റം, അപരാധം, തെറ്റ്; നന്നു–എന്നെ; ബ്രോവ–രക്ഷിച്ചാലും; എന്ത–എത്ര; ഭാരമാ–ഭാരമാണോ; നാതല്ലി–ഞാൻചെയ്ത; സാമജവര–പുരാണപ്രസിദ്ധനായ ഗജേന്ദ്രൻ, വരദുഡനി– വരംകൊടുത്തത്; മുനു–മുമ്പ്; ലസത്കീർത്തി–പരിലസിക്കുന്ന കീർത്തി; ഗല്ഗലേദാ–അങ്ങേയ്ക്ക് ഉണ്ടായില്ലേ; നാപൈ–എന്റേൽ, എന്നിൽ; ദീനബന്ധുവനി–ദീനബന്ധുവെന്ന്; ദേവദേവുഡു–ദേവാദിദേവൻ, സമാനരഹിതുഡനി–നിസ്തുല്യനായ മഹാത്മാവെന്ന്; ധർമ്മാത്മുഡു–ധർമ്മാത്മാവ്; അനുചു–എന്നെന്ന്; ജ്ഞാനധനുലു–ജ്ഞാനികൾ (ഋഷികൾ) ഗുണഗാനമു–സ്തുതിപാഠങ്ങൾ; സേയ–ചെയ്ക; വിനന–വേഗത്തിൽ; ജൂഡവു–കാണുകയില്ലേ; ത്യാഗരാജാർച്ചിത–ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നവനേ; നാപൈ.

ഞാൻ ചെയ്ത കുറ്റമെന്താ! എന്നെ രക്ഷിക്കാനു് എത്ര (വലിയൊരു) ഭാരമാണോ. ഗജേന്ദ്രനു വരംകൊടുത്തവനെന്ന കീർത്തി മുമ്പുതന്നെ പ്രചരിച്ചിട്ടില്ലേ. ദീനരിൽ കാരുണ്യമുള്ളവനാണെന്നും, ദേവാദിദേവനാണെന്നും, സമാനതയില്ലാത്ത മഹാപുരുഷനാണെന്നും, ധർമ്മാത്മാവാണെന്നുമുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ ഗുണങ്ങളെ ജ്ഞാനികൾ സ്തുതിച്ചുപാടിയാൽ നീ (അവരെ) വേഗത്തിൽ തൃക്കൺപാർക്കയില്ലേ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജാർച്ചിത എന്നിൽ (എന്തുകാരം....)

ആക്ഷേപോക്തിയായ കീർത്തനം.

38

അഠാണ–ആദി

പ. ഏല നീ ദയ രാദു? പരാകു ജേസേദ
വേല സമയമു ഗാദു (ഏ)

അ. ബാല! കനകമയ ചേല സുജനപരി
പാല! ശ്രീരമാലോല വിധൃതശര–
ജാല! ശുഭദ! കരുണാലവാല! ഘന
നീല! നവ്യവനമാലികാഭരണ! (ഏ)

ച. രാരാ ദേവാദിദേവ!
രാരാ മഹാനുഭാവ!
രാരാ രാജീവനേത്ര!
രഘുവരപുത്ര!

സാരതരസുധാ പൂരഹൃദയ പരി-
വാര! ജലധിഗംഭീര! ദനുജ-
സംഹാര! ദശരഥകുമാര! ബുധജനവി-
ഹാര! സകലശ്രുതി സാര! നാദുപൈ (ഏല)

ഏല—എന്തിന്; എന്തുകൊണ്ട്; നീ ദയ—നിന്റെ ദയ; രാദു—വരുന്നില്ല, ഉണ്ടാവുന്നില്ല; പരാകുജേസേവേല (പരാകു + ചേസേവു + ഏല) ഉപേക്ഷ ചെയ്യുന്നത് എന്തിന്; സമയമുഗാദു—അവസരമല്ല; ബാല—ബാല; കനകമയചേല—പീതാംബരധാരിൻ; സുജനപരിപാല—സാധുസംരക്ഷണം ചെയ്യുന്നവനേ; ശ്രീരമാലോല—ലക്ഷ്മീകാന്ത; വിധൃതശരജാല—അനവധി ശരങ്ങൾ കയ്യിൽ ധരിച്ചവനേ! ശുഭദ-നന്മചെയ്യുന്നവനേ! കരുണാലവാല—സദാ കാരുണ്യമുള്ളവൻ; ഘനനീല-കാർമുകിൽവർണ്ണൻ; നവ്യവനമാലികാഭരണ—നിത്യനൂതനമായ വനമാല ധരിച്ചവനേ; രാരാ—വന്നാലും; ദേവാദിദേവ—ദേവകൾക്ക് ദേവനായവനേ; മഹാനുഭാവ—മഹാത്മാവേ; രാജീവനേത്ര—താമരക്കണ്ണ; രഘുവരപുത്ര—രഘുവംശോത്തമ; സാരതരസുധാപൂരഹൃദയപരിവാര—സുധാരസം പോലെ മധുരമായ ചിത്തവൃത്തിയുള്ള ഭക്തന്മാരുടെ പരിവാരത്തോടു കൂടിയവനേ; ജലധിഗംഭീര—സമുദ്രത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യമുള്ളവനേ; ദനുജസംഹാര-രാക്ഷസരെ നശിപ്പിക്കുന്നവനേ; ദശരഥകുമാര-ദശരഥന്റെ പുത്ര; ബുധജനവിഹാര—ജ്ഞാനികളുടെ കേളീരംഗമായുള്ളവനേ; സകലശ്രുതിസാര-സകല വേദങ്ങളുടെയും സാരമായവനേ; നാദുപൈ—എന്നിൽ.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ദശരഥകുമാര എന്നതിനു പകരം മദനസുകുമാര എന്ന പാഠമുണ്ട്.

ഇതിൽ അനുപല്ലവിയും ചരണവും സംബോധനകളാകയാൽ മേൽ കുറിച്ച അർത്ഥത്തിലേറെ വിവരിക്കേണ്ടതില്ല.

നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യം എന്തുകൊണ്ട് എനിക്കുണ്ടാകുന്നില്ല? എന്തിന് ഈ അനാസ്ഥ? ഈ സമയത്തിലാണല്ലോ കാരുണ്യം ഉണ്ടാകേണ്ടത്.

സ്വാമികളുടെ ആദ്യത്തെ കീർത്തനമാണിതെന്ന് ഐതിഹ്യമുണ്ട്. അദ്ദേഹം തന്റെ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിൽ തൊണ്ണൂറ്റാറുകോടി രാമനാമം ജപിക്കുക എന്ന തപസ്സാരംഭിച്ചുവത്രേ. അതു ഇരുപത്തൊന്നു സംവത്സരം പതിനഞ്ചു ദിവസംകൊണ്ടു പൂർത്തിയാക്കിയതായും ആ അവസരത്തിൽ ഭഗവാന്റെ ദർശനമുണ്ടായി എന്നും പറയുന്നു. വിശ്വാമിത്രന്റെ യാഗരക്ഷക്കായി പോകുന്ന രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ ദർശനമാണ് സ്വാമികൾക്കു ലഭിച്ചത്. ബാല! കനകമയചേല, വിധൃതശരജാല ഇത്യാദി സംബോധനകൾ ഈ ഐതിഹ്യത്തെ വിശ്വസനീയമാക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഈ കീർത്തനം ആണ് സ്വാമികളുടെ ആദ്യത്തേതെന്ന വിശ്വാസം തെറ്റാണെന്നും ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിനു മുമ്പ് ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങൾ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും പ്രൊ. സാംബമൂർത്തി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

39

മുഖാരി—ആദി

പ. ഏലാവതാരമെത്തു കൊണ്ടിവി
ഏമി കാരണമു? രാമുഡൈ (ഏല)

അ. ആഹവമു സേയുടകാ? അയോദ്ധ്യാ
പാലന ജേയുടകാ? ഓ രാഘവാ (എ)

ച. യോഗുലന ജൂചുടകാ ഭവ..
രോഗുലന ബ്രോചുടകാ ശത
രാഗരത്നമാലികലു രചിഞ്ചിന
ത്യാഗരാജനകു വര മൊസംഗുടകാ (എ)

എവൈ—എന്തിന; അവതാരമു അവതാരം (രാമാവതാരം) എത്തിതി വി—നീ ചെയ്തു, എഞ്ചികരോ—ഏതു കാരണം, രാമുഡൈ—രാമനായി, ആഹവ—യുദ്ധം, സേയുടകാ—ചെയ്യുക, അയോദ്ധ്യ, പാലന സേയുടകാ—ഭരിക്കുവാനോ ഓ രാഘവ! യോഗുലക—യോഗികളായവരെ, ജൂചുടകാ—കാണുവാനാണോ, ഭവരോഗുലന—ഭവരോഗം ബാധിച്ചവരെ ബ്രോചുടകാ—രക്ഷിക്കുവാനാണോ, ശതരാഗരത്നമാലികലു—ശതരാഗരത്നമാലിക, രചിയിഞ്ചിന—നിർമ്മിച്ച, ത്യാഗരാജനകു—ത്യാഗരാജന, വരം, ഒസംഗുടകാ—കൊടുക്കുവാനാണോ.

നിന്തിരുവടി എന്തിന രാമനായി അവതാരം ചെയ്തു? അതിനെന്തു കാരണം? അല്ലയോ രാഘവ! (രാക്ഷസന്മാരുമായി) യുദ്ധം ചെയ്യാനായിരുന്നുവോ? അയോദ്ധ്യാരാജ്യം ഭരിക്കുവാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നുവോ? യോഗികളെ (മുനിമാരെ) കാണുവാൻ വേണ്ടിയോ സംസാരദുഃഖം കൊണ്ടു വലയുന്നവരെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടിയോ? അല്ലെങ്കിൽ നൂറു രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു (കീർത്തനങ്ങളാകുന്ന) മാല ഉണ്ടാക്കിയ ഈ ത്യാഗരാജനു വരമരുളുവാൻ വേണ്ടിയാണോ? (നിന്തിരുവടി രാമനായി അവതരിച്ചതെന്തിന്?)

എവരികൈ എന്ന ദേവമനോഹരി കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഭഗവാനോടു ചോദിക്കുന്നതു ആർക്കുവേണ്ടി അവതരിച്ചു എന്നാണ്. ഈ കീർത്തനത്തിലെ ചോദ്യം എന്തിനുവേണ്ടിയാണ് എന്നാണ്. മത്സ്യം മുതൽ പരശുരാമൻ വരെയുള്ള അവതാരങ്ങളിൽ ലക്ഷ്യം ഒന്നുമാത്രമായിരുന്നു. രാവണനിഗ്രഹത്തിനു വേണ്ടിയാണ് അവതാരമുണ്ടായതെങ്കിലും മറ്റു പല കാര്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായി. സുബാഹുമാരീചാദികളെ വധിച്ചും അഹല്യക്കും മറ്റും ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തു വനവാസകാലത്തു പല മുനിമാരുടെ ആശ്രമങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. ശബരിക്കു മോക്ഷം കൊടുത്തു വളരെക്കാലം അയോദ്ധ്യ ഭരിച്ചു ഇങ്ങനെ പല വലിയ കാര്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായി.

40

കന്നഡഗൗള - ആദി

പ. ഓരചൂപ്പു ജൂചേദി ന്യായമാ?
ഓ രഘൂത്തമ! നീവണ്ടിവാനികി (ഓ)

അ. നീരജാക്ഷ! മുനി മാനസക
നീകേടി വാദുലു ദെല്പവേ (ഓ)

ച. മനവിജ്ഞുരകന നീക തൊചലേക പോ
യിന വൈനമതീ പുണ്യത്രൂപമാ
മീനാക്ഷക! ശ്രിതമാനവ സ
ന്താന! ഗാനലോല! ത്യാഗരാജനുത! (ഓ)

മാർച്ചുപ്പു—പാർശ്വവീക്ഷണം. പക്ഷഭേദം കാട്ടുക, ജൂചുടി—കാട്ടുന്നതു, ന്യായമാ നീതിയാണോ, ഓ രഘൂത്തമ! നീവണിവാനികി—നിന്നെപ്പോലെ യൊരാൾക്ക, മുന്നു—മുമ്പ്. നീ—നിന്റെ, മാമൂലക—ശ്രേയോദാക്ഷ്യം, നീക—നിന്നെ ക്കം, എടുടി—എങ്ങനെ, വാവുലു—ഹൃദ്യവും യോഗ്യവുമായ ബന്ധങ്ങൾ, തെലു പവലേ—(തെലു്പവേ) പറഞ്ഞാലും, മാന്യം—അഭിമാനം, ഇന്യമഞ്ചെന—ത്താരപ മെങ്കിലും. നീക—നിനക്ക, തോചലേകപോയിന—ഇല്ലാതെ പോയോ, തോ ന്നാതിരുന്നുവോ, വൈനമു—കാരണം, ഏമി—എന്തു. പുണ്യരൂപമാ! മീനക്ഷക! ശ്രീമാനവസന്താ! ഗാനലോല! ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ നീതിമാനായവനേപ്പോലെ ഒരാൾക്ക എന്നോടു പക്ഷഭേദം കാട്ടു ന്നതു ന്യായമാണോ? അല്ലയോ താരകമന്ത്രാ! മുമ്പ് നീതിമാനായിരുന്ന ശ്രേയോ തം തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം എന്താണെന്ന പറഞ്ഞുതരുമോ? അങ്ങേക്ക ലേശമെങ്കിലും അഭിമാനം തോന്നാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്ത്? അല്ലയോ പു ണ്യം ഉടലെടുത്തവനേ! കഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്ക ബന്ധുവായവനേ! ആശ്രിതർക്ക് കല്പ വൃക്ഷംപോലെ അഭീഷ്ടസിദ്ധിചെയ്യുന്നവനേ! സംഗീത രസിക! ത്യാഗരാജ നാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ!

മാർച്ചുപ്പു എന്നാൽ ഇടങ്കണ്ണിട്ടുനോക്കുക. അനാസ്ഥയോടെ നോക്കുക. നിസ്സാരനെയും അവഹിതനെയും നോക്കുന്നതും മാർച്ചുപ്പു! ഈ കീർത്തനത്തിലെ അർത്ഥം പക്ഷഭേദം കാണിക്ക എന്നാണ്. നിന്നോടു എനിക്കുള്ളതിലും ഒട്ടും നിന്റെ എന്തെങ്കിലും ശ്രേയം മുമ്പ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നാണ് സ്വാമി കൾ ആവലാതിപ്പെടുന്നതു ... ഭക്തിപരമായ കീർത്തനം.

41

കാംഭോജി—ആദി

പ. ഓ രങ്കശായീ പിലിചിതേ
ഓ യന്നുചു രാ രാദാ? (ഓ)

അ. സാരംഗവരുഡു ജൂചി കൈലാ
സാധിപുഡു ഗാലേദാ (ഓ)

ച. ഭൂലോക വൈകുണ്ഠ മിദിയനി
നീലോന നീവേയുപ്പൊംഗി
ശ്രീലോലുഡൈ യുണ്ടേ മാ
ചിന്തദീരേ ടെന്ന ഡോ ?
മേലോർവ്വലേനി ജനുലലോ നേ
മിഗുല നൊഗിലി ദിവ്യരൂപമുന മു
ത്യാല സരുല യുരമുനഗന വച്ചിതി
ത്യാഗരാജ ഹൃദ് ഭൂഷണ! (ഓ)

ഓ രങ്കശായീ—ഓ രങ്കശായി (എന്ന്). പിലിചിതേ—(ഞാൻ) വിളിക്കു മ്പോൾ, ഓയന്നുച്ചു—ഓ എന്ന (ഞാനിതാ എന്ന വിളി കേട്ടു), രാരാദാ—എഴുന്ന ള്ളരുതോ, സാരംഗവരുഡു—സാരംഗവരനായ മുനി, ജൂചി—നോക്കി, കൈലാസാധിപുഡു—ശിവൻ, ഗാലേദാ—പ്രാപിച്ചില്ലയോ. ഭൂലോക വൈകു ണ്ഠ മിദിയനി—ഇതു ഭൂലോകവൈകുണ്ഠമാണെന്ന (വിചാരിച്ചു). നീ ലോന

നീവേ–നീ നിന്നുള്ളിൽ, ഉല്ലാസംഗി–സന്തുഷ്ടനായിട്ട്, ശ്രീലോലുമൈ–ലക്ഷ്മീദേവിയോടുചേർന്ന്, ഉണ്ടേ–ഇരുന്നാൽ, ഓ ചിന്ത–എന്റെ മനോവ്യഥ, തീരേദെന്നാളോ–എന്നാണ് തീരുക, മേലോർവ്വലേനി (മേലു+ഓർവ്വലേനി) അന്യരുടെ ഉത്കർഷം പൊറുക്കാനാവാത്ത ജനുലലോന–ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ, മിഗുല–പെട്ട്, നൊഗിലി–കഷ്ടമനുഭവിച്ച്, ദിവ്യരൂപമു–(അങ്ങയുടെ) ദിവ്യരൂപത്തെ, മുത്യാല സരുല യുരമു–മുത്തുമാലകളാൽ അലംകൃതമായ മാറും, ഗനവച്ചിതി–കാണുവാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. ത്യാഗരാജഹൃദ്ഭൂഷണ!

രംഗശായി എന്നു ഞാൻ വിളിക്കുമ്പോൾ ഓ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് എന്നരികിൽ വരാത്തതെന്ത്? സാരംഗധരനെന്ന മുനി ശിവനെ ജയിച്ച് ആ ദേവനെ പ്രാപിച്ചുവല്ലോ. ശ്രീരംഗം ഭൂലോകവൈകുണ്ഠമെന്നത്രെ. (മറ്റെല്ലാം മറന്ന്) ലക്ഷ്മീദേവിയോടു കൂടി സുഖിച്ചിരുന്നാൽ എന്റെ മനഃക്ലേശം ഒരു നാളും തീരുകയില്ല. അല്പരായ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന നന്മ ദ്വേഷം അസൂയാലുക്കളായ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പെട്ടു വലയുന്ന മുത്തുമാലകളാൽ അലംകൃതമായ വക്ഷസ്സോടുകൂടിയ അങ്ങയുടെ ദിവ്യരൂപം ദർശിക്കുവാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്.

പല്ലവിയിൽ രംഗശായീ എന്നാണ് പാഠഭേദം. അനുപല്ലവിയിൽ സാരംഗധരുഡു (ശിവൻ) എന്നാണ് പാഠഭേദം. സാരംഗധരുഡു എന്നതാണ് ശരിയായ പാഠമെന്ന് പണ്ഡിതമതം. കുന്തളവരൻ ചൗരംഗിയെന്ന ഋഷിശാപത്താൽ മുണ്ഡനായി എന്നും അദ്ദേഹം ശ്രീരംഗത്തു വന്ന് സായൂജ്യം ലഭിച്ചുവെന്നും ദേവീഭാഗവതം. The Spiritual heritage of Tyagaraja എന്നതിൽ ശ്രീരാമനാഥാചാരിയാർ സാരംഗധരുഡു എന്ന പാഠമാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. പക്ഷേ വിഷ്ണു ശിവനെ കൈലാസാധിപതിയാക്കിയതിന്ന് പ്രമാണം പുരാണങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല.

നീട്ടിവലിച്ചുള്ള 'ഓ' വിളികേൾക്കാനും വിളിക്കാനും ആന്ധ്രപ്രദേശത്തെ ഗ്രാമീണർ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു. വളരെ വേണ്ടപ്പെട്ടവർ തമ്മിലാണിത് ഉപയോഗിക്കുന്നത്.

ശ്രീരംഗപഞ്ചരത്നങ്ങളിലൊന്നാണിത്. ഇതിൽ ചേർന്ന മറ്റു കീർത്തനങ്ങൾ: ആരഭിയിൽ ചൂതാമുരാരെ, സാരംഗയിൽ കരുണജൂഡുമയ്യാ, തോഡിയിൽ രാജുവെഡലെ, ദേവഗാന്ധാരിയിൽ വിനരാദാ.

ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ തിരുപ്പതി കഴിഞ്ഞാൽ പ്രാധാന്യം ശ്രീരംഗത്തിനു തന്നെയാണ്. വൈഷ്ണവ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള ഭക്തഗാനങ്ങളിൽ കലശഗാന സമ്പ്രദായം ആഴ്വാർമാരും രചിച്ച സങ്കീർത്തനങ്ങളും സമുന്നത സ്ഥാനമർഹിക്കുന്നവയത്രെ.

42

തോഡി–ആദി

പ. കദ്ദനു വാരികി കദ്ദു കദ്ദനി മൊരലനിഡു
പെദ്ദലമാടലു നേഡു ബദ്ധമൌനോ (ക)

അ. അട്ടുപ്പു ചെക്കിള്ളചേ ഒട്ടുഗാത്തമോതു ജ്ഞാന
ബുദ്ധിഗ ലഗനട്ടി മാ വദ്ദ രാവദേമിരാ? (ക)

ച. നിദ്ദുര നിരാകരിഞ്ചി മുദ്ദുഗ തംബുര ബട്ടി
ശുദ്ധമൈന മനസുചേ സുസ്വരമുതോ
ബദ്ധുപ്പക ഭജിയിഞ്ചു ഭക്തപാലനമുസേയ
തദ്ദയശാലിവി നീവു ത്യാഗരാജസന്നുത (ക)

കദ്ദനുവാരികി (കദ്ദു + അനുവാരികി) അവനുണ്ട് എന്നു പറയുന്നവർക്ക്, കദ്ദു കദ്ദനി (കദ്ദു + കദ്ദു + അനി) അവനുണ്ട് അവനുണ്ട് എന്ന്, മൊറലിഡു (മൊറലു + ഇഡു) നിലവിളിക്കുന്ന, പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന, പെദ്ദലമാട—വലിയവരുടെ വാക്കും, നിജം—ഇന്ന, അനിമുമറാ—തെറ്റാകുമോ, വ്യർത്ഥമാകുമോ, അദ്ദമു—കണ്ണാടിപോലെ (തിളങ്ങുന്ന), ചെക്കിളപൈ—കവിൾത്തടങ്ങളോട് കൂടിയ, മുദ്ദുഗാരു— സൗന്ദര്യം തുളുമ്പുന്ന, മോമു—മുഖം. ഇഡ (ചൂഡ)—കാണുവാൻ, ബുദ്ധി ഗലിഗിനട്ടി (ബുദ്ധി + കലിഗിന + അട്ടി) ആശയുള്ള മനസ്സു വെച്ചിരിക്കുന്ന, കൊതിച്ചിരിക്കുന്ന, മാവാരു—ഞങ്ങളുടെ എദുട്ട—രാവലെനാ—എഴുന്നെള്ളുന്നില്ല. നിദ്ദുര—നിദ്ര, ഉറക്കം. നിരാകരിഞ്ചി—ഉപേക്ഷിച്ചിട്ട്, മുദ്ദുഗ—നല്ലവണ്ണം, ഭംഗിയോടെ, തംബുരബട്ടി—തമ്പുരു എടുത്തുകൊണ്ട്, ശുദ്ധമൈന മനസുചേ—ശുദ്ധമായ മനസ്സോടെ, സുസ്വരമുതോ—സ്വരശുദ്ധിയോടെ, ബദ്ധുപ്പക—തെറ്റുകൂടാതെ, ഭജിയിഞ്ചു—സേവിച്ചിട്ട്, ഭക്തപാലനമുസേയ—ഭക്തന്മാരെ സംരക്ഷിക്കും, തദ്ദയശാലിവി നീവു—കാരുണ്യമുള്ളവനാണ് നീ, ത്യാഗരാജസന്നുത!

അവനുണ്ട് എന്നു പറയുന്നവർക്ക് അവനുണ്ട് എന്ന് വലിയവർ (അറിവുള്ളവർ, മഹാത്മാക്കൾ) പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ വാക്കും ഇന്ന തെറ്റാവുമോ (ഇല്ലതന്നെ) കണ്ണാടിപോലെ തിളങ്ങുന്ന കവിൾത്തടങ്ങളോടുകൂടിയ മനോഹരമായ നിന്റെ മുഖം കാണുവാൻ കൊതിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഞങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ എഴുന്നെള്ളുന്നില്ല?

ഉറക്കമിളച്ചും ഭംഗിയായ തംബുരു കയ്യിലെടുത്ത് നിഷ്കളങ്കമായ മനസ്സോടെ സ്വരശുദ്ധിയോടും തെറ്റുകൂടാതെയും (നിഷ്ഠയോടെ) ഭജന ചെയ്ത് സേവിക്കുന്ന ഭക്തന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുന്ന കാരുണ്യശാലിയാണല്ലോ ശ്രീരാമ ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ!

43

വരാളി - ആദി

പ. 1 കനകനരുചിര കനകവസന നിന്നു (ക)

അ. ദിനദിനമുനു മനസുന ചനവുന നിന്നു (ക)

കനകന—കാണുന്തോറും, കണ്ണുകളെ; രുചിര—ആനന്ദകരമായ; കനകവസന—പീതാംബരം ധരിച്ചവനേ; നിന്നു—നിന്നെ; ദിനദിനമു—നിത്യം; മനസുന—മനസ്സിൽ; ചനവുന—സ്നേഹത്തോടെ; നിന്നു.

കണ്ണുകൾക്കും ആനന്ദമേകുന്ന ഭംഗിയും ചേർന്ന് അനുഭവിക്കണം. നിത്യവും എന്റെ മനസ്സിൽ സ്നേഹത്തോടെ നിന്നെ കാണണമെന്ന്, അല്ലയോ പീതാംബരധാരിൻ, ആശിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ച. പാലുഗാരു മോമുന ശ്രീയപാര
മഹിമ മനരു നിന്നു (ക)

പാലൊഴുഗാത—പാലൊഴുകുന്ന; മോമുന—മുഖത്തിൽ; ശ്രീ—കാന്തി; അപാര മഹിമ—കണക്കില്ലാത്ത മഹിമ; തനരു—പ്രകാശിക്കുന്നു, നിന്നു.

പാലൊഴുകുന്ന നിന്റെ മുഖത്തിൽ കാന്തി അതിരറ്റ മഹിമയോടെ വിളങ്ങുന്നു.

ച. 2 ബാലാർക്കാഭ സുചേല! മണിമയ
മാലാലംകൃതകന്ധര! സര
സിജാക്ഷ! വരകപോല! സുരുചിര കിരീടധര!
സന്തതമ്പു മനസാരഗ (ക)

ഉദിക്കുന്ന സൂര്യന്റെ ശോഭയുള്ള വസ്ത്രം ധരിച്ചവനേ! കഴുത്തിൽ രത്നങ്ങൾ പതിച്ച മാല ധരിച്ചവനേ! താമരക്കണ്ണാ! മനോഹരമായ കവിൾത്തടമുള്ളവനേ! പ്രകാശിക്കുന്ന കിരീടം ധരിച്ചവനേ! സന്തതമ്പു—എല്ലായ്പ്പോഴും; മനസാരഗ—മനോതൃപ്തിപോലെ.

ച. 3 സപത്നിമാതയൗ സുരുചിചേ
കർണ്ണശൂലമൈന മാട വിനല
ചുരുക്കനെ താളക ശ്രീഹരിനി ധ്യാനിഞ്ചി
സുഖിംപഗ ലേദായടു (ക)

സാപത്നിമാതയൗ—(തന്റെ) അമ്മയുടെ സപത്നിയായ; സുരുചിചേ—സുരുചിയുടെ; കർണ്ണശൂലമൈന—കർണ്ണകഠോരമായ; മാട—വാക്ക്; വിനല—ചെവിയിൽ; ചുരുക്കനെ—വേദനിപ്പിച്ച്; താളക—സഹിക്കവയ്യാതെ; ശ്രീഹരിനി—മഹാവിഷ്ണുവിനെ; ധ്യാനിഞ്ചി—ധ്യാനിച്ചിട്ട്; സുഖിംപഗലേദാ—(ധ്രുവൻ) സുഖംപ്രാപിച്ചില്ലേ; അടു—അതുപോലെ

തന്റെ ഇളയമ്മയായ സുരുചിയുടെ ക്രൂരമായ വാക്കുകേട്ട് മനോവൈഷമ്യം പൊറുക്കവയ്യാതെ മഹാവിഷ്ണുവിനെ തപസ്സുചെയ്ത് (ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം വാങ്ങി) സന്തുഷ്ടനായില്ലേ? അതുപോലെ.

ച. 4 മൃഗമദലലാമ ശുഭനിടില വര
ജടായുമോക്ഷഫലദ പവമാന
സുതുഡു നീദു മഹിമ ദെല്പ
സീത ദെലിസി വലചി സൊക്കലേദാ രീതിനിന്നു (ക)

മൃഗമദലലാമ—കസ്തൂരിതിലകമുള്ള; ശുഭനിടില—ശുഭമായ നെറ്റിത്തടം (ഉള്ളവനേ;) വരജടായു—ശ്രേഷ്ഠനായ ജടായുവിന്; മോക്ഷഫലദ—മോക്ഷമാകുന്ന ഫലം നൽകുന്നവൻ; പവമാനസുതുഡു—വായുപുത്രൻ, ഹനുമാൻ; നീദു—നിന്റെ; മഹിമ—മഹിമ; ദെല്പ—പറഞ്ഞപ്പോൾ; സീത—സീത; ദെലിസി—അറിഞ്ഞ്; വലചി—പ്രേമിച്ച്; സൊക്കലേദാ—ആനന്ദിച്ചില്ലേ; രീതി—അതുപോലെ; നിന്നു—നിന്റെ.

കസ്തൂരിതിലകംകൊണ്ട് ശോഭിക്കുന്ന നെറ്റിത്തടമുള്ളവനേ! ശ്രേഷ്ഠനായ ജടായുവിന് മോക്ഷം കൊടുത്തവനേ! ഹനുമാൻ നിന്റെ മഹിമയെ വർണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ സീത (അശോകവനികയിൽ) ആനന്ദംകൊണ്ട് മയങ്ങുകയുണ്ടായില്ലേ?

ച. 5 കാമിഞ്ചി പ്രേമമീര കരമുലനീദു
പാദകമലമുല ബട്ടുകൊനുവാഡു സാക്ഷി
രാമനാമ രസികുഡു
കൈലാസസദനുഡു സാക്ഷി
മരിയു നാരദ പരാശര ശുക
ശൗനക പുരന്ദര നഗജാധരജ
മുഖ്യുലു സാക്ഷിഗാദ സുന്ദരേശ
സുഖകലശാംബുധിവാസാ ശ്രിതുലകേ (ക)

കാമിഞ്ചി–കാമിച്ചിട്ട്; പ്രേമമീര–സ്നേഹത്തോടുകൂടി, മേതിയോടെ; കരമുല–കൈകളാൽ; നീദു–നിന്റെ; പാദകമലമുല–കാൽത്താമരകളെ; ബട്ടുകൊനുവാഡു–പിടിക്കുന്നവനായ(വൻ); സാക്ഷി–സാക്ഷി(യാണ്;) രാമനാമ രസികുഡു–രാമനാമജപത്തിൽ തല്പരനായ; കൈലാസസദനുഡു–കൈലാസവാസി ശിവൻ; സാക്ഷി, മരിയു–കൂടാതെ; അതുമല്ല; നാരദ പരാശര ശുക ശൗനക എന്ന മുനിമാർ; പുരന്ദര–ഇന്ദ്രൻ; നഗജാ–പാർവ്വതി; ധരജാ–സീത; മുഖ്യുല–പ്രമാണികൾ; സാക്ഷിഗാദ–സാക്ഷികളല്ലേ; സുന്ദരേശ–സുന്ദരനായ പ്രഭോ; സുഖകലശാംബുധിവാസ–ആനന്ദത്തോടെ പാലാഴിയിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ആശ്രിതുലകേ–ശരണാഗതന്മാർക്ക മാത്രം.

ആശയമാത്രം മേതിയോടും നിന്തിരുവടിയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ കൈയാൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹനുമാൻ സാക്ഷിയാണ്; രാമനാമത്തിൽ തല്പരനായ ശിവൻ സാക്ഷിയാണ്; കൂടാതെ നാരദാദി ഋഷികളും, ഇന്ദ്രനും, പാർവ്വതിയും, സീതയും സാക്ഷികളല്ലേ? അല്ലയോ സുന്ദരേശ! ക്ഷീരാബ്ധിവാസാ! ആശ്രിതർക്ക (കനകന...)

എന്തിനു സാക്ഷിയാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ, ആദ്യം പറഞ്ഞതെല്ലാം സത്യമാണെന്നതിന്. സുന്ദരേശൻ എന്ന പേർ ശിവനെ വിശേഷമായിട്ടാണെങ്കിലും, ഇവിടെ ശ്രീരാമനെയാണ് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്.

ച 6 സുഖാസ്പദ! വിമുഖാംബുധര
പാവന! വിദേഹ മാനസവിഹാരാപ്ത
സുരജ! മാനിത ഗുണാങ്ക! ചിദാ
നന്ദ! ഖഗതുരഗ ധൃതരഥാംഗ!
പരമദയാകര! കരുണാരസ
വരുണാലയ! ഭയാപഹര! ശ്രീരഘുപതേ (ക)

സുഖാസ്പദ–സുഖത്തിനിരിപ്പിടമേ; വിമുഖാംബുധരപാവന–ശത്രുക്കളാകുന്ന മേഘത്തിനു കാറ്റായവൻ, ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനേ! വിദേഹമാനസ വിഹാര ജീവന്മുക്തരായ യോഗികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വിളയാടുന്നവൻ; ആപ്ത സുരജ–വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്ക കല്പവൃക്ഷംപോലെ അഭീഷ്ടപ്രദനായവൻ; മാനിതഗുണാങ്ക–സദ്ഗുണങ്ങളെ ആഭരണംപോലെ ധരിച്ചവൻ. സദ്ഗുണസമ്പന്നൻ; ചിദാനന്ദ–ചിദാനന്ദസ്വരൂപൻ; ഖഗതുരഗ–പക്ഷി (ഗരുഡൻ) വാഹനമായവൻ; ധൃതരഥാംഗ–ചക്രപാണി; പരമദയാകര; കരുണാരസ വരുണാലയ–കരുണാരസത്തിന്റെ കടലായവൻ, ഭയാപഹര–അഭയപ്രദൻ; ശ്രീരഘുപതേ!

വിദേഹമാനസവിഹാര എന്നതു് വൈദേഹിമാനസവിഹാര എന്നാക്കി അർത്ഥം കൊടുക്കുന്നു. അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ച. 7 കലകലമനു മുഖകള ഗലിഗിന സീത
കുലുകുചു നോര കന്നുലനു ജൂചുചുന്നദി (ക)

കലകലമനു—പളുങ്കുപോലെ തിളങ്ങുന്ന; മുഖകള + കലിഗിന—മുഖത്തു കാന്തിയുള്ള. സീത; കുലുകുചു—കുണുങ്ങി നടക്കുന്ന; ഓര കന്നുലനു—ഇടക്കണ്ണുകളോടെ; ചൂചു—നോക്കുക; നിന്നു—നിന്നെ.

മുഖകാന്തികൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവളും കുണുങ്ങി നടക്കുന്നവളുമായ സീത പ്രേമതുന്ദിലയായ ഇടക്കണ്ണോട്ടത്തി നോക്കുന്ന നിന്നെ....

ച 8 സതതമു പ്രേമപൂരിതു ഡഗു ത്യാഗരാജ
നുത! മുഖജിത കുമുദ ഹിത വരദ! നിന്നു (ക)

സതതമു—എല്ലായ്പ്പോഴും; പ്രേമപൂരിതുഡു + അഗു—പ്രേമം നിറഞ്ഞവനായ; ത്യാഗരാജനുത: മുഖജിതകുമുദഹിത—മുഖകാന്തികൊണ്ടു് ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്നവൻ; വരദ! നിന്നു....

എപ്പോഴും (നിന്നോടുള്ള) ഭക്തിനിറഞ്ഞ ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ! ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്ന മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! വരദ! നിന്നെ (കനകന....

ചരണങ്ങളുടെ ക്രമം മററു ചില പതിപ്പുകളിൽ വ്യത്യസ്തമായി കാണുന്നു. പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു്.

44

നായകി–രൂപകം

പ. കനുഗൊനു സൗഖ്യമു
കമലജുനകൈന ഗല്ഗുനാ? (ക)

അ. മനുജ വൈരിയഗു രാമുനി
ദയഗല്ഗിന നതനി വിനാ (ക)

ച. തനുവോ കചോമന സോ കചോ
ഭഗിന വേഷമേകചോ നിധി
ജലദ നേപവാരികി
ജയമൗനേ? ത്യാഗരാജു (ക)

കനുഗൊനു—കാണുക, കാണുന്ന; സൗഖ്യമു—സുഖം, ആനന്ദം; കമലജുനകൈന (കമലജുക + ഇന) ബ്രഹ്മാവിനുകൂടി; ഗല്ഗുനാ—ലഭിക്കുമോ; മനുജവൈരിയഗു (മനുജവൈരി + അഗു) അസുരാന്തകനായ; രാമുനി—ശ്രീരാമന്റെയ; ഗല്ഗിന—ലഭിച്ചാൽ; അതനിവിനാ—അവന്റെകൂടാതെയോ; തനുവോകചോ (തനു + ഓ കചോ) ദേഹം ഒരിടത്തു്; മനസോ കചോ—മനസ്സു് ഒരിടത്തു്; ഭഗിന—നക്കനായ, യുക്തമായ; വേഷമേകചോ—വേഷം ഒരിടത്തു്; ഇഡി—ഇട്ടിട്ടു്.

വെച്ചിട്ടു, ജനവഞ്ചനേച്ച (ജനവഞ്ചന+ഏച്ച) ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുക, വാരികി–അവർക്ക്, ജയമൌനെ (ജയമു+ഔനെ) ജയം ലഭിക്കുമോ. ത്യാഗരാജനുത–ത്യാഗരാജന്റെ (രാമദർശനസുഖം)

(ശ്രീരാമനെ) ദർശിക്കുന്നതിലുള്ള ആനന്ദം ബ്രഹ്മാവിനുകൂടി ലഭിക്കുന്നതാണോ? രാക്ഷസാന്തകനായ ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യമില്ലാതെ (ദർശനം ലഭിക്കുകയില്ല) ദേഹം ഒരിടത്തും മനസ്സ് വേറൊരിടത്തും അണിഞ്ഞവേഷം വേറൊരിടത്തുമായി ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നവർക്ക് ജയമുണ്ടാകുമോ? ത്യാഗരാജന്റെ (രാമദർശനസുഖം)

ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ദർശനം ലഭിക്കുന്നതു ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിലും ഉപരിയാണെന്നും ത്രികരണശുദ്ധി സാധിച്ചവർക്കും ഭഗവത് കാരുണ്യത്തിനു പാത്രമായവർക്കും മാത്രമേ അതു ലഭിക്കുകയുള്ളൂ എന്നുമാണ് സ്വാമികളുടെ ആശയം. ബ്രഹ്മാവിനുതന്നെ ത്രികരണശുദ്ധി കുറവാണെന്നു ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്. ബ്രഹ്മാവു സത്യലോകത്തിൽ വസിക്കുന്നു, നാലുമുഖങ്ങളെക്കൊണ്ടും വേദപാരായണം ചെയ്യുന്നു, അതേ സമയം നിരന്തരമായി സൃഷ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്നു.

45

ദേവഗാന്ധാരി–ആദി

പ. കരുണാസമുദ്ര! നനു കാവവെ ശ്രീരാമഭദ്ര! (ക)

അ. ശരണാഗതഹൃച്ഛിദ്ര ശമന! നിർജ്ജിതനിദ്ര! (ക)

ച. നാപാപമു നാതോനുണ്ടെ
ശ്രീപ നീബിരുദുകേമി ബ്രതുക
എല്ലപാപുല ശാപമാ?
എന്ദു കീ ചലമു ത്യാഗരാജനുത! (ക)

കരുണാസമുദ്ര! നനു കാവവെ–എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, ശ്രീരാമഭദ്ര! ശരണാഗത ഹൃച്ഛിദ്ര ശമന–ശരണാഗതരുടെ മനോവ്യഥയെ അകറ്റുന്നവൻ, നിർജ്ജിതനിദ്ര–ഉറക്കത്തെ ജയിച്ചവൻ, നാപാപമു–എന്റെ പാപങ്ങളും, നാതോനുണ്ടെ–എന്റെ കൂടെ ഉണ്ടെങ്കിൽ, ശ്രീപ–ലക്ഷ്മീപതേ, നീ ബിരുദുക–നിന്റെ ബഹുമതിമുദ്രക്ക്, ഏമി–എന്ത്, ബ്രതുക–അർത്ഥം, എല്ലപാപുല–എല്ലാ പാപികളുടെ, ശാപമാ–ശാപമാണ്; എന്ദുക–എന്തിനു; ഈചലമു–ഈ കോപം ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ കരുണക്കടലേ! ശ്രീരാമഭദ്ര! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. ശരണാഗതരുടെ സങ്കടം തീർക്കുന്നവനേ! ഉറക്കം ജയിച്ചവനേ! എന്റെ പാപങ്ങളും എന്നോടുകൂടിത്തന്നെ നില്ക്കുകയാണെങ്കിൽ (കരുണാസമുദ്രനെന്ന) നിന്തിരുവടിയുടെ ബിരുദിനു അർത്ഥമെന്ത്? എല്ലാ പാപികളുടെ ശാപമാണോ ഇതു! അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ എന്നോട് ഈ കോപം എന്തിന്?

ഭഗവാൻ കരുണക്കടൽതന്നെ! കടലിന്റേതെന്നപോലെ ഭഗവത് കാരുണ്യത്തിന്റെ വിസ്താരവും ആഴവും കണക്കാക്കിക്കൂടാ. ദൈന്യോക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം. അഠാണയിലെ 'ഇലലോ' എന്നതിലെ ആശയമാണ് ഇതിലും– എന്നാൽ ആ കീർത്തനം പഞ്ചനദീശനെപ്പറ്റിയാണെന്നുമാത്രം.

ഉറക്കമൊഴിച്ചവൻ എന്നതിന്റെ അർത്ഥം ശരിയായി ഗ്രഹിക്കണം. മഹാവിഷ്ണു പാലാഴിയിൽ അനന്തനാകുന്ന ശയനത്തിൽ യോഗനിദ്രയിലാണ്. അതു ഉറക്കമല്ല. ഉറക്കം താമസഗുണത്തിനോടു ചേർന്നതാണ്. ഭഗവാൻ സത്വഗുണം മൂർത്തീകരിച്ചതാകയാൽ നിദ്രയെ ജയിച്ചവനെന്ന പറയാം. യോഗനിദ്ര ഭഗവാന്റേതുമുള്ള സമാധിയാണ്.

46

കീരവാണി–ആദി

പ. കലിഗിയുണ്ടേ ഗദാ ഗല്ഗുനു
കാമിതഫല ദായക! (ക)

അ. കലിനി ഇംഗിത മെരുഗക നിന്ദാഡുകൊണ്ടി
ചലമു ചേയക നാ തലന ചക്കനിവ്രാത (ക)

ച. ഭാഗവതാഗ്രേസരലഗു നാരദ
പ്രഹ്ലാദ പരാശര രാമദാസുലു
ബാഗുഗ ശ്രീരഘുരാമുനി പാദമുല
ഭക്തിജേസിന രീതി ത്യാഗരാജുനികി പുഡു (ക)

കലിഗിയുണ്ടേ–തലയിലെഴുത്തു ഉണ്ടായാൽ (നന്നായാൽ) ഗദാ–മാത്രം (ആണ്), കല്ഗുനു–ലഭിക്കുക, കാമിതഫല ദായക!–ഇഷ്ടവരങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനേ, കലിനി–(ഈ) കലിയുഗത്തിൽ, ഇംഗിതമു–ഇച്ഛ, അന്തർഗതം, എരുഗക–അറിയാതെ, നിന്ദ–നിന്ദിതവഴിയെ, ആഡുകൊണ്ടി–നിന്ദിച്ചു, ചലമു–ശാഠ്യം, ചേയക കാണിക്കാതെ, നാ–എന്റെ, തലന–തലയിലെ, ചക്കനി–നല്ല, സുന്ദരമായ, വ്രാത–വിധി, ഭാഗവതാ ഗ്രേസരലു + അഗു–ഭാഗവതോത്തമന്മാരായ, നാരദൻ മുതലായവർ, ബാഗുഗ–സമുചിതമായി, ശ്രീരഘുരാമുനി–ശ്രീരാമന്റെ, പാദമുല–കാലടികളെ, ഭക്തിചേസിന–ആരാധിച്ചു, രീതി–മാതിരിയിൽ, പ്രകാരത്തിൽ, ത്യാഗരാജനികി–ത്യാഗരാജന്, ഇപ്പുഡു–ഇപ്പോൾ.

അനുപല്ലവിയിലെ ആഡു അപൂർവ്വപ്രയോഗമാണ്. കറപ്പെടുത്തുക, പഴിക്കുക എന്നർത്ഥം. ചലമു എന്നതിന ശാഠ്യം, പക എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ടെങ്കിലും ചപലതം ചാഞ്ചല്യം എന്നർത്ഥമാണ യോജിക്കുക.

അല്ലയോ ആഗ്രഹങ്ങളെ സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നവനേ! എന്റെ തലയെഴുത്തു നന്നായാൽ മാത്രമാണല്ലോ ഞാൻ ഇച്ഛിച്ചതു എനിക്ക ലഭിക്കുക. (മുജ്ജന്മങ്ങളിൽ സൽകർമ്മങ്ങളം ചെയ്ത നിന്തിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹം നേടിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ അങ്ങു ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദനാണെങ്കിലും എനിക്ക എങ്ങിനെ ചോദിക്കാം എന്നഭിപ്രായം.) ഈ കലിയുഗത്തിൽ (അധർമ്മങ്ങളിൽ പെട്ടു) (അവയുടെ) മനസ്സറിയാതെ നിന്തിരുവടിയെ പഴിച്ചു. ശാഠ്യം കാണിക്കാതെ (എന്നെ രക്ഷിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ) എന്റെ വിധി നന്നെങ്കിൽ (നിന്റെ അനുഗ്രഹമുണ്ടാകും.) ഭാഗവതോത്തമന്മാരായ നാരദൻ, പ്രഹ്ലാദൻ, പരാശരൻ, രാമദാസൻ മുതലായവർ ശ്രീരാമന്റെ തിരുവടികളെ സേവിച്ചു. അതുപോലെ ഈ ത്യാഗരാജനും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്ന (തല വിധി)

പ്രഹ്ലാദാദികളെപ്പോലെ അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയില്ലാത്തതിനാലാണ ഭഗവദനുഗ്രഹം ലഭിക്കാത്തതെന്ന ധ്വനി.

ഭദ്രാചലത്തിലുള്ള ശ്രീരാമസ്വാമിക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ച മഹാഭക്തനും വിശിഷ്ടനുമാണ രാമദാസൻ.

47

കുന്തളവരാളി—ദേശാദി

പ. കലിനരുലകു മഹിമലു
തെലിപേമി ഫലമനേ ലേദാ (ക)

അ. ഇലനു വെലയു വര വൃഷാദ്രുല കടു
കല രുചി തെലിയു ചന്ദമുഗാ നീ (ക)

ച. ദാരസുതുലകൈ ധനമുലകൈയുരു
പേരുലകൈ ബഹുപെട്ട തനമുകൈ
സാരെകു കൈതവേഷമു ഗോനുവാരികി
താരകനാമ! ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത! (ക)

കലിനരുലകു—കലിയുഗത്തിലെ ജനങ്ങൾക്കു, മഹിമലു— (നിന്റെ) മഹിമ, തെലിപ്പ—വിവരിച്ചുകൊടുക്കുക, ഏമി ഫലമു—എന്തുഫലം, അന ലേദാ—പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ. ഇലനു വെലയു—ലോകത്തിൽ വസിക്കുന്നവര്‍, വര വൃഷാദ്രുലകു—ശ്രേഷ്ഠമായ കാളകൾക്കു, അടുകലരുചി—അവിലിന്റെ സ്വാദ്, തെലിയു—(തെലിയു)—അറിയുക. ചന്ദമുഗാ—മാതിരിപോലെ, (അറിയാത്തതുപോലെ എന്നർത്ഥം) നീ—നിന്റെ, ദാരസുതുലകൈ—ഭാര്യാപുത്രന്മാർക്കു വേണ്ടി, ധനമുലകൈ—പണത്തിനുവേണ്ടി, ഉരു പേരുലകൈ—പേരിനുവേണ്ടി, ബഹുപെട്ടനമുകൈ—വലുപ്പത്തിനു (വലിയ സ്ഥാനത്തിനു) വേണ്ടി, സാരെകു—എല്ലായ്പ്പോഴും, കൈതവേഷമു—കൈതവന്റെ വേഷം, ഗോനുവാരികി—ധരിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു, താരകനാമ—മുക്തിപ്രദമായ നാമമുള്ളവനേ! ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത!

അനുപല്ലവി പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കുകയാണു നല്ലതു്. ഭൂമിയിൽ അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന ശ്രേഷ്ഠമായ കാളകൾക്കു (എരുതുകളിൽ നല്ലതിനുകൂടി) അവിലിന്റെ സ്വാദ് അറിയാതിരിക്കുന്നതുപോലെ ഈ കാലത്തെ (കലിയുഗത്തിലെ) ജനങ്ങൾക്കു നിന്റെ മഹിമ വിവരിച്ചുകൊടുത്തിട്ടു ഫലമില്ലെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ. ഭാര്യാമക്കൾക്കായും ധനം നേടാൻ വേണ്ടിയും പേരിനും പെരുമതിക്കുംവേണ്ടി എപ്പോഴും കൈതവന്റെ വേഷം മാത്രമായി നടക്കുന്നവർക്കും. താരകനാമ! ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത! (നിന്റെ മഹിമ പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടു് ഒരു ഫലവുമില്ല.)

ഭവസാഗരം കടത്തുവാൻ—ജനനമരണമാകുന്ന ക്ലേശത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ—ശക്തിയുള്ളതാണു രാമനാമം. അതിനാൽ താരകനാമ! എന്നു സംബോധന.

"എദ്ദു കേമി തെലുസു അടുകല രുചി?" എന്ന തെലുങ്കിലുള്ള പഴഞ്ചൊല്ലാണു് സ്വാമികൾ ഇതിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ശ്രീമദ്ഭാഗവതപുരാണത്തിൽ കലികാലത്തിലുണ്ടാവുന്ന അധർമ്മത്തെയും ദുരാചാരങ്ങളെയും സവിസ്തരം നാരദമുനി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഭഗവാൻ ഉദ്ധവനോടു—

"യാർഹ്യേവായം മയാ ത്യക്തോ
ലോകോയം നഷ്ടമംഗല:
ഭവിഷ്യത്യചിരാൽ സാധോ
കലിനാപി നിരാകൃത:" ഭാഗവതം—7

48

ദീപകം—ദേശാദി

പ. കളലനേർച്ചിന മുനുജേസിനദി
ഗാകയേമി? അരവൈനാല്ഗു (ക)

അ. കലിമി ലേമുലകു ഗാരണംബു നീവേ
കരുണ ജൂഡവേ കഡുപു കോസമൈ (ക)

ച. കോരി നൃവുല കൊറ്റ സിംഗിരി മുനി
കൂർമി ഭുജിഞ്ചെനാ? വൈരിതമ്മുഡു
സാരമൈന രങ്കനി ഇല്ലു ജേർച്ചെ നാ?
സരസ! ത്യാഗരാജവിനുത! ബ്രോവവെ (ക)

കളല—കലകളെ; നേർച്ചിന—പഠിച്ചിട്ട്; മുനു—മുമ്പ്; ജേസിനദി—ചെയ്തതു (മുജ്ജന്മ കർമ്മം) ഗാക—ഒഴിവാക്കാൻ; ഏമി—സാധിക്കുമോ? അരവൈനാല്ഗു—അറുപത്തിനാല്; കലിമി—ഐശ്വര്യത്തിന്; ലേമുലകു—ദാരിദ്ര്യത്തിന്; ഗാരണംബു—കാരണം; നീവേ—നീ തന്നെ; കരുണജൂഡവേ—ദയയോടെ കനിയാലും; കഡുപു കോസമൈ—ഉദരപൂരണത്തിന്, കോരി—ആശിച്ചിട്ട്, നൃവുല—എള്ള്, കൊറ്റ—കല, മീസി—എടുത്തിട്ട്, കിട്ടിയ, സിംഗിരിമുനി—സിംഗിരി മുനി എന്ന ആൾ, കൂർമി—ആർത്തിയോടെ, ഭുജിഞ്ചെനാ—ഭക്ഷിച്ചുവോ, വൈരിതമ്മുഡു—രാവണസോദരനായ വിഭീഷണൻ, സാരമൈന—ശ്രേഷ്ഠമായ, രങ്കനി—രംഗനാഥനെ, ഇല്ലു ജേർച്ചെനാ—വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോവാൻ സാധിച്ചുവോ, സരസ—രസജ്ഞനായവനേ! ത്യാഗരാജനുത! ബ്രോവവേ—രക്ഷിച്ചാലും.

ജീവിതത്തിന് മാത്രം വേണ്ടി അറുപത്തിനാലു കലകളെല്ലാം വശമാക്കിയാലും പൂർവ്വകർമ്മഫലങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുക സാദ്ധ്യമാണോ? ഐശ്വര്യത്തിനും ഇല്ലായ്മയ്ക്കും കാരണം നീ തന്നെ. ദയയോടെ എന്നെ നോക്കിയാലും! വളരെ കൊതിച്ചു കിട്ടിയ എള്ളിനെ സിംഗിരിമുനിക്കു ഭക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; വിഭീഷണന് രംഗനാഥനെ ലങ്കയിലേക്കു കൊണ്ടുപോവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; സരസനും ത്യാഗരാജാർച്ചിതനുമായ ശ്രീരാമ എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

വാത്മീകിയും അദ്ദേഹത്തിനു ശേഷമുണ്ടായ രാമായണ കർത്താക്കന്മാരും പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ചില കഥകൾ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്ക് എവിടെ നിന്നോ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്: അതിലൊന്നാണ് സിംങ്ഗിരി മുനിയുടെ ചരിതം.

ശ്രീരാമന്റെ പട്ടാഭിഷേക വേളയിൽ പല ദാനങ്ങളും വസിഷ്ഠ മഹർഷിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടക്കുകയുണ്ടായി. പാപപരിഹാരമായിട്ടുള്ള തിലദാനവും അതിലൊന്നായിരുന്നു. ശ്രേഷ്ഠരായ ബ്രാഹ്മണർ ആരും തിലദാനം വാങ്ങുകയില്ല. അതിനാൽ എള്ളിനൊന്നിച്ചു ഒരു മാല സ്വർണ്ണം കൂടി കൊടുക്കുമെന്ന് വസിഷ്ഠൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

അക്കാലത്തു സിംഗിരിമുനി എന്നൊരു വിശിഷ്ട ബ്രാഹ്മണൻ അയോദ്ധ്യാനഗരത്തിന്റെ പ്രാന്തപ്രദേശത്തു വസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ധനത്തിൽ ഇച്ഛയുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും ഭാര്യയുടെ പ്രേരണയാലും എള്ളിനെ തനിക്ക് വളരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നതിനാലും തിലദാനം വാങ്ങാൻ ഒരുങ്ങി. മോക്ഷമേകുന്നതിന് ശ്രീരാമദർശനം മതിയെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ

ഈ യുക്തി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന വസിഷ്ഠൻ അതു സമ്മതിക്കയില്ല. തന്നെ രഹസ്യമായാണ് സിങ്ങ്ഗരിമുനി ആശ്രമത്തിലെത്തു കയറി, മുനിപത്നി ഉഷാ കരികൊണ്ടുവന്ന എള്ളെണ്ണ തൊട്ടില്ല. പണം കിട്ടിയ സന്തോഷവും ആ സ്ത്രീക്കുണ്ടായില്ല–ഭർത്താവിന്റെ തീവ്രമായ മന്ത്രം കണ്ടിട്ടു.

ഇങ്ങനെ എള്ളെണ്ണപ്രിയനായ സിങ്ങ്ഗരിമുനിക്ക എണ്ണ കിട്ടിയും അത അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

എന്നാൽ ഈ കഥയുടെ അന്ത്യം ശുഭകരമാണ്. അവിടെനിന്ന ആ ബ്രാഹ്മണൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ദർശനം ലഭിച്ചു. ഭഗവാൻ അരുളിച്ചെയ്തു. ''അങ്ങയുടെ ദുരിതം തീർന്നു ഇനിയെല്ലാം മംഗളമാണ്.'' സിങ്ങ്ഗരിമുനി പൂർവ്വാധികം തേജസ്വിയായി.

വിഭീഷണന്റെ കഥ: ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം ആഘോഷിക്കപ്പെട്ട ശേഷം ഭഗവാൻ സുഗ്രീവാദികളെയും മറ്റും അവരവരുടെ നാട്ടിലേയ്ക്കു യാത്രയാക്കി. എന്നാൽ വിഭീഷണൻ പോവാൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല. ശ്രീരാമസന്നിധിയിലിരുന്ന ലങ്ക ഭരിക്കാനാണ് ആ രാക്ഷസ രാജാവു തീർച്ചയാക്കിയത്. സ്വരാജ്യത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങിച്ചെന്ന പ്രജാപരിപാലനം വിഭീഷണനെക്കൊണ്ടു നിർവ്വഹിപ്പിക്കുവാൻ ഭഗവാൻ ആ ക്ഷേത്ര തന്റെ കുലധനമായ രംഗവിമാനം സമ്മാനിച്ചു. ഈ വിഗ്രഹത്തെ കയ്യിലെടുത്തു ആകാശമാർഗ്ഗമായി ലങ്കയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്ന വിഭീഷണൻ കാവേരി നദീതീരത്തു സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായി ഇറങ്ങി. നദീതീരത്തു വെച്ചുപോയ വിഗ്രഹത്തെ വിഭീഷണന എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും ഇളക്കുവാൻപോലും കഴിഞ്ഞില്ല. തന്റെ വിഗ്രഹം അവിടെവെച്ചു പോവണം. ഭഗവാന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ലങ്കയിലുണ്ടാകുമെന്നും. അശരീരി സന്ദേശം കേട്ടിട്ട വിഭീഷണൻ ലങ്കയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി.

അനുപല്ലവിയിൽ കോസലകെ എന്നതിന കൊറകെ എന്നും ചരണത്തിൽ ഗുലകൊണ്ട എന്നതിന ഗുവ്വലകൊണ്ട എന്നും പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ട്.

49

വാചസ്പതി–ദേശാദി

പ. കണ്ടജൂഡുമി; ഒകപാരി ക്രേ (കണ്)

അ. ബണ്ടുഡൈ വെലയു ബാഗുഗാനി തപ്പും
തനമെല്ല മന്നിഞ്ചി നന്നു ക്രേ (കണ്)

ച. അലനാഡു സൗമിത്രി പാദസേവ
ചെലരേഗി ചേയുവേള സീതതോ
ബല്കി ചൂചിനന്ത പുളകാങ്കിതുഡൈ
ബരഗിന ത്യാഗരാജുനി ക്രേ (കണ്)

കണ്ടജൂഡുമി– കൺപാർത്താലും (എന്നെ); ഒകപാരി– ഒരിക്കൽ; ക്രേഗണ്ട– കടക്കൺ; ബണ്ടുഡൈ– ദാസനായി; വെലയു– ഇരിക്കുവാൻ; ബാഗുഗാനി–മോശമായ, ചീത്തയായ തപ്പുതനമെല്ല (തപ്പു+തനമു+എല്ല) എല്ലാ തെറ്റുകുററങ്ങളെയും; മന്നിഞ്ചി– ക്ഷമിച്ചിട്ടു; നന്നു–എന്നെ–ക്രേകണ്ട; അലനാഡു– അന്നൊരിക്കൽ; സൗമിത്രി– ലക്ഷ്മണൻ; പാദസേവ–

പാർശ്വസ്ഥുഡു; ചെലരേഗി ഉത്സാഹത്തോടെ; ചേയുവേള– ചെയ്യുന്നസമയത്തിൽ; സീതതോ– സീതയോട്; ബല്കി–പറഞ്ഞു; പൃഥിനന്ത–നോക്കി നിൽമാത്രം; പുളകാങ്കിതുഡൈ–പുളകാങ്കിതനായി; ബഡകിന തീർന്നതു യട്ടു–(അതു) പോലെ ത്യാഗരാജുനി– ത്യാഗരാജിനെ ചൂ (കണ്ടു)

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നിച്ച് അന്വയിക്കണം.

നിന്തിരുവടിയുടെ ദാസനായിരിക്കുവാനുള്ള യോഗ്യതയ്ക്കു വേണ്ടി എല്ലാ തെറ്റുകളെയും ത്യജിച്ചവനായ എന്നെ ഒരിക്കലെങ്കിലും കടക്കണ്ണാൽ നോക്കണേ. പണ്ടൊരു (വനവാസകാലത്തു) പാർശ്വസ്ഥനായി ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്മണനെ (പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു) സീതയോട് പറഞ്ഞു അവനെ നോക്കിയതുപ്രകാരം അവൻ പുളകിതനായതുപോലെ ഈ ത്യാഗരാജനെയും കടക്കണ്ണാൽ നോക്കണമേ!

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ലതാംഗിയെന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നണ്ടെങ്കിലും വാചസ്പതിയിലാണ് പാടിവരുന്നത്.

50

ശുദ്ധസാവേരി–രൂപകം

പ. കാലഹരണ മേലരാ? ഹരേ! സീതാരാമ! (കാ)

അ. കാലഹരണമേലാ? സുഗുണജാല! കരുണാലവാല! (കാ)

ച. 1. ചുട്ടി ചുട്ടി പക്ഷുലെല്ല
ചെട്ടുവെദക രീതി ഭുവിനി
പട്ടുലേക നീപാദമുല
ബട്ടുകൊന്ന നന്നു ബ്രോവ (കാ)

3. ദിനദിനമുന തിരിഗി തിരിഗി
ദിക്കുലേക ശരണജൊച്ചി
തനപു ധനമു നീ ദയണേ
ത്യാഗരാജവിനുത! രാമ! (കാ)

കാലഹരണമു–താമസം; ഏല–എന്തിന്; രാ. സംബോധന; ഹരേ! സീതാരാമ! കാലഹരണമേല; സുഗുണജാല–സദ്ഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായവനേ! കാരുണ്യത്തിന്റെ ഉറവിടമേ! ചുട്ടി ചുട്ടി–ചുറ്റിച്ചുറ്റി; പക്ഷുലെല്ല; പക്ഷികൾ; ചെട്ടു–മരത്തിനെ; വെദക രീതി–തിരയുന്നതുപോലെ; ഭുവനി– ഈ ലോകത്തിൽ; പട്ടുലേക–പുനർജന്മത്തെ ഒഴിവാക്കാൻ; നീ പാദമുല; നിന്റെ കാലടികളെ; ബട്ടുകൊന്ന–പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന–നന്നു എന്നെ; ബ്രോവ–രക്ഷിച്ചാലും.

ദിനദിനമുന–എല്ലാദിവസവും; തിരിഗി തിരിഗി– തിരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു; ദിക്കുലേക– ഗതികിട്ടാതെ; ശരണജൊച്ചി–ശരണം പ്രാപിച്ചു; തനമു–ദേഹം, ധനമു തല്"; നീദയണേ നിന്റേതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു;

ഹരേ! സീതാനാഥാ! എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഇനിയും താമസമാണോ? സത്ഗുണനിധേ! ദയാപയോധേ! പറവകൾ പൂറപ്പെടുന്ന (വിശ്രുതമായി) മരക്കൊമ്പിനെ തേടുന്നതുപോലെ പുനർജന്മമില്ലാതാക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ പാദങ്ങളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ.

നിത്യവും അന്തമില്ലാതെ അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു ഗതികിട്ടാതെ നിന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചു എന്റെ ഉടലും സർവ്വസ്വവും നിന്റേതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു (ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്ത) ത്യാഗരാജൻ സ്തുതിക്കുന്ന രാമ. (താമസമെന്തിന്?—

51

തോഡി—ആദി

പ. കൊലുവമരെ ഗദ കോദണ്ഡപാണി (കൊ)

അ. നലുവക ബലുകല ചെലിയക രുക്മിണികി
ലളിതക സീതക ലക്ഷ്മണനി ക്രമമൈന (കൊ)

ച. വേകുവ ജാമുന വെലയുചു താമ്പുര
ജേകൊനി ഗുണമുല ചെലുവൊന്ദ ബാഡുചു
ശ്രീകരുനി കാശ്രിത ചിന്താമണിനികി
നാകലി തീര ബാലാരഗിമ്പുന ജേസേദ (കൊ)

കൊലുവമരെഗദ (കൊലുവു+അമരെ+കദ) കൊലുവു—സേവ, പൂജ; അമരെ—വിധിച്ചു, പതിവനുസരിച്ചു; കദ—അല്ലേ. കോദണ്ഡപാണി—ശ്രീരാമന്; നലുവക—ബ്രഹ്മാവിനു; ബലുകല ചെലിയക—(പലുകല ചെലിയ—വാഗ്ദേവത) സരസ്വതിക്കു; രുക്മിണികി—രുക്മിണിക്കു; ലളിതക—പാർവ്വതിക്കു; സീതക—സീതയ്ക്കു; ലക്ഷ്മണനി—ലക്ഷ്മണനു; ക്രമമൈന—ക്രമമായ. വേകുവ ജാമുന—രാവിലെ നേരത്തു; വെലയുചു—ശോഭിക്കുന്ന, അഴകുള്ള; തംബുര—തമ്പുരു; ചേകൊനി—എടുത്തിട്ടു; ഗുണമുല—ഗുണങ്ങളെ; ചെലുവൊന്ദ—സൗന്ദര്യത്തോടെ; ബാഡുചു—പാടിക്കൊണ്ടു; ശ്രീകരുനി—ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനു; ആശ്രിത ചിന്താമണിനികി—ഭക്തന്മാരുടെ അഭീഷ്ടങ്ങളെ സാധിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നവനു; നാകലതീര—വിശപ്പടക്കുന്നതു; ബാലാരഗിമ്പ (പാലു+ആരഗിമ്പ) പാലുനിവേദ്യം; ജേസെദ—ചെയ്യുന്ന

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കുന്നു: ഞാൻ നിയമേന ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു ചെയ്യുന്ന സേവ ബ്രഹ്മാവിനോ, സരസ്വതിക്കോ, രുക്മിണിക്കോ, പാർവ്വതിക്കോ, സീതയ്ക്കോ, ലക്ഷ്മണനോ സാദ്ധ്യമാണോ? (ഇവരാലുംകൂടി സാധിക്കാത്ത പൂജ എന്റെ മതത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്")

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു്.

ഉഷസ്സിനു വളരെ മുൻപുതന്നെ (ഞാൻ എഴുന്നേറ്റ്) ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനും ഭക്താഭീഷ്ടപ്രദനുമായുള്ള (ഭഗവാന്റെ) അവന്റെ ഗുണങ്ങളെ സംഗീതമുള്ള തമ്പുരു കയ്യിലെടുത്തു സൗന്ദര്യത്തോടെ പാടുന്നു; എന്നിട്ട് വിശപ്പടക്കുന്നതായ പാൽ (നിവേദ്യം) അർപ്പിക്കുന്നു.

പാഠഭേദ—ചരണത്തിൽ ഒരു 'ജേസെദ' എന്നിടത്തു 'ജേയ' എന്ന് ജേസേ എന്നും.

52

ഭൈരവി—ആദി

പ. കൊലുവൈയുന്നാഡേ കോദണ്ഡപാണി (കൊ)

അ. തൊലികർമ്മമണഗ ജൂതമു രാരേ
തോയജാരി രോഹിണി ഗൂഡിന രീതി (കൊ)

ച. മനസുരഞ്ജില്ല സുരസമുല അണി-
മാദുലു കൊലുവവൈയിവനെ
കനകശലാകല ഗേരു സീതാ-
കാന്തുഡോന ത്യാഗരാജവിനുതുഡു (കൊ)

ആരാധകർക്ക ദർശനം കൊടുപ്പാനായി അന്തഃപ്പുരത്തെ സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുന്നതാണ് കൊലുവു 'ദർബാർ' എന്നു പറയാം. കൊലുവൈ—ദർബാറിൽ. ഉന്നാഡേ—സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. കോദണ്ഡപാണി—ശ്രീരാമൻ; തൊലി കർമ്മ—മുജ്ജന്മകർമ്മങ്ങളും; അണഗ—നശിപ്പിക്കുവാൻ; ജൂതമു—(നമുക്ക)ചെന്നു കാണുവാൻ; രാരേ—വന്നാലും; തോയജാരി—ചന്ദ്രൻ; രോഹിണി ഗൂഡിന രീതി—രോഹിണിയോടു ചേർന്നതുപോലെ; മനസു—മനസ്സ്; രഞ്ജില്ല—സന്തോഷിക്കുക; സുരസമുല—മധുരസ്തുതികൾ; അണിമാദുലു—അണിമാദിസിദ്ധികൾ; കൊലുവ—സേവിക്കുവാൻ; വെയി—ആയിരം; വനെ—നിറങ്ങൾ; കനകശലാകല—സ്വർണ്ണക്കമ്പി; ഗേരു—അതിശയിക്കുക; സീതാകാന്തുഡോന—സീതയോടുകൂടെ; ത്യാഗരാജവിനുതുഡു—ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കുക.

ചന്ദ്രനും രോഹിണിയും ഒന്നിച്ചു ചേർന്നതുപോലെ (സീതയോടുകൂടി) കോദണ്ഡപാണി ദർബാർ നടത്തുന്നു. മുജ്ജന്മദുരിതങ്ങളെ നീക്കുവാനായി ചെന്നുകാണുവാൻ വന്നാലും. മനസ്സിന് ആനന്ദം നല്കുന്ന മധുരസ്തുതികളും അണിമാദി അഷ്ടൈശ്വര്യങ്ങളും സേവിച്ചുനിൽക്കെ സ്വർണ്ണക്കമ്പിയെ അതിശയിക്കുന്ന കാന്തിയുള്ള സീതാദേവിയോടെ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ (കോദണ്ഡപാണി ദർബാറിലിരിക്കുന്നു.)

53

സഹാന—ആദി

പ. ഗിരിപൈ നെലകൊന്ന രാമുനി
ഗുരി തപ്പക കണ്ടി (ഗി)

അ. പരിവാരമു വിരി സുരടുലചേ നില
ബഡി വീസരുചു ഗോസരുചു സേവിംപഗ (ഗി)

പ. പുളകാങ്കിതുഡൈ യാനന്ദാശ്രു
പുല നിമ്പുചു മാടലാഡവലെനനി
കലവരിഞ്ചഗനി പദിപൂടലപൈ
ഗാചെദ നന്ന ത്യാഗരാജവിനുതുനി (ഗി)

ഗിരിപൈ–മലമേൽ, ചെരുകളിൽ; നെലകൊന്ന–നില്ക്കുന്നവനായ; രാമുനി–ശ്രീരാമനെ; ഗുരിതപ്പക–കുറിതെറ്റാതെ; (സുവ്യക്തമായി); കണ്ടി–ഞാൻ കണ്ടു; പരിവാരമുലു–പരിവാരങ്ങൾ, ഭൃത്യന്മാർ; വിരി–പുഷ്പങ്ങൾ; സുരട്ടുലചേ–വിശറികൾകൊണ്ട്; നിലബഡി–നിന്നുകൊണ്ട്; വിസരുചു–പരമ്പുക, വീശുക; കൊസരുചു–വീണ്ടുംവീണ്ടും; സേവിംപഗ–സേവിക്കുവാനായി. പുളകാങ്കിതുഡൈ–പുളകാംഗിതനായി; ആനന്ദാശ്രുപുല–ആനന്ദാശ്രുക്കളാൽ: നിമ്പുചു–നിറഞ്ഞു; മാടലാഡവലെനനി–സംസാരിക്കുവാനായി; കലവരിഞ്ച–വെമ്പൽ, ധൃതി; കനി–കണ്ടു; പദിപൂടലപൈ–പത്തുദിവസം കഴിഞ്ഞു; ഗാചെദ നന്ന–ഞാൻ രക്ഷിക്കും. ത്യാഗരാജനുതുനി–ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട.

അനുപല്ലവി പല്ലവിയോടുചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

പരിജനങ്ങൾ (ചുറ്റും നിന്നു) പൂവിശറികളെക്കൊണ്ട് വീശുവാനും സേവ ചെയ്യാനും അഹമഹമികയാ തള്ളിവന്നുകൊണ്ട് മലമുകളിൽ നില്ക്കുന്നവനായ ശ്രീരാമനെ സ്പഷ്ടമായി ഞാൻ കണ്ടു. പുളകാങ്കിതനായും ആനന്ദാശ്രു ഒഴുകിക്കൊണ്ടും എന്തോ പറയാൻ വിചാരിച്ചിട്ടു ഉച്ചരിക്കാൻ വയ്യാതെ കഴിഞ്ഞ (എന്നെ) കണ്ടു 'പത്തു നാളിനുള്ളിൽ നിന്നെ രക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്' എന്നു പറയുന്ന ത്യാഗരാജാർച്ചിതനായ ശ്രീരാമനെ ഞാൻ കണ്ടു.

സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതും കേട്ടതുമായ സ്വാനുഭവമാണ് ഇതിൽ കുറിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതു ഫലിക്കുകയുംചെയ്തു. പത്താമത്തെ നാൾ സ്വാമികൾ ദേഹത്യാഗംചെയ്തു. പ്രഭവവർഷം പുഷ്യബഹുളപഞ്ചമിനാൾ (1847 ജനുവരി ആറാം തിയതി)

ഇതിനുശേഷം രണ്ടു കീർത്തനങ്ങൾ മാത്രമേ സ്വാമികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളു: മനോഹരിയിൽ ''പരിതാപമു'', ബാഗധീശ്വരിയിൽ ''പരമാത്മുഡു.'' ഈ സ്വപ്നത്തിന്റെ പ്രസ്താവന ഭഗവാന്റെ വാഗ്ദാനം, മനോഹരി കീർത്തനത്തിലുമുണ്ട്.

സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതായ മല ഭദ്രാചലമാണെന്നാണ് പൊതുവിൽ വിശ്വാസം. സമുദ്രതരണംചെയ്തു ലങ്കയിലെത്തിയ ശ്രീരാമൻ സുവേലപർവ്വതത്തിൽ വിശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി—ആ മലയാണ സ്വാമികൾ സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ടതെന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്.

54

സുരടി–ദേശാദി

പ. ഗീതാർത്ഥമു സംഗീതാനന്ദമു
നീ താവുന ജൂഡരാ ഓ മനസാ (ഗീ)

അ. സീതാപതി ചരണാബ്ജമുലിഡുകൊന്ന
വാതാത്മജുനികി ബാഗ തെലുസുരാ (ഗീ)

ച. ഹരിഹര ഭാസ്കര കാലാദി കർമ്മ-
മതമുല മർമ്മമുല നെരിഗിന്ന
ഹരിവര രൂപുഡു ഹരിഹയവിനുതുഡു
വര ത്യാഗരാജവരദുഡു സുഖിരാ (ഗീ)

ഗീതാർത്ഥ—ഭഗവദ്ഗീതയുടെ അർത്ഥം; സംഗീതാനന്ദമു—സംഗീതത്തിന്റെ ആനന്ദം. ഈ താവുന—ഇവിടെ; ജൂഡരാ—കണ്ടാലും ; ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; സീതാപതി ചരണാബ്ജമുല—ശ്രീരാമന്റെ പാദതാമരകളെ; ഇഡുകൊന്ന—ധരിച്ചിട്ടുള്ള; വാതാത്മജുനികി—ഹനുമാന്; ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; തെലുസുരാ—അറിയാം; ഹരിഹര ഭാസ്കര കാലകർമ്മമുലനു—വിഷ്ണു, ശിവൻ, സൂര്യൻ, കാലം, കർമ്മം എന്ന അഞ്ചു സ്വരൂപങ്ങളെയും; മതമുല മർമ്മമുലനു—മതങ്ങളുടെ രഹസ്യങ്ങളെയും. എരിഗിന—അറിഞ്ഞ; ഹരിവരരൂപുഡു—വാനരവേഷം ധരിച്ച; ഹരിഹയവിനുതുഡു—ഇന്ദ്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; വര—ശ്രേഷ്ഠൻ; ത്യാഗരാജവരദുഡു—ത്യാഗരാജന് വരങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവൻ; സുഖിരാ—സുഖിയാണ്.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ഭഗവത്ഗീതയുടെ അർത്ഥവും സംഗീതത്തിന്റെ ആനന്ദവും ഇവിടത്തന്നെ (നിന്നിൽത്തന്നെ) കണ്ടാലും. ശ്രീരാമന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ തന്റെ മനസ്സിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള ഹനുമാന് ഇതു നല്ലവണ്ണം അറിയും. വിഷ്ണു, ശിവൻ, സൂര്യൻ, എന്നിവരെയും കാലം, കർമ്മം എന്നിവയേയും (അഞ്ചും) ശൈവാദി ഷൺമതങ്ങളുടെ രഹസ്യവും അറിയുന്നവനും, വാനരവേഷം പൂണ്ടവനും, ഇന്ദ്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ത്യാഗരാജന്റെ ശ്രേഷ്ഠനായ വരദനായ (ഹനുമാൻ സുഖിയാണ് (പ്രസ്തുതകാരണങ്ങളാൽ)

ശിവാംശജാതനായ ഹനുമാൻ പിറന്ന ഉടനെ ഉദയസൂര്യനെക്കണ്ട് പഴുത്ത പഴമാണെന്നു വിചാരിച്ച് ഭക്ഷിക്കുവാനായി മേല്പോട്ടു ചാടി. രാഹുകേതുക്കളിൽ ഒരസുരനാണ് എന്നുകരുതി ഇന്ദ്രൻ വജ്രായുധംകൊണ്ട് ഹനുമാനെ വീഴ്ത്തി. അച്ഛനായ വായുഭഗവാൻ കോപിച്ച് പുത്രനെ എടുത്തു പാതാളത്തിലേക്കു പോയി. വായുവില്ലാതെ ലോകം നാശോന്മുഖമായി. ഉടനെ ബ്രഹ്മാ—വിഷ്ണു—മഹേശ്വരന്മാർ പാതാളത്തിലെത്തി ഹനുമാന് ഒരുകാലത്തും മരണംവരികയില്ലെന്ന് അനുഗ്രഹിച്ചു. ഇന്ദ്രനും മറ്റു ദേവന്മാരും ഹനുമാനെ സ്തുതിച്ചു. വായു പ്രീതനായി. ലോകവാസികൾക്ക് ആശ്വാസവുമായി. ഈ സന്ദർഭത്തിലാണ് ഇന്ദ്രൻ ഹനുമാനെ സ്തുതിച്ചത്.

ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻ അർജ്ജുനന് ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത ഗീത തേരിന്റെ ധ്വജസ്തംഭത്തിൽ സ്ഥിതനായിരുന്ന ഹനുമാൻ കേട്ടു ഗ്രഹിച്ച് സംഗ്രഹമുണ്ടാക്കിയെന്ന താത്പര്യം. ഹനുമാന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുന്നതാണ് ഈ കീർത്തനം.

55

ഗൗരിമനോഹരി—ഝമ്പ

പ. ഗുരുലേക എടുവണ്ടി
ഗുണികി തെലിയഗ ബോദു (ഗു)

അ. കരുകൈന ഹൃദ്രോഗ ഗഹനമുനു
ഗൊട്ടനു സത് (ഗു)

ച. തനുവു സുതധനദാര ദായാദി ബാന്ധവുലു
ജനിയിഞ്ചി ചെദരു ജാലിനി കരുണ തോ
മനസുനണക സേയുമന്ത്രപു തത്വബോ-
ധന ജേസി കാപാഡു ത്യാഗരാജാപ്തുഡഗു (ഗു)

ഗുരുലേക—ഗുരു കൂടാതെ, ഗുരുവില്ലാതെ; എടുവണ്ടി ഗുണികി—സജ്ജനങ്ങളെ പോലും; തെലിയഗബോദു—അറിയുക സാദ്ധ്യമല്ല; കറുകൈന—മൂർച്ചയുള്ള; ഹൃദ്രോഗഗഹനമുന—ഹൃദയവേദനകളാകുന്ന കാടിനെ; ഗൊട്ടനു—തള്ളിക്കളയുക; സദ്—ശ്രേഷ്ഠനായ; തനുവു—ദേഹം; സുത, ധന, ദാര; ദായാദിബാന്ധവുലു—സ്വജനവും ബന്ധുക്കളും; ജനിയിഞ്ചി—ജനിപ്പിച്ചിട്ട്; ചെദരു—ചിന്നിച്ചിതറിപ്പോകുന്ന; ജാലിനി—അനുകമ്പകൊണ്ട്; കരുണതോ—ദയകൊണ്ട്; മനസുനണക (മനസു+അണക) മനസിനെ ബാധിക്കാതെ; സേയുമന്ത്രപു (ചെയ്യുമന്ത്+അന്ത്രപു) ചെയ്യുന്ന മന്ത്രമായ; തത്വബോധനജേസി—തത്വോപദേശം ചെയ്തിട്ട്; കാപാഡു—സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; ത്യാഗരാജാപ്തുഡഗു—ത്യാഗരാജന്റെ മിത്രമായ

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നായിട്ട് അന്വയിക്കണം.

ഗുണസമ്പന്നനായ മനുഷ്യനും സദ്ഗുരു(വിന്റെ സഹായം, അനുഗ്രഹം) ഇല്ലാതെ മനഃക്ലേശങ്ങളാകുന്ന വൻകാട് വെട്ടിത്തെളിച്ച് ജ്ഞാനം നേടുക സാദ്ധ്യമല്ല. മനുഷ്യന്റെ ദേഹം (ആരോഗ്യം) പുത്രകളത്രവും ധനവും, ബന്ധുമിത്രാദികളെല്ലാം ഉണ്ടാവുകയും നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആശയാലോ കരുണയാലോ (മോഹഹേതുക്കളായ) അവയിൽ മനസ്സു ബന്ധിക്കപ്പെടാതെ തത്വോപദേശമാകുന്ന ഔഷധം കൊടുത്തു സംരക്ഷിക്കുന്നവനും ത്യാഗരാജന്റെ ആപ്തമിത്രവുമായ (സദ്ഗുരു....)

ഹൃദ്രോഗമെന്ന പദത്തിൽ രാഗാദിരോഗങ്ങളെയാണ് വിവക്ഷ. ഗുരുപ്രശംസയാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം. സാധകനു ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹം കൂടിയേ കഴിയൂ. മിക്ക ഉപനിഷത്തുകളും ഗുരുശിഷ്യ സംവാദരൂപത്തിലാണ്. ഗുരുതന്നെ പരബ്രഹ്മം. അതായത് ആത്മജ്ഞാനത്തിന് ഉപദേശകനെന്നും തന്നെ വേണം.

ചരണം വരി മൂന്നിൽ 'സേയു' എന്നതിന് 'മഞ്ചി' എന്ന പാഠഭേദം.

56

ഖരഹരപ്രിയ—ആദി

പ. ചക്കനി രാജമാർഗ്ഗമുലുണ്ഡഗ
സന്ദുല ദൂരനേലേ? ഓ മനസാ (ച)

അ. ചീക്കനി പാലു മീഗഡയുണ്ഡഗ
ഛീയനു ഗംഗാസാഗര മേലേ (ച)

ച. കണ്ടികി സുന്ദരമഗു രൂപമേ മു-
ക്കണ്ടിനോട ചെലഗേ നാമമേ ത്യാഗരാ-
ജിണ്ടനേ നെലകൊന്നദി ദൈവമേയിടു
വണ്ടി ശ്രീ സാകേതരാമുനി ഭക്തിയനേ (ച)

ചക്കനി—ഭംഗിയുള്ള, നല്ലതായ; രാജമാർഗ്ഗമു—രാജപാതകൾ; ഉണ്ഡഗ—ഉള്ളപ്പോൾ; സന്ദുല—ഇടവഴിയിലെല്ലാം; ദൂര (ദൂരഗ) ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുക, വഴി തിരിയുക; ഏല—എന്തിന്; ഓ മനസാ—അല്ലയോ (എന്റെ) മനസ്സേ! ചിക്കനി—കൊഴുത്ത (നല്ല); പാലുമീഗഡ—പാലും പാടയും; ഉണ്ഡഗ—ഉള്ളപ്പോൾ; ഛീയനു—ഛീ എന്നു പറഞ്ഞു പുച്ഛിക്കേണ്ടതായ, നിന്ദ്യമായ; ഗംഗാസാഗരമേലെ (ഗംഗാസാഗരമു + ഏല + ഏ) ഗംഗാസാഗരമു—കള്ള് (ദേശീയ പ്രയോഗം); ഏലേ(ഏലേ + ഏ) ഏലാ—എന്തിന്; ഏ—വികേതി (സംബോധന) പ്രത്യയം; കണ്ടികി—കണ്ണിന്—സുന്ദരമൗ—ഭംഗിയുള്ളതായ; രൂപമേ (രൂപമു + ഏ) ആകൃതി; മുക്കണ്ടി—ശിവന്റെ; നോട—വായയിൽ; ചെലഗേ—വിലസുന്ന; നാമമേ—നാമമാണ്— ത്യാഗരാജനിനേ (ത്യാഗരാജു + ഇനേനേ) ത്യാഗരാജന്റെ മനതിൽ; നെലകൊന്നദി (നെലകൊന്ന + അദി) നിലകൊള്ളുന്നതായ; ദൈവമു—ദൈവം; ഇട്ടണ്ടി—അങ്ങനെ; ശ്രീസാകേതരാമുനിഭക്തി ശ്രീരാമഭക്തി; അതേ—അതേ.

അല്ലയോ മനസ്സേ! നല്ലതായ (സുഗമമായ) രാജപാത ഉണ്ടായിരിക്കെ ഇടവഴികളിലെല്ലാം ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതെന്തിന്? നല്ലതായ പാലും വെണ്ണയും ഉണ്ടായിരിക്കെ, മോശമായ കള്ള് എന്തിന്? കണ്ണിന് ആനന്ദകരമായ രൂപവും, പരമശിവന്റെ നാവിൽപോലും വിളങ്ങുന്ന നാമവും ത്യാഗരാജന്റെ മനതിൽ എന്നും ഇരിപ്പിടവുമുള്ള ദൈവമായ ശ്രീരാമന്റെ ഭക്തിയെന്ന (നല്ലരാജപാത)

'ചക്കനിരാജമാർഗ്ഗമു' എന്നതുകൊണ്ട് വിവക്ഷിക്കുന്നത് രാമഭക്തിയാണ്. എന്നാൽ ഇടവഴികൾ എന്തായിരിക്കാം? ഇതര ദൈവങ്ങളെ ഭജിക്കുന്നതാവാം. അല്ലെങ്കിൽ സ്വാമികളുടെ ആശയം ഇതാവും: ലൗകികജീവിത (ഗൃഹസ്ഥാശ്രമ)ത്തിലും നല്ലത് രാമഭക്തിയാണ്. ഗൃഹസ്ഥന്റെ ജീവിതം ധർമ്മനിഷ്ഠമായാൽ കൂടി ഇടവഴിയാത്രപോലെ ക്ലേശകരവും ലക്ഷ്യം മോക്ഷം ദുഷ്പ്രാപ്യവുമാണ് എന്ന സാരം.

അനുപല്ലവിയിലെ ഗംഗാസാഗരമു എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം വിശദമല്ല. മേൽകാണിച്ച അർത്ഥമാണ് സംഗീതവിദ്വാന്മാർ ധരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

57

മാർഗ്ഗഹിന്ദോളം—ദേശാദി

പ. ചലമേലരാ സാകേതരാമ! (ച)

അ. വലചി ഭക്തിമാർഗ്ഗമുതോന നിന്നു
വർണ്ണിഞ്ചുചുന്ന നാപൈ (ച)

ച. എന്ദുബോദുനേ നേമി സേയുദുനു
എച്ചോടനി മൊറപെട്ടുദുനു
മന്ദുനലനോ പ്രൊദ്ദു പോവലെനാ
താളജാലരാ ത്യാഗരാജനുത (ച)

ചലമേലരാ (ചലമു + ഏല + രാ) ശാഠ്യം എന്തിന്? സാകേതരാമ! വലചി—സ്നേഹിച്ചിട്ട്; ഭക്തിമാർഗ്ഗമുതോന—ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ; നിന്നു—നിന്നെ; വർണ്ണിഞ്ചുചുന്ന—വർണ്ണിക്കുന്ന (വനായ); നാപൈ—എന്നിൽ, എന്നോട്; എന്ദു—എവിടെ; ബോദു (പോദു) പോകും (പോവാൻ കഴിയും) നേനു—ഞാൻ; ഏമി—എന്തു;

സേവ്യമാന—ചെയ്തും; എച്ചേപ്പാരനി(എ+ചോട്+അനി) എന്തൊരു (എന്തൊരാളോട്); ശരണംബുദ്ധമാന—ആപലാതിപ്പെട്ടും, സങ്കടം പറയും; ബോധനാലതോ—മറിമായത്തിന്; മനമെവാരക്കിന്; പ്രൊദ്ദു—അവസരം; സമയം; പോവലെ നാ—കളയണമോ; താളുമലമംകപൊറുക്കുക.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നിന്നിൽ പ്രേമം വെച്ചും ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെ അവലംബിച്ചും നിന്തിരുവടിയെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്നോടു കോപം (ഉണ്ടോ) എന്തിന്? ഞാൻ എവിടെയ്ക്കു പോകുന്നു? എന്തു ചെയ്യുന്നു? എവിടെച്ചെന്നു (ആരോട്) സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കണം? (നിന്റെ) ഈ തിരുനാമങ്ങളിൽ സമയം വൃഥാ കളയണോ. അല്ലയോ അയോദ്ധ്യാവാസിയായ ശ്രീരാമ എന്നെ കൈ പൊറുക്കുക.

ഭൂലോകങ്ങളത്തിലുള്ള 'മനവിനാലകിംപവേ പൂജാ ഫലമു' എന്ന കീർത്തനത്തിലുള്ള ഭാവവൈശിഷ്ട്യം തന്നെയാണ് ഇതിലും കാണുന്നത്. സ്വാമികളുടെ ആശയം ഇതാണ്: നിന്തിരുവടി എന്റെ പ്രാർത്ഥന ചെവിക്കൊണ്ടില്ലെങ്കിൽ എനിക്ക് ഗതി വേറെ ഒന്നുമില്ല— ശരണം പ്രാപിക്കാൻ മറ്റാരുമില്ല. നിന്തിരുവടി സർവ്വാന്തര്യാമിയാണ്, ജഗന്മയനാണ്. ''ഈശാവാസ്യമിദം സർവ്വം'' എന്ന തത്വത്തിന്റെ ബോധത്തോടുകൂടിയാണ് സ്വാമി ഈ കീർത്തനം പാടിയത്.

58

ആരഭി—ആദി

പ. ചാലകല്ലലാഡുകൊന്ന സാഖ്യമേമിരാ? (ചാ)

അ. കാലമു ബോയെനെ മാടനിലചനെ
കല്യാണരാമ നാതോ (ചാ)

ച. തല്ലി തണ്ഡ്രി നേർപു തക്കിന മേമെലനായനി
പലുകുചു നീ വൈണോ ബാധല ജേസി
ഇലലോ സരിവാരലലോ യേണോ ബ്രോചുചുണ്ഡി, പെ
ദ്ദലതോ ബലികി മെപ്പിഞ്ചി ത്യാഗരാജുനാതോ (ചാ)

ചാലം— വളരെ; കല്ലലു— കള്ളം, അസത്യങ്ങളും; ആഡുകൊന്ന—പറഞ്ഞിട്ട്; പറഞ്ഞുകൊണ്ട്; സാഖ്യമേമിരാ (സഖ്യം+ഏമി+രാ) എന്തുസഖ്യം; കാലമു—കാലം; ബോയെനെ—പോകുന്നു; മാട—വാക്ക; നിലചനെ— നിൽക്കുന്നു; കല്യാണരാമ— ശുഭനായ ശ്രീരാമ! നാതോ—എന്നോട്; തല്ലി തണ്ഡ്രി—അമ്മയും അച്ഛനും; നേർപു—അറിയിക്കേ; തക്കിന—മറ്റു; മേമെലനായനി (മേമു+എല്ല+അനി) ഞങ്ങളും എന്തിന എന്ന; പലുകുചു—പലപ്പോഴും; നീ വൈണോ (നീവു+എന്നോ) നീ എന്നോ; ബാധലു— വാഗ്ദാനങ്ങളും; ജേസി (ചെയ്തി) ചെയ്തിട്ട്; ഇലലോ— ലോകത്തിൽ; സരിവാരലലോ— (എന്റെ) കൂട്ടുകാർക്കിടയിൽ; എന്നോ; ബ്രോചുചുണ്ഡി (ബ്രോചുചു+ഉണ്ഡി) സംരക്ഷിച്ചിരുന്നു; പെദ്ദലതോ—വലിയവരോട്; ബലികി— പറഞ്ഞിട്ട്; മെപ്പിഞ്ചി—മതിക്കപ്പെട്ടവനായി; ത്യാഗരാജുനാതോ —ത്യാഗരാജനോട്.

(എന്നോട്) കള്ളം പറഞ്ഞിട്ട് നിന്തിരുവടിക്ക എന്തു സുഖം ആണുള്ളത്? അല്ലയോ കല്യാണരാമ! കാലം കഴിഞ്ഞുപോകുന്നു; (എന്നാൽ) വാക്ക

(നിറവേററപ്പെടാതെ) നിൽക്കുന്നു. 'നിന്റെ അമ്മയും അച്ഛനും ഞാനായിരിക്കെ ഒരു ഭയവും വേണ്ട' എന്നു നിന്തിരുവടി പലപ്രാവശ്യം വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു. അല്ലയോ കല്യാണരാമ! ലോകത്തിൽ എന്റെ കൂട്ടുകാരിൽ പലരെയും വലിയവരോടു പറഞ്ഞു മാനിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്ത ഈ ത്യാഗരാജനോടു സംരക്ഷിച്ചു· (കളവു പറഞ്ഞിട്ടു........

പരിദേവദ്യോതകമായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ ആശയം ഇതാണ്. ലോകരുടെ പ്രശംസയൊന്നും എനിക്കു വേണ്ട. പാദപുഷ്കരദാസരായ ഭക്തരെ മാത്രം നിന്തിരുവടി എനിക്കു തരേണ്ടു. എന്റെ കാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു തന്നെ ഭവസാഗരതരണം സാധിപ്പിച്ചു തരണമേ! അല്ലയോ കല്യാണരാമ!

59

ആരഭി—രൂപകം

 പ. ചൂതാമു രാരേ സുദതുലാര
 രങ്ഗപതിനി (ചൂ)

അ. സീതാപതി പൂജ്യുഡട
 ശൃംഗാര ശേഖരുഡട (ചൂ)

ച. ആഗമസഞ്ചാരുഡട
 യഖില ജഗത് പാലുഡട
 ത്യാഗരാജസന്നുതുഡട
 തരുണുലാര രങ്ഗപതിനി (ചൂ)

ചൂതമു-(നമുക്ക) കാണുക; രാരേ-വരുവിൻ; സുദതുലാര—സുദതിമാരെ (സുന്ദരിമാരെ); രങ്ഗപതിനി-രങ്ഗപതിയെ, രങ്ഗനാഥനെ; സീതാപതി—ശ്രീരാമൻ; പൂജ്യുഡട-പൂജിച്ചവനാണ ; ശൃംഗാരശേഖരുഡട—ശൃംഗാരസന്നിധിയാണ; ആഗമസഞ്ചാരുഡട —വേദങ്ങളിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചവനാണ; അഖില ജഗത്പാലുഡട—സകല ലോകങ്ങളെയും പാലിക്കുന്നവനാണ; ത്യാഗരാജ സന്നുതുഡട—ത്യാഗരാജനാൽ നമിക്കപ്പെട്ടവനാണ്; തരുണുലാര_യുവതികളെ രങ്ഗപതിനി—രങ്ഗനാഥനെ (കാണുവാൻ വന്നാലും)

അല്ലയോ സുന്ദരിമാരേ! വരുവിൻ (നമുക്ക) രങ്ഗനാഥനെ പോയി കാണുക. സീതാപതി ശ്രീരാമനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ലാവണ്യനിധിയുമാണ്. വേദങ്ങളിലന്തർഭവിച്ചവനും സമസ്തലോകങ്ങളെ പാലിക്കുന്നവനും ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനും ആയ ആ രങ്ഗനാഥനെ, അല്ലയോ യുവതികളെ! (നമുക്ക പോയി ദർശിക്കുക.)

സ്വാമികൾ ദേശപര്യടനം ചെയ്തിരുന്നകാലത്ത് അദ്ദേഹം ശ്രീരംഗത്തു പോയി രങ്ഗനാഥക്ഷേത്രം ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. ആ അവസരത്തിൽ നിർമ്മിതമായതാണ് ഈ കീർത്തനവും തോഡിയിലുള്ള രാജുവെഡലെ, കാംബോജിയിലുള്ള ഓരങ്ഗശായി എന്ന കീർത്തനങ്ങളും.

പൂജ്യുഡട- പൂജ്യുഡു + അട. 'അട' ശബ്ദത്തിന് ആണത്രെ. ആണ പോൽ എന്നർത്ഥം.

രങ്കനാഥൻ ഇക്ഷ്വാകുവംശത്തിലെ കുലനിധിയായിരുന്നു. 'ആഴ്‌വാർമാരുടെ തമിഴ് പാടലുകളിൽ രങ്കനാഥനെ അതിസുന്ദരനായിട്ടാണ് കല്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. അഴകിയ മണവാളൻ എന്ന പേരാണ് രങ്കനാഥന്. അതിനാലാണ് സ്വാമികൾ ശൃംഗാരശേഖരാഢ്യ എന്നു വിശേഷിക്കുന്നത്.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു മുകളിൽ കൊടുത്തത്.

60

നാട്ട–ആദി

പ. ജഗദാനന്ദകാരക! ജയ ജാനകീ പ്രാണനായക (ജ)

അ. ഗഗനാധിപ സത്കുലജ രാജരാജേശ്വര!
സുഗുണാകര! സുജനസേവ്യ! ഭവ്യദായക!
സദാസകല (ജ)

ലോകത്തിന് ആനന്ദം നല്കുന്നവനേ! സീതാദേവിയുടെ പ്രാണവല്ലഭനായ നിന്തിരുവടി ജയിച്ചാലും!

ശ്രേഷ്ഠമായ സൂര്യവംശത്തിൽ ജനിച്ചവനേ! രാജാധിരാജ! സദ്ഗുണങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായവനേ! സജ്ജനങ്ങളാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! എല്ലായ്പോഴും സകല (ലോകത്തിനും–

ച. 1 അമരതാരക നിചയ കുമുദഹിത!
പരിപൂർണ്ണാനഘ! സുരസുരഭൂ
ജ! ദധി പയോധിവാസ ഹരണ!
സുന്ദരതരവദന! സുധാമയ വചോ
ബൃന്ദ ഗോവിന്ദ! സാനന്ദമാ
വരാജരാപ്ത ശുഭകരാനേക (ജ)

ദേവകളാകുന്ന നക്ഷത്രമണ്ഡലത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ചന്ദ്രൻ; പരിപൂർണ്ണനായവൻ; നിഷ്കളങ്കൻ; ദേവകൾക്കു കല്പവൃക്ഷമായവൻ; പാലും തൈരും നിറച്ച കുടങ്ങളെ അപഹരിക്കുന്നവൻ; മനോഹരമായ മുഖശ്രീയുള്ളവൻ; അമൃതിനു തുല്യമായ വാക്ക്മാധുര്യമുള്ളവൻ; ഗോക്കളെ മേയ്ക്കുന്നവൻ. വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കു നന്മ ചെയ്യുന്നവൻ

ച. 2 നിഗമനീരജാമൃത പോഷകാ–
നിമിഷവൈരി വാരിദ സമീരണ!
ഖഗ തുരഗ സത്കവി ഹൃദയാലയാ–
ഗണിത വാനരാധിപ നതാംഘ്രിയുഗ (ജ)

വേദാംഗങ്ങളായ താമരകളിൽനിന്നു പൊഴിയുന്ന അമൃതിനാൽ വളർത്തപ്പെടുന്നവൻ; ദേവവൈരികളാകുന്ന മേഘങ്ങൾക്കു കാറ്റുപോലെയായവൻ (അസുരരെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ) ഗരുഡവാഹനൻ; സത്കവികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; അനവധി വാനരവീരന്മാർ വണങ്ങുന്ന കാലടികളോടു കൂടിയവൻ.

ച. 3 ഇന്ദ്രനീലമണി സന്നിഭാപഘന
ചന്ദ്രസൂര്യനയനാ പ്രമേയ! വാ–
ഗീന്ദ്രജനക! സകലേശ! ശുഭ്ര
നാഗേന്ദ്രശയന! ശമനവൈരിസന്നുത (ജ)

ഇന്ദ്രനീലരത്നംപോലെ ശ്യാമളനിറമായ ദേഹമുള്ളവൻ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവൻ; നിസ്സീമമായ മഹിമയുള്ളവൻ; ബ്രഹ്മാവിന്റെ അച്ഛൻ; എല്ലാറ്റിന്റെയും അധീശനായവൻ; വെളുത്ത നിറമുള്ള ആദിശേഷന്മേൽ കിടക്കുന്നവൻ; ശിവനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവൻ

ച. 4 പാദവിജിത മുനിശാപ! സവ
പാല! വരമന്ത്രഗ്രഹണലോല!
പരമശാന്തചിത്ത ജനകജാധിപ
സരോജഭവ വരദാഖില (ജ)

പാദങ്ങളുടെ മാഹാത്മ്യത്താൽ (ഗൗതമ)മുനിയുടെ ശാപത്തെ തീർത്തവൻ; (വിശ്വാമിത്രന്റെ) യാഗത്തെ രക്ഷിച്ചവൻ; (ബല അതിബല, എന്നീ) മന്ത്രവിശിഷ്ടങ്ങളായ മന്ത്രങ്ങളെ സിദ്ധിച്ചവൻ; ശാന്തമാനസൻ; സീതാനായകൻ; ബ്രഹ്മാവിനു വരമരുളിയവൻ.

ച. 5 സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകര കാമിത
കാമിത ഫലദാസമാന ഗാത്ര!
ശചീപതി നുതാബ്ധിമദഹരാ! അനുരാഗ
രാഗ രാജിത കഥാ സാരഹിത! (ജ)

സൃഷ്ടി സ്ഥിതി (പരിപാലനം) ലയാദികളെ ചെയ്യുന്നവൻ; അഭീഷ്ടങ്ങളെ നല്കുന്നവൻ; അസമാനഗാത്ര–നിസ്തുലമായ അംഗകളുള്ളവൻ; ഇന്ദ്രനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ; സമുദ്രത്തിന്റെ ഗർവ്വ് അടക്കിയവൻ; ഭക്തിയാലും സംഗീതത്താലും ശോഭിക്കുന്ന (രാമായണ)കഥയുടെ നായകൻ.

ച. 6 സജ്ജനമാനസാബ്ധി സുധാകര!
സുമ വിമാന! സുരസാ രിപുകരാബ്ജ
ലാളിതചരണാവഗുണസുരഗണ
മദഹരണ! സനാതനാജനുത! (ജ)

സജ്ജനങ്ങളുടെ മനസ്സാകുന്ന കടലിനു ചന്ദ്രനായവൻ; പുഷ്പകവിമാനമുള്ളവൻ; സുരസയെ ജയിച്ച ഹനുമാന്റെ കൈകളാൽ തലോടപ്പെട്ട കാലടികളുള്ളവൻ; ദുഷ്ടരായ അസുരന്മാരുടെ ഗർവ്വിനെ നശിപ്പിക്കുന്നവൻ; നാശമില്ലാത്തവൻ; ബ്രഹ്മാവിനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ച. 7 ഓങ്കാരപഞ്ജരകീര! പുര–
ഹരസരോജഭവ കേശവാദി–
രൂപ! വാസവരിപുജനകാന്തക! ക–
ലാധര കലാധരാപ്ത! ഘൃണാകര! ശ–
രണാഗത ജനപാലന! സുമനോ ര–
മണ! നിർവ്വികാര! നിഗമസാരതര! (ജ)

ഓങ്കാരമാകുന്ന കൂട്ടിലെ കിളിയായവൻ; ബ്രഹ്മാവ്, ശിവൻ, വിഷ്ണു എന്ന മൂർത്തികളുടെ രൂപം ധരിച്ചവൻ; മേഘനാദന്റെ അച്ഛനായ രാവണനെ ഹനിച്ചവൻ; ശിവന്റെ മിത്രമായവൻ; കരുണാകരൻ; ശരണാഗതരായ ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ; സജ്ജനങ്ങളെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നവൻ; വികാരരഹിതൻ; വേദങ്ങളുടെ സാരമായവൻ.

ച. 8 കരധൃതശരജാല! സുരമദാപ
ഹരണ അവനീസുര സുരാവന!
കവിന ബിലജമൗനി കൃതചരിത്ര
സന്നുത! ത്യാഗരാജനുത! (ജ)

കയ്യിൽ അമ്പുകളെ ധരിച്ചവൻ; അസുരന്മാരുടെ ഗർവ്വിനെ നശിപ്പിച്ചവൻ; ബ്രാഹ്മണരെയും ദേവന്മാരെയും സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; കവികളിൽ സൂര്യനെന്നപോലെ പ്രകാശിക്കുന്ന വാല്മീകിമുനി രചിച്ച ചരിത്ര (രാമായണ)ത്തിൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവൻ; ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവൻ.

ച. 9. പുരാണപുരുഷ! നൃവരാത്മജാശ്രിത-
പരാധീന! ഖരവിരാധ രാവണ
വിരാവണാനഘ പരാശരമനോ
ഹര! വികൃത ത്യാഗരാജസന്നുത! (ജ)

ആദി പുരുഷൻ; ചക്രവർത്തി പുത്രൻ; ഭക്തജനങ്ങൾക്ക് സ്വാധീനമായവൻ; ഖരൻ, വിരാധൻ, രാവണൻ മുതലായ (ദുഷ്ടരാക്ഷസന്മാരെ) നിഗ്രഹിച്ചവൻ; നിഷ്കളങ്കൻ; പരാശര മുനിയുടെ മനസ്സിനെ ആനന്ദിപ്പിച്ചവൻ; വികാരമില്ലാത്തവൻ; ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ച. 10. അഗണിത ഗുണ! കനകചേല!
സാല വിദളന അരുണാഭസമാന ചര
ണാ പാരമഹിമാദ്ഭുത സുകവിജന
ഹൃത്സദന! സുരമുനിഗണ വിഹിത! കല
ശനീര നിധിജാരമണ പാപഗജ
നൃസിംഹ! വരത്യാഗരാജാദിനുത!. (ജ)

എണ്ണമറ്റ കല്യാണഗുണങ്ങളുള്ളവൻ; പീതാംബര ധരൻ; സാലവൃക്ഷങ്ങളെ അമ്പെയ്തു പിളർന്നവൻ; ചുവപ്പുനിറമുള്ള കാലടികളുള്ളവൻ; അളവില്ലാത്ത മഹിമയുള്ളവൻ; അത്ഭുതമായവനേ; സുകവികളുടെ മനസ്സിൽ വസിക്കുന്നവൻ; ദേവന്മാർക്കും മുനിമാർക്കും ബന്ധുവായവൻ; പാലാഴിയിൽനിന്നുദിച്ച ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ ഭർത്താവ്; പാപമാകുന്ന ആനയെ നശിപ്പിക്കുന്ന നൃസിംഹം; ത്യാഗരാജൻ മുതലായ ഭക്തന്മാരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ.

പത്തു ചരണങ്ങളിലെയും വിശേഷണങ്ങൾ സംബോധനയാണ്. പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതു്.

61

ശുദ്ധസീമന്തിനി - ആദി

പ. ജാനകീരമണ! ഭക്തപാരിജാത! പാഹി
സകലലോക ശരണ! (ജാ)

അ. ഗാനലോല! ഘനതമാല നീല!
കരുണാലവാല! സദ്ഗുണ ശീല (ജാ)

ച. രക്തനളിനദളനയന! നൃപാല!
രമണീയാനന! മുകുരകപോല!
ഭക്തിഹീനജന മദഗജജാല
പഞ്ചവദന! ത്യാഗരാജപാല (ജാ)

സീതാദേവിയുടെ ഭർത്താവേ! ഭക്തന്മാർക്ക് സർവ്വാഭീഷ്ടവും നൽകുന്ന കല്പകവൃക്ഷമേ! രക്ഷിച്ചാലും; ലോകത്തിനെല്ലാം ആശ്രയമായവനേ! സംഗീതരസികാ! കനത്ത പച്ചിലമരത്തിന്റെ ഇലപോലെ നീലനിറം പൂണ്ടവനേ! കരുണയ്ക്കിരിപ്പിടമേ! സൽശീലമുള്ളവനേ! ചെന്താമരദളത്തിന്റെ ഭംഗിയുള്ള കണ്ണുകളോടു കൂടിയവനേ! മഹാരാജൻ! സുമുഖനായവനേ! കണ്ണാടിക്കൊത്ത (വിളങ്ങുന്ന) കവിൾത്തടമുള്ളവനേ; ഭക്തിയില്ലാത്തവരാകുന്ന മദിച്ച ആനകൾക്ക സിംഹം പോലുള്ളവനേ! ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ!

62

പൂർവ്വകല്യാണി - രൂപകം

പ. ജ്ഞാനമൊസഗ രാദാ? ഗരുഡഗമന! വാദാ? (ജ്ഞാ)

അ. നീ നാമമുചേ നാമദി നിർമ്മലമൈനദി (ജ്ഞാ)

ച. പരമാത്മുഡു ജീവാത്മുഡു പദുനാലുഗുലോകമുലു
നരകിന്നരകിമ്പുരുഷുലു നാരദാദിമുനുലു
പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! നിരവധി സുഖദായക!
വരത്യാഗരാജാർച്ചിത! വാരമു താനനേ (ജ്ഞാ)

ജ്ഞാനമു-ജ്ഞാനം; ഒസഗ-തരിക; രാദാ-ഇല്ലേ; ഗരുഡഗമന — ഗരുഡൻ വാഹനമായവനേ! വാദാ — തർക്കമെന്തിന്? നീ — നിന്റെ; നാമമുചേ—നാമ (ജപ)ത്തിനാൽ; നാമദി—എന്റെ മനസ്സ്; നിർമ്മലമൈനദി—പരിശുദ്ധമായി; പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവ്; ഈശ്വരൻ; ജീവാത്മുഡു—ജീവാത്മാവ്; പദുനാലുഗു ലോകമുലു—പതിനാലുലോകം; നരകിന്നരകിമ്പുരുഷന്മാർ, നാരദൻ മുതലായ മുനികൾ പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! നിരവധി സുഖദായക! വരത്യാഗരാജാർച്ചിത! വാരമു—ഇതെല്ലാം; താനനേ-താൻതന്നെ എന്ന.

അല്ലയോ ഗരുഡൻ വാഹനമായവനേ! (നീ എനിക്ക) ജ്ഞാനം തന്നുകൂടേ? എന്താണ് പിണക്കമോ? നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനത്താൽ എന്റെ മനസ്സ് പരിശുദ്ധമായി. (അതുകൊണ്ട്) പരമാത്മാവ്, ജീവാത്മാവ്, പതിനാലു ലോകങ്ങൾ, മനുഷ്യർ, കിന്നരന്മാർ, കിമ്പുരുഷന്മാർ, നാരദൻ തുടങ്ങിയ മുനിവര്യന്മാർ ഇവരെല്ലാം ഞാൻ തന്നെ എന്ന (അദ്വൈത) ജ്ഞാനത്തെ അരുളിക്കൂടേ? പരിപൂർണ്ണ! നിഷ്കളങ്ക! അതിരില്ലാത്ത ആനന്ദത്തെ തരുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

സ്വാമികൾ വിവക്ഷിക്കുന്നത് തത്വമസി എന്നതിന്റെ ജ്ഞാനമാണ്.

ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ രാഗം ഷഡ്വിധമാർഗ്ഗിണിയായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു; പാടിവരുന്നത് പൂർവ്വകല്യാണിയിൽത്തന്നെ.

63

ഗരുഡധ്വനി—രൂപകം

പ. തത്വമെരുഗ തരമാ—പര (ത)

അ. തത്വമസിയനു വാക്യാർത്ഥമു രാമ!
നീവനു പര (ത)

ച. താമസ രാജസ ഗുണമുല|
തന്നുകൊള്ള പോരയാ
രാമകേ"ത്തൈന ത്യാഗ–
രാജവിനുത! വേദശാസ്ത്ര (ത)

തത്വം—തത്തതത്വം; എരുഗ—അറിയുക; തരമാ—സാദ്ധ്യമോ; പര തത്വം—പരമസത്യം; തത്വമസിയനു—തത്വമസി (അതു നീയാണ്) എന്ന്; വാക്യാർത്ഥമു—വാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥം; രാമ! നീവനു—(നീവു + അനി) നീ എന്നു; പരതത്വ; താമസരാജസ ഗുണമുല—താമസരാജസഗുണങ്ങളാൽ; തന്നുകൊള്ള—മറിമായങ്ങൾ; പോരയാ—വിട്ടുപോകുന്നില്ല; രാമകേ"ത്തൈന—രാമക്ഷേത്രനായ; ത്യാഗരാജവിനുത! വേദശാസ്ത്ര (തത്വമെരുഗ) വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ തത്വം അറിയുക. പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം. അല്ലയോ രാമ! തത്വമസി (അതു നീതന്നെ) എന്ന ഉപനിഷദ് വാക്യത്തിന്റെ സാരം നീ തന്നെ എന്ന പരമതത്വത്തെ അറിയുക സാദ്ധ്യമാണോ? രജോഗുണത്തിന്റെയും തമോഗുണത്തിന്റെയും മായാജാലങ്ങൾ വിട്ടുപോകുന്നില്ല. രാമക്ഷേത്രനായ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടെ (സാരം അറിയുക എളുപ്പമാണോ?)

ബ്രഹ്മത്തിനെ ആർക്കറിയാം! അല്ലയോ രാമ! ബ്രഹ്മം നിന്റെ വഴി തന്നെയാണെന്ന ബോധം എനിക്ക് എന്നുണ്ടാകുമെന്ന് സ്വാമികൾ ഭഗവാനോട് ചോദിക്കുന്നു. ഞാൻ അങ്ങയുടെ ഭക്തനാണെങ്കിലും താമസ രജോഗുണങ്ങളുടെ വലയിൽനിന്നു മുക്തനല്ല. ഈ ഗുണങ്ങളുടെ ബാധ വിടാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം ശ്രീരാമൻതന്നെയാണ് ബ്രഹ്മമെന്ന ബോധം എങ്ങനെ ഉണ്ടാകുമെന്ന് സ്വാമികൾ സംശയിക്കുന്നു.

64

ഭൈരവി—ആദി

പ. തനയുനിബ്രോവ ജനനി വച്ചുനോ?
തല്ലിവദ്ദ ബാലുഡു ബോനോ? (ത)

അ. ഇനകുലോത്തമയാ രഹസ്യമു
യെറിഗിയുന്ന മോമുന ഗനുപിനു (ത)

ച.   വത്സമു വെണ്ട ധേനുവു ചനുനോ?
വാരിദമുന ഗനി പൈരുലു ചനുനോ?
മത്സ്യകണ്ടികി വിടഡു വെഡലുനോ
മഹിനി ത്യാഗരാജവിനുത! തെലുപുമു   (ത)

തനയുനി-മകനെ; ബ്രോവ-രക്ഷിക്കാൻ; ജനനി-അമ്മ; വച്ചുനോ-വരുമോ; തല്ലിപൈ (കി)-അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക്; ബാലുഡു-കുട്ടി; പോവുനോ-പോകുമോ; ഇനകുലോത്തമ-സൂര്യവംശത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠനായവനേ; ഈ രഹസ്യമുന-ഈ രഹസ്യത്തെ; എറിഗിമ്പുമു-(ഞാൻ) അറിയട്ടെ; ഭോജനമു-(നിത്യവും) ഭക്ഷണം; കനുഗൊനുചു-കാണാതെ; കറിപ്പിക്കുന്ന; വത്സമു-പശുക്കുട്ടി; വെണ്ട-കൂടെ, ഓടിച്ച്; ധേനുവു-പശു; ചനുനോ-പോകുമോ? വാരിദമുന-കാർമേഘത്തെ; കനി-കണ്ടിട്ട്; പൈരുലു-ധാന്യച്ചെടി; ചനുനോ; മത്സ്യകണ്ടികി-മീൻകണ്ണി (സുന്ദരി); വിടഡു-വിടൻ; കാമുകൻ; വെഡലുനോ-തേടി പോകുമോ; മഹിനി-ഭൂമിയിൽ; ത്യാഗരാജവിനുത-ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ; തമ്മു-വന്ന; തെലുപുമു- (ഞാൻ) അറിയട്ടെ.

അല്ലയോ സൂര്യവംശതിലകമേ! മകന്റെ രക്ഷയ്ക്ക് അമ്മ ചെല്ലുമോ? (കരിച്ച്) അമ്മയുടെ അടുക്കലേയ്ക്ക് കുട്ടി പോകുമോ? നിത്യവും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് ഇതിന്റെ രഹസ്യം പറഞ്ഞുതരു. പശു കിടാവിന്റെ പിന്നാലെ പോകുമോ? പാടത്തിലെ വിള (വെള്ളത്തിന്) മേഘത്തെ തേടിപ്പോകുമോ? വിടൻ പ്രിയതമയെ തേടി പോകുമോ? അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ടവനേ? ഭൂമിയിൽ വന്ന് ഇതെല്ലാം അറിയിച്ചുതരു.

ഭഗവാന്റെ അപാരമായ കാരുണ്യത്തെയും ക്ഷമയെയും വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാഭാവികം മാർജ്ജാരന്യായത്തെയാണ് അവലംബിക്കുന്നത്.

ഭഗവത് കാരുണ്യത്തെപ്പറ്റി ശ്രീവൈഷ്ണവന്മാരിൽ രണ്ടു ചിന്താഗതികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു; തന്നെത്താൻ സഹായിക്കുന്നവരെ ദൈവം തുണയ്ക്കും എന്ന മർക്കടന്യായം; മനുഷ്യന് എന്തു ചെയ്‌വാൻ കഴിയും? ശരണാഗതനായി ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്യുന്ന ഭക്തനെ ഭഗവാൻതന്നെ വന്ന് രക്ഷിക്കും എന്ന മാർജ്ജാരന്യായം. ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങളിൽ ഈ രണ്ടു ചിന്താഗതികളും കാണാം. ''ജ്ഞാനമൊസഗരാദാ'' എന്നതിലും മറ്റു ചില കീർത്തനങ്ങളിലും തന്റെ യോഗ്യത വിവരിച്ച് ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം സ്വാഭാവികം അവകാശപ്പെടുന്നു. മറ്റു ചിലതിൽ താൻ നിസ്സഹായനും, മൂഢനും പാപിയുമാണെന്നു പറഞ്ഞ് ഭഗവത്കാരുണ്യത്തിനു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു

65

തോഡി-രൂപകം

പ.   തപ്പി ബ്രതികി പോവ തരമാ
രാമ! കലിലോ   (ത)

അ.   ഉപ്പുനവിഷയതരംഗമുന മുനഗക
ഉദ്ധമനരെസ   (ത)

ച. 1 കഞ്ചുമൊദലു ലോഹധന
കനകമുലനു ജൂപി വിഷ
മഞ്ചമറിയു പെങ്കുലനുചു
നെഞ്ചിയെന്നനി മനസൈ (ത)

2 ജാതി മല്ലെ മന്ദാര സരോജ
മുലനു മനസാര
രാജപഥമുചേ ത്യാഗരാജനുതുനി
പൂജിഞ്ചക (ത)

തപ്പി–രക്ഷപ്പെട്ട്; ബ്രതികിപോവ–ജീവിക്കുക, അവശേഷിക്കുക; തരമാ–സാദ്ധ്യമോ; രാമ! കലിലോ–ഈ കലിയുഗത്തിൽ; ദുഷ്ട (ദുഷ്ട+ന) അപായകരമായ; വിഷയതരാകുന്ന (വിഷയതരാകു+ന) ദുർവ്വിഷയമാകുന്ന പൊയ്കയിൽ; മുനുഗക–മുങ്ങാതെ; ദൃഢമനസാ–മനസ്സുറപ്പോടെ; കഞ്ചു–പിച്ചള; മൊദലു–മുതലായ; ലോഹ–ലോഹങ്ങൾ; ധന–മുതല്; കനകമുലനു–സ്വർണ്ണത്തെ; ചൂപി–കണ്ടിട്ട്; വിഷമഞ്ചു (വിഷമു+അഞ്ചു) വിഷമാണെന്ന്; മറിയു–കൂടാതെ; പെങ്കുലനുചു (പെങ്കുല+അനുചു) ഇഷ്ടികകളാണെന്ന്; എഞ്ചിയെന്നനി–വിചാരിച്ച്; മനസൈ–മനസ്സുകൊണ്ട്; ജാതിമല്ലെ മന്ദാരസരോജമുലനു–ജാതി മുതലായ പുഷ്പങ്ങളെ; മനസാര (മനസു+ആര) മുഴുഹൃദയത്തോടെ; രാജപഥമുചേ–രാജപാതയിൽ; ത്യാഗരാജനുതുനി; പൂജിഞ്ചക–പൂജിക്കപ്പെടാതെ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം. അല്ലയോ രാമ! ഈ കലിയുഗത്തിൽ ദൃഢമായ മനസ്സുണ്ടായിട്ടു (പോലും) അപായകരമായ (കാമാദി) വിഷയമാകുന്ന പൊയ്കയിൽ മുങ്ങി (മരിച്ചു)പോകാതെ ജീവിക്കുക സാദ്ധ്യമാണോ?

പിച്ചള മുതലായ ലോഹങ്ങളെയും സ്വർണ്ണം മുതലായ മുതലുകളെയും കണ്ടിട്ടും വിഷമെന്നും ഇഷ്ടികകളെന്നും കണക്കാക്കി മനസ്സ് അവയിൽ കുടുങ്ങാതെ–

ത്യാഗരാജപൂജിതനായ ശ്രീരാമനെ ജാതി, മല്ലിക, മന്ദാരം, താമര എന്നീ പുഷ്പങ്ങളാൽ ഏകാഗ്രമായ ചിത്തത്തോടെ പൂജിക്കുകയെന്ന രാജപാതയിൽ കൂടിയല്ലാതെ (വേറെ മാർഗ്ഗത്തിൽ) തപ്പി–

രാമഭക്തിയാണ് മോക്ഷത്തിന് ഏറ്റവും സുഗമമായ മാർഗ്ഗമെന്ന സാരം.

മൂന്ന് ചരണങ്ങളിൽ രണ്ടും മൂന്നുമാണ് മേൽ ചേർത്തത്. ആദ്യത്തെ ചരണം വരി രണ്ടിൽ 'മഞ്ചുമറിയു പെഞ്ചികരംപു' എന്നൊരു പാഠഭേദമുണ്ട്.

66

പുന്നാഗവരാളി–ആദി

പ. തവ ദാസോഹം തവ ദാസോഹം
തവ ദാസോഹം ദാശരഥേ (ത)

ച. 1 വരമൃദുഭാഷ! വിരഹിതദോഷ!
നരവര വേഷ! ദാശരഥേ (ത)

2 സരസീജനേത്ര! പരമപവിത്ര!
സുരപതിമിത്ര! ദാശരഥേ (ത)

3 നിന്നുകോരിതിരാ നിജശൂരാഗ്രേസര!
നിന്നേലുകോരാ ദാശരഥേ (ത)

4 മനവിനി വിനുമാ മരവേസമയമാ
ഇനകുലധനമാ ദാശരഥേ (ത)

5 ഘനസമനീല! മുനിജനപാല!
കനകദുകൂല! ദാശരഥേ (ത)

6 ധരനീവണ്ടി ദൈവമുലേണ്ടി
ശരണനുകൊണ്ടി ദാശരഥേ (ത)

7 ആഗമവിനുത! രാഗവിരഹിത!
ത്യാഗരാജനുത! ദാശരഥേ (ത)

തവ ദാസോഹം—നിന്തിരുവടിയുടെ ദാസനാണ് ഞാൻ; ദാശരഥേ—ദശരഥപുത്ര!

1. ഏറ്റവും ഉറപ്പായി സംസാരിക്കുന്നവൻ; കളങ്കമില്ലാത്തവൻ; രാജാവിന്റെ വേഷം പൂണ്ടവൻ.

2. താമരക്കണ്ണൻ, ഏറ്റവും പരിശുദ്ധമായവൻ, ഇന്ദ്രന്റെ സഖാവായവൻ; (എല്ലാം സംബോധന)

3. നിന്നെ കോരിതിരാ. നിന്തിരുവടിയെ മാത്രം ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചു; ശൂരന്മാർ അഗ്രഗണ്യൻ; നിന്നേലുകോരാ—നിന്തിരുവടി എന്നെ ഭരിക്കണം.

4. മനവിനി വിനുമാ (എന്റെ) പ്രാർത്ഥന കേട്ടാലും; മരവ—മറക്കുവാൻ; സമയമാ—കാലമാണോ? ഇനകുലധനമാ— സൂര്യവംശത്തിനു ധനമായവൻ;

5. മേഘംപോലെ നീലനിറമുള്ളവൻ; മുനികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നവൻ; പീതാംബരധരൻ (സംബോധന)

6. ധര—ഭൂമിയിൽ. നീവണ്ടി—നിന്നെപ്പോലെ, ദൈവമു-ദൈവം, ലേണ്ടി—ഇല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു, ശരണം കൊണ്ടി—(അങ്ങയെ) ശരണം പ്രാപിച്ചു.

7. വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ, നിർവ്വികാരൻ, ത്യാഗരാജനുതൻ (സംബോധന)

പല്ലവിയിൽ തവദാസോഹം എന്നു മൂന്നു പ്രാവശ്യം ആവർത്തിച്ചിരിക്കകൊണ്ടു ഞാൻ മനോവാക്കായങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിന്തിരുവടിയുടെ അടിമയാണ് എന്നു ധരിക്കണം.

ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിത്.

67

മായാമാളവഗൗളം—രൂപകം

പ. തുളസിദളമുലചേ സന്തോഷമുഗാ പൂജിന്തു (തു)

അ. പലുമാരു ചിരകാലമു
പരമാത്മുനി പാദമുലനു (തു)

ച.   സരസീരുഹ പുന്നാഗ ചമ്പകപാടല കുരവക
കരവീര മല്ലിക സുഗന്ധരാജസുമമുൾ
ധരനിവി യൊക പരിയായമു ധർമ്മാത്മുനി സാകേത
പുരവാസുനി ശ്രീരാമുനി വരത്യാഗരാജ നുതുനി (തു)

തുളസീദളമുലചേ–തുളസിയിലകളെക്കൊണ്ട്, സന്തോഷമുഗാ– സന്തോഷത്തോടുകൂടി, പൂജിന്തു–ഞാൻ പൂജിക്കുന്നു, പലുമാരു–പലപ്രാവശ്യം, ചിരകാലമു–വളരെ കാലം, പരമാത്മുനി–പരമാത്മാവിൻ്റെ, പാദമുല—കാലടികളെ. സരസീരുഹ–താമര, പുന്നാഗ–പുന്നപ്പൂവ് ചമ്പക–ചെമ്പകം, പാടല–പൃപ്പാതിരിപ്പൂവ്, കുരവക–ചുവന്ന കുറിഞ്ഞിപ്പൂവ്, മല്ലിക–വെള്ളമുല്ലപ്പൂവ്, സുഗന്ധരാജ–നീലോൽപലം, സുമമുല–പൂക്കൾ, ധരനിവി (ധരനി+ഇവി) ധരനി–ഭൂമിയിൽ, ഇവി–ഇവ ഒക–ഒരു, പര്യായമുക്രമം, ധർമ്മാത്മുനി–ധർമ്മാത്മാവിനെ, സാകേതപുരവാസുനി— അയോധ്യാവാസിയായവനെ, ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമനെ, വരത്യാഗരാജനുതുനി–ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനെ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

പരമാത്മാവിൻ്റെ (ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ) തിരുവടികളെ ഞാൻ വളരെ കാലം പലപ്രാവശ്യമായി തുളസിയിലകൊണ്ട് സന്തോഷത്തോടെ പൂജിക്കുന്നുണ്ട്, ഭൂമിയിലെ ഇപ്പറഞ്ഞ ക്രമമനുസരിച്ച് താമര, പുന്നാഗം, ചെമ്പകം, പാടലം, കുരവകം, കരവീരം, മല്ലിക ഗന്ധരാജൻ എന്ന പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടും. ധർമ്മാത്മാവും, അയോധ്യാധിപനും, ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനുമായ ശ്രീരാമനെ (തുളസീദള)

തുളസീമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി അനേകം കീർത്തനങ്ങളുള്ളതിൽ ഒന്നാണിതു. തുളസിയുടെ ദിവ്യത്വം സ്മരണീയമാണ്:

“യന്മൂലേ സർവ്വതീർത്ഥാനി യന്മദ്ധ്യേ സർവ്വദേവതാ:
യദഗ്രേ സർവ്വവേദാശ്ച തുളസീം താം നമാമ്യഹം”

'സുഗന്ധരാജ' ഒരു പുഷ്പവിശേഷമല്ലെന്നും സുഗന്ധരാജസുമമുൾ എന്ന സമസ്തപദമായി എടുക്കണമെന്ന് അഭിപ്രായമുണ്ട്.

68

കേദാരഗൗള–ആദി

പ.   തുളസീ ബില്വമല്ലികാദി
ജലജ സുമമുല പൂജല ഗൈകൊനവേ (തു)

അ.   ജലജാസന സനകാദി കരാർച്ചിത!
ജലദാഭ! സുനാഭ! വിഭാകര ഹൃ–
ജ്ജലേശ ഹരിണാങ്ക സുഗന്ധ (തു)

ച.   ഉരമുന മുഖമുന ശിരമുന ഭുജമുന
കരമുന നേത്രമുന ചരണയുഗമ്മുന
കരുണതോ നെനരുതോ പരമാനന്ദമുതോ
നിരതമു ശ്രീത്യാഗരാജുനിരുപാധി കരമു
യർച്ചിഞ്ചു (തു)

തുളസി വില്വമല്ലികാദി — ജലജസുമങ്ങളായ തുളസി, കൂവളം (ഇലകളും) മല്ലിക താമര എന്നീ പുഷ്പങ്ങളും; പൂജല — പൂജയെ, കൈകൊനവെ—സ്വീകരിച്ചാലും. ജലജാസന — സനകാദികർച്ചിത— ബ്രഹ്മാവിനാലും. സനകാദി മഹർഷികളാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ജലധര—കാർമേഘത്തിന്റെ നിറമുള്ളവനേ! സുന്ദരമായ നിറമുള്ളവനേ! ... സൂര്യവംശമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന് ചന്ദ്രനായവൻ, സുഗന്ധ—പരിമളമുള്ള, (തുളസി....)ഉരമുന—മാറിടത്തിൽ, മുഖമുന—മുഖത്തിൽ, ശിരമുന - ശിരസ്സിൽ, ഭുജമുന—കൈകളിലും, കൺകളിലും, കാലടികളിലും, കരുണതോ— കാരുണ്യത്തോടെ, ... —സന്തോഷത്തോടെ, പരമാനന്ദമുതോ—പരമാനന്ദത്തോടെ, നിരതമു—എല്ലായ്പ്പോഴും, ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ, നിരുപാധിക ... ഒന്നും ഇല്ലാതെ, അർച്ചിഞ്ചു—ചെയ്യുന്ന ആരാധന.

പരിമളം വീശുന്ന തുളസി, വില്വം എന്നീ ഇലകളാലും മല്ലിക, താമര മുതലായ പൂക്കളാലും ഞാൻ ചെയ്യും പൂജയെ സ്വീകരിച്ചാലും. ബ്രഹ്മാവ് സനകാദി മുനികൾ എന്നിവരാൽ ആരാധിക്കപ്പെട്ടവനേ! കാർമേഘവർണ്ണ! പരമനാഥ! സൂര്യവംശമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന് ചന്ദ്രനായവനേ! (സൂര്യവംശോദ്ധാരകൻ) നിന്തിരുവടിയുടെ മാറിലും മുഖത്തും തലയിലും കൈകളിലും കൈപ്പത്തികളിലും തിരുവടികളിലും (പൂ വിട്ട്) മനസ്സലിഞ്ഞ സ്നേഹത്തോടും പരമാനന്ദത്തോടും സദാ ഈ ത്യാഗരാജൻ അന്യചിന്ത കൂടാതെ ചെയ്യുന്ന (ആരാധനയെ സ്വീകരിച്ചാലും.)

69

ധേനുക—ആദി

പ. തെലിയലേരു രാമ ഭക്തിമാർഗ്ഗമുനു (തെ

അ. ഇലനെല്ല തിരുഗുചുനു
ഗലവരിഞ്ചെദരു ഗാനി (തെ)

ച. വേഗ ലേചി നീട മുനിഗി ഭൂതി പൂസി
വേളളനെഞ്ചി വെലുപരികി ഭക്തുലവലെ
ബാഗ പൈക മാർജ്ജനലോലുലൈരേ
ഗാനി ത്യാഗരാജവിനുത! (തെ)

തെലിയലേരു— (ജനങ്ങൾ) അറിഞ്ഞുകൂടാ, രാമഭക്തിമാർഗ്ഗമുനു— (മോക്ഷത്തിനു) രാമഭക്തിയാകുന്ന മാർഗ്ഗം. ഇലനെല്ല (ഇലന+എല്ല) ലോകത്തിലെവിടെയും, തിരുഗുചുനു—അലഞ്ഞുനടക്കുക, ഗലവരിഞ്ചെദരു —സ്വപ്നം കാണുക (സ്വാനുഭവമില്ലാതെ ചിന്തിക്കുക) ഗാനി—പക്ഷെ, വേഗ ലേചി—വേഗത്തിൽ (രാവിലെ, നേരത്തെ) ഉണർന്നിട്ട്, നീട മുനിഗി—വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിയിട്ട് (കുളിച്ചിട്ട്), ഭൂതി പൂസി—ഭസ്മം പൂശിയിട്ട്, വേളളനെഞ്ചി—വിരലെണ്ണി (ജപം). വെലുപരികി—പുറമെ, ഭക്തുലവലെ— ഭക്തന്മാരെപ്പോലെ, ബാഗ—നല്ല, പൈകമാർജ്ജനലോലുലൈരേ. (പൈക+ആർജ്ജന+ലോലുല+ഐരേ) പണം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ തല്പരരായി തീരുന്നു. ഗാനി—പക്ഷെ.

സാധകർ ഭക്തിയാകുന്ന (മോക്ഷത്തിന്റെ) മാർഗ്ഗമെന്ന (ജനം) അറിയുന്നില്ല. അവർ നാടാകെ ചുററി നടന്നു സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. (അവർ ഭക്തന്മാരാണെന്നു നടിച്ചു.) ഉഷസ്സിന്നു ഉണർന്ന്, കുളിച്ചു ദേഹം പൂശി വിരലെണ്ണി (നാമം ജപിച്ച്) പുറമേയ്ക്കു നല്ലവരായി നടക്കുന്ന ഇവർ പണം സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ ആശവെയ്ക്കുന്നതല്ലാതെ (സാധകർ ഭക്തിയെന്ന മാർഗ്ഗം അറിയുന്നില്ല)

മനശ്ശുദ്ധിയില്ലാതെ ബാഹ്യമായ ശുചീകരണമല്ല മോക്ഷസാധനം. യഥാർത്ഥമായ ഭക്തിയാലുണ്ടാകുന്ന ആത്മസമർപ്പണവും ഏകാഗ്രതയുമില്ലാതിരുന്നാൽ നാമജപം വ്യർത്ഥം തന്നെ. അനുപല്ലവിയിൽ സഞ്ചരിക്ക എന്നതിൽ വിവക്ഷിച്ചതു കാശി, രാമേശ്വരം മുതലായ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കു തീർത്ഥാടനം ചെയ്ക എന്നാണ്. മോക്ഷാർത്ഥികൾ സാധകർ ഭക്തിമാത്രമാണു സുഗമമായ മാർഗ്ഗം എന്നാണു സ്വാമികളുടെ സന്ദേശം.

പാഠഭേദം: (അനുപല്ലവി) തിരുഗുചു ഗല്ലുവാരിഞ്ചേര.

70

ഗൗളിപന്തു — ആദി

പ. തെരതീയഗ രാദാ ലോനി
തിരുപതിവെങ്കടരമണ! മത്സരമനു (തെ)

അ. പരമപുരുഷ! ധർമ്മാദിമോക്ഷമുല
പാരദോലു ചുന്നദി നാലോനി (തെ)

ച. വാഗുരമനി തെലിയക മൃഗഗണമുലു
വച്ചിത ഗുലു രീതിയുന്നദി
വേഗമേ നീ മതമുനനുസരിഞ്ചിന
ത്യാഗരാജനുത! മത്സരമനു (തെ)

തെര—തിരശ്ശീല, മറ. തീയഗ രാദാ—എടുത്തുകളയുന്നില്ല, ലോനി—എന്നുള്ളിലുള്ള മത്സരമനു— മത്സരമെന്ന, തിരുപതി വെങ്കടരമണ! പരമപുരുഷ— ധർമ്മാദിമോക്ഷമുല—ധർമ്മാദികളായ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ. പാരദോലു ചുന്നദി—അപ്രാപ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്ന, നാലോനി—എന്റെ മനസ്സിലെ, വാഗുരമനി—വലയെന്ന്, തെലിയക—അറിയാതെ, മൃഗഗണമുലു—മൃഗക്കൂട്ടങ്ങൾ, വച്ചി—വന്ന്, തഗുലുരീതി—അകപ്പെടുന്നതുപോലെ, ഉന്നദി - ഇരിക്കുന്നു, വേഗമേ—വേഗത്തിൽ, നീ മതമു—നിന്റെ മതം (ഇച്ഛ) അനുസരിഞ്ചിന—അനുസരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനുത! മത്സരമനു—മാത്സര്യത്തെയും.

അല്ലയോ തിരുപ്പതിയിൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന വെങ്കടരമണ! എന്റെ മനസ്സിലുള്ള അസൂയയെന്ന മറയെ നീക്കിക്കളയുകയില്ലേ പരമപുരുഷ! അതു ധർമ്മം, അർത്ഥം(മുതലായ), കാമം, മോക്ഷം എന്ന നാലു പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ എനിക്ക് അപ്രാപ്യമാക്കുംവിധം എന്നിൽനിന്നു വിരട്ടിയോടിക്കുന്നു. വലയാണെന്നറിയാതെ അതിൽ ചെന്നുപെടുന്ന മാൻകൂട്ടംപോലെ (മാത്സര്യമാകുന്ന തിരശ്ശീല ഈ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ പ്രാപിക്കുന്നതിനു മറവായിരിക്കുന്നു) നിന്തിരുവടിയുടെ ഹിതാനുസാരിയായ ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെടുന്നവനേ! ശീഘ്രം, അസൂയ എന്ന മറ നീ നീക്കുകയില്ലേ?

ആത്മസമർപ്പണവും ദൈന്യഭാവവും നിറഞ്ഞുള്ള ഈ കീർത്തനം സ്വാമികൾ ശേഷാചലത്തിനടുത്തുള്ള തിരുപ്പതി വെങ്കിടാചലപതി ക്ഷേത്രം സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. സ്വാമികൾ ദർശനത്തിനെത്തിയ സമയം ദേവന്റെ വിഗ്രഹം ഒരു തിരശ്ശീലയാൽ മൂടപ്പെട്ടിരുന്നുവത്രേ. ഈ കീർത്തനം പാടിയ ഉടനെ ആ മറ നീങ്ങിയെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ഈ കഥ നേരായാലും അല്ലെങ്കിലും ത്യാഗരാജസ്വാമിയുടെ ആശയം സ്പഷ്ടമാണ്. പരമാത്മാവിനെ ജീവാത്മാവിൽനിന്നു മറയ്ക്കുന്ന തിരശ്ശീല മദമാത്സര്യാദികളാണ്. ഈ അവിദ്യ (അജ്ഞാന)യിൽനിന്നുണ്ടായതാണ്. ഭഗവദനുഗ്രഹത്താൽ ആ മറ നീങ്ങുന്നു.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ മദ്ധ്യത്തിലത്തേതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തതു്.

71

പൂർണ്ണചന്ദ്രിക ആദി

പ. തെലിസി രാമചിന്തനതോ നാമമു
സേയവേ ഓ മനസാ (തെ)

അ. തലപുലന്നി തിലിപി നിമിഷമൈന
താരകരൂപുനി നിജ തത്ത്വമുലനു (തെ)

ച. രാമായന ചപലാക്ഷുല പേരു
കാമാദുല പോരുവാരുവീരു
രാമായന ബ്രഹ്മമുനകു പേരു
ആ മനവ ജനനാർത്തുല ദീറു (തെ)

തെലിസി—അറിഞ്ഞു, അറിവോടുകൂടി; രാമചിന്തനതോ—ശ്രീരാമന്റെ സ്മരണയോടെ, ധ്യാനത്തോടുകൂടെ; നാമമു—നാമത്തെ; സേയവേ—ചെയ്താലും (ജപിച്ചാലും); ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; തലപുലന്നി തിലിപി—മറ്റു ചിന്തകളെ അകറ്റി; നിമിഷമൈന—നിമിഷ (മാത്ര)മെങ്കിലും; താരകരൂപുനി—മോക്ഷമരുളുന്ന രൂപത്തിൽ; നിജതത്ത്വമുലനു—പരമാർത്ഥത്തെ, തത്വത്തെ; രാമായന—രാമ എന്നാൽ; ചപലാക്ഷുല—ചഞ്ചലാക്ഷി(സ്ത്രീ)കളുടെ പേരു—പേര്; കാമാദുല—കാമാദികളെ; പോരുവാരുവീരു—പോർചെയ്യുന്നവരാകുന്നു; രാമായന; ബ്രഹ്മമുനകു പേരു—പരബ്രഹ്മത്തിന്റെയും പേര് (ആണ്); ആ മനവ—അതറിയുന്നവരുടെ; ജനനാർത്തുല—സംസാരദുഃഖം; ദീറു—തീർക്കുന്നു.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് മനസ്സിലാക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ (നിന്റെ) ഉള്ളിലുള്ള പല വിചാരങ്ങളെയും അകറ്റി ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും താരകനാമത്തിന്റെ തത്വബോധത്തോടും ധ്യാനത്തോടും രാമനാമം ജപിക്ക (സങ്കീർത്തനം ചെയ്യു). രാമ എന്ന പദത്തിനു പെണ്ണെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. ഈ അർത്ഥം ധരിച്ചവർക്ക് കാമാദികളോടു പൊരുതേണ്ടിവരുന്നു. സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മമായ രാമനെന്നു ധരിച്ചവർക്കാകട്ടെ ആ നാമം സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു രക്ഷ നല്കുന്നു.

'എവരനി', 'സ്മരണേ സുഖമു' എന്ന കീർത്തനങ്ങളെപ്പോലെ ഈ കീർത്തനവും രാമനാമ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയാണ്. രാമനാമത്തിന്റെ വൈഭവത്താലാണല്ലോ വാല്മീകിക്ക് വൈരാഗ്യവും ജ്ഞാനവും സിദ്ധിച്ചതും അദ്ദേഹം മഹർഷിയായതും. എന്നാൽ നാമസങ്കീർത്തനം ഭക്തിയോടും ശരിയായ തത്വബോധത്തോടു കൂടിയും വേണമെന്നാണു സ്വാമികൾ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നത്.

72

ബിലഹരി—ഝമ്പ

പ. തൊലിജന്മമുന ജേയു ദുഷ്കൃത
തെലിസെന രാമ (തൊ)

അ. ഫലമേമോ യരചേതി
പുണ്ടി കദ്ദമു വലെനാ (തൊ)

ച. രാഗി പൈരുല പെന്ത തവ്വഗ വരിമൊലക
രാജില്ലു നേർചു നടരാ?
നാഗശയന! ത്യാഗരാജപാപമു തോന
നാമപുണ്യമു ചെലഗുനാ? (തൊ)

തൊലി—മുൻ, മുമ്പിലത്തെ; തൊലിജന്മമുന—മുജ്ജന്മത്തിൽ; ജേയു (ചെയ്യു)—ചെയ്ത; ദുഷ്കൃത—പാപങ്ങളാം; തെലിസെന—അറിയാതിരിക്കുന്നു; രാമ! ഫലമേമോ—ഫലമാണെങ്കിൽ; അരചേതി—കയ്യിന്റെ, കയ്യിലെ; പുണ്ടികു—പുണ്ണിന്ന്; അദ്ദമു—കണ്ണാടി; വലെനാ—വേണമോ; രാഗി—മുത്താറി; പൈരുല—വിളയുടെ; പെന്ത—അടുത്തു; തവ്വഗ—അടക്കുക; വരി—നെല്ല്; മൊലക—ചെടി; രാജില്ലു—ശോഭിക്കുക; നേർചുനടരാ—(നേർചുന + അട + രാ) പഠിക്കുമോ? നാഗശയന! ത്യാഗരാജപാപമുതോന—ത്യാഗരാജന്റെ പാപത്തിന്റെ കൂടെ; നാമപുണ്യമു—നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ പുണ്യം; ചെലഗുനാ—ശോഭിക്കുമോ?

രാമ! ഞാൻ മുജ്ജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്ത പാപത്തിന്റെ ഫലം ഇന്ന് അറിഞ്ഞു. കയ്യിലെ ഫലത്തിനു കണ്ണാടി വേണോ (വരണ്ട ഭൂമിയിൽ വിളയുന്ന) മുത്താറിയുടെ അടുത്ത് നല്ല നെല്ല് ആയാൽ അതു ശോഭിക്കുമോ? (വിളയുമോ എന്നും) എന്റെ പാപങ്ങളുടെ കൂടെ നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫലം പ്രകാശിക്കുമോ?

പാഠഭേദം: അനുപല്ലവി (നീ മഹിമ) ഫലമേമോ എന്നാണ്. നിന്റെ മഹിമയുടെ ഫലം എന്തുതന്നെയായാലും എന്നർത്ഥം. പുണ്ടി—പുണ്ണ് എന്നും അർത്ഥം. പട്ട് എന്നും; ഇത് അത്ര യോജിക്കയില്ല.

നീമഹിമ ചേർത്ത് അനുപല്ലവി തുടങ്ങുന്നതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രാസത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന സ്വാമികൾ അങ്ങനെ രചിച്ചിട്ടുണ്ടാവുകയില്ല എന്നാണ് വിചാരിക്കേണ്ടത്. നീമഹിമ കൂടാതെതന്നെ അർത്ഥം സ്പഷ്ടമാണ്. പ്രശസ്തനായിരുന്ന ഒരു സംഗീതവിദ്വാൻ നീമഹിമ കൂടാതെ പാടി കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

73

ശുദ്ധബങ്കാള — ആദി

പ. തൊലിനേ ജേസിന പൂജാഫലമു
തെലിസെനു നാ പാലി ദൈവമാ (തൊ)

അ. പലുവിധമുല നേതലചി കരഗഗാ
ബലുകക നീ വട്ട നേനിട്ട ഗാക

ച. സരിവാരലലോ ജൗക ജേസി ഉ (തൊ)
ദരപോഷകുലനു പൊരുഗുന ജേസി
ഹരിദാസ രഹിത പുരമുന വേസി
മരി കൃപ കനഡഗ ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (തൊ)

തൊലി–പണ്ടു് മുജ്ജന്മത്തിൽ നേ ജേസിന–ഞാൻ ചെയ്തതു. പൂജാഫലമു–പൂജാഫലം, തെലിസെനു(തെലിസെനു) അറിയപ്പെട്ടു. നാപാലി–എന്നെ കാക്കുന്ന, ദൈവമാ–ഈശ്വരാ! പലുവിധമുല–പല വിധത്തിലും, നേ തലചി–ഞാൻ വിചാരിച്ചിട്ടു്, കരഗഗാ–മനസ്സ് ഉരുകി. ബലുകക–മിണ്ടാതെ, നീ വട്ട–(നീവു+അട്ട) നീയവിടെ അവിടെയും (അനാസ്ഥയോടെ.) നേനിട്ട ഗാക–ഞാൻ ഇവിടെയും ഇരുന്നു, സരിവാരലലോ–(എന്റെ)സജ്ജനങ്ങളിൽ, ജൗകജേസി–പരിഹസിക്കുന്ന, ഉദരപോഷകുലനു–സ്വാർത്ഥികളായവർ, (എങ്ങനെയെങ്കിലും ജീവിക്കണമെന്ന വിചാരിക്കുന്നവർ), പൊരുഗുന ജേസി–അയൽവീട്ടിൽ താമസിപ്പിച്ചിട്ടു്, ഹരിദാസരഹിത–വിഷ്ണുഭക്തന്മാരില്ലാത്ത പുരമുനവേസി–സ്ഥലത്തു കൊണ്ടാക്കി, മരി കൃപകനഡഗ–രക്ഷാമാർഗ്ഗമില്ലാതെ, ത്യാഗരാജാർച്ചിത–ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ!

അല്ലയോ എന്നെ കാക്കും ദൈവമേ, പല വിധത്തിലും മനസ്സു വെന്തുരുകി നിന്നെ വിചാരിച്ചിട്ടു് നീ മിണ്ടാതെ (വിമുഖനായി) അവിടെയും ഞാൻ ഇവിടെ (അസ്വസ്ഥനായും) ഇരിക്കുന്നതു ഞാൻ മുജ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത പൂജയുടെ (കർമ്മത്തിന്റെ) ഫലമാണെന്നു മനസ്സിലായി. എന്റെ സമന്മാരുടെ ഇടയിൽ എന്നെ പരിഹാസപാത്രമാക്കി, വയറു നിറയ്ക്കുന്നതിൽ തൽപരരായവരുടെ അടുത്തും ഭക്തന്മാരില്ലാത്തതുമായ സ്ഥലത്തു താമസിപ്പിച്ചു് അതിൽ നിന്നും രക്ഷയൊന്നും കിട്ടാതിരിക്കുന്നതു് (മുജ്ജന്മത്തിൽ ഞാൻ ചെയ്ത പൂജാഫലമാണ്)

പൊരുഗു പൊരുക എന്ന അർത്ഥമുള്ള പൊരുഗുന ജേസി എന്നിടത്തു താമസിക്കുക എന്ന അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കണം.

കീർത്തനം നിർദ്ദുഷ്ടമാണ്.

74

ശുദ്ധസാവേരി — ആദി

പ. ദാരിനി തെലുസുകൊണ്ടി ത്രിപുരസുന്ദരി
മരി! നിന്നെ ശരണണ്ടി (ദാ)

അ. മാരജനക ദൈവമഗു സീതാരാമു—
മാരജനി സോദരി! ദയാകരി! മോക്ഷ (താ)

ച. രാജിത മണിഗണ ഭൂഷണി! മദഗജ
രാജഗമനി! ലോകശങ്കരി! ദനുജ
രാജഗുരു നിവാസരസേവിത നന
കുജന്മഫലമോ കനുഗൊണ്ടിനി
ആജന്മമു പെദ്ദലു തമ മദിലോ
നീ ജപമേ മുക്'തിമാർഗ്ഗമനുകൊന്ന
രാജശേഖരുഡഗു ശ്രീ ത്യാഗ—
രാജമനോഹരി! ഗൗരി പരാത്'പരി (താ)

താരിണി—മാർഗ്ഗം (മോക്ഷത്തിന്), തെലുസുകൊണ്ടി—(ഞാൻ)അറിഞ്ഞു. കടപ്പിടിച്ചു— ത്രിപുരസുന്ദരി! നിന്നെ ശരണണ്ടി—നിന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു മാരജനി-കാമദേവന്റെ, ജനകദൈവന—അച്ഛനായ, ദശരഥ കുമാരനി— ശ്രീരാമന്റെ സോദരി, ദയാകരി! മോക്ഷ (താരിണി) രാജിത മണിഗണ ഭൂഷണി—പ്രകാശിക്കുന്ന രത്നങ്ങളണിഞ്ഞവളേ, മദഗജരാജ ഗമനേ—മദിച്ച ആനത്തലവനെപ്പോലെ നടയുള്ളവളേ, ലോകശങ്കരി—ലോകർക്ക് സുഖത്തെ ചെയ്യുന്നവളേ, ദനുജരാജഗുരു (നി)— അസുരരാജാവിന്റെ ഗുരു അതായത് ശുക്രൻ, വാസര—വെള്ളിയാഴ്ച, സേവ-പൂജ ദർശനം, തനക—നിന്തിരുവടിക്ക, കുജന്മഫലമു—മുജ്ജന്മ— പുണ്യഫലം കനുഗൊണ്ടിനി—ഞാൻ കണ്ടിരിക്കുന്നു, അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു, ആജന്മമു-ജനനം മുതൽ, പെദ്ദലു—മഹാന്മാർ, തമമദിലോ- അവരുടെ മനസ്സിൽ, നീ ജപമേ—നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം, മുക്'തിമാർഗ്ഗമു-മുക്'തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം, അനുകൊന്ന—വിചാരിക്കുക, ധരിക്കുക, രാജശേഖരുഡഗു—ചന്ദ്രശേഖരൻ ശ്രീ ത്യാഗരാജ മനോഹരി—ശിവന്റെ ദയിത, ഗൗരി, പരാത്'പരി!

ദേവി ത്രിപുരസുന്ദരി, മുക്'തിമാർഗ്ഗം ഞാനറിഞ്ഞു, (അതിനായി) നിന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു, കാമദേവന്റെ അച്ഛനും ശ്രീരാമന്റെ സോദരിയുമായ ദേവി! കാരുണ്യം നിറഞ്ഞവളേ! മോക്ഷം തരുന്ന (വഴി....)

മിന്നും രത്നമണിഞ്ഞവളേ! ഗജരാജന്റേതുപോലെ നടയുള്ളവളേ! ജനത്തിന് സുഖം കൊടുക്കുന്നവളേ! വെള്ളിയാഴ്ച നിന്തിരുവടിയുടെ ദർശനം ലഭിച്ചത് എന്റെ മുജ്ജന്മ സുകൃതഫലത്താലാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

ജനനം മുതൽ (ജീവിതകാലം മുഴുവൻ) നിന്റെ നാമസങ്കീർത്തനമാണ് മുക്'തിമാർഗ്ഗമെന്ന് മഹാത്'മാക്കൾക്കു (ജ്ഞാനികൾക്കു) അറിയാം. അല്ലയോ പരമശിവന്റെ ദയിതേ, ഗിരി, പരാത്പരി!

മൂന്ന് ചരണങ്ങളിൽ ഒരു ചരണമേയുള്ളു.

തിരുവൊറ്റിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവിയെപ്പറ്റിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

75

ഗൗള-ആദി

പ. ദുഡുകുഗല നന്നേ ദൊര—
കൊഡുകു ബ്രോചുരാ? എന്തോ (ദു)

അ. കദ്രു ദുഷ്ടീഷണാ കൃഷ്ടനൈന
ഗദിയഗദിയക നിൻഡാരു (ശ്രീ)

ഉദ്ധുകദല - ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ (സാഹസങ്ങൾ) ചെയ്യുന്ന; നന്നേ—എന്നെ; ബോധകൊദ്ധ്യ - രാജകുമാരൻ; ബ്രോവു - രക്ഷചെയ്യും; എന്തോ—എത്ര; കദ്രു—കനത്ത; ദുഷ്ടീഷണാകൃഷ്ടനൈന—ദുഷ്ടീഷണങ്ങളാൽ വശീകൃതനായ; ഗദിയഗദിയക—നാഴികതോറും; നിൻഡാരു—തികഞ്ഞ.

കനത്ത ദുഷ്ടീഷണങ്ങൾക്ക വശംവദനായി നാഴികതോറും പല ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവനായ എന്നെ ഏതു രാജകുമാരൻ രക്ഷിക്കും?

ച. 1 ശ്രീ വനിതാ ഹൃത് കുമുദാബ്ജ!
വാങ്മാനസാഗോചര! (ശ്രീ)

ശ്രീ വനിതാ ഹൃത്കുമുദാബ്ജ - ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ ഹൃദയമാകുന്ന ആമ്പലിന്റെ ചന്ദ്രനായവൻ; വാങ്മാനസാഗോചര—വാക്കിനും മനസ്സിനും അതീതമായവൻ, വർണ്ണിക്കപ്പെടുവാനോ ചിന്തിക്കപ്പെടുവാനോ കഴിയാത്തവൻ.

രണ്ടു സമസ്തപദങ്ങളും സംബോധന.

ച. 2 സകല ഭൂതമുലയന്ദു നീവൈ
യുണ്ഡഗ മതിലേക പോയിന (ശ്രീ)

സകലഭൂതമുലയന്ദു—എല്ലാ ചരാചരങ്ങളിലും; നീവൈയുണ്ഡഗ (നീവു + ഏ + ഉണ്ഡഗ) നീ മാത്രമായുള്ളതിന്; മതിലേക പോയിന - ബോധമില്ലാതെയായ.

3. 3 ചിരുത പ്രായമു നാഡെ ഭജനാമൃത
രസവിഹീന കുതർക്കുഡൈന (ശ്രീ)

ചിരുതപ്രായമുനാഡെ—ചെറിയ പ്രായത്തിൽത്തന്നെ; ഭജനാമൃതരസവിഹീന—നിന്റെ ഭജനമാകുന്ന അമൃതിന്റെ രസം അറിയാത്തവനായും (ഭക്തിയില്ലാത്തവനായും); കുതർക്കുഡൈന—കുതർക്കങ്ങളിൽ തത്പരനായും....

ച. 4 പരധനമുലകൊരകു നൊരുല മതിനി
കരഗ പലികി കഡുപു നിമ്പ തിരിഗിനട്ടി (ശ്രീ)

പരധനമുലകൊരകു—അന്യന്റെ മുതലിനുവേണ്ടി; നൊരുല (ന + ഒരുല) പലരുടേയും; മതിനി—മനസ്സ്; കരഗ—അലിയിച്ചു; പലികി—സംസാരിച്ചു; കഡുപു—വയറ്; നിമ്പ—നിറച്ചു; തിരിഗിനട്ടി—അലഞ്ഞുനടന്ന....

പരധനം കൊതിച്ചു പലരോടും ഒരുപാടു പറഞ്ഞ് അവരുടെ മനം മയക്കി ഉദരപൂരണം ചെയ്തു അലയുന്ന....

ച. 5 തന മതിനി ഭുവിനി സൗഖ്യപു ജീവനമേ
യനുചു സദാ ദിനമുലു ഗഡിപെ (ശ്രീ)

തന—തന്റെ; മതിനി—മനസ്സിൽ; ഭുവിനി—ഭൂമിയിൽ; സൗഖ്യപു—സൗഖ്യം; ജീവനമേ—ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു; അനുചു—എന്നുവിചാരിച്ച്, സദാ; ദിനമുലു—ദിവസങ്ങൾ; ഗഡിപെ—കഴിക്കുന്ന.

സുഖമായി ജീവിക്കണമെന്ന് അല്ലെങ്കിൽ ജീവിച്ചിരിക്കണമെന്നുതന്നെ ജീവിതലക്ഷ്യമെന്ന് വിചാരിച്ചു കാലം കളഞ്ഞിട്ടുള്ള (ദുഡുകുഗല നന്നേ)

ച. 6 തെലിയനി നടവിട ക്ഷുദ്രുലു വനിതലു
സ്വവശമൗട-കുപദേശിഞ്ചി
സന്തസില്ലി സ്വരലയമ്പു ലെരുങ്ഗകനു
ശിലാത്മുലൈ സുകൃതമുല സമാനമനു (ദു)

തെലിയനി—അറിവില്ലാത്തവരായ, ദുഷ്ടന്മാരായ; നടവിട—നടന്മാരും വിടന്മാരും (ആട്ടക്കാരും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരും). ക്ഷുദ്രുലു—താണ ജാതിക്കാർ; വനിതലു—സ്ത്രീകളും; സ്വവശമൗടക (സ്വവശമു + ഔടക)—തന്റെ സ്വാധീനത്തിലാക്കുവാൻ; ഉപദേശിഞ്ചി—ഉപദേശിച്ചിട്ട്; സന്തസില്ലി—സന്തോഷിച്ച്; സ്വരലയംബുലു + എരുങ്ഗക—സ്വരതാളങ്ങളുടെ ജ്ഞാനമില്ലാതെ; ശിലാത്മുലൈ—കഠിനഹൃദയനായി; സുകൃതമുല—സത്കർമ്മികൾക്ക്; സമാനമനു—സമാനനായി.

ദുഷ്ടരായ നർത്തകരെയും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരെയും താണജാതിക്കാരെയും സ്ത്രീകളെയും ഉപദേശിച്ച് അവരെ സ്വാധീനിച്ചും അതിൽ സന്തോഷംപൂണ്ടും സംഗീതജ്ഞാനമില്ലാതെ നല്ല ഭക്തന്മാരെന്ന് ഭാവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കഠിനഹൃദയനായ (ദുഡുകുഗല നന്നേ)

ച. 7 ദൃഷ്ടികി സാരമ്പഗു ലലനാസദനാർ
ഭക സേനാമിത ധനാദുലനു
ദേവദേവ നെരനമ്മിതിനി ഗാകനു
പദാബ്ജഭജനമ്പു മരചിന (ദു)

ദൃഷ്ടികി—കണ്ണിന്; സാരമ്പഗു—ഭംഗിയുള്ള; ലലന—സ്ത്രീ; സദനം—വീട്; അർഭക—പുത്രൻ; സേന—സൈന്യം; അമിതം—വളരെ; ധനം; ആദ്യുലനു—മറ്റും; ദേവദേവ; നെര—മുഴുവനും; നമ്മിതിനി—വിശ്വസിച്ചു; ഗാക; കനു—അതുകൊണ്ട്; പദാബ്ജഭജനമു—നിന്റെ പാദാരവിന്ദത്തെ സ്മരിക്കുക; മരചിന—മറന്ന.

കാഴ്ചയ്ക്കു ഭംഗിയുള്ള സ്ത്രീ (ഭാര്യ)യും, വീടും, പുത്രനും, സൈന്യവും ധനവും പണവും മറ്റും ശാശ്വതമെന്ന് ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലയോ ദേവദേവ! അങ്ങയെ ഭജിക്കാൻ മറന്ന പാഴ (ദുഡുകുഗല നിന്നേ)

ച. 8 ചക്കനി മുഖ കമലമ്പുന സദാ
നാമദിലോ സ്മരണെ ലേകനെ
ദുർമ്മദാന്ധ ജനുല കോരി പരിതാപ
മുലചേ തഗിലി നൊഗിലി ദുർവിഷയ
ദുരാസലനു രോയലേക സതത
മപരാധിനൈ ചപല ചിത്തുഡൈന (ദു)

ചക്കനി—സുന്ദരമായ; മുഖകമലംബുന—മുഖകമലത്തെ; സദാ; നാ + മദിലോ—എന്റെ മനസ്സിൽ; സ്മരണെ + ലേക—സ്മരണയില്ലാതെ; ജന—ആൾ; ദുർമ്മദ + അന്ധ—അഹങ്കാരംകൊണ്ട് വകതിരിവില്ലാതായവർ; കോരി—ആശിച്ച്

പരിതാപമുലചേ—ദുഃഖങ്ങളാൽ, തഗിലി—അവശനായി, തോഗിലി കഷ്ടപ്പെട്ട്, ദുർവ്വിഷയ, ദുരാസലനു—ദുരാഗ്രഹങ്ങളെ, രോയലേക—അകറ്റുവാൻ, കഴിയാതെ, സതതമു—എപ്പോഴും, അപരാധിനൈ—തെറ്റുകാരനായി ചപല ചിത്തുഡൈന—ചഞ്ചല ഹൃദയനായി.

നിന്തിരുവടിയുടെ കോമളമായ മുഖകമലത്തെ എന്നും സ്മരിക്കാതെ ഞാൻ നീചന്മാരുടെ സഹവാസം തേടിക്കൊണ്ടും വിഷയങ്ങളിലകപ്പെട്ട് കഷ്ടപ്പെട്ടും വിഷയസുഖങ്ങളേയും ദുരാഗ്രഹങ്ങളേയും അകററി നിർത്തുവാൻ കഴിയാതെയും ചപലനും അപരാധിയുമായ (ദുഡുകുഗല)

ച. 9. മാനവതനു ദുർലഭമനുചു നെഞ്ചി
പരമാനന്ദ മൊന്ദലേക
മദമത്സര കാമലോഭ മോഹുലകു
ദാസുഡൈ മോസബോതി ഗാക
മൊദടി കുലജുഡഗുചു ഭുവിനി ശൂദ്രുല
പനുല സൽപുചുനു ണ്ടിനി ഗാക
നരാധമുലനു രോസി സാരഹീന
മതമുലനു സാധിമ്പ താറുമാറു (ദു)

മാനവതനു—മനുഷ്യജന്മം, ദുർലഭമു—ദുർല്ലഭം, അനുചു—എന്നെന്ന, നെഞ്ചി—വിചാരിച്ച്, പരമാനന്ദ മൊന്ദലേക—സന്തോഷിക്കുവാൻ കഴിയാതെ, മദമത്സര കാമലോഭമോഹുലകു—മദാദികൾക്ക, ദാസുഡൈ—അടിമപ്പെട്ട്, മോസബോതി ഗാക—തീർച്ചയായും വഞ്ചിതനായി, മൊദടി—ആദ്യത്തെ, കുലജുഡു—കുലത്തിൽ (ജാതിയിൽ)ജനിച്ച, അഗുചു—ആണെങ്കിലും, ഭുവിനി—ഭൂമിയിൽ, ശൂദ്രുല—ശൂദ്രന്മാർ, പനുല—പ്രവൃത്തികൾ, സൽപുചുനു—ചെയ്തുകൊണ്ട്, ഉണ്ടിനി ഗാക—ആയിരുന്നു, നരാധമുലു—നീചന്മാർ, രോസി—രസിച്ച്, സാരഹീന—നിസ്സാരങ്ങളായ, മതമുലനു—മതങ്ങളെ, സാധിമ്പ—ആചരിച്ച്, താറുമാറു—താറുമാറ്.

മനുഷ്യജന്മം ദുർല്ലഭമാണെന്ന ബോധത്തോടെ പരമപുരുഷാർത്ഥസിദ്ധിക്കായി അതിനെ ഉപയോഗിക്കാതെ സന്തോഷിക്കാതെ ഞാൻ മദമാത്സര്യകാമലോഭമോഹങ്ങൾക്ക വശംവദനായി കെട്ടുപോയി, ബ്രാഹ്മണനായി ജനിച്ച ഞാൻ അധമന്മാരുടെ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു. നീചസംസർഗ്ഗം കൊണ്ട് നിസ്സാരങ്ങളായ മതങ്ങൾ വിശ്വസിച്ച് ജീവിതം താറുമാറാക്കി.

ച. 10. സതുലകൈ കൊന്നാള്ളാസ്തികൈ
സുതുലകൈ കൊന്നാള്ള ധന
തതുലകൈ തിരിഗിതി നയ്യ
ത്യാഗരാജാപ്ത! യിടുവണ്ടി (ദു)

സതുലകൈ—ഭാര്യമാർക്ക്, കൊന്നാള്ളു—ചില ദിവസങ്ങൾ, ആസ്തികൈ—സ്വത്തിനുവേണ്ടി, സുതുലകൈ—മക്കൾക്കുവേണ്ടി, കൊന്നാള്ളു, ധനതതുലകൈ—പണം നേടുവാനായി, തിരിഗിതിനയ്യ—അലഞ്ഞുനടന്നിട്ടുണ്ട് അയ്യ! ത്യാഗരാജാപ്ത! ഇടുവണ്ടി—ഇതുപോലെ.

ചില കാലത്തു ഭാര്യയ്ക്കു വേണ്ടിയും, ചിലപ്പോൾ സ്വത്തിനുവേണ്ടിയും ചിലപ്പോൾ മക്കൾക്കുവേണ്ടിയും ചിലപ്പോൾ പണമുണ്ടാക്കാൻ വേണ്ടിയും ഞാൻ അലഞ്ഞു നടന്നു സ്വാമി! ത്യാഗരാജന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവനേ! എന്നെപ്പോലെ ദുഃഖഹരാ

പഞ്ചരത്ന കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു

ഭാഗവതോത്തമരും നിഷ്കളങ്കരുമായ സ്വാമികൾ ആത്മഗർഹണപരമായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ അങ്ങനെ സാധാരണക്കാരനാണെന്നു ഭാവിക്കുകയാണ്. ദുർജ്ജനം കൂടി ശരണാഗതരാകുമ്പോൾ ഭഗവാൻ അവരെ രക്ഷിക്കണമെന്നു സാരം.

ചരണം 6-ൽ കക്കൂർത്തു പാഠഭേദമുണ്ട്. ഇവിടെ ശുദ്ധപാഠത്തിന്റെ വ്യാ വിഹീനൻ എന്നേ അർത്ഥമുള്ളു. സ്വാമികളുടെ ശിഷ്യകാലങ്ങളിൽ ശുദ്ധന്മാർ അന്തരക്കാരായിരുന്നു.

76

രഞ്ജനി–രൂപകം

പ. ദുർമാർഗ്ഗ ചരാധമുലനു
ദൊര നീവന ജാലരാ (ദു)

അ. ധർമ്മാത്മക! ധനധാന്യമു
ദൈവമു നീ വൈയുണ്ടഗ (ദു

ച. പലുക ബോടിനി സഭലോന
പതിതമാനവുല കൊസഗു
ഖലുല നെച്ചുട ബോഗഡനി
ശ്രീകര! ത്യാഗരാജവിനുത! (ദു)

ദുർമാർഗ്ഗചരാധമുലനു—പിഴച്ചവഴിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരെ ദുർജ്ജനങ്ങളെ, ദൊര നീവന (ദൊര+നീവു+അന) നീ പ്രഭുവെന്നു; ജാലരാ—എനിക്ക വയ്യ. ധർമ്മാത്മക—ധർമ്മം മൂർത്തീകരിച്ചവനേ! ധനധാന്യ ദൈവമു നീ വൈയുണ്ടഗ—(ധനധാന്യദൈവമു + നീവു + ഐ + ഉണ്ടഗ) ധനധാന്യങ്ങളും ദൈവവുമെല്ലാം നീയായിരിക്കെ; പലുക—സംസാരം, വാക്ക; ബോടിനി—സരസ്വതിയെ; സഭലോന—സദസ്സിൽ; പതിതമാനവുലകു—നീചന്മാർക്ക, ഒസഗു—കൊടുത്തു്, അടിയറവെച്ച്; ഖലുലൻ—മൂർഖന്മാരെ; നെച്ചുട—തികച്ചും; ബൊഗഡനി—പുകഴ്ത്താതെ. ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനുത!

ദുർമ്മാർഗികളായ ദുർജ്ജനങ്ങളെ 'നിങ്ങൾ പ്രഭു' എന്നു പുകഴ്ത്താൻ എനിക്ക വയ്യ. ധർമ്മം ഉടലെടുത്തവനേ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവനേ! ധനധാന്യം മുതലായ സമ്പത്തും ദൈവവും നിന്തിരുവടിയായിരിക്കെ—സരസ്വതീദേവിയെ (കവിത രചിച്ച) ദുർജ്ജനത്തിനു അടിമപ്പെടുത്തുന്ന ദുഷ്കവികളെ ഞാൻ ഒരിക്കലും ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല.

സ്വാർത്ഥത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള നരസ്തുതി നിന്ദ്യമെന്നു സാരം.

77

ബിലഹരി—ആദി

പ. ഡൊരകുനാ ഇടുവണ്ടി സേവ (ഡൊ)

അ. ഡൊരകുനാല്പ തപസൊനരിഞ്ചിന ഭൂ
സുര വരുല കൈന സുരലകൈന (ഡൊ)

ച. താമസ ഗുണ രഹിത മുനുലകു ബൊഗഡ
ധര്മ്യഗാ കനേ ഭ്രമസി നിലുവഗ
ശ്രീമത് കനകപു ഡൊട്ല പൈനി
ചെലുവന്ദഗ ഗൊലുവുണ്ഡഗ
കാമിത ഫലദായകിയൗ സീതാ
കാന്തുനി കനിയുപ്പൊംഗഗ
രാമബ്രഹ്മ തനയുഡൗ ത്യാഗ—
രാജു താ പാഡുചു ആഡഗ
രാമുനി ജഗദ്ധാമുനി സുരരിപു
ഭീമുനി ത്രിഗുണാതീതുനി പൂര്ണ്ണ
കാമുനി ചിന്മയരൂപുനി സദ്ഗുണ
ധാമുനി കനുലാര മദിനി ഗനഗാന (ഡൊ)

ഡൊരകുനാ (ഡൊരകു+നാ) കിട്ടുമോ? ഇടുവണ്ടി—ഇതുപോലെ, ഈ മാതിരി, സേവ—കാഴ്ച, ദര്ശനം, ഡൊരകു. അല്പ തപസ്—കുറച്ചു തപസ്സ്, ഒനരിഞ്ചിന—ചെയ്ത, ഭൂസുരവരുലകൈന—ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാര്ക്കും, സുരലകൈന—ദേവന്മാര്ക്കും, താമസഗുണരഹിതമുനുലകു—തമോഗുണമില്ലാത്തവരായ മുനിമാര്ക്കും, ബൊഗഡ—സ്തുതിക്കുവാന്, ധര്മ്യഗാകനേ—സാദ്ധ്യമാകാതെ, ഭ്രമസി—പരിഭ്രമിച്ചു, നിലുവഗ—നില്ക്കുമ്പോള്, ശ്രീമത് കനകപു—സ്വര്ണ്ണമയമായ, ഡൊട്ലപൈനി—ഊഞ്ഞാലിന്മേല്, ചെലുവന്ദഗ—അഴകോടെ, കൊലുവുണ്ഡഗ—ആസ്ഥാനത്തിലിരിക്കുമ്പോള്, കാമിതഫലദായകിയൗ—ഇഷ്ടവരത്തെ തരുന്നവളായ, സീത, കാന്തുനി—ഭര്ത്താവിനെ, കനി—കണ്ട്, ഉപ്പൊംഗഗ—ആനന്ദിക്കുമ്പോള്, രാമബ്രഹ്മതനയുഡൗ ത്യാഗരാജു—രാമബ്രഹ്മത്തിന്റെ മകനായ ത്യാഗരാജന്, താ പാഡുചു—സ്വയമേവ പാടിക്കൊണ്ടു, ആഡഗ—ആടുമ്പോള്, രാമുനി—ശ്രീരാമനെ, ജഗദ്ധാമുനി—ലോകത്തെ നിലനിര്ത്തുന്നവനെ, സുരരിപുഭീമുനി—അസുരന്മാര്ക്കു ഭയങ്കരനായവനെ, ത്രിഗുണാതീതുനി—ത്രിഗുണാതീതനെ, പൂര്ണ്ണകാമുനി—കാമമെല്ലാം സാധിച്ചവനെ, ചിന്മയരൂപുനി—ചിന്മയസ്വരൂപനെ, സദ്ഗുണധാമുനി—സദ്ഗുണങ്ങള്ക്കിരിപ്പിടമായവനെ, കനുലാര—കണ്കുളിരെ, മദിനി—മനസ്സില്, കനഗാന—കാണുന്ന.

ഇതുപോലൊരു ദര്ശനം (മറ്റാര്ക്കെങ്കിലും) കിട്ടുമോ? അല്പമാത്രം തപസ്സുചെയ്ത ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാര്ക്കും ദേവകള്ക്കും (ഈ ദര്ശനം) കിട്ടുമോ? താമസഗുണം തീണ്ടാത്തവരായ മുനിമാര് (ഈ ദര്ശനം) കണ്ടു വര്ണ്ണിക്കാന് കഴിവില്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചുനില്ക്കുമ്പോഴും ശ്രീകരവും പൊന്മയവുമായ ഊഞ്ഞാലില് രാമന് ഇരിക്കുമ്പോഴും സീത കാമിതങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനായ തന്റെ ഭര്ത്താവിനെ നോക്കി ആനന്ദിച്ചു. രാമബ്രഹ്മത്തിന്റെ മക

നായ ത്യാഗരാജൻ താനേ പാടിക്കൊണ്ട് (ഉറങ്ങിയാൽ) ആദ്യന്തരഹിതനും ജഗദാധാരകനും അസ്വാതന്ത്ര്യവും ത്രിഗുണാതീതനും പൂർണ്ണകാമനും ചിന്മയനും സദ്ഗുണനിധിയുമായ രാമനെ കൺകുളിരെ മനസ്സിൽ കാണും. (കാഴ്ച കണ്ടതോ)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒരുവിധത്തിലാണിവിടെ ചേർത്തത്. സ്വാമികളുടെ അച്ഛന്റെ പേർ ഇതിൽ ചേർത്തതു ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ വിശേഷതയാണ്. സ്വാമികളും പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും എഴുതിയശേഷം ചരണങ്ങൾ എഴുതുവാൻ തന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യന്മാരെ ഏല്പിച്ചു എന്നും അവരിൽ ഒരുവനായ വെങ്കടരമണഭാഗവതർ ആണ് ഈ ചരണമെഴുതിയതെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു.

78

രീതിഗൗള—ദേശാദി

പ.	ദ്വൈതമു സുഖമാദ്വൈതമു സുഖമാ?	(ദ്വൈ)
അ.	ചൈതന്യമാ! വിനു സർവ്വസാക്ഷീ! വി	
	സ്താരമുഗാനു തെലുപുമു നാതോ	(ദ്വൈ)
ച.	ഗഗന പവന തപന ഭുവനാദ്യവനിലോ	
	നഗധരജ ശിവേന്ദ്രാദി സുരുലലോ	
	ഭാഗവതാഗ്രേസരുലലോ	
	ബാഗ രമിഞ്ചേ ത്യാഗരാജാർച്ചിത!	(ദ്വൈ)

ദ്വൈതമുസുഖമാ—ദ്വൈതസിദ്ധാന്തമാണോ നല്ലത്? അദ്വൈതമുസുഖമാ—(അതല്ലെങ്കിൽ) അദ്വൈതവാദമാണോ സുഖം (തൃപ്തികരം). ചൈതന്യമാ—ജ്ഞാനം ഉടലെടുത്തവനേ! വിനു—കേട്ടാലും, സർവ്വസാക്ഷീ—എല്ലാറ്റിനും സാക്ഷി, എല്ലാം കണ്ടറിയുന്നവൻ (സംബോധന) വിസ്താരമുഗാനു—വിസ്താരമായി, വിശദമായി, തെലുപു—പറഞ്ഞാലും, നാതോ—എന്നോട്, എനിക്ക, ഗഗന—ആകാശം, പവന—വായു, തപന—സൂര്യൻ, ഭുവനാദി—ഭൂമി തുടങ്ങിയ, അവനിലോ—ലോകങ്ങളും, നഗധര—വിഷ്ണു, അജ—ബ്രഹ്മാവു, ശിവ, ഇന്ദ്രാദി സുരുലലോ—ദേവന്മാർ, ഭാഗവതാഗ്രേസരുലലോ—ഭക്തശിരോമണികൾ, ബാഗ—നല്ലവണ്ണം, രമിഞ്ചേ—വിളയാടുന്ന, ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

ദ്വൈതമാണോ സുഖം അതല്ല, അദ്വൈതമാണോ? ജ്ഞാനം ഉടലെടുത്തവനേ! എല്ലാറ്റിനും സാക്ഷിയായവനേ! (ഞാൻ പറയുന്നതു) കേട്ടാലും ഇതെനിക്ക വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുതന്നാലും. ആകാശം, വായു, സൂര്യൻ, ഭൂമി മുതലായ ലോകങ്ങളിലും വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവ്, ശിവൻ, ഇന്ദ്രൻ മുതലായ ദേവന്മാരിലും ഭക്തശിരോമണികളിലും വിളയാടുന്നവനേ ത്യാഗരാജൻ വാഴ്ത്തുന്നവനേ! (ഈ രഹസ്യത്തെ) നന്നായി പറഞ്ഞുതന്നാലും.

സുഖമെന്നാൽ ആത്മസംതൃപ്തിയെ കാണിക്കുന്നു. ജീവാത്മാവും പരമാത്മാവും (ഈശ്വരൻ) രണ്ടാണെന്നു വാദിക്കുന്നതാണ് രാമാനുജാചാര്യരുടെയും അല്പം ഭേദഗതിയോടുകൂടി മധ്വാചാര്യരുടെയും ദ്വൈതസിദ്ധാന്തം. രണ്ടും ഒന്നു തന്നെ എന്നാണ് ശങ്കരാചാര്യരുടെ അദ്വൈതസിദ്ധാന്തം. ഇവിടെ കൂടുതൽ വിസ്തരിക്കേണ്ടതില്ല.

ചൈതന്യമാ എന്ന പദം സ്വയചേതനയെ സംബോധന ചെയ്യുന്നതായും വ്യാഖ്യാനിച്ചു കാണുന്നു—മനസാ എന്നതുപോലെ. ആത്മാവിനോടായാലും പരമാത്മാവിനോടായാലും സംബോധന തന്നെ.

79

ധന്യാസി—ആദി

പ.   ധ്യാനമേ വരമൈന ഗംഗാസ്നാനമേ മനസാ രാമ (ധ്യാ)

അ.   വാനനീട മുനുഗ മുനുഗ ലോനി
വഞ്ചന ദ്രോഹമനു കറപോവുനാ (ധ്യാ)

ച.   പരധന നാരീമണുലനു ദൂറി
പരനിന്ദല പരഹിംസല മീറി
ധരനുവെലയു ശ്രീരാമുനി കോരി
ത്യാഗരാജു തെലിസികൊന്ന രാമ (ധ്യാ)

ധ്യാനമേ—ധ്യാനം തന്നെ, വരമൈന—ശ്രേഷ്ഠമായ, ഉത്തമമായ; ഗംഗാസ്നാനമു—ഗംഗാസ്നാനം. മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! രാമ (ധ്യാനമേ) വാന നീട—മഴവെള്ളം, മുനുഗ—മുങ്ങി, ലോനി—ഉള്ളിലുള്ള, വഞ്ചനദ്രോഹമനു—വഞ്ചന ദ്രോഹങ്ങളുടെ, കറ പോവുനാ—കറ പോകുമോ, പരധനപരനാരീമണുലനു—അന്യന്റെ മുതലിനെയും ഭാര്യയെയും, ദൂറി—പുറംതള്ളി, വെറുത്ത്, പരനിന്ദ—പരനിന്ദയും, പരഹിംസല—പരദ്രോഹവും, മീറി—പരിത്യജിച്ചുകൊണ്ട്, ധരനു—ഭൂമിയിൽ, വെലയു ജ്യോതിസ്സായ, ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമനെ, കോരി—തേടി, ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ, തെലിസികൊന്ന—അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള, രാമ (ധ്യാനമു)

അല്ലയോ മനസ്സേ, രാമധ്യാനമാണ് ഉത്തമമായ ഗംഗാസ്നാനം. മഴവെള്ളത്തിൽ എത്രതന്നെ കുളിച്ചാലുംകൊണ്ട് മനസ്സിലുള്ള ചതി, വിദ്വേഷം മുതലായവയുടെ കളങ്കം പോകുമോ? അന്യന്റെ മുതലും, ഭാര്യ എന്നിവയെ വെറുത്തും അന്യനെ നിന്ദിക്കാതെയും ദ്രോഹിക്കാതെയും ഈ ലോകത്തിൽ ജ്യോതിസ്സായി വിളങ്ങുന്ന ശ്രീരാമനിൽ മനസ്സർപ്പിച്ച് ത്യാഗരാജൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള രാമ (ധ്യാനംതന്നെ)

അനുപല്ലവിയിൽ ആദ്യത്തെ വരിയിലുള്ള വാനനീട മുനുഗ എന്നതിന് മുനിഗി എന്നൊരു പാഠഭേദം; രണ്ടാമത്തെ വരിയിൽ വഞ്ചന ദ്രോഹമനു കറ പോവുനാ എന്നതിന് കറ ബോവുനാ എന്നൊരു പാഠഭേദം.

80

ആരഭി. ആദി

പ.   നശ്വരമൗ ഗനലേനി നാജാലി തെലിസി
നന്ന ബ്രോവഗ രാദാ ശ്രീരഘുവര! നീ (ന)

അ.   നഗരാജധര! നീദു പരിവാരുലെല്ല
ഒഗി ബോധന ജേസേദു വാരലുഗാരേ
അതുലൈയുന്നാരു നീ (ന)

ച. ഖഗരാജു നീയാനതി വിനി വേഗ ചനലേഡോ
ഗഗനാനികിലകു ബഹുദൂരംബനിനാഡോ
ജഗമേലേ പരമാത്മ! എവരിതോ മൊറലിഡുദു
വഗജൂപകു താളനു നന്നേലുകോരാ ത്യാഗരാജനുത നീ (ന)

നഗുമോമു– പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന മുഖം; കനലേനി– കാണാതെ, കാണുവാൻ കഴിയാതെ; നാ ജാലി തെലിസി–എന്റെ ദൈന്യമറിഞ്ഞ്; നന്നു–എന്നെ; ബ്രോവഗരാദാ–രക്ഷിച്ചുകൂടയോ; ശ്രീ രഘുവര! നീ–നിന്റെ; നഗരാജധര!– [illegible] (സംബോധന); നീദു–നിന്റെ; പരിവാരമെല്ല (പരിവാരമു + എല്ല)–[illegible]; ഒഗി–[illegible]; ബോധന ജേസേവാരലു കാരേ–അവർ നിന്നെ ബോധിപ്പിക്കുന്നില്ലേ, ഇട്ലു–ഇങ്ങനെ, [illegible]; ഖഗരാജു–ഗരുഡൻ, നീ–നിന്റെ, ആനതി–കല്പന, വിനി–കേട്ട്, വേഗ–വേഗം, ചനലേഡോ [illegible]; ഗഗനാനികിലകു (ഗഗനാനികി + ഇലക)– ആകാശത്തിൽനിന്നു ഭൂമിയിലേക്കു; ബഹുദൂരംബു–[illegible]; ജഗമേലേ പരമാത്മ!–ജഗന്നാഥനായ പരമാത്മാവേ!; എവരിതോ–ആരോടു; മൊറലിഡുദു–[illegible]; വഗജൂപകു–[illegible]; താളനു–[illegible]; നന്നേലുകോരാ (നന്നു + ഏലുകോരാ)–എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ ശ്രീ രഘുപതേ! നിന്തിരുവടിയുടെ പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന മുഖം കാണാതെ വിഷമിക്കുന്ന എന്നെ രക്ഷിച്ചുകൂടയോ? അല്ലയോ മന്ദരഗിരിധാരിൻ, നിന്തിരുവടിയുടെ പരിജനം എന്റെ സ്ഥിതി നിന്തിരുവടിയെ ധരിപ്പിക്കാൻ മുന്നോട്ടു വരുന്നില്ലേ? അവരും ഇങ്ങനെ (ഉദാസീനരായി) ഇരിക്കുകയാണോ? നിന്തിരുവടിയുടെ കല്പന കേട്ടു ഗരുഡൻ വേഗത്തിൽ പറന്നുവരുകയില്ലേ? ആകാശം (വൈകുണ്ഠം) ഭൂമിയിൽനിന്നു വളരെ ദൂരം എന്നായിരിക്കുമോ അവൻ വിചാരിക്കുന്നത്? ജഗന്നാഥ! പരമാത്മൻ! ത്യാഗരാജനുത! ഞാൻ ആരോടു സങ്കടം ബോധിപ്പിക്കണം? എന്നോട് വിരോധഭാവമരുതേ! എനിക്കു പൊറുക്കാനാവില്ല. എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

രാജാവ് ചെയ്യേണ്ടുന്ന ഓരോ കാര്യങ്ങളെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തേണ്ടത് ഭരണസഹായകന്മാരുടെ കൃത്യമാണ്. എന്റെ ദീനാവസ്ഥ (ഭഗവദ്ദർശനം കാത്തിരിക്കുന്നത്) ഭഗവാന്റെ പരിജനങ്ങളിലാരും ബോധിപ്പിക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ട് എന്നാണ് സ്വാമികൾ ചോദിക്കുന്നത്.

അനുപല്ലവിയിൽ ജേസേഡുവാരലു എന്നിടത്തു ജേസേവാരലു എന്ന പാഠഭേദമുണ്ട്.

81

മോഹനം—ആദി

പ. നന്നു പാലിമ്പ നഡചി വച്ചിതിവോ
നാ പ്രാണനാഥ! (ന)

അ. വനജനയന! മോമുനു ജൂചുട ജീ
വനമനി നെനരുന മനസുമർമ്മു തെലിസി (ന)

ച. സുരപതി നീലമണിനിഭ തനുവുതോ
ഉരമുന മുത്യപു സരുല ചയമുതോ
കരമുന ശര കോദണ്ഡ കാന്തിതോ
ധരണിതനയതോ ത്യാഗരാജാർച്ചിത (ന)

നന്നു–എന്നെ; പാലിമ്പ–രക്ഷിക്കുവാൻ; നഡചി–നടന്ന്; വച്ചിതിവോ–വന്നുവോ; നാ–എന്റെ; പ്രാണനാഥ! വനജനയന–താമരക്കണ്ണാ!; മോമുന–മുഖത്തെ; ജൂചുട–കാണുന്നതു; ജീവനമനി–ജീവനമെന്ന്; നെനരുന–സ്നേഹത്തോടെ; മനസുന്നദി–ഹൃദയരഹസ്യം; തെലിസി–അറിഞ്ഞിട്ട്; സുരപതി നീലമണിനിഭ–ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലിന്റെ ശോഭ; തനുവുതോ–ദേഹത്തോട്; ഉരമുന–മാറിൽ; മുത്യപു സരുലചയ (മുത്യപു+സരുല+ചയ)–മുത്തുമാലക്കൂട്ടം; കരമുന–കയ്യിൽ; ശരകോദണ്ഡ കാന്തിതോ–കോദണ്ഡശരങ്ങൾ, കാന്തിയോട്; ധരണീതനയതോ–സീതയോടും; ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

താമരക്കണ്ണാ! നിന്തിരുവടിയുടെ മുഖത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു തന്നെ എന്റെ ജീവനമെന്ന മനസ്സിലുള്ള രഹസ്യത്തെ സ്നേഹത്തോടെ അറിഞ്ഞു എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനായി നടന്നുവന്നതാണോ എന്റെ പ്രാണനാഥാ! ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലിന്റെ ശോഭയുള്ള തിരുവുടലും മാറിലണിഞ്ഞ മുത്തുമാലകളോടും കയ്യിൽ ധരിച്ച ശരചാപങ്ങളുടെ കാന്തിയോടും സീതാദേവിയോടും അല്ലയോ ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ! (എന്നെ പാലിക്കുവാനായി)

ഭക്തി അഞ്ചു തരത്തിലാണ്; ശാന്തം, ദാസ്യം, സഖ്യം, വാത്സല്യം, മധുരം. മധുരഭാവത്തിലുള്ള കീർത്തനമാണിത്.–നായികാനായകഭാവം.

ഈ കീർത്തനത്തെപ്പറ്റി ഒരു കഥയുണ്ട്. സ്വാമികളുടെ മകളുടെ കല്യാണാവസരത്തിൽ ഓരോ ശിഷ്യരും സമ്മാനങ്ങൾ കൊണ്ടുവരികയുണ്ടായി. വാലാജപേട്ട വെങ്കിടരമണ ഭാഗവതർ കൊണ്ടുവന്നത് കോദണ്ഡപാണിയുടെ കമനീയമായ ഒരു ചിത്രമായിരുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള രൂപത്തിലുള്ള ദർശനത്തിനായി കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ചിത്രം കണ്ട് അത്യാഹ്ലാദത്തോടെ സ്വാമികൾ ഒരു കീർത്തനം പാടി–''നന്നുപാലിമ്പ'' (എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുവാനായി വഴി നടന്ന വന്നുവോ, നാഥ!)

82

കേസരി . ദേശാദി

പ. നന്നു കന്ന തല്ലി നാ ഭാഗ്യമാ
നാരായണി! ധർമ്മാംബികേ (ന)

അ. കനകാംഗി! രമാപതി സോദരി!
കാവവേ നന്ന കാത്യായനി! (ന)

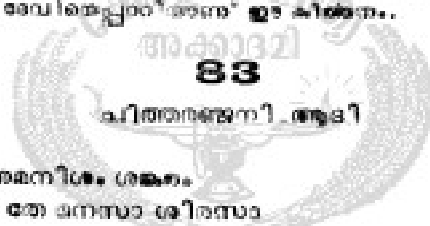
ച. കാവുകാവുമനി നേ മൊറലിഡഗാ
കമലലോചനി! കരുണ ചൂഡഗാ
നീവുബ്രോവകുണ്ടേ എവരു ബ്രോതുരു സ
ദാ വരംബൊസഗു ത്യാഗരാജനുതേ (ന)

നന്നു—എന്നെ; കന്നതല്ലി—പെറ്റ അമ്മേ!; നാ—എന്റെ; ഭാഗ്യമ—ഭാഗ്യമേ!, നാരായണി!, ധർമ്മാംബികേ!; കനകാംഗി—തങ്കത്തിന്റെ നിറമുള്ളവരം; രമാപതി സോദരി—വിഷ്ണുവിന്റെ സോദരി; കാവവേ (കാവുമു+ഏ)—രക്ഷിച്ചാലും; നന്നു—എന്നെ, കാത്യായനി!; കാവുകാമനി (കാവുമു+അനി) രക്ഷിച്ചാലും രക്ഷിച്ചാലും എന്ന്; നേ—ഞാൻ; മൊറപെട്ടഗാ—നിലവിളിക്കുമ്പോൾ; കമലലോചനി! കരുഗഗ—മനസ്സലിയിക്കുമ്പോൾ; നീവു—നീ തന്നെ; ബ്രോവകുന്ന (ബ്രോവക + ഉന്ന)—രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ; എവരു—(വേറെ) ആര്; ബ്രോതുരു—രക്ഷിക്കും, സദാ; വരംബു—വരം; ഒസഗുചുന്നാവു; ത്യാഗരാജനുതേ!

എന്നെ പെറ്റ അമ്മേ! എന്റെ ഭാഗ്യമേ! നാരായണി! ധർമ്മാംബികേ! തങ്കവർണ്ണമുള്ളവളേ! മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ സോദരിയായവളേ! കാത്യായനി! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, എന്നെ രക്ഷിച്ചാലുമെന്ന് ഞാൻ മൊറവിളിയിട്ട് മനസ്സലിയിക്കുമ്പോൾ നീ രക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ മറ്റാരുണ്ട് രക്ഷിക്കുവാൻ? എന്നും വരദായകിയായവളേ നീ ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവളേ!

പാഠഭേദം— അനുപല്ലവിയിൽ കാവവേ എന്നിടത്ത് കനനിവലെ എന്നും ചരണത്തിൽ തുടക്കത്തെ വരിയായി കനഗദേ! ഓ! കമലലോചനി എന്നും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഗം സിന്ധുകന്നഡ എന്ന്. പഞ്ചനദക്ഷേത്രത്തിലെ ധർമ്മസംവർദ്ധിനി ദേവിയെപ്പറ്റിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

83

ചിത്തരഞ്ജിനി - ആദി

പ. നാദതനുമനിശം ശങ്കരം
നമാമി മേ മനസാ ശിരസാ (നാ)

അ. മോദകരം നിഗമോത്തമ സാമ
വേദസാരം വാരം വാരം (നാ)

ച. സദ്യോജാതാദി പഞ്ചവക്ത്രജ
സരിഗമപധനി വരസപ്തസ്വര
വിദ്യാലോലം വിദളിത കാലം
വിമല ഹൃദയ ത്യാഗരാജപാലം (നാ)

നാദതനും—നാദമാകുന്ന ദേഹത്തോടു; അനിശം—എപ്പോഴും; ശങ്കരം—ശിവനെ; നമാമി—ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു; മേ—എന്റെ; മനസാ—മനസ്സുകൊണ്ട്; ശിരസാ—ശിരസ്സുകൊണ്ട്; മോദകരം—സന്തോഷമുണ്ടാക്കുന്നതായ; നിഗമോത്തമ വേദങ്ങളിൽവെച്ച് ശ്രേഷ്ഠമായ; സാമവേദസാരം—സാമവേദത്തിന്റെ സാരം; വാരംവാരം—വീണ്ടുംവീണ്ടും; സദ്യോജാതാദിപഞ്ചവക്ത്രജ—സദ്യോജാതം മുതലായ (ശിവന്റെ) അഞ്ചു മുഖങ്ങളിൽനിന്ന് ജനിച്ചുള്ള; സരിഗമപധനി വരസപ്തസ്വര—സരിഗമപധനി എന്ന ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ ഏഴ് സ്വരങ്ങളും; വിദ്യാലോലം—(സംഗീത) ശാസ്ത്രത്തിൽ രസിക്കുന്നവൻ; വിദളിത കാലം—കാലനെ വധിച്ചവൻ; വിമലഹൃദയത്യാഗരാജപാലം—ശുദ്ധഹൃദയനായ ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ.

നാദംതന്നെ ശരീരമായിട്ടുള്ള ശിവനെ ഞാൻ സദാ മനസ്സാലും ദേഹത്താലും നമസ്കരിക്കുന്നു. ആനന്ദകരവും വേദങ്ങളിൽവെച്ച് ഉത്തമമായ സാമവേദത്തിന്റെ സാരവും ആയ ശിവനെ മറിച്ചും (നമസ്കരിക്കുന്നു) സദ്യോജാതം മുതലായ അഞ്ചു മുഖങ്ങളിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ള സരിഗമപധനി എന്ന ഏഴു ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ സ്വരങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ രസിക്കുന്നവനും കാലനെ സംഹരിച്ചവനും ശുദ്ധ ഹൃദയനായ ത്യാഗരാജനെ പാലിക്കുന്നവനുമായ (ശിവനെ........)

ശിവന്റെ അഞ്ചു മുഖങ്ങൾ—സദ്യോജാതം, അഘോരം, തത്പുരുഷം, ഈശാനം, വാമദേവം.

ശാർങ്ഗദേവന്റെ സംഗീതരത്നാകരത്തിലെ 'ബ്രഹ്മ നാദതനും' എന്നാരംഭിക്കുന്ന മംഗളശ്ലോകത്തിന്റെ ഏതാണ്ടു മുഴുവൻ ആശയം ഈ കീർത്തനത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

ഈ കീർത്തനം ഖരഹരപ്രിയയിൽ പാടിവരുന്നു.

84

കല്യാണവസന്തം—രൂപകം

പ. നാദലോലുഡൈ ബ്രഹ്മാ-
നന്ദ മന്ദവേ മനസാ (നാ)

അ. സ്വാദുഫലപ്രദ സപ്ത-
സ്വരരാഗ നിചയ സഹിത (നാ)

ച. ഹരിഹരാത്മഭൂ സുരപതി
ശരജന്മ ഗണേശാദി
വരമൗനലു പാസിഞ്ചരെ
ധര ത്യാഗരാജു തെലിയു (നാ)

നാദലോലുഡൈ—നാദത്തിൽ രസിക്കുന്നവനായി (അല്ലെങ്കിൽ ലയിച്ചുകൊണ്ട്); ബ്രഹ്മാനന്ദ—ബ്രഹ്മാനന്ദം; അന്ദവേ (അന്ദു + എ) പ്രാപിച്ചാലും; സ്വാദു—മധുരമായ; ഫലപ്രദ—ഫലത്തെ തരുന്നതു്; സപ്തസ്വര രാഗനിചയ—(നിചയം—കൂട്ടം) സപ്തസ്വരങ്ങളും രാഗമാലികയും; സഹിതം—കൂടെ; ഹരി—വിഷ്ണു; ഹര—ശിവൻ; ആത്മഭൂ—ബ്രഹ്മാവു്; സുരപതി—ഇന്ദ്രൻ; ശരജന്മ—സുബ്രഹ്മണ്യൻ; ഗണേശാദി—ഗണപതി തുടങ്ങിയ; വരമൗനലു—ശ്രേഷ്ഠരായ മുനിമാർ; ഉപാസിഞ്ചരെ—ഭജിക്കുന്നില്ലേ; ധര—ഭൂമി, ലോകം; ത്യാഗരാജു തെലിയു—ത്യാഗരാജന് അറിയും.

അല്ലയോ മനസ്സേ, നാദത്തിൽ രസിച്ച് അതിൽ ലയിച്ച് ബ്രഹ്മാനന്ദമടഞ്ഞാലും. മധുരഫലത്തെ തരുന്നതായ സപ്തസ്വരങ്ങളും രാഗമാലികകളും ചേർന്നതാണതു്. ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും ശിവനും ഇന്ദ്രനും സുബ്രഹ്മണ്യനും ഗണപതി മുതലായ ഈശ്വരന്മാരും വിശിഷ്ടരായ മുനികളും ഉപാസന ചെയ്യുന്നതാണ് നാദമെന്നു ത്യാഗരാജനറിയും.

85

ആരഭി–രൂപകം

പ. നാദസുധാരസം ബിലനു
നരാകൃതായെ മനസാ (നാ)

അ. വേദപുരാണാഗമ ശാസ്ത്രാ
ദുലകാധാരമൗ (നാ)

ച. സ്വരമുലാറൊകടി ഘണ്ടലു
വരരാഗമു കോദണ്ഡമു
ദുരനയദേശ്യ ത്രിഗുണമു
നിരതഗതി ശരമുരാ
സരസസംഗതി സന്ദർഭമു
ഗല ഗിരമുലുരാ
ധരഭജനേ ഭാഗ്യമുരാ
ത്യാഗരാജു സേവിഞ്ചു (നാ)

നാദസുധാരസംബു—നാദമാകുന്ന അമൃതത്തിന്റെ രസം; ഇലനു—ഭൂമിയിൽ; നരാകൃതായെ—മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു; മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! വേദപുരാണാഗമശാസ്ത്രാദുലകു—വേദങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ആഗമങ്ങൾ, ശാസ്ത്രങ്ങൾ മുതലായവയ്ക്കു; ആധാരമൗ—ആധാരമായ; സ്വരമുലു—സപ്തസ്വരങ്ങൾ; ആറൊകടി—(ആറും ഒന്നും) ആറ് + ഒന്ന് ഏഴ്; ഘണ്ടലു—മണികൾ; വരരാഗമു—ശ്രേഷ്ഠമായ രാഗം; കോദണ്ഡമു—ശ്രീരാമന്റെ വില്ല്; ദുരനയദേശ്യ—ദുര, നയ, ദേശ്യ എന്ന സാഹിത്യരീതികൾ; ത്രിഗുണമു—(വില്ലിന്റെ) മൂന്ന് ഞാണുകൾ; നിരതഗതി—താളഗതികൾ; ശരമുരാ—ശരങ്ങൾ; സരസസംഗതി—രസകരമായ സംഗതിസന്ദർഭമു; ഗല—സന്ദർഭോചിതമായ; ഗിരമുലുരാ—സംസാരം; ധര—ലോകത്തിൽ; ഭജനേ—സേവിക്കുന്നതു്; ഭാഗ്യമു—ഭാഗ്യം; ത്യാഗരാജു—ത്യാഗരാജൻ; സേവിഞ്ചു—സേവിക്കുന്ന

അല്ലയോ മനസ്സേ! വേദങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ആഗമശാസ്ത്രങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം ആധാരമായിട്ടുള്ള നാദം എന്ന അമൃതരസം ഈ ലോകത്തിൽ മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചു. ഏഴു സ്വരങ്ങളും വില്ലിൽ (അലങ്കാരമായി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മണി) മണികളാണ്. ശ്രേഷ്ഠമായ രാഗങ്ങളാണ് കോദണ്ഡമെന്ന വില്ല്. ദുര, നയ, ദേശ്യം എന്നീ മൂന്ന് സാഹിത്യരീതികൾ ഞാൺ ചരടുകൾ; താളഗതികൾ ശരങ്ങൾ; രസം നിറഞ്ഞ സംഗതികൾ സന്ദർഭോചിതമായ സംസാരം, ത്യാഗരാജൻ സേവിക്കുന്ന സ്വരൂപമായ ഈ നാദാവതാരത്തെ ഭജിക്കുന്നതാണ് ഭാഗ്യം.

ദുര, നയ, ദേശ്യ രീതികൾ സംഗീതത്തിന്റേതാണെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒരു കീർത്തനത്തിലെ ഭാവവും ഭക്തിയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സാഹിത്യഭാഗം മാത്രമോ ആവർത്തനത്തിലും അല്ലാതെയും വ്യത്യസ്തരീതികളിൽ പാടി രാഗഭാവവും അർത്ഥവും അനുക്രമമായും സ്വാഭാവികമായും ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ് സംഗതി. സംഗതി എന്ന ആശയത്തിന്റെയും സംഗതി വെച്ചുപാടുന്ന സമ്പ്രദായത്തിന്റെയും ഉപജ്ഞാതാവ് ത്യാഗരാജസ്വാമികളാണ്. ഗായകൻ തന്റെ ശാരീര

ഗുണവും, മനോധർമ്മവിലാസവും അത്യാസബലവും പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ ഇതു സാദ്ധ്യമാക്കി അവനവന്റെ കഴിവിനനുസരിച്ച് പണ്ഡിതനും പാമരനും ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങൾ പാടാവുന്നതാണ്".

86

മദ്ധ്യമാവതി–ഝമ്പ

പ. നാഡുപൈ ബലികേരു നരലു (നാ)

അ. വേദസന്നുത ! വാരു
വീരു ജേസിതി നനചു (നാ)

ച. ആജാനബാഹുയുഗ ശ്രീജാനകീപതീ ! പ
ങ്കേജാക്ഷ ! ശ്രീത്യാഗരാജനുതചരണ !
ഈ ജഗതിലോ നിന്നു പൂജിഞ്ചുവാരി നാ–
വ്യാജമുന ബ്രോചു സ്വരാജ നീ വാഡൈന (നാ)

നാഡുപൈ– എന്റെമേൽ, എന്നെപ്പററി; ബലികേരു(പലികേരു) പറയുന്നു (കുററപ്പെടുത്തുന്നു): നരലു–ആളുകൾ; വേദസന്നുത– വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നവനേ! വാരു–അന്യജനം, കട്ടി.ബം, ... വീരു–ഇവർ, ജേസിതിനി+അനചു–ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ട് എന്ന്, ആക്കിട്ടെ എന്ന്, ആജാനബാഹുയുഗ–ദീർഘമായ കൈകളോടു കൂടിയവനേ! സീതയുടെ ഭർത്താവേ, പങ്കേജാക്ഷ–താമരക്കണ്ണാ! ശ്രീത്യാഗരാജനുത ചരണ–ത്യാഗരാജൻ നമസ്കരിക്കുന്ന പാദമുള്ളവനേ! ഈ ജഗതിലോ–ഈ ലോകത്തിൽ, നിന്നു–നിന്നെ, പൂജിഞ്ചുവാരി–സേവിക്കുന്നവരെ, അവ്യാജമുന–യഥാർത്ഥത്തിൽ, ബ്രോചു–രക്ഷിക്കുന്ന, കാക്കുന്ന, സ്വരാജ്–മഹാരാജാവേ! നീ–നിന്റെ, വാഡൈന–ആളായ

വേദങ്ങളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നവനേ! (എന്റെ) കുടുംബത്തെ ഭാഗിപ്പിച്ചു എന്നു ഗ്രാമവാസികൾ എന്റെമേൽ കുററം ചുമത്തുന്നു. നീണ്ട കൈകളുള്ളവനേ! സീതാപതേ! താമരക്കണ്ണാ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ! ഈ ലോകത്തിൽ നിന്നെ സേവിക്കുന്നവരെ സത്യമായും കാക്കുന്ന മഹാപ്രഭോ നിന്റെ ദാസനായ (എന്റെമേൽ ...)

പലുക എന്നാൽ സംസാരം, പറയൽ എന്നാ അർത്ഥമുള്ള ഇവിടെ കുററം ചുമത്തൽ എന്നർത്ഥം. 'എന്നെപ്പററി അതുമിതും പറയുന്നു' എന്ന ശൈലി മലയാളത്തിലുമുണ്ടല്ലോ. ആജാനബാഹു–മുട്ടോളം നീണ്ടുകിടക്കുന്ന കൈകളുള്ളവൻ, –ഇതു ഉത്തമ പുരുഷലക്ഷണമാണെന്നു, വിശ്വസിച്ചു കരുതുന്നു.

തന്റെ ജ്യേഷ്ഠനൊന്നിച്ച് ജീവിക്കുക സാദ്ധ്യമാകാതെ സ്വപൈതൃകം ഭാഗം വാങ്ങി വേറെ പോയപ്പോൾ അയൽവാസികൾ അദ്ദേഹത്തെ ഈ കാരണത്താൽ പഴിക്കുകയായി. അങ്ങനെ മനോവേദന അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണ് ഈ കീർത്തനം രചിച്ചതെന്ന് സ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രജ്ഞരായവർ പറയുന്നു.

നാലുചരണങ്ങളിൽ ഒന്നുമാത്രമാണിതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ളൂ.

87

ബേഗഡ—ആദി

പ. നാദോപാസനചേ ശങ്കര
നാരായണ വിധുലു വെലസിരി ഓ മനസാ (നാ)

അ. വേദോദ്ധാരുലു വേദാതീതുലു
വിശ്വമെല്ല നിണ്ഡിയുണ്ഡേ വാരലു (നാ)

ച. മന്ത്രാത്മുലു യന്ത്രതന്ത്രാത്മുലു മറി മ
ന്വന്തരമുലെന്നോ ഗലവാരലു
തന്ത്രീലയ സ്വരരാഗ വിലോലുരു
ത്യാഗരാജവന്ദ്യുലു സ്വതന്ത്രുലു (നാ)

നാദോപാസനചേ—നാദോപാസനകൊണ്ടു (ചെയ്ത്), ശങ്കര നാരായണവിധുലു-ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവും, വെലസിരി—(ഈശ്വരന്മാരായി) പ്രശോഭിച്ചു, ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ, വേദോദ്ധാരുലു—വേദങ്ങളെ ഉദ്ധരിച്ചവർ, വേദാതീതുലു-(വേദ+അതീത+ലു) വേദങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ളവർ, വിശ്വമെല്ല—ലോകമെങ്ങും, നിണ്ഡിയുണ്ഡേ വാരലു- നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നവർ, മന്ത്രാത്മുലു യന്ത്രതന്ത്രാത്മുലു—മന്ത്രയന്ത്രതന്ത്രങ്ങളുടെ സ്വരൂപത്തോടുകൂടിയവർ, മറി-ഉം, കൂടാതെ, മന്വന്തരമുലെന്നോ ഗലവാരലു—എത്രയോ മന്വന്തരങ്ങളിൽ കടന്നുപോയവർ (ജീവിച്ചവർ), തന്ത്രീലയസ്വരരാഗവിലോലുരു—വാദ്യം, താളം, സ്വരം, രാഗം എന്നിവയിൽ രസിക്കുന്നവർ, ത്യാഗരാജവന്ദ്യുലു—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവർ, സ്വതന്ത്രുലു—സംസാരബന്ധത്തിൽ പെടാത്ത സ്വതന്ത്രന്മാർ.

ത്രിമൂർത്തികളായ ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മാവും (അവരവരുടേതായ മഹത്വം) നാദോപാസന ചെയ്തു (സിദ്ധിച്ചു) ശോഭിക്കുന്നു. വേദങ്ങളെ നിലനിർത്തുന്നവരും വേദങ്ങൾക്കതീതരായവരും ലോകമെങ്ങും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവരും (ജഗന്മയന്മാരും) ആണവർ, അവരത്രേ മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളുടെ ജീവനായുള്ളവർ. മന്വന്തരങ്ങളായി അവരുണ്ട്. വാദ്യം, താളം, സ്വരം എന്നിവ ചേർന്ന ഗാനത്തിൽ രസിക്കുന്നവരാണവർ. ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട ഇവർ (ത്രിമൂർത്തികൾ) സംസാരം തീണ്ടാത്തവരാണ്.

അനേകലക്ഷം വർഷങ്ങൾ നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന കാലയുഗങ്ങളാണ് മന്വന്തരം. പുരാണത്തിൽ ത്രിമൂർത്തികൾ കാലാതീതന്മാരാണ്.

മോക്ഷസാധനമായി സംഗീതത്തെ പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുള്ള കീർത്തനങ്ങളുണ്ട്: മോക്ഷമുഗലദാ (സാരമതി), നാദലോലുഡൈ (കല്യാണവസന്തം), ശോഭില്ലു (ജഗന്മോഹിനി), സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു (മുഖാരി) ഇത്യാദി—ചിലതു മാത്രം. കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ശിവനെ സ്തുതിക്കുന്നതു ഇങ്ങനെയാണ്.

നാദതനുമനിശം ശങ്കരം
നമാമി മേ മനസാ ശിരസാ

88

ശ്രീരാഗം—ദേശാദി

പ. നാമകുസുമ മുലചേ പൂജിഞ്ചേ
നരജന്മമേ ജന്മമു മനസാ (നാ)

അ. ശ്രീമന്മാനസ കനകപീഠമുന
ചെലഗ ജേസി കൊനി വരശിവരാമ (നാ)

ച. നാദസ്വരമനേ വരനവരത്നപു
വേദികപൈ സകല ലീലാ വി
നോദുനി പരമാർത്ഥുനി ശ്രീരാമുനി
പാദമുലനു ത്യാഗരാജഹൃദ് ഭൂഷണുനി (നാ)

നാമകുസുമമുലചേ—നാമങ്ങളാകുന്ന പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ട്, പൂജിഞ്ചേ—പൂജിക്കുന്നതായ, നരജന്മമേ—മനുഷ്യജന്മമാണ്, ജന്മമു—ജന്മം. മനസാ—മനസ്സേ! ശ്രീമന്മാനസ—ശ്രീമത്തായ മനസ്സ്, കനകപീഠമുന—സ്വർണ്ണപീഠത്തിൽ, ചെലഗ ജേസി കൊനി—പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തുകൊണ്ട്, വര—ശ്രേഷ്ഠമായ, ശിവരാമ—ശിവ രാമ നാമങ്ങൾ, നാദസ്വരമനേ—നാദം, സ്വരം എന്ന, വരനവരത്നപു—ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ നവരത്നങ്ങളായ, വേദികപൈ—വേദിയിൽ, സകലലീലാവിനോദുനി—വിനോദമായി അനേക ലീലകളെ ചെയ്യുന്ന, പരമാർത്ഥുനി—പരമാർത്ഥരൂപനായ, ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമന്റെ, പാദമുലനു—പാദങ്ങളെ, ത്യാഗരാജഹൃദ് ഭൂഷണുനി—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സിന്റെ അലങ്കാരമായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ശ്രീമത്തായ മനസ്സാകുന്ന പൊൻപീഠത്തിൽ (ശ്രീരാമനെ) പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തിട്ട് ശ്രേഷ്ഠമായ ശിവ, രാമ എന്നീ നാമങ്ങളായ പുഷ്പങ്ങളാൽ അർച്ചന ചെയ്യുന്നവരുടെ മനുഷ്യജന്മമേ ജന്മം. നാദം സ്വരം എന്ന നവരത്നഖചിതമായ മണ്ഡപത്തിന്മേൽ പല ലീലകളാൽ വിനോദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനും പരമാത്മാവും ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിന് അലങ്കാരവുമായ ശ്രീരാമന്റെ തിരുവടികളെ നാമകുസുമങ്ങളെക്കൊണ്ട്........

ബാഹ്യപൂജയ്ക്കുള്ള പുഷ്പാർച്ചനയെക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായതു മനസ്സിൽ ഭഗവാനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുകയാണ് എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

പല്ലവിയിലെ ജന്മം എന്നതിന് ജനനം എന്നല്ലാതെ ജീവിതം എന്നർത്ഥം കല്പിക്കണം. മനസ്സിനെ ശ്രീമത് എന്ന പദത്താൽ വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭഗവത്സ്മരണകൊണ്ട് മനസ്സ് ശ്രീമത്താവുന്നു. അനുപല്ലവിയിലെ ശിവശബ്ദത്തിന് മംഗളകരമായ എന്നർത്ഥവുമുണ്ട്. ശിവനും വിഷ്ണുവും ഒന്നു തന്നെ എന്നും ഒരു സന്ദേശം സാധകർക്കു നൽകുന്നു.

89

അഠാണ—രൂപകം

പ. നാരദഗാനലോല! നതജനപരിപാല (നാ)

അ. നീരദസമനീല! നിരുപമ ഗുണശീല (നാ)

ച. നീവുലേക യേ തനുവുലു നിരതാമുഗാ നഡചുനു?
നീവുലേക യേ തരുവുലു നിക്കമുഗാ മൊലചുനു!
നീവുലേക യേ വാനലു നിത്യമുഗാ കുരുചുനു
നീവുലേക ത്യാഗരാജു നീ ഗുണമുല നെട്ടുബാഡുനു? (നാ)

നാരദഗാനലോല—നാരദമുനിയുടെ പാട്ടിൽ രസിക്കുന്നവനേ! നതജന പരിപാല! ആശ്രിതന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ! നീരദസമനീല—കാർമുകിൽ വർണ്ണ! നിരുപമഗുണശീല— നിസ്തുലമായ ശീലഗുണമുള്ളവനേ! നീവുലേക— നീയില്ലാതെ യേ (ഏതു) എങ്ങനെ, തനുവുലു—ദേഹത്താൽ (മനുഷ്യർ) നിരതമുഗാ—എപ്പോഴും, നഡചുനു—നടക്കുന്നു, (ജീവിക്കുന്നു). തരുവുലു—വൃക്ഷങ്ങളും, നിക്കമുഗാ—ശരിയായി, മൊലചുനു—മുളയ്ക്കുന്നു. വാനലു—മഴ, നിത്യമുഗാ—എപ്പോഴും കുരുചുനു—പെയ്യുന്നു, ത്യാഗരാജൻ, നീ ഗുണമു—നിന്റെ ഗുണങ്ങളും, എട്ടു—എങ്ങനെ, ബാഡുനു പാടുന്നു

നീയില്ലാതെ മനുഷ്യൻ ഭൂമിയിൽ ജീവിക്കുകയോ, സസ്യങ്ങൾ മുളയ്ക്കുകയോ മഴ പെയ്യുകയോ ത്യാഗരാജൻ പാടുകയോ ചെയ്യില്ലെന്ന സാരം.

90

ദർബാർ—ആദി

പ. നാരദ ഗുരുസ്വാമി യികനൈന ന-
ന്നാദരിമ്പ വേമി? ഈ കരവേമി? (നാ)

അ. സാരെക സംഗീത യോഗ നൈഗമ
പാരംഗതുഡൈന പരമപാവന (നാ)

ച. ഇതിഹാസ പുരാണാഗമ ചരിതമു
ലെവരി വല്ല കലിഗെ
പതിനി ദാനമിച്ചു ബുദ്ധി സത്യ
മാഡ കെട്ടല ഗലിഗെ
ധൃതിജിതകാമാദ്യ നിനുവിനാത്മുനി
യതുല കെവരു സരിഗെ
ക്ഷിതിനി ത്യാഗരാജവിനുത നമ്മിതി
ചിന്തദീർച്ചി പ്രഹ്ലാദുനി ബ്രോചിന (നാ)

നാരദഗുരുസ്വാമി! ഇകനൈന—ഇനിയെങ്കിലും; നന്നു—ആദരിമ്പവു+ ഏമി—എന്നെ ആദരിച്ചുകൂടേ (അനുഗ്രഹിച്ചുകൂടേ) ഈ കരവു ഏമി—ഈ കരവു (കറവു, ക്ഷാമം) എന്തിന്? സാരെക—എപ്പോഴും; സംഗീതയോഗ നൈഗമ പാരംഗതുഡു—സംഗീതം, യോഗശാസ്ത്രം വേദം വേദാന്തം എന്നിവയിൽ മറുകര കണ്ടവൻ; പരമപാവന—പരിശുദ്ധനായവൻ(സംബോധന) ഇതിഹാസ പുരാണാഗമ ചരിതമുലു—ഇതിഹാസാദികൾ; എവരിവല്ല—ആരിനാൽ; കലിഗെ—ഉണ്ടായി; പതിനിദാനമിച്ചു—(പതിനി+ദാന+ഇച്ചു)ഭർത്താവിനെ ദാനമായി കൊടുക്കൽ; ബുദ്ധി—ജ്ഞാനം; സത്യമാടകെട്ടല (സത്യമാട+എട്ടല)സത്യമാക്കു"

എങ്ങനെ; ഗലികെ; ഭൃതിജിത ശരദ്ര–ശരത്ത് കാലത്തെ മേഘ(ത്തിൻ്റെ വെണ്മയെ) ജയിച്ച (ശരീരത്തിൻ്റെ നിറംകൊണ്ടു) [illegible]! [illegible] കൂടാതെ; ഗുണ [illegible]–പുണ്യശാലിയും, ഭാഗവതോത്തമനും; [illegible]–ആർ; സലി ഗെ–രക്ഷ, ആശ്രയം; കഷ്ടതിനി–ഭൂമിയിൽ; ത്യാഗരാജനുതനേ [illegible] ത്യാഗരാജൻ നിന്നിൽ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു: കഠിനതിർച്ചി (എൻ്റെ) ആധിയെ തീർത്താലും, പ്രഹ്ളാദനെ [illegible]–പ്രഹ്ളാദനെ രക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള.

ഗുണധാമനായ നാരദനേ! ഇപ്പ്രകാരമൊക്കെ എന്നെ ആദരിച്ചു (ശ്രദ്ധിച്ചു) കൂടേ? അങ്ങയുടെ കാരുണ്യത്താൽ ഈ ലോകം എങ്ങനെ വന്നു? സംഗീതം, യോഗശാസ്ത്രം, വേദങ്ങൾ മുതലായതിൻ്റെ പൂർണ്ണ ഫലമാണല്ലോ! നിങ്ങൾ ഗുരുവായല്ലോ! ഇതിഹാസം, പുരാണം, ആഗമം, [illegible] മുതലായവ (നീയല്ലാതെ) ആരാണ് അറിയുക? [illegible] ചെയ്യുവാനുള്ള ബുദ്ധി സത്യമായത് അങ്ങേയ്ക്കല്ലാതെ [illegible]? [illegible] വെളുത്തനിറമുള്ളവനേ! [illegible] ആരാണ്? ഈ ത്യാഗരാജൻ അങ്ങയെ [illegible] ആധി തീർത്താലും. പ്രഹ്ളാദനെ രക്ഷിച്ചവനായ (നാരദഗുരുസ്വാമി......)

പ്രഹ്ളാദൻ്റെ ആധി തീർത്തു രക്ഷിച്ചവൻ എന്നും അർത്ഥം കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ മനസാ നാരദമുനിയെയാണ് ഗുരുവായി വരിച്ചിട്ടുള്ളത് ആ മഹർഷി സന്യാസിവേഷത്തിൽ സ്വാമികളെ വന്നു കണ്ടു. 'സ്വരാർണ്ണവം' എന്നൊരു സംഗീതഗ്രന്ഥം സ്വാമികൾക്ക് സമ്മാനിച്ചതായും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ''ശ്രീനാരദമുനി'' (ഭൈരവി), ''വരനാരദ'' (വിജയശ്രീ), ''ശ്രീനാരദ'' (കാനഡ) എന്നീ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഈ ഗുരു–ശിഷ്യഭാവം കാണാവുന്നതാണ്. ബ്രഹ്മപുത്രനായ ഈ മഹർഷി മഹതി എന്ന വീണ വായിച്ചു ഭഗവന്നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ത്രിലോകങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

പുരാണേതിഹാസങ്ങൾ നാരദനിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ചു എന്നു പറയുമ്പോൾ വിശദീകരണം ആവശ്യമാണ്. നാരദ വാത്മീകി സംവാദത്തോടു കൂടിയാണ് വാത്മീകി രാമായണം ആരംഭിക്കുന്നത്. [illegible] നാരദൻ പറഞ്ഞു കൊടുത്തു ബ്രഹ്മാവിൻ്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം [illegible] വ്യാസൻ ശ്രീമദ് ഭാഗവതം നിർമ്മിച്ചതും നാരദൻ്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണ്.

സത്യഭാമയുടെ ഗർവ്വ് ശമിപ്പിക്കാൻ നാരദൻ എടുത്ത ഉപായം ഹരിവംശത്തിൽ കൃഷ്ണതുലാഭാരം എന്ന കഥയിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചരണത്തിലെ രണ്ടാമത്തെ വരി ഭക്തനായ ഈ കഥയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

നാരദൻ പ്രഹ്ളാദനെ രക്ഷിച്ചു: ഹിരണ്യകശിപു [illegible] പർവ്വതത്തിൽ പോയി തപസ്സ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമയം ഇന്ദ്രൻ ആ അസുര ചക്രവർത്തിയുടെ ഭാര്യ ലീലാവതിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. നാരദൻ്റെ ഉപദേശപ്രകാരം, ഗർഭിണിയായിരുന്ന [illegible] ലക്ഷ്യമായ [illegible] ലീലാവതിയുടെ ഉദരത്തിലിരുന്ന [illegible] ചെയ്തു. ഗർഭസ്ഥനായ ശിശു അതെല്ലാം ഗ്രഹിച്ച് വിഷ്ണുഭക്തിയിൽ അഗ്രേസരനായിത്തീർന്നു.

91

ഉമാഭരണം—ആദി

പ. നിജമർമ്മുലനു തെലിസിന വാരിനി
നീ വലയിഞ്ചുടെ മേമൊ കെര രാമ! (നി)

അ. അജഗജരക്ഷക ഗജചർമ്മാംബ—
രാദി ദൈവമുലനു ലീല ഗലുഗജേസിന (നി)

ച. ശ്രുതി ശാസ്ത്രപുരാണ വിദ്യാദികൾ
മതനിഷ്ഠുല നാമ പരാഗ്രല
ക്ഷിതി പതുലം ഗ്രുത്തുല്യഗാ ജേസിന
ക്ഷേമ ത്യാഗരാജനുത! ശ്രീമനോഹര! (നി)

നിജമർമ്മുലനു—തത്വത്തെ, രഹസ്യത്തെ, പരമാർത്ഥത്തെ, തെലിസിന വാരിനി— അറിയുന്നവരെ, നീവു—നീ; വലയഞ്ചു—കഷ്ടപ്പെടുത്തുക; ബുദ്ധി മുട്ടിക്കുക, എലയ്ക്കുമൊ—ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നു എന്നുമൊകൊ (എന്തി+ഒകൊ) എന്തിന(എന്തുക എന്നതിന്റെ അർത്ഥം തന്നെ) രാമ! അജ—ബ്രഹ്മാവു; ഗജ രക്ഷക—വിഷ്ണു, ഗജചർമ്മാംബരധരൻ—ശിവൻ; ആദി ദൈവമുലനു—മുതലാ യിട്ടുള്ള ദൈവങ്ങളെ; ലീലഗലുഗജേസിന—ലീലയായി ചെയ്തിട്ട്; ശ്രുതി ശാസ്ത്രപുരാണ വിദ്യാദി—വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചവർ; ഷൺമതനിഷ്ഠുല—ഷൺമതങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ; നാമപരാഗ്രല—നാമ സങ്കീ ർത്തന) ത്തിൽ തല്പരരായവർ; ക്ഷിതിപതുല—രാജാക്കന്മാർ; ആഗമജ്ഞഗാ— ഭാഗികമായിട്ടറിഞ്ഞവരും,അജ്ഞാനികളും; ജേസിന—ചെയ്തിട്ട്(ഉണ്ടാക്കിയിട്ട്) ക്ഷേമ—സൗഖ്യം; ത്യാഗരാജനുത! ശ്രീമനോഹര— ലക്ഷ്മീ ദേവിക്ക പ്രിയനായ വൻ(സംബോധന)

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ഒന്നായി അന്വയിക്കണം.

ബ്രഹ്മാവ് വിഷ്ണു ശിവൻ എന്ന മൂർത്തികളെത്തന്നെ ലീലയായി മാത്രം ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള നിന്റെ രഹസ്യം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള (തത്വജ്ഞാനിക ളായ)വരെ നീ എന്തിന് ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നു? വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണ ങ്ങളുമെല്ലാം പഠിച്ചവരെയും, ഷൺമതങ്ങളിലൊന്നു ആചരിക്കുന്നവരെയും (മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കി) നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നവരെയും, രാജാക്കന്മാരെയും, മായയുടെ വലയിൽ പെടുത്തിയ നീ നിന്റെ പരമാർത്ഥമറിയുന്നവരെ എ ന്തിന് കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു? സുഖം ചെയ്യുന്നവനേ! ലക്ഷ്മീപതേ!

ആക്രമിക്കപ്പെട്ട ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചു മോക്ഷം കൊടുത്തതു കൊണ്ടു വിഷ്ണു ഗജരക്ഷകനായി.

ഷൺമതങ്ങൾ: ശൈവം, വൈഷ്ണവം, ശാക്തം, ഗാണപത്യം, സൗ രം, കൗമാരം.

പാഠഭേദങ്ങൾ: അനുപല്ലവി ദൈവമുലനു എന്നതിനു ഗണമുലു; ചരണത്തിൽ വിദ്യാദി എന്നിടത്തു വിദ്യാദി; കുത്തുല്യഗാ(കന്ദുബാകൃ)

ക്ഷേമ എന്ന പദം ത്യാഗരാജനെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതായി (ശ്രീകര എന്ന ർത്ഥം) ചിലർ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ എടുക്കുന്നു. ജേസിന എന്നതിനോടു ചേ ർത്തു ക്ഷേമം മായയാൽ മോഹിപ്പിക്കുന്നതും ജ്ഞാനോദയത്തിന് വേണ്ടി യുള്ളതും എന്നർത്ഥം കൊടുക്കുന്നതു സംബോധനയായിട്ടാണ്.

92

കല്യാണി–ചാപ്പ്

പ. നിധിചാല സുഖമാ രാമുനി സ
ന്നിധി സേവ സുഖമാ നിജമുഗബല്കു മനസാ (നി)

അ. ദധിനവനീത ക്ഷീരമുലു രുചിയോ ദാശ
രഥി ധ്യാനഭജന സുധാരസമു രുചിയോ (നി)

ച. ദമശമമനു ഗംഗാസ്നാനമു സുഖമാ കർ
ദ്ദമ ദുർവ്വിഷയ കൂപസ്നാനമു സുഖമാ
മമതാ ബന്ധനയുത നരസ്തുതി സുഖമാ
സുമതി ത്യാഗരാജനുതുനി കീർത്തന സുഖമാ (നി)

നിധി—ധനം; ചാല—വളരെ, ഏറിയ, സുഖമാ—സുഖമാണോ, രാമുനി സന്നിധി സേവ—ശ്രീരാമനെ സേവിക്കുന്നതു; പൂജിക്കുന്നത്, സുഖമാ; നിജമുഗ—നേരായി, ബല്കു—പറഞ്ഞാലും, മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ. ദധി—തൈര്, നവനീതം—വെണ്ണ, ക്ഷീരമു—പാല്, രുചിയോ—സ്വാദുള്ളതാണോ? ദാശരഥി ധ്യാനഭജന—ശ്രീരാമനെ സ്മരിച്ച് നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നത് സുധാരസം— അമൃതിന്റെ സത്ത്, രുചിയോ, ദമം—ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം, ശമം—ക്ഷമാശീലം, അനു ഗംഗാസ്നാനം—ഇവയാകുന്ന ഗംഗയിൽ കുളിക്കുന്നത്, സുഖമോ, കർദ്ദമ+ദുർവ്വിഷയ+കൂപ—ദുർവിഷയമാകുന്ന ചളിക്കിണറ്റിൽ, സ്നാനം, സുഖമാ, മമതാബന്ധനയുത നരസ്തുതി. ഞാനെന്ന ഭാവമുള്ള മനുഷ്യനെ സ്തുതിക്കുന്നത്, സുഖമാ. സുമതി— ബുദ്ധിമാനായ, നല്ല ബുദ്ധിയുള്ള. ത്യാഗരാജനുതുനി—ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട കീർത്തന സുഖമാ (ദേവന്റെ)കീർത്തനമാണോ സുഖം.

മേൽകൊടുത്ത അർത്ഥങ്ങളിൽ നിന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം വിശദമാകും.

ഈ കീർത്തനത്തിൽ തന്നെപ്പറ്റി സ്വാമികളുടെ 'സുമതി' എന്ന വിശേഷണം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഭക്തന്റെ ആത്മവിശ്വാസമാണ് ആ പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ക്ഷണികങ്ങളായ ഭോഗസുഖങ്ങളോ രാമഭക്തിയോ ഏതാണ് ശാശ്വത സൗഖ്യം തരുന്നത് എന്ന് സുമതികൾക്കറിയാം.

തഞ്ചാവൂർ രാജാവിന്റെ ക്ഷണത്തിനു മറുപടിയായിട്ടാണ് സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു പറയുന്നു. അക്കാലത്ത് എല്ലാ കവികളും കലാകാരന്മാരും ഒരു പ്രഭുവിന്റെ സംരക്ഷണം തേടിയിരുന്നു. തഞ്ചാവൂർ രാജാക്കന്മാർ വിശേഷിച്ചും കവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നു മാത്രമല്ല, അവർ തന്നെ പണ്ഡിതന്മാരും കവികളും പ്രാർത്ഥികളുമായിരുന്നു. സ്വാമികളുടെ വൈരാഗ്യമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത്. നാമജപത്തോടുകൂടി ഉഞ്ഛവൃത്തികൊണ്ട് ജീവിതം നയിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം വ്രതമെടുത്തിരുന്നു എന്നും സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

സ്വാമികളെ ക്ഷണിച്ച തഞ്ചാവൂർ രാജാവ് പ്രസിദ്ധനായ സരഭോജിയായിരുന്നു. ഭരണാധികാരം സ്വതന്ത്രമായിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലീഷ്

കമ്പയികമായിരുന്നു അത്രേ. അദ്ദേഹം സമാനാരോഹണം ചെയ്ത വർഷത്തിലാണ് (1802) അദ്ദേഹത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷു ഭരണം തുടങ്ങിയത്; .... രാഗത്തിലുള്ള 'കനകാംഗ'' എന്ന അംതാളു ബന്ധവും സഹജ രൂപാലകൃ വണ്ടി എന്ന ന്യൂത്യസമാകവും ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്.

93

നവരസകന്നഡ—രൂപകം

പ. നിന്നുവിനാ നാമദേന്ദു
നിലുവരെ ശ്രീഹരിഹരി (നി)

അ. കന്നുലകനി സൊഗസുലനു
ഗ്രമ്മിയുന്നദി മനസു (നി)

ച. നീദു കഥലു വിനലേദു
നിണ്ഡിയുന്നദി രാമ
ശ്രീദ നീനാമ രസമു
ജെലഗിയുന്നദി മനസു (നി)

നിന്നുവിനാ—നിന്നല്ലാതെ നാ—എന്റെ, മദി—മനസ്സ് എന്തു—ഒരിടത്തും, നിലുവദു—നിൽക്കയില്ല, കന്നുലക—കണ്ണുകൾക്ക്, നീ—നിന്റെ, സൊഗസു—അഴക്, ഗ്രമ്മി—ആവരണം, ഗ്രമ്മിയുന്നദി (ഗ്രമ്മി + ഉന്നദി) നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കഥലു—കഥകൾ, നീദു—നിന്റെ, കഥലു—കഥകളെ, വിനലേദു—കേട്ടിട്ട്, നിണ്ഡിയുന്നദി—നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, രാമ! ശ്രീദ—ഐശ്വര്യം തരുന്നവനേ, നീനാമ—നിന്റെ നാമം, രസമു—നാവിൽ ചെലഗിയുന്നദി—പ്രകാശിക്കുന്നു, വിളങ്ങുന്നു.

അല്ലയോ ഹരേ! നിന്നെയല്ലാതെ എന്റെ മനസ്സ് മറ്റൊരിടത്തും ഉറച്ചു നിൽക്കയില്ല. നിന്റെ അഴക് കൊണ്ട് എന്റെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു; ഐശ്വര്യദായകാ! നിന്റെ തിരുനാമം എന്റെ നാവിൽ വിളങ്ങുന്നു. അതിനാൽ (പല്ലവി— നിന്നല്ലാതെ........)

മൂന്ന് ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു

94

തോടി—രൂപകം

പ. നിന്നുവിനാ സുഖമുഗാന
നീരജനയന (നി)

അ. മനസുകെന്തോ യാനന്ദമൈ
തൈ പുലകരിഞ്ചഗാ (നി)

ച. 1 രൂപമു പ്രതാപമു ശരചാപമു
സല്ലാപമുഗല (നി)

2. കരുണാരസ പരിപൂർണ്ണ! വരദ!
മൃദുവാർത്തലുഗല (നി)

3. രാഗരസിക! രാഗരഹിത! ത്യാഗരാജ
ഭാഗധേയ! (നി)

നിന്നുവിനാ—നീയല്ലാതെ, സുഖമു—സുഖം, ഗാന (കാന) കാണുന്നില്ല. നീരജനയന! മനസുക—മനസ്സിൽ, എന്തോ (എന്ത + ഓ) എന്തെന്നില്ലാതെ, ആനന്ദമൊദവ—ആനന്ദമുദിച്ച്, മെയ—മെയ്യ്, മേനി, പുലകരിഞ്ചഗാ—പുളകാംഗിതമായി, രൂപമു—സ്വരൂപം, പ്രതാപമു—പ്രതാപം, ശരചാപമു—അമ്പും വില്ലും, സല്ലാപമു—നല്ല സംസാരം, കലു—ഉണ്ടായിട്ട്, കരുണാരസ പരിപൂർണ്ണ! കരുണാരസം നിറഞ്ഞവനേ! വരദ, മൃദുവാർത്തലു—സരസ്യവാക്കായവനേ! കല, രാഗരസിക—സംഗീതപ്രിയ! രാഗരഹിത—കാമാദികളില്ലാത്തവനേ! ത്യാഗരാജ ഭാഗധേയ—ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ!

അല്ലയോ താമരക്കണ്ണാ! നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ വേറെ യാതൊരു സുഖവും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. മനസ്സിൽ അളവറ്റ ആനന്ദം നിറയുകയാൽ എന്റെ ദേഹം പുളകാങ്കിതമാകുന്ന നിന്റെ രൂപലാവണ്യം, ശൌര്യം (കയ്യിൽ ധരിച്ച) വില്ലും അമ്പുകളും മൃദുവാക്ക് ഇവയെല്ലാ (നീയല്ലാതെ കരുണാക്കടലേ! അഭീഷ്ടങ്ങളെ അരുളുന്നവനേ! സരസ്യവാക്കായവനേ (നീയല്ലാതെ....

സംഗീതരസിക! രാഗദ്വേഷങ്ങളില്ലാത്തവനേ! ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ (നീയല്ലാതെ........)

ലൗകിക സുഖത്തിലും സ്വർഗ്ഗസുഖത്തിലും ഉപരിയായിട്ടുള്ളതാണ് ശ്രീരാമ സ്മരണത്താലുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം. ഭഗവാൻ സുന്ദരനും ചാപപാണിയും പ്രതാപിയുമാണെങ്കിലും ഭക്തവത്സലൻ കൂടിയാണെന്ന് സ്വാമികൾ ഇതിൽ ഭംഗിയായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

'ശരചാപമു' ഏകവചനമായതുകൊണ്ട് കരചാപമു ആയിരിക്കണമെന്നഭിപ്രായമുണ്ട്. കരുണാരസപരിപൂർണ്ണ എന്ന രണ്ടു സംബോധനകളായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ കരുണാരസത്തിനു കരുണാകരനെന്നു അർത്ഥം കല്പിക്കണം.

95

പന്തുവരാളി — രൂപകം

പ. നിന്നെ നെര നമ്മിനാനുരാ ഓ രാമ രാമയ്യ (നി)

അ. അന്നി കല്ലലനുചു നാഡിപാഡിവേഡി
പന്നഗശയന! നേ ചിന്നതനമുനാഡേ (നി)

ച. വേദശാസ്ത്ര പുരാണ വിദ്യലചേ ഭേദ
വാദമുലു ദീരക ഭ്രമയു വാലജൂചി (നി)

നിന്നെ—നിന്നെ; നെര—തികച്ചും; നമ്മിനാനു— വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ട്; രാ—സ സംബോധനാശബ്ദം; രാമ! രാമയ്യ! അന്നി—(കാണുന്നതു) എല്ലാം; കല്ലലു—

കളവു. മിഥ്യം; (മായ); അനുചുന–എന്നുവെച്ച്; ആഡി പാഡി–ആടി യും; വേഡി–പ്രാർത്ഥിച്ചും; പനഗശയന! നേ–ഞാൻ; ചിന്നതനമു–ചെറുപ്പ ത്തി; നാദേ–മുതൽ വേദശാസ്ത്രപുരാണ വിദ്യലചേ–വേദശാസ്ത്ര പുരാണങ്ങളും അറിവും (സംബന്ധിച്ച) ഭേദാന്തല–വിവിധ തർക്കങ്ങളാം; തീരക–തീരാ തെ; ഗുരുവു വിതലേ–ഉഴലുന്നവരെ; ജൂചി–കണ്ടു.

അല്ലയോ രാമ! സകലവുമെല്ലാം അസത്യ (അനിത്യം മായം) എന്നു തോന്നി ഞാൻ ചെറുപ്പം മുതൽ തന്നെ ആടിയും പാടിയും പ്രാർത്ഥിച്ചും നിന്നെ ത്തന്നെ വിശ്വസിച്ചു ശേഷശായിൻ! വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും പുരാണങ്ങളും പഠിച്ചവർ അവയുടെ തർക്കങ്ങൾ തീരാതെ കുഴിച്ചിരിക്കുന്നതും ഞാൻ കണ്ടു.

ഈ ചരണത്തിൽ ആദ്യത്തേതാണ് ചേർത്തു".

96

ധന്യാസി—ചാപു

പ. നീ ചിത്തമു നിശ്ചലമു നിർമ്മലമനി
നിന്നെ നമ്മിനാനു (നീ)

അ. നാ ചിത്തമു വഞ്ചന ചഞ്ചലമനി
നന വിധ നർമ്മകമി ശ്രീരാമ! (നീ)

ച. ഗുരുവു ചില്ലഗിഞ്ജെ ഗുരുവേ ഗുരുവു
ഗുരുവേ മാസ്കൃതവേ ഗുരുവേ ബ്രഹ്മ
ഗുരുവേ സുതമഗതി ഗുരുവു നീ വനകൊണി
ധരനു മാസ്തിനി ബ്രോചു ത്യാഗരാജനുത! (നീ)

നീ–നിന്റെ; ചിത്തമു–മനസ്സ്; നിശ്ചലമു–ഇളകാത്തത്; ദൃഢമായത്; നിർമ്മലം– [illegible] ശുദ്ധം; അനി–എന്ന്; നിന്നെ [illegible]–ഞാൻ വിശ്വസി ച്ചു; നാ–എന്റെ; ചിത്തമു; വഞ്ചനചഞ്ചലമനി [illegible] ചാപല്യവും എന്ന്; നന–എന്നെ; [illegible]–ഉപേക്ഷിക്കരുത്; ശ്രീരാമ! ഗുരുവു–ഗുരു; ചില്ലഗിഞ്ജ–(വെള്ളം ശുദ്ധമാക്കുന്ന) തേറ്റാമ്പരൽ; ഗുരുവു; ഗുരുവു–വലുത്; ഗുരുവേ ഗുരുവു) ഗുരു; മാസ്കൃതവേ–സംസ്കൃതൻ; ഗുരുവേ ബ്രഹ്മ–ബ്രഹ്മത്തെ ചെയ്യുന്നവൻ; ഗുരുവേ ഉത്തമഗതി–ശ്രേഷ്ഠമായ പ്രാപ്യസ്ഥാനം; ഗുരുവു നീവ നകൊണി (ഗുരു+നീവു+അനകൊണി) ഞാൻ തീർച്ചയാക്കി; ധരനു–ലോക ത്തിൽ; മാസ്തിനി–മാനവനെ; ബ്രോചു–രക്ഷിച്ചാലും.

നിന്റെ മനസ്സ് ഇളകാത്തതാണെന്നും നിർമ്മലമാണെന്നും അറിഞ്ഞിട്ട് നിന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു എന്റെ മനസ്സ് ചതിയും ചാപല്യവും നിറ ഞ്ഞതാണെന്ന കാരണത്താൽ എന്നെ തള്ളിക്കളയരുതേ ശ്രീരാമ! (വെള്ളത്തി ലെ അഴുക്ക കളയുന്ന) തേറ്റാമ്പരൽ പോലെ ഗുരു മനസ്സു ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു; വണ്ടു പോലെയാണ് ഗുരു (ഗുരു കീട ന്യായം [illegible] കൂട്ടിലാക്കിയ പുഴുവിനെ തന്റെ [illegible] ഗുരു [illegible]) ഗുരു [illegible] ഗുരു [illegible] ശ്രേഷ്ഠന്റെ യും [illegible] ഗുരുപാദങ്ങളും [illegible]. അങ്ങനെയുള്ള ഗുരു ഇവ [illegible] എന്ന് [illegible].

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയിൽ നിർമ്മലമു നിശ്ചലമനി എന്ന് കാണുന്നു; ചരണത്തിൽ 'ഗുരുവുതമഗതി'ഗു എന്ന കാണുന്നുമില്ല.

97

സൗരാഷ്ട്രം—ആദി

പ. നീ നാമരൂപമുലകു നിത്യജയമംഗളം (നീ)

അ. പവമാനസുതുഡു പട്ടു പാദാരവിന്ദമുലകു (നീ)

ച. 1. പങ്കജാക്ഷി നെലകൊന്ന യങ്കയുഗമുനകു (നീ)

2. നലിനാരി ഗേരു ചിരു നിവ്വു ഗല മോമുനകു (നീ)

3. നവമുക്താഹാര മുലു നടിയിഞ്ചു യുരമുനകു (നീ)

4. പ്രഹ്ളാദ നാരദാദി ഭക്തുലു പൊഗഡുചുണ്ഡു (നീ)

5. രാജീവനയന! ത്യാഗരാജവിനുതമൈന (നീ)

നിന്തിരുവടിയുടെ നാമത്തിനും രൂപത്തിനും എന്നെന്നും ജയവും മംഗളവും ഭവിക്കട്ടെ!

വായു പുത്രനായ ഹനുമാൻ പിടിച്ചിട്ടുള്ള പാദാരവിന്ദങ്ങൾക്കും (നീനാമ

സീതാദേവിയിരിക്കുന്ന മടിക്കും

ചന്ദ്രകാന്തിയെ അതിശയിക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയുള്ള മുഖത്തിനും

മുത്തുമാലകൾ പ്രകാശിക്കുന്ന തിരുമാറിടത്തിനും

പ്രഹ്ളാദൻ നാരദൻ മുതലായ ഭാഗവതോത്തമന്മാർ സ്തുതിക്കുന്ന താമരക്കണ്ണാ!

ത്യാഗരാജൻ സ്തുതിക്കുന്ന നിന്റെ നാമരൂപങ്ങൾക്ക മംഗളം!

98

സാരംഗ- ഝമ്പ

പ. നീ വാഡനേ ഗാന നിഖിലലോകനിദാന!
നിമിഷ മോർവ ഗലനാ? (നീ)

അ. ദേവാദിദേവ! ഭൂദേവ വരപക്ഷ! രാ–
ജീവാക്ഷ! സാധുജനജീവന! സനാതന! (നീ)

ച. സത്യമു നിത്യമു സമരമുന ശൗര്യമു
അത്യന്ത രൂപമു നമിത ബലമു
നിത്യോത്സവമു ഗല നീകനിജ ദാസുഡനി
തഥ്യമു ബലുക ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത (നീ)

നീവാഡനേ–നിന്റെയാണ ഞാൻ (നിന്റെ ആളാണ ഞാൻ); ഗാന–അതിനാൽ; നിഖില ലോകനിദാന–എല്ലാ ലോകത്തിനും കാരണഭൂതൻ ആയവനേ! നിമിഷമു–ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും; ഓർവഗലനാ–സഹിക്കുമോ; ദേവാ

ദിദേവ! ഭൂദേവവരപക്ഷ—ബ്രാഹ്മണരോട് ദാക്ഷിണ്യമുള്ളവനേ! രാജീവാക്ഷ! സാധുജനജീവന! സജ്ജനത്തിന്റെ ആശ്രയമായവനേ! സനാതനം ശാശ്വതമായവനേ! സത്യംപു—സത്യം; നിത്യമ്പു—നിത്യം; സമരമുന—യുദ്ധത്തിൽ; ശൗര്യംപു—ശൗര്യം; അത്യന്തരൂപംപു—ദിവ്യമോഹനരൂപ: അമിതബലമു—അസാധാരണമായ ശക്തി; നിത്യോത്സവംപു—നിത്യോത്സവം; ഗല—ഉള്ള; നീകെ—നിനക്ക; നിജമാനുഗുണി—യഥാർത്ഥ മാനനാണെന്ന; തഥ്യംപു—സത്യം; ബലുക—പറയുന്നു; ശ്രീത്യാഗരാജാർച്ചിത!

നിഖിലലോകനിദാന! ഞാൻ നിന്റെ ആളാണ്. നിന്നെ പിരിഞ്ഞു ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും എനിക്ക സഹിക്കാനാകുമോ? ദേവാദിദേവ: ഭൂദേവവര പക്ഷ! സാധുജനജീവന! സനാതന! സത്യവും നിത്യവും പോർക്കളത്തിൽ ശൗര്യവും സ്വരൂപവും ഏതെന്നില്ലാത്ത ശക്തിയും, നിത്യോത്സവും എല്ലാം ചേർന്ന നിന്തിരുവടിക്ക യഥാർത്ഥ മാനനാണെന്ന (ഞാൻ) സത്യമായി പറയുന്നു. അല്ലയോ ത്യാഗരാജാർച്ചിത!

99

ബേഗഡ — ചാപ്പു

പ. നീവേരാ കുലധനമു സന്തതമു
നീവേരാ ജീവനമു (നീ)

അ. ഈ വരകുനു തെലിയകുന്ന നാ നേരമു
ദേവര! ക്ഷമിയിഞ്ചി ദയതോ നേലുകോര (നീ)

ച. രാഘവ! സർവ്വോന്നത സ്വപ്രകാശ!
രമണീയകര പാടീതലമേശര!
ത്യാഗരാജവര ഹൃദയ നിവേശ!
തരണിശശാങ്ക ലോചന! ജാനകീശ! (നീ)

നീവേരാ—നീ തന്നെ(ആണ്); കുലധനമു—കുടുംബസ്വത്ത്; സന്തതമു—എന്നും; എല്ലാകാലത്തും; നീ വേരാ; ജീവനമു—ജീവൻ; ഈ വരകുനു—ഇന്നേവരെ; തെലിയകുന്ന—ബോദ്ധ്യപ്പെടാതെ; നാ—എന്റെ; നേരമു—തെറ്റ്, കുറ്റം; ദേവര! പ്രഭോ! ക്ഷമിയിഞ്ചി—പൊറുത്തുകൊണ്ട്; ദയതോ—കരുണയോടെ; ഏലുകോര—അനുഗ്രഹം തന്നാലും; രാഘവ! സർവ്വോന്നത—എല്ലാത്തിൽ ഉയർന്നവനായവനേ! സ്വപ്രകാശ—തനിയേ ശോഭിക്കുന്നവനേ! രമണീയകര പാടീതലമേശര—സുന്ദരമായ ബാഹുവിനാൽ രാവണനെ ജയിച്ചവനേ! ത്യാഗരാജവരഹൃദയനിവേശ-ത്യാഗരാജന്റെ ശ്രേഷ്ഠമായ മനസ്സിൽ കുടികൊള്ളുന്നവനേ! തരണിശശാങ്കലോചന-സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോട് കൂടിയവനേ! ജാനകീശ—സീതാപതേ!

നിന്തിരുവടി മാത്രമാണെന്റെ കുടുംബസ്വത്ത് എല്ലാ കാലത്തും എന്റെ ജീവനും നിന്തിരുവടി തന്നെ. ഇതേവരെ ഇതറിയാതിരുന്നതു എന്റെ തെറ്റു തന്നെ. (ശ്രീരാമ!) എന്റെ തെറ്റു പൊറുത്തു എന്നെ കനിവോടെ അനുഗ്രഹിച്ചാലും.

മൂന്നുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തത്.
പാഠഭേദം— അനുപല്ലവിയിൽ—തെലിയകുന്ന നേരമു.

100

മാളവി—ആദി

പ. നെനരുഞ്ചിനാനു അന്നിടികി
നീമാനമുനനി നേനു നീപൈ (നെ)

അ. ഘനാഘജീമൂതാശുഗ! ജലധിഗംഭീര!
നീപാദമൂലപൈ (നെ)

ച. കലിലോ മാടല നേർച്ചുകൊനി
കാന്തലനു തനയുല ബ്രോചുടകൈ
ശിലാത്മുഡൈ ബലുക നേരനു
ശ്രീത്യാഗരാജാപ്ത! നീയെഡ (നെ)

നെനരു—പ്രേമം; ഉഞ്ചിനാനു—ഞാൻ വെച്ചു; അന്നിടികി—എല്ലാററിനും; നീമാനമുനനി—ആദികാരണമെന്നു നേനു—ഞാൻ; നീപൈ—നിന്മേൽ; നിന്നിൽ; ഘനാഘ ജീമൂതാശുഗ (ഘന+അഘ+ജീമൂതം+ആശുഗ) കൊടിയ പാപങ്ങ(ളെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന)മേഘ കാററു പോലെയായവൻ; ജലധിഗംഭീര—സമുദ്രത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യമുള്ളവൻ (സംബോധന) നീപാദമൂലപൈ—നിന്റെ കാലടികളിന്മേൽ; കലിലോ—ഈ കലിയുഗത്തിൽ; മാടല നേർച്ചു കൊനി—വാക്കുകൾ പഠിച്ചിട്ട്; കാന്തലനു—ഭാര്യമാരെ; തനയുല—സന്താനങ്ങളെ; ബ്രോചുടകൈ—സംരക്ഷിക്കുവാനായി; ശിലാത്മുഡൈ—കഠിനഹൃദയനായി; പലുക—പറയുക; നേരനു—സാദ്ധ്യമല്ല. ശ്രീത്യാഗരാജാപ്ത—ത്യാഗരാജമിത്രം നീയെഡ—നിന്നിൽ

ലോകങ്ങൾക്കെല്ലാം ആദി കാരണം നിന്തിരുവടിയായതുകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ പാദങ്ങളിൽ ഞാൻ മനസ്സർപ്പിച്ചു. അല്ലയോ പാപനാശന! ഇക്കലികാലത്തു (മററുള്ളവരെപ്പോലെ) ഭാര്യമക്കളെ പുലർത്തുവാനായി കഠിനഹൃദയനായി അസത്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു ജീവിതം നയിക്കുക എന്നാൽ സാദ്ധ്യമല്ല. ശ്രീത്യാഗരാജന്റെ മിത്രമേ.

ഇവിടെ ത്യാഗരാജപദത്തിനു ശിവൻ എന്ന അർത്ഥം യോജിക്കുന്നതാണ്.

101

കർണ്ണാടകബിഹാക്ക്. ആദി

പ. നേനെന്തു വെതുകുദുരാ? ഹരീ (നേ)

അ. ആനാലുഗു മോമുലവാനി മൊറ
നാലഗിഞ്ചരാനി നിന്നു (നേ)

ച. കലുഷാത്മുഡൈ ദുഷ്കർമ്മയുതുഡൈ
പലുമാരു ദുർഭാഷിയൈ
ഇലലോ മക്താഗ്രേസ
തല വേഷിയൈ ത്യാഗരാജപൂജിത! (നേ)

നേനു–ഞാൻ; എന്തു–എവിടെ; വെതുകുദാം–തേടിപ്പോകുന്നു; ഹരി! ആം–ആ; നല്ഗു മോമുലവാനി–നാന്മുഖന്റെ (ബ്രഹ്മാവിന്റെ); മൊറല– നിലവിളിയെ; ആലകിംപനി–കേട്ടിട്ട്; രാനി–വരാത്ത, വരാതിരുന്ന; നിന്നു– നിന്നെ; കലുഷാത്മുലൈ– ദുഷ്ടതനിറഞ്ഞ മനസ്സോടെ; ദുഷ്കർമ്മുല ചെയ–പാപങ്ങളെ ചെയ്തും; പലുമാരു–പലപ്പോഴും; ദൂരാശലനു–ദുരാശകളെ പോഷണം ചെയ്തും; ഇലലോ–ലോകത്തിൽ; ഭക്താഗ്രേസരുലവേഷിനെ–മഹാഭക്തന്റെ വേഷം ധരിച്ച; ത്യാഗരാജപൂജിത!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നാലുമുഖമുള്ള ബ്രഹ്മാവിന്റെ നിലവിളി കേട്ടിട്ടുകൂടി വരാതിരുന്ന (വിളികേൾക്കാതിരുന്ന) നിന്നെ ഞാൻ എവിടെ തിരയും? ഹരേ! ദുഷ്ടതനിറഞ്ഞ മനസ്സോടുകൂടി പാപകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യും. പലപ്പോഴും അന്യരെ ദുഷിച്ചു സംസാരിച്ചും വലിയ ഭക്തനാണെന്നു (പുറമേയ്ക്കു നടിക്കുന്ന) ഈ ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ (ഞാൻ എവിടെ തിരയും—)

കുടുംബത്തിന്റെ സാമ്പത്തികനില മെച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി രാജസേവചെയ്യു സ്വാമികൾ പോകാതിരുന്നതുകാരണം ജ്യേഷ്ഠസഹോദരന്റെ വിരോധത്തിനു കാരണമായി എന്നും, ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹം സ്വാമികൾ പൂജിച്ചിരുന്ന ശ്രീരാമവിഗ്രഹം എടുത്തു കാവേരിനദിയിലേയ്ക്കു വലിച്ചെറിഞ്ഞു എന്നും സ്വാമികൾ നഷ്ടപ്പെട്ട വിഗ്രഹം കിട്ടുവാൻ വളരെ തിരഞ്ഞിട്ടും കിട്ടാതെ അത്യന്തം വിഷമിച്ചു എന്നും, നൈരാശ്യത്തോടുകൂടി 'എന്തു ദാഗിനാഡോ' (തോഡി) എന്ന കീർത്തനവും മറ്റും രചിച്ചുവെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ആ കീർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണിതും എന്നു പറയുന്ന പക്ഷാന്തരം. എന്തായിരുന്നാലും അന്വേഷിയായ ഒരു മുമുക്ഷുവിന്റെ പരിതാപമായിട്ട് ഇതിനെ കണക്കാക്കാം.

ഭാഗവതപുരാണത്തിൽ ലോകകല്പത്തിനെപ്പറ്റി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കല്പാവസാനത്തിൽ പ്രളയപയോധിയിൽ ഭഗവാൻ ശേഷശായിയായി യോഗനിദ്രയിൽ നിന്നുണർന്നു; ഭഗവാന്റെ നാഭി പത്മത്തിൽ നിന്നു ബ്രഹ്മദേവനുണ്ടായി. ആരെയും യാതൊന്നും കാണാതെ പരിഭ്രമിച്ചു ബ്രഹ്മാവു നിലവിളി എന്നിട്ടും കാണാഞ്ഞപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവു വളരെക്കാലം തപസ്സുചെയ്തു. മഹാവിഷ്ണു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട സൃഷ്ടികർമ്മം നടത്തുവാനുള്ള നിർദ്ദേശവും ഉപദേശവും ബ്രഹ്മാവിനു നൽകി.

തന്റെ മകന്റെ നിലവിളികേട്ടു വരാതിരുന്ന മഹാവിഷ്ണു എന്റെ മുമ്പിൽ വരുമോ? ഇല്ല. മനോവൃത്തികളുടെ ശുദ്ധിയാണു സാധകനു അവശ്യം വേണ്ടതെന്നാണ് ആത്മഗർഹണപരമായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

രാഗം ഹരികാംബോജി എന്നു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ.

102

വരാളി—ആദി

പ. നോരേമി ശ്രീരാമ നിന്നാഡ (നോ)

അ. സാരെ സാരെകുന പാപകർമ്മുലു
സല്പുചുന്നട്ടി നാവണ്ടി വാനികി (നോ)

ച. പാപുലാരു ഗുരു വശ്യുലുഗാക
പണ്ഡ്ലി ഗിലിഞ്ചുചു തരുണലകൈ സീ
താപതി നിജ ഭക്തിയു തെലിയനി
ത്യാഗരാജനികി യിതരുലകൈ (നോര)

നോരു–വായ; ഏമി–എന്തിന; നിന്നാഡ(നിന്നു + ആഡ) പറയുക; സാരെ സാരകു–എല്ലായ്പ്പോഴും; പാപകർമ്മമുലു–പാപകർമ്മങ്ങളും; സല്പുചുന്നവാ–ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന; നാവലെ–എന്നെപ്പോലെ; വാനികി–ഇരിക്കുന്നവന്; പാപുലാര്ഗുരു(പാപുലു + ആര്ഗുരു) ആറുപാപങ്ങളെ; (കാമാദികളെ) വശ്യുലുഗാക–വശപ്പെടുത്താതെ; പണ്ഡ്ലിഗിലിഞ്ചുചു–പല്ലിളിച്ചുകാട്ടി (ചിരിച്ചു) തരുണലകൈ (തരുണലകൈ) യുവതികളോട്; സീതാപതി–ശ്രീരാമ നിജഭക്തിയ–ശ്രീരാമനിൽ സദ്ഭക്തി; തെലിയനി–അറിയാതെ. ത്യാഗരാജനികി–ത്യാഗരാജനും; ഇതരുലകൈ–മററുള്ളവർക്കും

എന്നെപ്പോലെ സദാ പാപകർമ്മം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനെ നിന്നെ കുറ്റം പറയുന്ന നാവു ഏതു?

(കാമക്രോധാദികളായ) ആറു ശത്രുക്കളെ ജയിക്കാതെ ചെറുപ്പക്കാരികളെ നോക്കി ചിരിച്ചും സീതാപതിയായ ശ്രീരാമന്റെ ഭക്തിയറിയാതെയും ഉള്ള ത്യാഗരാജനും മററുള്ളവർക്കും (നിന്നെക്കുറ്റപ്പെടുത്തുന്ന നാവെവിടെ)

ആത്മവിമർശനപരമായ കീർത്തനം.

103

ഖരഹരപ്രിയ—ത്രിപുട

പ. പക്കല നിലബഡി ഗൊലിചേ
മുച്ചട ബാഗതെല്പ രാദാ? (പ)

അ. ചുക്കലരായനി ഗേരു മോമുഗല
സുദതി സീതമ്മ സൗമിത്രി രാമുനികിരു (പ)

ച. തനുവുചേ വന്ദന മൊനരിഞ്ചു ചുന്നാരാ?
ചനവുന നാമകീർത്തന സേയുചുന്നാരാ?
മനസുന തലചി മൈമരചി ചുന്നാരാ
നെനരുഞ്ചി ത്യാഗരാജുനിതോ ഹരിഹരി മീരിരു (പ)

പക്കല–ഭാഗ (വശ)ങ്ങളിൽ; നിലബഡി–നിന്നിട്ട്; ഗൊലിചേ–സേവിക്കുക; മുച്ചട–അഴക്; ബാഗ–നല്ലവണ്ണം; തെല്പരാദാ–പറഞ്ഞു (വെളിവാക്കി) തരില്ലേ; ചുക്കലരായനി–നക്ഷത്രശ്രേഷ്ഠനെ (ചന്ദ്രനെ); ഗേരു (കേരു) പരിഹസിക്കുന്ന (അതിശയിക്കുന്ന) മോമുഗല–മുഖമുള്ള; സുദതി–സുന്ദരി; സീതമ്മ–സീതാദേവി, സൗമിത്രി–ലക്ഷ്മണൻ (സംബോധന) രാമുനികി–ശ്രീരാമന്റെ ഇരുവരും; തനുവുചേ–ദേഹംകൊണ്ട്; വന്ദനമു–വന്ദനം, നമസ്കാരം, മൊനരിഞ്ചു ചുന്നാരാ–ചെയ്യുന്നുവോ; ചനവുന–പ്രേമത്തോടെ; നാമകീർത്തനം, നാമസങ്കീർത്തനം; സേയുചുന്നാരാ–ചെയ്യുന്നുവോ;

മനസുന—മനസ്സിൽ; തലചി (തലചി) വിചാരിച്ചിട്ട്; തെലചി—ആത്മവിസ്മൃതിയോടെ, തന്നെത്താൻ മറന്ന്; ഉന്നാരമാ—നിങ്ങളാണോ? തനിവാരെ കനിവോടെ; ത്യാഗരാജനുതോ— ത്യാഗരാജനോട് ഹരിഹരി, മീരിതു(മീരു+ ഇതു) നിന്റെ ഇരു (വശത്തും........

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്ന മുഖകാന്തിയുള്ള സുന്ദരിയായ സീതാദേവി! അല്ലയോ ലക്ഷ്മണാ! ശ്രീരാമന്റെ ഇരുവശത്തും അടുത്തു നിന്നുകൊണ്ട് ഏതുവിധമാണ് (നിങ്ങൾ) തിരുതിരുവടിയെ സേവിക്കുന്നതെന്ന വിശദമായി പറഞ്ഞുതരുമോ?

നിങ്ങൾ ഭഗവാനെ ദേഹംകൊണ്ട് വന്ദനം (നമസ്കാരം) ചെയ്യുന്നോ? സംതൃപ്തിയോടെ നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുകയാണോ? ആത്മവിസ്മൃതിയോടെ ധ്യാനിക്കുകയാണോ? ദയയോടെ ത്യാഗരാജനോട് പറഞ്ഞാലും.

ശുദ്ധപാഠം പ്രക്കലനിലബഡി എന്നാണ്. പക്ഷെ ആന്ധ്രപ്രദേശത്തും പക്കല നിലബഡി എന്നുതന്നെയാണ് പാടി വരുന്നത്.

ശ്രീരാമകീർത്തനത്തിൽ പ്രഥമസ്ഥാനം സീതയ്ക്കും ലക്ഷ്മണനുമാണല്ലോ. അവരെ സംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഈ കീർത്തനം. ഭക്തദാസനെന്ന ഭാവിച്ചുകൊണ്ട് തന്റെ ഇഷ്ടദൈവതാ പ്രീതിക്ക് ഏതു വിധത്തിലുള്ള സേവയാണ് ഉത്തമമെന്ന സ്വാമികൾ ചോദിക്കുകയാണ്? മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള ധ്യാനം, വാക്കുകൊണ്ടുള്ള നാമസങ്കീർത്തനം, ദേഹം കൊണ്ടുള്ള നമസ്കാരം ഇതിലേതാണ് ഉത്തമമെന്ന സ്വാമികൾക്കറിയണം. ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ധ്യാനശ്ലോകങ്ങളിൽ സീതയും ലക്ഷ്മണനും കൂടെ ഉണ്ടെന്ന സ്മരിക്കേണ്ടതാണ്

104

സാളഗഭൈരവി — ആദി

പ. പദവി നീ സദ്ഭക്തിയു ഗല്ഗുടേ (പ)
അ. ചദിവി വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുല
സത്ത തെലിയലേനിദിപദവിയാ? (പ)
ച. ത്യാഗരാജനുതുഡൗ ശ്രീരാമുനി
തത്വമു തെലിയനി ദൊക പദവിയാ? (പ)

പദവി—പദവി, സ്ഥാനം; നീസദ്ഭക്തിയു—നിന്നോടുള്ള സദ്ഭക്തി; കല്ഗുടേ—ഉണ്ടാവുക, ചദിവി(യു) പഠിച്ചിട്ട്, വായിച്ചിട്ട്; വേദശാസ്ത്രോപനിഷത്തുല—വേദങ്ങളുടെയും ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും ഉപനിഷത്തുക്കളുടെയും; സത്ത—സാരം; തെലിയലേനി+അദി—അറിയാതിരിക്കുന്നത്; ത്യാഗരാജനുതുഡൗ—ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവൻ ആയ; ശ്രീരാമുനി—ശ്രീരാമന്റെ; തത്വമു—തത്വം; തെലിയനിദൊക—അറിയാതിരിക്കുന്നതു. പദവിയാ—പദവിയാകുമോ.

പദവിയെന്നാൽ ഉന്നതസ്ഥാനം.

നിന്നോട് യഥാർത്ഥമായ ഭക്തിയുണ്ടായാൽ മാത്രമാണ് നല്ല പദവിയിലെത്തുന്നത് വേദങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും ഉപനിഷത്തുക്കളും പഠിച്ചാലും (അവയിലെ) സാരം അറിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അതു പദവിയാകുമോ? ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്ന ശ്രീരാമന്റെ തത്വം അറിയാതിരിക്കുന്നതു ഒരു പദവിയാകുമോ? (ഇല്ല)

നാലു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തത്

105

വാഗധീശ്വരി—ആദി

പ. പരമാത്മുഡു വെലുഗു മുച്ചട
ബാഗ തെലുസുകോരേ (പ)

അ. ഹരിയട ഹരുഡട സുരുലട നരുലട
യഖിലാണ്ഡ കോടുലട യന്ദരിലോ (പ)

ച. ഗഗനാനില തേജോ ജല ഭൂമയമഗു
മൃഗഖഗ നഗതരു കോടുലലോ
സഗുണമുലോ വിഗുണമുലോ സതതമു
സാധുത്യാഗരാജാദിയാ ശ്രിതുലലോ (പ)

പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവു; വെലുഗു— പ്രകാശിക്കുന്ന; മുച്ചട—അഴക്; ബാഗ—നല്ലവണ്ണം; തെലുസുകോരേ—അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാലും; ഹരിയട—വിഷ്ണുവത്രെ; (വിഷ്ണു എന്നു പറയുന്നു); ഹരുഡട—ശിവനത്രെ; സുരുലട—ദേവനെന്നു പറയുന്നു; നരുലട—മനുഷ്യനെന്നു പറയുന്നു; അഖിലാണ്ഡ കോടുലട—ബ്രഹ്മാണ്ഡകോടികളെന്നും പറയുന്നു. അന്ദരിലോ—എല്ലാത്തിലും; സർവ്വവസ്തുക്കളിലും; ഗഗനാനില—ആകാശം, വായു; തേജോ ജലഭൂമയമു—അഗ്നി, വെള്ളം, ഭൂമി; അഗു—ആയുള്ള മൃഗ ഖഗ നഗതരു കോടുലലോ—മൃഗപക്ഷിമലവൃക്ഷ കോടികളായ; സഗുണമുലോ—സഗുണമെന്നും; വിഗുണമുലോ—വിഗുണമെന്നും, നിർഗ്ഗുണമെന്നും; സതതമു—എപ്പോഴും, സാധുത്യാഗരാജാദ്യാശ്രിതുലലോ—ത്യാഗരാജനെപ്പോലെയുള്ള സജ്ജനം ആശ്രയിക്കുന്നതുമായ (പരമാത്മുഡു)

എല്ലാററിലും പരമാത്മാവു (ഈശ്വരൻ) വിളങ്ങുന്ന അഴകിയ കാഴ്ചയെ നല്ലവണ്ണം കണ്ടുകൊൾവിൻ.

അതിനെ വിഷ്ണുവെന്നും ശിവനെന്നും മനുഷ്യനെന്നും അഖിലാണ്ഡകോടിയെന്നും പറയുന്നു. ആകാശം, വായു, അഗ്നി, ജലം, ഭൂമി എന്നിവയിലും പക്ഷിമൃഗാദികളിലും, മല, മരം എന്നിവകളിലും, (സത്വാദി) ഗുണമുള്ളവയിലും നിർഗ്ഗുണമായവയിലും അതിനെ (പരമാത്മാവിനെ) ശരണം പ്രാപിച്ച ത്യാഗരാജനെപ്പോലെയുള്ള സജ്ജനത്തിലും (പരമാത്മാവു ശോഭിക്കുന്നു...

അന്ദരിലോ എന്ന അനുപല്ലവിയുടെ ഒടുവിലത്തെ പദം പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കണം. സർവ്വചരാചരങ്ങളിലും നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നവനാണ് ഈശ്വരൻ.

ഈ കീർത്തനവും മനോഹരി രാഗത്തിലുള്ള ''പരിതാപമു'' എന്നതുമാണ് സ്വാമികൾ ഒടുവിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു വിശ്വസിച്ചുവരുന്നു.

106

മന്ദാരി—ആദി

പ. പരലോക ഭയമുലേക
ഭവപാശ ബദ്ധുലയ്യേരു (പ)

അ. കരിരാജി ശൃംഗാരരാമ ശിബി-
കാദ്യെല്ലാ മന കേ ഗലിഗെനനി (പ)

ച. കൊന്ന കാന്തലനു കന്നബിഡ്ഡലനു
വന്നെ ചീരലനു വാസ്ഥുധീസെലനു
തിന്നഗാ ഗനി ദൈവലോകമനി
തന്നുകോള്ളരായോ ത്യാഗരാജനുത! (പ)

പരലോക ഭയമുലേക—പരലോകഭയം കൂടാതെ; ഭവപാശബദ്ധുലു—സംസാരമാകുന്ന പാശത്താൽ കെട്ടപ്പെട്ടവർ: അയ്യെരാ — ആയിത്തീരുന്നു, കരിരാജി—ആനക്കൂട്ടം; ശൃംഗാരരാമ (ലു) സുന്ദരിമാർ; ശിബികാദുലു—പല്ലക്കുകൾ; എല്ലാം—എല്ലാം, മനകേ (മനകു + ഏ) ഞങ്ങൾക്കു മാത്രം, ഗലിഗെനനി (കലിഗെനു + അനി) കൈവന്നിട്ടുള്ളതാണെന്നു, കൊന്നകാന്തലനു—ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ച സ്ത്രീകളെ, കന്നബിഡ്ഡലനു—ജനിച്ച കുട്ടികളെ, വന്നെ ചീരലനു—തിളക്കമുള്ള ചേലകളെ, വാസ്ഥുധീസെലനു—വലിയ വസ്തുക്കളെ. തിന്നഗാ—സ്ഥിരം, ശാശ്വതം, ഗനി(കനി) കണ്ടിട്ട്. വിചാരിച്ച്, ദൈവലോകമനി—ദേവലോകമെന്നു, തന്നുകൊള്ളരായോ—തന്നെത്താൻ കളയുന്നു, പാഴ്പെടുന്നു. ത്യാഗരാജനുത!

പരലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം (ഭീതി) ഇല്ലാതിരുന്നാൽ (ജനങ്ങൾ) സംസാരമാകുന്ന പാശത്താൽ കെട്ടപ്പെട്ടവരായിത്തീരുന്നു ആനക്കൂട്ടം, സുന്ദരിമാർ, പല്ലക്കുകൾ മുതലായവ ഞങ്ങൾക്കു മാത്രമുള്ളതാണെന്നു വിചാരിച്ച (വലിയവരെന്ന ഭാവത്തിൽ സംസാരത്തിൽ പെടുന്നു.) ഭാര്യമാരായിട്ടുള്ള സ്ത്രീകളെയും തനിക്കുണ്ടായ സന്താനങ്ങളെയും വിചിത്രമായ വസ്ത്രങ്ങളെയും വലിയ വീടുകളെയും സന്തോഷത്തോടെ നോക്കി ഇതുതന്നെ ദേവലോകം എന്നുവെച്ച് (സംസാര) വലയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോകുന്നു. ത്യാഗരാജനുത!

പാഠഭേദം—അനുപല്ലവിയിൽ കരിരാജികി കരിവാജി (ആന, കുതിര) എന്നും ശൃംഗാരരാമ എന്നതിനു ശൃംഗാരാരാമ(പൂന്തോട്ടം, ഉദ്യാനം)എന്നും കൊന്നകാന്തലനു—വിലയ്ക്കുവാങ്ങിയ സ്ത്രീകളെന്നും, കൊന്ന ബിഡ്ഡലനു വിക്രീത കുട്ടികളെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

കൂടാതെ പല്ലവിയും ബദ്ധുലയ്യെര എന്നതിനു ബദ്ധുലൈയെദ എന്നും ഒരു പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ട് അർത്ഥം ഒന്നുതന്നെ.

'തന്നുകൊള്ളു' എന്നാൽ കൈകാലിട്ടടിക്കുക. തലപുകഞ്ഞു ചിന്തിക്കുക എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്. ഇവിടെ ലൗകിക വിഷയങ്ങളിൽ മുഴുകിപ്പോവുക എന്നർത്ഥം.

107

സാവേരി—ആദി

പ. പരാശക്തി മനുപരാദ നാപൈ
പരാകേലനമ്മ (പ)

അ. പുരാണീ! ധർമ്മസംവർദ്ധനീ! ശ്രീ
പരാധീശ്വരി! രാജരാജേശ്വരി! (പ)

ച. നിരപരാധുല നിരാകരിഞ്ചി
ദുരാത്മകുല നിന്ദുരാകലേദാ
ഗരാള്ള വരത്യാഗരാജനുത! ശുഭ
ദ രാമ സോദരീ! ധരാധരസുതേ! (പ)

പരാശക്തി—പരാശക്തി; മനുപരാദ—(നീ) എന്നെ രക്ഷിക്കാത്തതെന്ത്? നാ പൈ—എന്നിൽ; പരാകലേനമ്മ (പരാക+എല+അമ്മ) അനാസ്ഥ എന്തിനമ്മേ; പുരാണി—ആദിശക്തി; ധർമ്മസംവർദ്ധിനി; ശ്രീപുരാധീശ്വരി—രാജരാജേശ്വരി. നിരപരാധുല—തെറ്റില്ലാത്തവർ, ശുദ്ധന്മാർ; നിരാകരിഞ്ചി—അവഹേളനംചെയ്ത്; ദുരാത്മകുലന—ദുർജ്ജനങ്ങളെ; ഇന്ദു—ഇവിടെ (നിന്റെ സന്നിധിയിലേക്ക്) രാകനേയലേദാ—വരാതാക്കിയില്ലേ? വരത്യാഗരാജനുത—ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളേ; ശുഭദ—ശുഭ (മംഗള) ഫലങ്ങളെ തരുന്നവളേ; രാമസോദരി—വിഷ്ണുവിന്റെ സോദരി; ധരാധരസുതേ—പർവ്വതപുത്രി; ഓ പരാശക്തി! എന്നെ രക്ഷിപ്പതും? എന്നോട് അനാസ്ഥ എന്തിനാണമ്മേ! ആദിശക്തി! ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! ശ്രീപുരത്തിനായകി! രാജരാജേശ്വരി! നിർദ്ദോഷികളായ സജ്ജനങ്ങളെ വെറുക്കുന്ന ദുർജ്ജനങ്ങളെ ഇവിടെ വരാതാക്കിക്കൂടേ.

തിരുവയാറു ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവിയെപ്പറ്റിയാണ കീർത്തനം. മൂന്ന ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തത്.

108

പൂർവ്വകല്യാണി—രൂപകം

പ. പരിപൂർണ്ണകാമ! മാവമുന മറചിനാമ? (പ)
അ. പരമകാരുണികോത്തമ! ശിവജീവനജ
ലോചാർച്ചിത! (പ)
ച. സാകേതാധിപ! നീ മുഖസരസീരുഹമുനു ജൂചി
സാകേദുമരി ലേദേ ടീ സ്വപണനാ രാമ!
ഈ കലിനനുസരിഞ്ചിന ഹീനജാതി മർത്ത്യുല
ചീകാക ബഡഗതമേ ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനുത! (പ)

പരിപൂർണ്ണകാമ—ആഗ്രഹങ്ങൾ സാധിച്ചവനേ! മറുമറചിനാമാ—നിന്നെ ഞങ്ങൾ മനസ്സിൽ വിസ്മരിച്ചുവോ; പരമകാരുണികോത്തമ! ശിവജീവന ജലജാർച്ചിത—ബ്രഹ്മാവും ശിവനും പൂജിക്കുന്നവനേ; സാകേതാധിപ—അയോദ്ധ്യയിലെ രാജൻ; നീ—നിന്റെ; മുഖസരസീരുഹമുനു—മുഖകമലത്തെ; ജൂചി—കാണിച്ചിട്ട്; സാകേദുമരിലേദ—എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വിചാരമില്ലേ; സ്വപണനം—എന്തു നീതിയാണിത്; രാ—സംബോധന; രാമ! ഈ കലിനനു സരിഞ്ചിന—ഈ കലിയുഗത്തിലെ ഉർന്നടപടിക്കാർ; ഹീനജാതി മർത്ത്യുല—നീചജാതിയിലെ മനുഷ്യർ; ചീകാക ബഡഗതമാ—ഞാൻ ഇനിയും ദ്രോഹിക്കപ്പെടണമോ? ശ്രീകര! ത്യാഗരാജനുത!

സാധിച്ച ആഗ്രഹങ്ങളോടു കൂടിയവനേ! കരുണാസിന്ധോ! ശിവനാലും ബ്രഹ്മാവിനാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! അയോദ്ധ്യാധിപ! ഞങ്ങൾ എന്നെങ്കിലും മനസ്സിൽ തന്നെ മറന്നുപോയിട്ടുണ്ടോ? ചെന്താമരയുടെ ശോഭയാർന്ന

മുഖം കാണിച്ച്‌ (ദർശനം) തന്ന്‌ എന്നെ രക്ഷിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ലേ? ഇതു നീതിയല്ല. രാമാ! ഈ കലിയുഗത്തിലെ ദുർജ്ജനങ്ങളാൽ ഞാൻ ഇനിയും ദ്രോഹിക്കപ്പെടണമോ? മംഗളം ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവനേ!

പരിപൂർണ്ണകാമനായിട്ട ഭഗവാൻ മാത്രമാണുള്ളത്‌. ഭവസാഗരത്തിൽ പെട്ടുഴലുന്ന മനുഷ്യന്റെ ആശ്രയമല്ല ഭഗവാന്‌. ഭഗവാങ്കലൂടെയാണല്ലോ സൃഷ്ടി സ്ഥിതി ലയങ്ങൾ നിരന്തരം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്‌.

മോക്ഷോക്തിയായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം:

ഞാൻ സദാ നിന്തിരുവടിയെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇച്ഛ, ജ്ഞാനം, ക്രിയ എന്നീ ശക്തികളുള്ള നിന്തിരുവടി എനിക്കു ദർശനം തരുന്നില്ല. അതായത്‌ സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്ന്‌ എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നില്ല. കാമക്രോധാദികൾക്ക്‌ വശംവദരായവരുടെ കൂടെ എനിക്കു ജീവിക്കേണ്ടിവരുന്നു. പരമകാരുണ്യമുള്ള നിന്തിരുവടി ജനനമരണക്ലേശത്തിൽനിന്ന്‌ എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

പാഠഭേദം: സാകേധ്യമി എന്നിടത്തു സാകേതമി.

109

യദുകുലകാംബോജി—ത്രിശ്രലഘു

പ. പാഹി രാമചന്ദ്ര! രാഘവ! ഹരേ മാം
പാഹി രാമചന്ദ്ര! രാഘവ! (പാ)

ച. 1 ജനകസുതാ രമണ! കാവവേ നീവു
ഗനക നന്നു വേഗബ്രോവവേ (പാ)

2 എന്തവേഡു കൊന്ന നീകു നായന്ദുദയിസു
മന്ത ദയലേക യുണ്ഡനാ (പാ)

3 കഷ്ടമുലനു ദീർച്ചുവണ്ടിനി നീവുനാ
കിഷ്ടദൈവ മനുകൊണ്ടിനി (പാ)

4 അംബുജാക്ഷ! വേഗജൂഡരാ നീകടാ
ക്ഷമു ലേനി ജന്മമേലരാ (പാ)

5 ആടലനുചു ഗോപിയന്നെ ദലേക നാല–
ലാടലീലിത മർമ്മെട്ടിദോ? (പാ)

6 ശോധനലക നതി പാത്രുമാ രാമ യ
ശോധനലക നേനു പാത്രമാ (പാ)

7 നീവു നന്നു ജൂഡവേഗരാ കന്ന കന്ന
താവുലനേ വേഡജാലരാ (പാ)

8 നന്നുബ്രോചുവാരു ലേരരാ രാമനീ
കന്നദൈവമെന്ദു ലേദുരാ (പാ)

9 രാജരാജ പൂജിതപ്രഭോ! ഹരേ! ത്യാഗ–
രാജ രാജ രാഘവ! പ്രഭോ! (പാ)

മാം പാഹി—എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; ജനകസുതാ രമണ—സീതാപതേ; കാവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; നീവു—നീതന്നെ; കനുക—അതുകൊണ്ട്; നന്നു—എന്നെ; വേഗ—വേഗത്തിൽ; ബ്രോവവേ—രക്ഷിച്ചാലും; എന്ത—എത്രതന്നെ, വേഡുകൊന്ന—ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചാലും; നീക അങ്ങേയ്ക്ക്; നായന്ദു—എന്നിൽ; ഇസുക—മണൽ തരി; അന്ത—അത്രയും; ദയലേക—ദയ കൂടാതെ; ഉണ്ടനാ—ഉണ്ടാകുമോ?

ചരണം 2. ഞാൻ എത്ര പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടും എന്നിൽ അല്പമെങ്കിലും ദയ ഇല്ലാതിരിപ്പാൻ പാടുണ്ടോ?

3. കഷ്ടമുലനു—കഷ്ടങ്ങളെ, ദുഃഖങ്ങളെ; തീർച്ചിമ്മനി—തീർത്തു തരാൻ ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു; നീവു—നീതന്നെ; നാക—എനിക്ക്; ഇഷ്ടദൈവമു—ഇഷ്ടദൈവം; അനുകൊണ്ടിനി—ഞാൻ വിചാരിച്ചു.

4. അംബുജാക്ഷ—താമരക്കണ്ണാ; വേഗ—വേഗത്തിൽ; ജൂഡരാ—കണ്ടാലും; നീ കടാക്ഷംബു—നിന്റെ കടാക്ഷം; ലേനി—ഇല്ലാതെ; ജന്മമേലരാ (ജന്മമു + ഏല + രാ)—ജന്മമെന്തിന്; രാ സംബോധനയാണ്.

5. ആടലനുചു (ആടലു + അനുചു) നേരമ്പോക്കാണെന്ന്; തോചു—തോന്നുക; ഉന്നദോ—ആണോ; ലോക—അല്ല ജഗതിൽ; നാ—എന്റെ; ഫാലലിഖിത കർമ്മ—തലയെഴുത്തിന്റെ ഫലം; എട്ടിദോ—എങ്ങനെയുള്ളതോ? ഇതെല്ലാം വെറും നേരമ്പോക്കാണെന്ന് നിനക്കു തോന്നുന്നുവോ? എന്റെ തലയെഴുത്തിന്റെ ഫലം എന്തോ!

6. ശോധനലക—പരീക്ഷകൾക്ക്; നേനു—ഞാൻ; പാത്രമാ—പാത്രമാണോ; രാമ! യശോധനലൈന—കീർത്തിമാന്മാർക്ക്; സരിപാത്രമാ—സദൃശമാണോ?

7. നീവു—നീതന്നെ; നന്നു—എന്നെ; ജൂഡ—കാണുവാൻ; കടാക്ഷിക്കുവാൻ; വേള—സമയം; രാ (സംബോധന) കനുകനു—കാണുന്ന കാണുന്ന; താവു—സ്ഥലം, ഇടം (നോക്കുന്നേടത്തൊക്കെ); നേ—ഞാൻ; വേഡ്ചാല—യാചിക്ക വയ്യ; രാ—(സംബോധന) എന്നെ കടാക്ഷിക്കുവാൻ ഇതുതന്നെയാണ് സമയം. കണ്ടേടത്തൊക്കെ ചെന്നു ഞാൻ യാചിക്കയില്ല.

8. നന്നു—എന്നെ; ബ്രോചുവാരു—രക്ഷിക്കുന്നവർ; ലേരു—മറ്റാരുമില്ല; രാ; രാമ! നീകന്ന—നീയല്ലാതെ; ദൈവമെന്ദുലേരു—ദൈവം വേറെ എവിടെയും ഇല്ല. രാ;

9. ചക്രവർത്തികൾ പൂജിക്കുന്ന പ്രഭോ! ഹരേ! ത്യാഗരാജന്റെ രാജൻ! രാഘവ! പ്രഭോ!

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നാലാമത്തെ ചരണം ആറാമത്തേതായും, ആറാമത്തേതു നാലാമത്തേതായും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

ഇത് ദിവ്യനാമകീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്.

110

ഹംസനാദം—ദേശാദി

പ. ബണ്ടു രീതി കൊലുവീയവയ്യ രാമ (ബം)

അ. തുണ്ടവിണ്ടി വാനി മൊദലൈന മദാ
ദുലനു ഗൊട്ടി നേലഗൂല ജേയു നിജ (ബം)

ച. രോമാഞ്ചമനേ ഘന കഞ്ചുകമു
രാമഭക്തുഡനേ മുദ്ര ബിള്ളയു
രാമനാമമനേ വരഖഡ്ഗ മിവി
രാജില്ലു നയ്യ ത്യാഗരാജുനി കേ (ബം)

ബണ്ടു–ദാസൻ, കിങ്കരൻ; ബണ്ടുരീതി–ദാസനെന്നപോലെ; കൊലുവീയവയ്യ–(കൊലുവു+ഇയ്യവയ്യ); കൊലുവു–ആസ്ഥാനം, ദർബാർ; ഇയ്യവയ്യ–തന്നാലും; രാമ! തുണ്ടവിണ്ടിവാനി–കരിമ്പുവില്ല് ധരിച്ചവൻ, (കാമൻ); മൊദലൈന–മുതലായവ; മദാദുല–അഹങ്കാരം മുതലായവ; ഗോട്ടി–തോൽപ്പിക്കുക, നശിപ്പിക്കുക; നേല നിലം; ഗൂലഗൊയ്യ–വീഴ്ത്തുക (നിലംപതിപ്പിക്ക); നിജ–സ്വന്തം (ബണ്ട); രോമാഞ്ചമു–രോമാഞ്ചം; അനേ–എന്ന; ഘന–കനമായ; കഞ്ചുകമു–കവചം; രാമഭക്തുഡനേ–രാമഭക്തനെന്ന; മുദ്ര; ബിള്ളയു–ആഭരണം; രാമനാമമനേ–രാമനാമമെന്ന; വരഖഡ്ഗമു–ശ്രേഷ്ഠമായ വാൾ; രാജില്ലു നയ്യ–തന്നാലും; ത്യാഗരാജുനികേ–ത്യാഗരാജന് മാത്രം.

അല്ലയോ ശ്രീരാമ! നിന്തിരുവടിയുടെ ദർബാറിൽ ഒരു കിങ്കരനായി (സേവകനായി) തന്നാലും (എന്നെ) കാമം മദം തുടങ്ങിയ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചവനായും (ഭക്തിയാലുണ്ടായ) രോമാഞ്ചമാകുന്ന കുപ്പായം ധരിച്ചവനായും, രാമഭക്തിയെന്ന മുദ്രയാൽ അലംകൃതനായും രാമനാമമെന്ന ഖഡ്ഗത്തെ ധരിച്ചവനായുമുള്ള ഈ ത്യാഗരാജനെ (സേവകനായി കല്പിച്ചാലും.)

ഭക്തന്റെ ദാസ്യഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ. രാജാക്കന്മാർക്കുള്ള അംഗരക്ഷകനെന്നപോലെ ശ്രീരാമനെ സേവനമനുഷ്ഠിക്കുവാനാണ് സ്വാമികൾ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നത്. ഭക്തിപാരവശ്യംകൊണ്ടുണ്ടായ രോമാഞ്ചം. കാമാദികളായ വൈരികളെ ഉന്മൂലനാശംചെയ്യുന്നതിന് ശക്തമായ ആയുധമാണല്ലോ രാമനാമം. ഭഗവാന്റെ കിങ്കരപദവിക്ക് വേണ്ടുന്ന യോഗ്യത വേണം!

തവദാസോഹം (പുന്നാഗവരാളി). ഉപചാരമു (ഭൈരവി) എന്ന കീർത്തനങ്ങളിലെ ഭാവംതന്നെയാണ് ഇതിലും.

പാഠഭേദം: മദാദുലഗോട്ടി എന്നിടത്ത് മദാദുല ബട്ടി, രോമാഞ്ചമന എന്നിടത്ത് രോമാഞ്ചമനേ.

111

ബഹുദാരി–ആദി

പ. ബ്രോവ ഭാരമാ രഘുരാമ!
ഭുവനമെല്ല നീവൈ നന്നൊക നി (ബ്രോ)

അ. ശ്രീ വാസുദേവ! അണ്ഡകോടുല കു–
ക്ഷിനി ഉഞ്ചുകോലേദാ? നന്നു (ബ്രോ)

ച. കലശാംബുധി ലോ ദയതോ നമ
രുലകൈ യദിഗാക ഗോപി
കലകൈ കൊണ്ഡലെത്തലേദാ?
കരുണാകര! ത്യാഗരാജുനി (ബ്രോ)

ബ്രോവ–രക്ഷിക്കുക; ഭാരമാ–ഭാരമാണോ? രഘുവര! ഭുവനമെല്ല (ഭുവനമു + എല്ല)–ലോകമെല്ലാം; നീവൈ–നീ തന്നെ; നന്നൊകനി (നന്നു + ഒകനി) ഞാൻ ഒരുവനെ; ശ്രീ വാസുദേവ! അണ്ഡകോടുലു–കോടിക്കണക്കിലുള്ള ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളെ; കുക്ഷിനി–വയറ്റിൽ; ഉഞ്ചുകോലേദാ–അടക്കി വെച്ചിട്ടില്ലേ; നന്നു–എന്നെ; കലശാബ്ധിലോ–പാൽക്കടലിൽ; ദയതോ–ദയയോടെ; അമരുലകൈ–ദേവന്മാർക്കു വേണ്ടി; അതിഭാരക–ഭാരത്തിനപ്പുറമേ; ഗോപികലകൈ–ഗോപസ്ത്രീകൾക്കു വേണ്ടി; കൊണ്ടലു–പർവ്വതങ്ങളെ; എത്തലേദാ–പൊക്കിയില്ലേ; കരുണാകര! ത്യാഗരാജുനി–ത്യാഗരാജനെ.

അല്ലയോ രഘുവര! ലോകമെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അങ്ങയ്ക്കു (ഈ ത്യാഗരാജകുമാരൻ) ഒരുവനെ രക്ഷിക്കുക ഒരു ഭാരമാണോ? ശ്രീകൃഷ്ണ! നിന്തിരുവടി വയറ്റിലല്ലേ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളെല്ലാം അടക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നതു്? ദേവകൾക്കു വേണ്ടി പാൽക്കടലിലെ (മന്ദര) പർവ്വതത്തെയും, ഗോപികൾക്കു വേണ്ടി (ഗോവർദ്ധനഗിരിയെയും) ദയയോടെ ഉയർത്തിയില്ലേ? കരുണാകര! ത്യാഗരാജനെ രക്ഷിക്കുക ഭാരമോ? സാധകരും അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന രക്ഷ സംസാര ക്ലേശത്തിൽനിന്നുള്ള മോചനമാണ്.

112

ശ്രീരഞ്ജിനി – ദേശാദി

പ. ഭുവിനി ദാസുഡനേ പേരാസചേ
ബൊങ്കുലാഡിതിനാ ബുധമനോഹര (ഭു)

അ. അവിവേക മാനവുല ഗോരി കോരി
അഡ്ഡത്രോവ ദ്രൊക്കിതിനാ ബ്രോവവേ (ഭു)

ച. ചാലസൗഖ്യമോ കഷ്ടമോ നേനു
ജാലി ജെന്ദി നീനാ സാരിവാരിലോ
പാലമുഞ്ചിന നീടമുഞ്ചിന
പാദമുലേഗതി ത്യാഗരാജനുത (ഭു)

ഭുവിനി–(ഈ) ലോകത്തിൽ; ദാസുഡനേ–ഞാൻ (നിന്റെ) ദാസനാണ്; പേരാസചേ–അത്യാഗ്രഹം കൊണ്ട്; ബൊങ്കുലു–നുണകൾ; ആഡിതിനാ–പറഞ്ഞുവോ; ബുധമനോഹര–പണ്ഡിതന്മാർക്ക് മനോഹരനായവനേ! അവിവേകമാനവുല–ബുദ്ധിയില്ലാത്ത മനുഷ്യരെ; കോരി കോരി–ആശ്രയിച്ച്; അഡ്ഡത്രോവ–തെറ്റായ വഴിയിൽ; ദ്രൊക്കിതിനാ–(ഞാൻ) പ്രവേശിച്ചുവോ; ബ്രോവവേ–രക്ഷിച്ചാലും; ചാല–വളരെ; സൗഖ്യമോ കഷ്ടമോ–സുഖമോ ദുഃഖമോ; നേനു–ഞാൻ; ജാലി–ദുഃഖത്തെ; ജെന്ദിതിനാ–അനുഭവിച്ചുവോ; സരിവാരിലോ–സമന്മാരുടെ ഇടയിൽ; പാലമുഞ്ചിന–പാലിൽ മുക്കിയാലും; നീടമുഞ്ചിന–വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയാലും, പാദമുലേഗതി–(നിന്റെ) കാലടികളേ; ഗതി–ശരണം; ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ ബുധമനോഹര! ഈ ലോകത്തിൽ നിന്റെ ദാസനായിരിക്കെ ഞാൻ അത്യാഗ്രഹത്താൽ അസത്യം (എന്തെങ്കിലും) പറഞ്ഞുവോ? കൂടാതെ ദുർജ്ജനങ്ങളുമായി ചേർന്ന ദുർമ്മാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുവോ? (ഏതായാലും)

എന്നെ രക്ഷിക്ക. ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നതു സുഖമായാലും ദുഃഖമായാലും അതെപ്പററി ഞാൻ ഖേദിച്ചുവോ? ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നീ എന്നെ പാലിൽ മുക്കിയാലും വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയാലും എനിക്കു ഒരേഗതി നിൻെറ കാലടികൾ മാത്രം, കരുണാകര! ത്യാഗരാജനുത!

ബുധമനോഹരൻ എന്നാൽ ജ്ഞാനികൾക്കു സുന്ദരനായവൻ. ''പാലമുഞ്ചിന നീടമുഞ്ചിന'' എന്നതു തെലുങ്കിലെ ഒരു മൊഴിയാണ്. നല്ലതായാലും ശരി, തീയതായാലും ശരി എന്നർത്ഥം. ചരണത്തിൽ സരിവാരിലോ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഉത്തരാർദ്ധത്തിന് സാധുജനങ്ങൾ എന്നെ ആദരിച്ചാലും അനാദരിച്ചാലും എനിക്കാശ്രയം നിൻെറ കാലടികൾ തന്നെ എന്നും അർത്ഥം പറയാം.

113

നളിനകാന്തി—ആദി

പ. മനവി നാലകിഞ്ചരാദടേ
മർമ്മമെല്ല ദെലിപെദനേ മനസാ (മ)

അ. ഘനുഡൈന രാമചന്ദ്രുനി
കരുണാന്തരംഗമു ദെലിസിന നാ (മ)

ച. കർമ്മകാണ്ഡ മതാകൃഷ്ടുലൈ ഭവ
ഗഹന ചാരുലൈ ഗാസി ജെന്ദഗ
ഗനി മാനവാവതാരുഡൈ
കനിപിഞ്ചിനാഡേ നഡത ത്യാഗരാജു (മ)

മനവി–അപേക്ഷ; ആലകിഞ്ചരാദടേ–കേട്ടുകൂടയോ; മർമ്മമെല്ലദെലിപെദനേ (മർമ്മ + എല്ല + തെലിപെദനേ) എല്ലാ രഹസ്യങ്ങളും അറിയുന്ന; മനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ; ഘനുഡൈന–മഹാത്മാവായ; രാമചന്ദ്രുനി–ശ്രീരാമൻെറ; കരുണാന്തരംഗമു–കാരുണ്യം നിറഞ്ഞ മനസ്സ്; ദെലിസിന–അറിയുന്ന; നാ–എൻെറ; കർമ്മകാണ്ഡമതാകൃഷ്ടുലൈ–കർമ്മകാണ്ഡവിധി (ഹോമാദികർമ്മങ്ങൾ)കളാൽ വശീകരിക്കപ്പെട്ട, വിശ്വസിക്കുന്നവരായി; ഭവഗഹനചാരുലൈഗാസി–സംസാരമാകുന്ന കാട്ടിൽ അലയുന്നവരായി; ജെന്ദഗ–പരവശരായവരെ; ഗനി (കനി) കണ്ട്; മാനവാവതാരുഡൈ–മനുഷ്യജന്മമെടുത്തവനായി; കനിപിഞ്ചിനാഡേ–പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു; നഡത–നടപടിയിൽ, ജീവിതരീതിയിൽ ത്യാഗരാജു–ത്യാഗരാജൻ

അല്ലയോ മനസ്സേ, മഹാത്മാവായ ശ്രീരാമൻെറ കാരുണ്യം നിറഞ്ഞ ഉള്ളം നല്ലവണ്ണം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള എൻെറ അപേക്ഷ കേൾക്കാത്തതെന്തുകൊണ്ട്? വേദോക്തമായ കർമ്മകാണ്ഡത്തിലെ അനുഷ്ഠാനങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ചും സംസാരമാകുന്ന കാട്ടിൽ അലഞ്ഞു കഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലോകത്തെ കണ്ടു രാമനായി അവതാരം ചെയ്തു തൻെറ ജീവിതചര്യകൊണ്ടു നേരായവഴി അവർക്കു കാണിച്ചു കൊടുത്തില്ലയോ. ത്യാഗരാജൻെറ (അപേക്ഷ.......

പല്ലവി മനവാല എന്നും ചരണത്തിൽ ദെലിസിന എന്നിടത്തു ദെല്ലിന എന്നും പാഠഭേദം.

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ ഘന എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. മേഘമെന്നും ഘനത്തിനു അർത്ഥമുണ്ട്. ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം മഴപോലെ വർഷിക്കും എന്നു ധ്വനി.

ജ്ഞാനത്തിന്റെയും ധർമ്മത്തിന്റെയും മൂർത്തിമദ്ഭാവമാണ് ശ്രീരാമൻ. സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപിയായ പരമാത്മാവാണെങ്കിലും മനുഷ്യനായിത്തന്നെ ജീവിച്ചു പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ നേടുവാൻ നേരായവഴി ലോകത്തിനു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

114

മലയമാരുതം—രൂപകം

പ. മനസാ യെട്ടുലോർത്തുനേ നാ
മനവി ചേകൊനവേ ഓ (ര)

അ. ദിനകരകുല ഭൂഷണുനി
ദീനുഡവൈ ഭജന ജേസി
ദിനമു ഗഡുപു മനിന നീവു
വിനവദേലേ? ഗുണവിഹീന!

ച. കലിലോ രാജസതാമസ (ര)
ഗുണമുലു ഗലവാരി ചെലിമി
ഗലസി മെലസി തിരുഗുചു മരീ
കാലമു ഗഡപകനേ
സുലഭമുഗാ കഡതേരനു
സൂചനലനു തെലിയ ജേയു
ഇലനു ത്യാഗരാജുമാട
വിനവദേലേ? ഗുണവിഹീന! (ര)

മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ, ഏട്ടുല—എങ്ങനെ, ഓർത്തുനേ—സഹിക്കും, നാ—എന്റെ—മനവി അപേക്ഷ; ചേകൊനവേ—കേട്ടാലും; ഓ; ദിനകരകുലഭൂഷണുനി—സൂര്യവംശത്തിനു ഭൂഷണമായവനെ; ദീനുഡവൈ—വിനയത്തോടുകൂടി; ഭജനജേസി—സേവചെയ്തു; ദിനമുഗഡുപുമു—കാലംകഴിച്ചു; അനിന—എന്നു പറഞ്ഞാൽ; നീവു—നീ; വിനവദേലേ—എന്തുകൊണ്ടു കേൾക്കുന്നില്ല; ഗുണവിഹീന—ഗുണമില്ലാത്തവനേ! കലിലോ—കലികാലത്തിൽ; രാജസതാമസഗുണമുലു—രാജസതാമസഗുണങ്ങൾ; ഗലവാരി—ബാധിച്ചവരെ; ചെലിമി ഗലസി—സ്നേഹിച്ചു (സേവിച്ചു); തിരുഗുചു—ചുറ്റിനടന്നു; മരീ—വീണ്ടും, പിന്നെയും; കാലമു ഗഡപകനേ—കാലം കളയാതെ; സുലഭമുഗാ—എളുപ്പത്തിൽ; കഡതേരനു—രക്ഷപ്പെടുവാൻ, മോക്ഷം കിട്ടുവാൻ; അക്കരെ കടക്കുവാൻ; സൂചനലനു—സൂചനകളെ; തെലിയ ജേയു—അറിയിക്കുവാൻ; ഇലനു—ഈ ലോകത്തിൽ; ത്യാഗരാജുമാട—ത്യാഗരാജന്റെ വാക്ക്; വിനവദേലേ—കേൾക്കാത്തതെന്തു് ഗുണവിഹീന!

ഗുണമില്ലാത്ത (എന്റെ) മനസ്സേ! ഞാൻ എങ്ങനെ പൊറുക്കും? എന്റെ അപേക്ഷയെ കേൾക്കുക. സൂര്യവംശത്തിനു തിലകമായ ശ്രീരാമനെ വിനയത്തോടെ ഭജനചെയ്തു (ജീവകാലം കഴിക്കേണമെന്നു ഞാൻ പറയുന്നു

എന്തുകൊണ്ടു കേൾക്കാതിരിക്കുന്നു?) ഈ കലികാലത്തു (ഉള്ള) രാജസ്തമോഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞവരെ (മർത്ത്യന്മാരുമായി) ചേർന്നു ചുററിനടന്നു കാലം കളയാതെ മോക്ഷസിദ്ധിക്കു സുഗമമായ മാർഗ്ഗം പറഞ്ഞുതരുന്ന ഈ ത്യാഗരാജന്റെ വാക്കു എന്തുകൊണ്ടു കേൾക്കാതിരിക്കുന്നു?

115

ആഭോഗി—ആദി

പ. മനസുനിൽപ ശക്തിലേക പോതേ
മധുരഘണ്ട വിരുല പൂജേമി ജേയുനു (മ)

അ. ഘനദുർമദുഡൈ താ മുനിഗിതേ
കാവേരി മന്ദാകിനി യെടു ബ്രോചുനു (മ)

ച. സോമിദമ്മ സൊഗസുഗാണ്ഡ്ര ഗോരിതേ
സോമയാജി സ്വർഗ്ഗാർഹുഡൗതനോ
കാമക്രോധുഡു തപം ബൊനർച്ചിതേ
ഗാപി രക്ഷിഞ്ചുനോ ത്യാഗരാജനുത! (മ)

മനസു–മനസ്സിനെ; നില്പ–നിർത്തുവാൻ; ശക്തിലേകപോതേ–ശക്തിയില്ലാതെ പോയാൽ; മധുര–ആസ്വാദ്യമായ, ഘണ്ട–മണി; വിരുല–പുഷ്പങ്ങൾ; പൂജേമി–പൂജ ഏമി–പൂജ എന്തിന്; ഘന–കനത്ത, ഏററവും ദുർമദുഡൈ–അഹങ്കാരം നിറഞ്ഞ. താ–താൻ, മുനിഗിതേ–സ്നാനം, കാവേരി മന്ദാകിനി–കാവേരി ഗംഗ (നദികളിൽ), യെടു–എങ്ങിനെ, ബ്രോചുനു–രക്ഷിക്കുന്നു, സോമിദമ്മ–സോമയാജിയുടെ ഭാര്യ, സൊഗസുഗാണ്ഡ്ര–സുന്ദരന്മാരിൽ, കാമുകന്മാരിൽ; ഗോരിതേ–തൻ പരമായാൽ, സോമയാജി–സോമയാഗം ചെയ്യുന്നവൻ, സ്വർഗ്ഗാർഹുഡൗതനോ (സ്വർഗ്ഗ + അർഹുഡു + ഔതനോ) സ്വർഗ്ഗത്തിനു അർഹനാകുമോ; കാമക്രോധുഡു–കാമക്രോധങ്ങളുള്ളവൻ; തപം–തപസ്സ്, ബൊനർച്ചിതേ–ചെയ്താൽ. കാപി–കാത്തു; രക്ഷിഞ്ചുനോ–രക്ഷിക്കുമോ? ത്യാഗരാജനുത!

മനസ്സിനെ പിടിച്ചുനിർത്തുവാൻ കഴിയാത്തവർ മധുരമായ മണിനാദംകൊണ്ടും പുഷ്പംകൊണ്ടും പൂജിച്ചിട്ട് എന്തു ഫലം. അഹങ്കാരിയായവൻ കാവേരി നദിയിലോ ഗംഗയിലോ സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു വല്ല രക്ഷയും കിട്ടുമോ (ഇല്ലെന്നസാരം) സോമയാജിയുടെ ഭാര്യ പരപുരുഷനിൽ അനുരക്തയായാൽ സോമയാജി സ്വർഗ്ഗത്തിനു യോഗ്യനാകുമോ? കാമക്രോധങ്ങൾക്കു വശംവദനായവൻ തപസ്സുചെയ്താൽ അതവനെ കാത്തുരക്ഷിക്കുമോ? ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ!

സോമയാഗം മുതലായ യാഗങ്ങൾ ചെയ്താൽ സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തി (മരിച്ചാൽ) ഉണ്ടാകുമെന്നാണു വിശ്വാസം; ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ പ്രകാരം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിക്കു മാത്രമേ യാഗം ചെയ്തുകൂടൂ. അതിനു ധർമ്മപത്നി ഒന്നിച്ചു വേണം കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുമ്പോൾ.

ചരണത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ വരിയിൽ ഗാപി (കാപ)ക്ക കാശി എന്നു പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ ദാനധർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടു ഒരാൾ കാശിക്കു പോയിട്ടു എന്തു ഫലം എന്നു അർത്ഥം കിട്ടും.

116

ഹിന്ദോളം—ആദി

പ. മനസു ലൊനി മർമ്മമു തെലുസുകോ
മാനരക്ഷക! മരകതാംഗ! നാ (മ)

അ. ഇനകുലാപ്ത! നീവേ ഗാനി വേ
രെവരു ലേരു ആനന്ദഹൃദയ! (മ)

ച. മുന്നു പ്രേമഗല ദൊരവൈ സദാ
ചന്നു നേലിനദി ഗൊപ്പ ഗാദയ്യാ
കന്നികരമ്പുതോ നീ വേള നാ
കരമു ബട്ട ത്യാഗരാജവിനുത! (മ)

മനസുലോനി–മനസ്സിൽ; മർമ്മമു–രഹസ്യത്തെ; തെലുസുകോ–അറിഞ്ഞാലും; മാനരക്ഷക–മാനത്തെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ! മരകതാംഗ–പച്ചക്കല്ലിന്റെ വർണ്ണമുള്ളവനേ! നാ–എന്റെ; ഇനകുലാപ്ത–സൂര്യവംശത്തിന് ബന്ധുവായവനേ! നീവേ–നീ തന്നെ; ഗാനി–അല്ലാതെ; വേരെവരു–വേറെ ആരും; ലേരു–ഇല്ല. ആനന്ദഹൃദയ–ആനന്ദസ്വരൂപ! മുന്നു–മുമ്പ്; പ്രേമഗല–പ്രേമമുള്ള; ദൊരവൈ–പ്രഭുവായിട്ട്; സദാ–എല്ലായ്പ്പോഴും; ചന്നുഗ–പ്രീതിയോടെ; ഏലിനദി–രക്ഷിച്ചതു; ഗൊപ്പ–യോഗ്യത, മാന്യത; ഗാദയ്യാ–അല്ല അയ്യനേ! കന്നികരമ്പുതോന–ബലമായിട്ടുകൂടി; ഈ വേള–ഇപ്പോൾ; നാ കരമു–എന്റെ കൈ; ബട്ട–പിടിച്ച ത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ മാനരക്ഷക! മരകതാംഗ! എന്റെ ഹൃദയത്തിലെ രഹസ്യം അറിഞ്ഞാലും. സൂര്യവംശത്തിന് പ്രിയപ്പെട്ടവനേ! ആനന്ദഹൃദയ! നീയല്ലാതെ എനിക്ക് വേറെ യാതൊരു ഗതിയുമില്ല. ഭക്തവത്സലനായി നീ മുമ്പ് പ്രീതിയോടെ (എന്നെ) രക്ഷിച്ചതു ഒരു യോഗ്യതയല്ല. ഇപ്പോൾ കന്നിപോലെ എന്റെ കൈക്ക് പിടിച്ച് എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, ത്യാഗരാജനുത!

ചരണം മൂന്നാം വരിയിൽ കന്നി കരമ്പു എന്നും നാലാംവരിയിൽ ബട്ടി എന്നും പാഠഭേദം. അർത്ഥം ഒന്നു തന്നെ.

ദ്രൗപദി വസ്ത്രാപഹരണത്തിലും മറ്റും ഭക്തന്മാരെ പാലിച്ചതിനാലാണ് മാനരക്ഷകനായത്.

117

നാടകരഞ്ജി—ആദി

പ. മനസ്സ വിഷയ നടവിടുല കൊസഗി തേ
മാ രാമുനി കൃപ ഗല്ഗുനേ മനസാ (മ)

അ. തനതല്ലു പൊകരിഞ്ചികി തീസിപെട്ടി
താ ഗുമ്മലു തൊലുരീതി ഗാദോ (മ)

ച. തവിടികി തങ്കാഡ ബോയികൂടി
തപില കോതി കൊനിപോയിനട്ട് ഗാദാ?
ചെവിടികി യുപദേശിഞ്ചിനട്ട് ഗാദാ?
ശ്രീത്യാഗരാജനുതുനി ലേകക (മ)

മനസു — മനസ്സ്: വിഷയ-ലൗകിക കാര്യങ്ങൾ; നടവിടുലകൊസഗിതേ (നട+വിടുല+ഒസഗിതേ) നടന്മാർക്കും വിടന്മാർക്കും കൊടുത്താൽ; മാനവുലെ; രാമുനി കൃപ-ശ്രീരാമന്റെ കൃപ; കലുഗുനാ-കിട്ടുമോ; മനസാ-മനസ്സേ! തന —തന്റെ, അവനവന്റെ; തല്ലിപോകരിണ്ടികി(തല്ലി + കരി + ഇണ്ടികി) തല്ലി-മാതാവിന്; കരി-മറവന്റെ; ഇണ്ടികി-വീട്ടിലേയ്ക്കു; തീസി പെട്ടി-ഇറക്കിവെച്ച്; നാഗുമ്മലു(നാഗു+ഉമ്മലു); നാഗു-താൻ; ഉമ്മലു-നാള്ളും; ഏതാലു-ഓടിക്കുക; തീരു ഗാദാ -പോലെയുമല്ലേ; തവിടികി-തവിടിന്ന (വേണ്ടി); തങ്കാഡ ബോയി— (തങ്ക+ആഡ+ബോയി)-വേശ്യാലയത്തിൽ പോവുക; കൂടി-ഭക്ഷണം; തപില-പാത്രം; കോതി-കുരങ്ങൻ; കൊനിപോയിനട്ട്-കൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ; ഗാദാ —അല്ലയോ; ചെവിടികി-ചെകിടന്; ഉപദേശിഞ്ചിനട്ട്-ഉപദേശിക്കുന്നതുപോലെ; ഗാദാ; ശ്രീത്യാഗരാജനുതുനി-ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്നവനെ; ലേകക-സ്മരിക്കാതെ.

ചരണത്തിന്റെ നാലാം പാദം പല്ലവിയോടു ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

ത്യാഗരാജൻ ആരാധിക്കുന്ന ദേവനെ സ്മരിക്കാതെ ആട്ടക്കാരോടും ധൂർത്തന്മാരോടും ചേർന്ന് സുഖഭോഗങ്ങളിൽ മനസ്സ് ചെലുത്തി നമുക്ക് ശ്രീരാമന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കുമോ? തന്റെ (വീട്ടിന്റെ) പാതിൽ അയൽക്കാരന്റെ (കടം) കൊടുത്തു്, തെരുവിൽ (ദൂരെ കിടക്കുന്ന തന്റെ) വീട്ടിലേയ്ക്കു കടന്നുവരുന്ന നായ്ക്കളെ വിരട്ടി ഓടിക്കുന്നതുപോലെയല്ലേ അതു്? തവിടിനുവേണ്ടി പിന്നീട് ചെയ്യാൻ വേശ്യാലയത്തിൽ പോയി പാത്രത്തെ കുരങ്ങൻ കൊണ്ടു പോകുന്നതുപോലെയല്ലേ അതു്? ചെകിടന്റെ കാതിൽ ഉപദേശം ചെയ്യുന്നതു പോലെയും അല്ലേ?

അനുപല്ലവി ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്: സ്വന്തം വീട് തുറന്നിട്ട് അയൽക്കാരന്റെ വീടിന്റെ കാവൽ നിന്ന നായ്ക്കളെ ആട്ടിക്കളയുന്നതുപോലെയല്ലേ?

118

ശങ്കരാഭരണം—രൂപകം

പ. മനസു സ്വാധീനമൈന യാ ഘനുനികി
മറി മന്ത്രതന്ത്രമുലേല? (മ)

അ. തനുവു താനു ഗാദനി യെഞ്ചു വാനികി
തപസു ചേയ നേല? ദശരഥബാല! (മ)

ച. ആജന്മമു ദുർവിഷയ രഹിതുനികി ഗ
താഗത മികയേല
രാജരാജേശ! നിരഞ്ജന! നിരുപമ!
രാജവദന! ത്യാഗരാജവിനുത! (മ)

മനസു സ്വാധീനമൈന—മനസ്സിനെ സ്വാധീനമാക്കിട്ടുള്ള; യാ—ആ; ഘനുനികി—മഹാത്മാവിന്; മറി—കൂടുതലായി; മന്ത്രതന്ത്രമുല—മന്ത്രവും തന്ത്രവും; ഏല—എന്തിന്? തനുവു—ദേഹം; താനു—താൻ; ഗാദനി (ഗാദു + അനി) അല്ലെന്ന്; എഞ്ചുവാനികി—അറിയുന്നവന്; തപസു—തപസ്സ്; ചേയനേല—ചെയ്യുന്നതെന്തിന്; ദശരഥബാല; ജന്മമു—ജനനം മുതൽ; ദുർവിഷയരഹിതുനികി—ദുർവിഷയങ്ങൾ തീണ്ടാത്തവർക്ക; ഗതാഗതമു—ഭൂതവും ഭാവിയും; ഇക—ഇനി; ഏല; രാജരാജേശ—രാജാധിരാജ; നിരഞ്ജന—ഉജ്ജ്വലനായവനേ! നിരുപമ—സമനില്ലാത്തവനേ! രാജവദന—മുഖം ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജവിനുത!

മനസ്സിനെ ജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള മഹാത്മാവിന് മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ എന്തിന്? ദേഹമല്ല താനെന്ന ബോധം വന്നവന് തപസ്സ് ചെയ്യുന്നത് ആവശ്യമെന്ത്? അല്ലയോ ദശരഥബാല! ജനിച്ചതുമുതൽ ദുർവിഷയങ്ങളിൽ പെടാത്തവന് ഭൂതകാലത്തെയോ ഭാവിയെയോ പറ്റി ചിന്ത എന്തിന്?

ഗതാഗതത്തിന് ജനനമരണ പരമ്പരയെന്ന അർത്ഥം കല്പിക്കാം. മുജ്ജന്മ കർമ്മവും അതിന്റെ വരാനിരിക്കുന്ന ഫലങ്ങളും എന്നും അർത്ഥം പറയാം. ''മനസ്സുനില്പ'' എന്ന ആഭോഗി കീർത്തനത്തിൽ മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ വയ്യാത്തവരുടെ ദുരവസ്ഥ സ്വാമികൾ വിവരിച്ചതിനെ. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം കൊണ്ട് മനസ്സിനെ സ്വാധീനിച്ചവന്റെ യോഗ്യതയാണ് ഇതിൽ വർണ്ണിക്കുന്നത്.

രണ്ടു ചരണങ്ങളുള്ളതിൽ രണ്ടാമത്തേതാണിത്.

119

ജയന്തശ്രീ—ദേശാദി

പ. മറുഗേലരാ ഓ രാഘവാ! (മ)

അ. മറുഗേല ചരാചരരൂപ! പരാ—
ത്പര! സൂര്യസുധാകര ലോചന! (മ)

ച. അന്നി നീവനുചു അന്തരംഗമുന
തിന്നഗാ വെതകി തെലിസി കൊണ്ടിനയ്യ
നിന്നെഗാനി മദി നെന്നജാല നൊരുല
നന്നുബ്രോവവയ്യ ത്യാഗരാജനുത! (മ)

മറുഗേലരാ (മറുഗു + ഏല + രാ) മറുഗു—മറവ്; ഏല—എന്തിന്; രാ (സംബോധന); ഓ രാഘവാ! മറുഗേല; ചരാചരരൂപ—ചരാചരങ്ങളായുള്ള ജഗത്തെല്ലാം സ്വരൂപമായവൻ; പരാത്പര—സർവ്വേശ! സൂര്യസുധാകരലോചന—സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടു കൂടിയവൻ; അന്നി—എല്ലാം; നീവനുചു (നീവു + അനുചു) നീയെന്ന വിചാരിച്ച്; അന്തരംഗമുന—മനസ്സിൽ; തിന്നഗാ—നല്ലവണ്ണം; വെതകി—തിരഞ്ഞിട്ട്; തെലിസി കൊണ്ടിനയ്യ—എനിക്ക മനസ്സിലായി; നിന്നെ ഗാനി—നീയല്ലാതെ; മദിനെന്നജാലനൊരുല (മദിനി + അനി + എന്നനി + ചാലനി + ഒരുല) മനസ്സിൽ കൂടി വേറൊരു ദൈവത്തെ ഞാൻ സേവിക്കുകയില്ല; നന്നുബ്രോവ—എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും; അയ്യ—പ്രഭോ; ത്യാഗരാജനുത!

രാഘവ! നിന്തിരുവടിക്ക ഈ മറ എന്തിന്? ചരാചരങ്ങളുടെ രൂപത്തോടും സൂര്യചന്ദ്രന്മാരാകുന്ന കണ്ണുകളോടും കൂടിയ സർവ്വേശനാണല്ലോ അങ്ങ്.

മനസ്സിൽ നല്ലവണ്ണം തിരഞ്ഞിട്ട് എല്ലാം നീ തന്നെ എന്ന തത്വം അറിവായി. വേറൊരു ദൈവത്തെ എന്നിനി ചിന്തിക്കപോലും. വന്നു എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും പ്രഭോ ത്യാഗരാജനുത!

120

കാംബോജി_ആദി

പ. മാ ജാനകി ചെട്ടബട്ടഗ മഹാരാജവൈതിവി (മാ)

അ. രാജരാജവര! രാജീവാക്ഷ! വിനു
രാവണാരിയനി രാജില്ലുകീർത്തിയു (മാ)

ച. കാനകേഗി യാജ്ഞമീറക മായാ
കാര മുനിചി ശിഖി ചെന്തനേയുണ്ഡി
മാനവുനി വെംബനേ ചനിയശോക
തരു മൂലനുണ്ഡി
വാനിമാടലകു കോപഗിഞ്ചി കനു
വധിയിഞ്ചകനേയുണ്ഡി
ശ്രീനായക! യശമു നീകേ കലുഗ
ജേയലേദാ? ത്യാഗരാജപരിപാല! (മാ)

മാ ജാനകി_ഞങ്ങളുടെ ജാനകി; ചെട്ടബട്ടഗ_പാണിഗ്രഹണം (വിവാഹം); മഹാരാജവൈതിവി–മഹാരാജാവായി; രാജരാജവര! രാജീവാക്ഷ! വിനു–കേട്ടാലും; രാവണാരിയനി–രാവണനെ കൊന്നവനെന്ന; രാജില്ലു–ശോഭിക്കുന്ന; കീർത്തിയു-കീർത്തി; കാനകേഗി (കാനക+ഏഗി) കാട്ടിൽ പോയിട്ട്; ആജ്ഞാമീറക–കല്പന ലംഘിക്കാതെ; മായാകാരമുനിചി- മായാകാരത്തെ കൈക്കൊണ്ട്; ശിഖിചെന്തനേ ഉണ്ഡി–അഗ്നിയിൽ നിന്നു, സ്ഥിതിചെയ്തു; മാനവുനി വെംബനേ ചനി–രാക്ഷസനെ (രാവണനെ) അനുഗമിച്ചിട്ട്; അശോകതരുമൂലനുണ്ഡി_അശോകമരച്ചുവട്ടിൽ വസിച്ചു; വാനിമാടലകു- അവന്റെ വാക്കിനു; കോപഗിഞ്ചി—കോപിച്ചു; കനു–കണ്ണുകൊണ്ട്; വധിയിഞ്ചകനേയുണ്ഡി– വധിക്കാതെയിരുന്നു, ശ്രീനായക—ലക്ഷ്മീപതേ! യശമു- കീർത്തി; നീകേ കലുഗജേയലേദാ—നിനക്കായി തന്നില്ലേ? ത്യാഗരാജപരിപാല—ത്യാഗരാജനെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ രാജാധിരാജ! രാജീവാക്ഷ! കേട്ടാലു. അങ്ങ് മഹാരാജാവായതും രാവണനെ വധിച്ചുയശസ്വിയായതും ഞങ്ങളുടെ സീതയെ വിവാഹം ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ്. (നിന്റെകൂടെ) ആജ്ഞലംഘിക്കാതെ വേറി കാട്ടിലേയ്ക്കു പോന്നു; മായാരൂപം കൈക്കൊണ്ടു അഗ്നിയിൽ മറഞ്ഞിരുന്നു! രാക്ഷസന്റെ കൂടെപോയി (ലങ്കയിൽ) അശോകവനികയിൽ താമസിച്ചു; (പ്രാമാണ്യതന്മയായ) അവന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ട നോട്ടം കൊണ്ട് അവനെ (കോപാഗ്നിയിൽ) നശിപ്പിക്കാതെ (രാവണാരി എന്ന) യശസ്സ് അങ്ങേയ്ക്ക് ഉണ്ടാക്കി. അല്ലയോ ത്യാഗരാജന്റെ രക്ഷിതാവേ!

നിന്ദാസ്തുതിയാണ ഈ കീർത്തനത്തിൽ ഉള്ളത്. സീതയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ നർമ്മോക്തിയായി സ്വാമികൾ പാടുകയാണ്.

121

ഹമീർ കല്യാണി—ആദി

പ. മാനമുലേദാ തനവാഡനി അഭി
മാനമുലേദാ? (മാ)

അ. കാനമു്രാദു നീവലെ നിര്മ്മോഹിനി
ഗാനരുചി തെലിയു കുശലവജനക! (മാ)

ച. നീ സമു്മുഖമു്ന രവിതനയുഡു നിന്നു
ബാസലു ബല്കഗ രോസമു്തോ സിം
ഹാസനാധിപതി ജേസിന നീക
മാനസുഡന ത്യാഗരാജകരാർച്ചിത! (മാ)

മാനമു—മാനം; ലേദാ-ഇല്ലയോ; തനവാഡനി (തനവാഡു+അനി) തന്റേതായിട്ടുള്ളവരിൽ; ആശ്രിതരിൽ; അഭിമാനമുലേദാ—അഭിമാനമില്ലയോ; കാനരാദു-(കാനരാദു) കാണുന്നില്ല; നീവലെ—നിന്നെപ്പോലെ, നിർമ്മോഹിനി—സ്നേഹമില്ലാത്തവനെ; ഗാനരുചി—സംഗീതരസം, തെലിയു—അറിയുന്ന; കുശലവജനക—കുശലവന്മാരുടെ പിതാവേ; നീ—നിന്റെ; സമുഖമുന—മുമ്പിൽവെച്ചു, രവിതനയുഡു—സുഗ്രീവൻ, നിന്നു—നിന്നെ, ബാസലു—കൊള്ളിവാക്കുകൾ, ബല്കഗ—പറഞ്ഞ; രോസമുതോ—കോപത്തോടെ; സിംഹാസനാധിപതി, രാജാവായി, ജേസിന—ചെയ്തു (വാഴിച്ചു), നീക—അങ്ങയ്ക്കു, മാനസുഡന-മാനസനായ ത്യാഗരാജാർച്ചിത-ത്യാഗരാജന്റെ കൈകളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ!

അങ്ങയ്ക്കു മാനമില്ലേ? തന്റേതായിട്ടുള്ള ജനങ്ങളെ (ആശ്രിതരെ, ഭക്തന്മാരെ) പററി അഭിമാനം തെല്ലുമില്ലേ? സംഗീതരസികനായ കുശലവന്മാരുടെ അച്ഛാ! നിന്നെപ്പോലെ സ്നേഹമില്ലാത്തവനെ എവിടെയും കാണുന്നില്ല. നിന്റെ നേരിൽ നിന്നെക്കൊണ്ട് ദൂഷണം ചെയ്ത സുഗ്രീവനെ (അഭിമാനക്ഷതത്താലുണ്ടായ) കോപം കൊണ്ടു രാജാവായി വാഴിച്ചു. (ഇല്ലേ) നിന്റെ മാനസം കൈകൊണ്ടു പൂജ ചെയ്യുന്നവനായ ത്യാഗരാജനിൽ അഭിമാനമില്ലേ.

സുഗ്രീവന്റെ വാക്ക്:
''ശത്രുവിനെക്കൊണ്ടു കൊല്ലിക്കയോ തവ ചിത്തത്തി
ലോർത്ത തറിഞ്ഞീല ഞാനയ്യോ
സത്യം പ്രമാണമെന്നോർത്തതും പുനരെന്നുടെ
പാരം പിഴച്ചു'' (അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

പാഠഭേദം—ചരണത്തിൽ സമുഖമുന എന്നതിനു സമുഖാന.

122

ശ്രീരഞ്ജനി—ആദി

പ. മരുബല്ക കുന്ന വേമിരാ
മാ മനോരമണ! (മ)

അ. ജാര ചോര ഭജന ജേസിതിനാ
സാകേതസദന! (മാ)

ച. ദൂരഭാരമന്ദു നാഹൃദ
യാരവിന്ദമന്ദു നെലകൊന്ന
ദാരി നെറിഗി സന്തസില്ലി നട്ടി
ത്യാഗരാജനുത! (മാ)

മാടലാഡ്‌ക—ഉത്തരം പറയാതെ, ഉന്നാവു—ഇരിക്കുന്നു, ഏമി—എന്തിന്, രാ—സംബോധനശബ്ദം, മാതനാ രമണ—ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ മനസ്സിനു ഇഷ്ടപ്പെട്ടവനെ, ജാരചോര—സ്ത്രീസേവ ചെയ്യുന്നവനും കള്ളനും, ഭജനജേസിതിനാ—ഞാൻ സേവിച്ചുവോ, സാകേതസദന—അയോധ്യയിൽ വസിക്കുന്നവനേ! ദൂരഭാര—വളരെ ദൂരം, മന്ദു (സന്ധി പ്രത്യയം) നാ—എന്റെ, ഹൃദയാരവിന്ദമന്ദു—ഹൃദയകമലത്തിലും, നെലകൊന്ന—നിലകൊണ്ടിരിക്കുന്ന, ദാരി—വഴി, നെറിഗി—അറിഞ്ഞിട്ട്, സന്തസില്ലി നട്ടി—സന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനാൽ വണങ്ങപ്പെട്ട.

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ! സാകേതവാസി! അങ്ങു മറുപടി (ഒന്നും) അരുളിച്ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതു എന്തുകൊണ്ട്?

സ്ത്രീസേവ ചെയ്യുന്നവനും അന്യന്റെ മുതൽ അപഹരിക്കുന്നവനുമായവരെ (ദുർജ്ജനത്തെ) ഞാൻ സേവിച്ചുവോ? (ഇല്ലല്ലോ) വളരെ ദൂരത്തിലാണെങ്കിലും (അടുത്തു) എന്റെ ഹൃദയകമലത്തിൽ നിലകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ വഴി അറിഞ്ഞു സന്തോഷിച്ചിരിക്കുന്ന എനിക്ക (മറുപടി) പറയാതിരിക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ട്?

അങ്ങയുടെ വഴി എന്നാൽ പ്രാപിക്കാനുള്ള വഴി.

123

സൂര്യകാന്തം—ആദി

പ. മുദ്ദുമോമു ഏലാഗു ചെലംഗെനോ?
മുനലെട്ല ഗനി മോഹിഞ്ചിരോ (മു)

അ. കദ്ദനുചു ചിരകാലമു ഹൃദയമു
കരഗി കരഗി നില്ചുവാരി കെട്ട രാമുനി (മു)

ച. മനസു നിർമ്മലമുഗ ശുശ്രൂതമോ
മഞ്ചി പൂജാഫലമോ തൊലുതടി തപമോ
ഘനനിഭദേഹുനി ജനനസ്വഭാവമോ
ധനപതി സഖുഡൈന ത്യാഗരാജാർച്ചിതുനി (മു)

മുദ്ദുമോമു- കോമളമായ മുഖം, ഏലാഗു—എങ്ങനെ, ചെലങ്ഗെനോ—ശോഭിച്ചു. മുനലെട്ല (മുനുലു+എട്ല) മുനികൾ എങ്ങനെ, കനി—കണ്ടിട്ട്, മോഹിഞ്ചിരോ—മോഹിച്ചു. കദ്ദനുചു (കദ്ദു+അനുചു) ഉണ്ടാകുമെന്നു ചിന്തിച്ചു. ചിരകാലമു-ഏറിയ കാലം, ഹൃദയമു—ഹൃദയം, കരഗി കരഗി—ഉരുകി, നില്ചുവാരികി—നിന്നുകൊണ്ടുള്ള ഇവരുടെ

എന്ദു-എന്നിൽ; രാമുനി—രാമന്റെ; മനസു-മനസ്സ്; നിർമ്മലമൈ—ശുദ്ധമായ; ശ്രൗതകൃതമോ—ബ്രാഹ്മണരുടെ കർമ്മഫലമോ; ഭക്തി—നല്ല; പൂജാഫലമോ—പൂജകൾ ചെയ്തതിന്റെ ഫലമോ; തൊലുതടി—മുൻകാലത്ത്; തപമോ—തപസ്സിനാലോ; ഘനനിഭമേനി—കാർമുകിൽവർണ്ണനായവന്റെ; ജനസ്വഭാവമോ—സഹജഗുണത്താലോ; ധനപതിസഖുഡൈന—കുബേരന്റെ സഖാവായ, ത്യാഗരാജാർച്ചിതുനി—ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവന്റെ.

(ശ്രീരാമന്റെ) കോമളമായ മുഖം എങ്ങനെ ശോഭിച്ചു! (വനത്തിലുള്ള) താപസന്മാർ അതു കണ്ടു എല്ലാം വശീകൃതരായി. (ഭഗവദ്ദർശനം ഉണ്ടാകണമെന്ന) വളരെക്കാലം മനസ്സുകൊണ്ട് ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന അവരുടെ മുമ്പിൽ കണ്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമന്റെ (മുഖം....) നിർമ്മല മനസരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ ആശീർവാദത്താലോ, അവരുടെ പൂജാഫലത്താലോ, അവർ പണ്ടു ചെയ്ത തപസ്സിനാലോ ഭഗവദിച്ഛയാലോ (ദർശനം കൊടുത്തപ്പോൾ) കുബേരസഖാവായ ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവന്റെ (ശ്രീരാമന്റെ മുഖം എങ്ങനെ ശോഭിച്ചു!)

ഈ കീർത്തനത്തിൽ ശ്രീരാമന്റെ രൂപമഹിമയാണ് പ്രതിപാദ്യം. ശ്രീരാമൻ വനവാസം ചെയ്യാൻ കാട്ടിലെത്തി. അവിടെയുള്ള മുനിമാർക്ക് ദർശനം കൊടുത്തതാണ് സന്ദർഭം; ദുഷ്ടരായ രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ടുള്ള ശല്യം തീർത്തു അവരെ രക്ഷിക്കുവാൻ ശ്രീരാമന്റെ വരവുണ്ടാകുമെന്ന ത്രികാലജ്ഞരായ മുനികൾ അറിഞ്ഞിരുന്നു. ഭക്തവത്സലനായ ദേവന്റെ മുഖം അവരെ കണ്ടപ്പോൾ പൂർവ്വാധികം വിളങ്ങി. അന്യാദൃശമായ രൂപലാവണ്യം കണ്ട മഹർഷിമാർ ഭക്തിപരവശരാകുകയും ചെയ്തു.

124

ദർബാർ—ആദി

പ. മുന്ദു വെനക ഇരുപ്രക്കല തോഡൈ
മുരഖരഹര! രാരാ! (മു)

അ. എന്ദു ഗാന നീ യന്ദമുവലെ രഘു—
നന്ദന! വേഗമേ രാരാ! (മു)

ച. ഓഗജരക്ഷക! ഓരാജകുമാര!
ഓങ്കാരസദന! രാരാ!
ഭാഗവതപ്രിയ! ബാഗ ബ്രോവവയ്യ
ത്യാഗരാജനുത! രാരാ (മു)

മുന്ദു-മുമ്പിൽ; വെനക—പിന്നിൽ; ഇരുപ്രക്കല-ഇരുവശങ്ങളിലും; തോഡൈ (തോഡു) കൂട്ട്, സഹായം, മുരഖരഹര—മുരാസുരനേയും ഖരാസുരനേയും വധിച്ചവനേ! രാരാ—വന്നാലും. എന്ദു—എങ്ങും; ഗാന(കാന) കാണുന്നില്ല; നീ—നിന്റെ, അന്ദമുവലെ—സൗന്ദര്യത്തെ, രഘുനന്ദന! വേഗമേ വേഗത്തിൽ, രാരാ, ഓഗജരക്ഷക—ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവനേ! ഓ രാജകുമാര! ഓങ്കാരസദന—പ്രണവസ്വരൂപ! ബാഗ—നന്നായി, ബ്രോവവയ്യ ബ്രോവവു+അയ്യ) രക്ഷിച്ചാലും പ്രഭോ, ത്യാഗരാജനുത! രാരാ.

മുരാസുരനെയും ഖരനെയും വധിച്ചവനേ! എന്റെ മുമ്പിലും പിന്നിലും ഇരുവശത്തും എഴുന്നെള്ളിവന്നാലും. നിന്റെ രൂപലാവണ്യം മറ്റെവിടെയും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. രഘുനന്ദനാ— വേഗം വരൂ! ഗജേന്ദ്രനെ കാത്തവനേ! രാജകുമാര! ഓങ്കാരസ്വരൂപാ! വരൂ! ഭക്തപ്രിയ! വേണ്ടുംവണ്ണം കാത്താലും പ്രഭോ! ത്യാഗരാജനുത! വരൂ!

ശഹാനയിലുള്ള ''ഇരവസുധ'' എന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ കുറിപ്പിൽ ശ്രീരാമസ്വാമി തന്നെ സ്വാമികളെ രക്ഷിപ്പാൻ എത്തി എന്നൊരു കഥയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ചരിത്രത്തിൽ ഇതാണുള്ളതു്. കോവൂരിൽ നിന്നു സ്വാമികളും ശിഷ്യന്മാരും യാത്രതിരിക്കുന്ന സമയം സുന്ദരമുതലിയാർ കുറച്ചു പണം ത്യാഗരാജന്റെ സഞ്ചിയിൽ നിക്ഷേപിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞു പണം വാങ്ങിയില്ലെന്നു ശിഷ്യന്മാർ പറഞ്ഞപ്പോൾ അതു രാമനവമിയുടെ ആഘോഷത്തിനു മാത്രമാണെന്നു ആ ഭക്തൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ പിന്നെയൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. കൊള്ളക്കാർ ഇവരെ പിടികൂടിയപ്പോൾ ഒന്നിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ശിഷ്യൻ വീണ കുപ്പയ്യർ സ്വാമികളോടു പറഞ്ഞു, മുതലിയാർ സഞ്ചിയിലിട്ട സ്വർണ്ണനാണ്യങ്ങളെപ്പറ്റി. അതെല്ലാമെടുത്തു കൊള്ളക്കാർക്കു കൊടുക്കാൻ സ്വാമികൾ കല്പിച്ചു. വേറൊരു ശിഷ്യനായ തഞ്ചാവൂർ രാമറാവു പറഞ്ഞു: ''അതു പാടില്ല. ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു മുതലിയാർ വഴിപാടായിട്ടു തന്നതാണ് അതു ഇവർക്കു നമ്മെങ്ങനെ കൊടുക്കും?'' ഈ വിഷമാവസ്ഥയിലാണത്രെ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം പാടിയതു്. പെട്ടെന്നു കാട്ടിൽനിന്നു ചാപം ധരിച്ച രണ്ടു യുവാക്കൾ വന്നു കൊള്ളക്കാരെ എതിർത്തു് അകറ്റി. സ്വാമികളും ശിഷ്യരും യാത്ര തുടരുകയും ചെയ്തു. വില്ലാളികളെ സ്വാമികൾ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. പിറ്റേന്നു അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായി ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ മുറിവുകളെക്കൊണ്ടു് മാനസാന്തരം വന്ന കൊള്ളക്കാർ സ്വാമികളെ കണ്ടു തൊഴുതു ക്ഷമായാചനം ചെയ്തു. കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന ചെറുപ്പക്കാരെപ്പറ്റി അവർ ചോദിച്ചപ്പോളാണ് ഭഗവാൻ തന്നെയാണ തന്നെ രക്ഷിക്കാനെത്തിയതെന്നു സ്വാമികൾ അറിഞ്ഞതു്. വില്ലു ധരിച്ചവരാണെന്നു അവർ വിവരിക്കുകയും ചെയ്തു.

മധ്യമപുരുഷൻ ഏകവചനപ്രയോഗം ഭഗവാനോടു ചെയ്യാൻ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾക്കേ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടു്! ഭഗവാനോടു അത്രത്തോളം അടുപ്പമുണ്ടായിരുന്നു ആ ഭക്തനു്!

രണ്ടുചരണങ്ങളുള്ളതിൽ രണ്ടാമത്തേതാണു ഇതിൽ ചേർത്തതു്.

125

മായാമാളവഗൗളം—ദേശാദി

പ. മേരുസമാനധീര! വരദ! രഘു—
വീര! ജൂതാമു രാരാ!മഹാ (മേ)

അ. സാരസാര! ഒയ്യാരപു നഡലനു
നീരദകാന്തിനി നീ ഠീവിനി മഹാ (മേ)

ച. അലകല മുദ്ദുനു തിലകപു തീരുനു
താളുക ഝളകലചേ ദനരു നെമ്മോമുനു
ഗളമുന ശോഭില്ലു കനകഭൂഷണമുല
ഝളിതദുർമ്മാനവ! ത്യാഗരാജാർച്ചിത (മേ)

മേരുസമാനധീര—മഹാമേരു പർവ്വതം പോലെ ധീരതയുള്ളവനേ; വരദ—കാമിതത്തെ തരുന്നവൻ; രഘുവീര-രഘുവീര; ചൂതാമു നിന്നെ കാണട്ടെ; രാരാ—വന്നാലും; മഹാമേരു;ഒയ്യാരപു— ചന്തത്തിൽ; നഡലന-നട, നടത്തം; നീരദകാന്തിനി—കാർമേഘത്തിന്റെ കാന്തിയെ; നീ—നിന്റെ; ഠീവി—അഴക്; (ഠീവിനി—അഴകിനെ); അലകല—അളകത്തിന്റെ; കുറുനിരയുടെ; മുദ്ദു—അഴകിനെ; തിലകപു-തിലകത്തിന്റെ; തീരുനു—ശോഭയെയും; തളുകു—തിളങ്ങുന്ന ചെക്കിലിചെ—കവിളുള്ള; നെരു—ശോഭിക്കുന്ന; നെമ്മോമു(നെ+മോമു)—തിരുമുഖത്തെ; ഗളമുന—കഴുത്തിൽ; ശോഭില്ലു—ശോഭിക്കുന്ന; കനകഭൂഷണമുല—സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങളെയും; ദളിതദുർമാനവ—ദുഷ്ടരെ നിഗ്രഹിക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജാർച്ചിത! (വന്നാലും)

മഹാമേരു പർവ്വതത്തിനൊത്ത ധീരതയുള്ളവനേ! വരങ്ങളെ കൊടുക്കുന്നവനേ! രഘുവീരാ! (ഞങ്ങൾക്ക്) കാണാനായി എഴുന്നള്ളിവന്നാലും! എല്ലാററിലും വെച്ച് സാരമായവനേ! ചന്തത്തിലുള്ള നിന്റെ നടത്തവും കാർമുകിലിനൊത്ത നിറവും (ഞങ്ങൾക്ക്) കാണാനായിവന്നാലും! കുറുനിരയുടെ അഴകും, തിലകശോഭയും കവിളുകളുടെ തിളക്കവുമെല്ലാം ചേർന്ന നിന്റെ തിരുമുഖവും സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങളണിഞ്ഞ കഴുത്തും ദുഷ്ടനിഗ്രഹാ! (ഞങ്ങൾക്ക്) കാണുവാൻ വന്നാലും.

ഇവിടെ ധീരനെന്നാൽ സ്ഥിരബുദ്ധിയുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം. മനസ്സിളകാത്തവൻ. പർവ്വതത്തിന്റെ പര്യായശബ്ദമാണ് അചലം. മഹാമേരു ഏററവും വലിയ പർവ്വതവുമാണ്.

ഭഗവാന്റെ രൂപലാവണ്യമാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം.

126

ബൗളി- ഝമ്പ

പ. മേലുകോവയ്യ മമ്മേലുകോ രാമ! (മേ)

അ. മേലൈന സീതാസമേത നാ ഭാഗ്യമാ (മേ)

ച. നാരദാദുല നിന്നു കോരി നീ മഹിമലു—
വ്വാരിഗാ ബാഡുചുന്നാരിപുഡു തെല്ല
വാരഗാ വച്ചിനദി ശ്രീരാമ നവനീത
ക്ഷീരമുലു ബാഗുഗ നാരഗിമ്പ വേഗ (മേ)

ച. 3. രാജരാജേശ്വര! രാജമുഖ! സാകേത
രാജ! സദ്ഗുണ! ത്യാഗരാജനുതചരണ!
രാജന്യ! വിബുധഗണ രാജാദുലെല്ല നിന്നു
പൂജിമ്പ ഗാചിനാ രീജഗമു പാലിമ്പ (മേ)

മേലുകോവയ്യ (മേലുക+അയ്യ) ഉണർന്നാലും, എഴുന്നേററാലും, പ്രഭോ, മമ്മേലുകോ—മമ്മു+ഏലുകോ) ഞങ്ങളെ കാത്താലും; രാമ! മേലൈന—കുലീനയായ; സീതാസമേത—സീതയോടുകൂടി; നാഭാഗ്യമാ—എന്റെ ഭാഗ്യമേ; നാരദാദുല—നാരദമുനിയും മററും; നിന്നുകോരി—നിന്നെ ആശിച്ച്; നീ—നിന്റെ; മഹിമലവ്വാരിഗാ(മഹിമലു+അവ്വാരിഗാ) മഹിമലു—മഹിമകൾ; അവ്വാരിഗാ—അനവരതം; സദാ; ബാഡുചുന്നാരിപുഡു (പാഡുചു+ഉന്നാരു+ഇപുഡു)

പാദയുഗമുനാൻ—പാദങ്ങളാണ്; ഇപുഡു—ഇപ്പോൾ; തെല്ലവാരഗാ—പ്രഭാതം; വച്ചിനദി—ആയി; ശ്രീരാമ! നവനീതക്ഷീരമുലു—വെണ്ണയും പാലും, ബംഗാരു—ചെമ്പല്ലും, യഥേഷ്ടം; ആരഗിമ്പ—ഭുജിക്കുവാൻ; വേഗ—വേഗത്തിൽ;

രാജരാജവര—രാജാക്കന്മാർക്കധിപനായവനേ; രാജമുഖ—ചന്ദ്രനൊത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! സാകേതധാമ—അയോദ്ധ്യാധിപാ! സദ്ഗുണ—സദ്ഗുണനിധേ; ത്യാഗരാജനുത ചരണ—ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്ന പാദമുള്ളവനേ, രാജന്യ-ക്ഷത്രിയപതേ! വിബുധഗണാദുലെല്ല—ദേവന്മാരും രാജാക്കന്മാരെല്ലാം, നിനു—നിന്നെ, പൂജിമ്പ—പൂജിക്കുവാനായി, ഗാചിനാര—കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു, ഈ ജഗമു—ഈ ലോകത്തെ രക്ഷിക്കുവാനായി, (മേലുകോ)

ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ് ഈ കീർത്തനം, ബൗളി ഉഷസ്സിനു ചേർന്ന രാഗവുമാണ്.

127

മോഹനം—ആദി

പ. മോഹനരാമ! മുഖജിത സോമ!
മുദ്ദുഗ ബലുകുമാ (മോ)

അ. മോഹനരാമ! മൊദടി ദൈവമാ
മോഹമു നീ പൈ മൊനസിയുന്നദിര (മോ)

ച. ധരമനുജാവതാര മഹിമവിനി
സുരകിന്നര കിമ്പുരുഷ വിദ്യാധര
സുരപതി വിധി വിഭാകര ചന്ദ്രാദുലു
കരഗുചു പ്രേമതോ
വരമൃഗപക്ഷി വാനരതതവുല ചേ
ഗിരിനി വെലയു സീതാവര ചിരകാലമു
ഗുരിതപ്പക മൈമരചി സേവിഞ്ചിരി
വരത്യാഗരാജവരദാഖില ജഗത് (മോ)

മോഹനരാമ—രൂപലാവണ്യംകൊണ്ട് എല്ലാവരെയും വശീകരിക്കുന്ന ശ്രീരാമ! മുഖജിതസോമ—മുഖസൗന്ദര്യംകൊണ്ട് ചന്ദ്രനെ അതിശയിക്കുന്നവനേ! മുദ്ദുഗ—മധുരമായി, ബലുകുമാ—(പലുകുമാ) സംസാരിച്ചാലും, മോഹനരാമ! മൊദടി—ആദി, അദ്വിതീയൻ, ദൈവമാ—ഈശ്വരനാണ്, മോഹമു—ആശ, നീപൈ—നിന്മേൽ, മൊനസിയുന്നദിര—ജനിച്ചിരിക്കുന്നു, ധര—ഭൂമിയിൽ, മനുജാവതാരമഹിമ—മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചതിന്റെ മഹത്വം, വിനി—കേട്ട്, സുരകിന്നര കിമ്പുരുഷ വിദ്യാധര, സുരപതി—ഇന്ദ്രൻ, വിധി—ബ്രഹ്മാവ്, വിഭാകരചന്ദ്രാദുലു—സൂര്യചന്ദ്രാദികൾ, കരഗുചു—മനസ്സലിഞ്ഞു; പ്രേമതോ—ഭക്തിയോടുകൂടി, വരമൃഗപക്ഷിവാനരതതവുലചേ—ശ്രേഷ്ഠമായ മൃഗത്തിന്റെയും പക്ഷികളുടെയും വാനരത്തിന്റെയും ദേഹമെടുത്തു. ഗിരിനി—മലമേൽ, വെലയു—വിളങ്ങിയ, സീതാവര—സീതാപതേ, ചിരകാലമു—ഏറെക്കാലം, ഗുരിതപ്പക—കുറിതെറ്റാതെ, (സ്ഥിരചിത്തരായി) മൈ—മെയ്യ്, ദേഹം, മരചി—മറന്ന, സേവിഞ്ചിരി—സേവിച്ചു, വരത്യാഗരാജവരദാ—ത്യാഗരാജന് വരം തരുന്നവനേ! അഖിലജഗത്—(മോഹന) എല്ലാ ലോകത്തെയും മോഹിപ്പിക്കുന്ന—

സൗന്ദര്യം കൊണ്ട് എല്ലാവരെയും മോഹിപ്പിക്കുന്ന ശ്രീരാമ! ചന്ദ്രനൊത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! സന്തസമായി എന്നോട് സംസാരിച്ചാലും. മോഹനരാമ! ആദിദൈവമേ! എന്നിങ്ങനെ അർത്ഥം. ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന വൈഭവത്താൽ ഭൂമിയിൽ മനുഷ്യനായി അവതാരം ചെയ്യുന്നതിന്റെ മാഹാത്മ്യം അറിഞ്ഞു ദേവന്മാരും, കിന്നരകിമ്പുരുഷന്മാരും വിദ്യാധരന്മാരും ഇന്ദ്രനും ബ്രഹ്മാവും സൂര്യചന്ദ്രാദികളും സ്നേഹത്തോടെ മനസ്സുനിറഞ്ഞു മനുഷ്യരെയും പക്ഷിമൃഗാദികളെയും രൂപമെടുത്തു ജനിച്ചു മഹാ പരിപൂർണ്ണതയിൽ പുറപ്പെട്ടിരുന്ന സീതാപതിയായ ഭഗവാനെ വളരെക്കാലം ഭക്ത്യം ചിത്തമുറപ്പിച്ച് ആത്മാവിലുറച്ചു മോദത്തോടെ സേവചെയ്ത ത്യാഗരാജവരദ! അഖിലലോക (മോഹന രാമ!

മോഹനരാമ എന്ന കീർത്തനത്തിലെന്നപോലെ രൂപമഹിമയാണ് ഇതിലും പ്രതിപാദ്യം. മലയപർവ്വതത്തിൽ അധിവസിക്കുന്ന ശ്രീരാമനെയാണ് സാധാരികം ഇവിടെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. രാവണനിഗ്രഹത്തിനായി മഹാവിഷ്ണു അവതാരം ചെയ്യുന്ന ബ്രഹ്മാവിൽ ദേവസമൂഹത്തെ അറിയിച്ചപ്പോൾ അവരെല്ലാം അവരുടെ സന്താനങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ ജനിപ്പിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ ബാലിയെയും, സൂര്യൻ സുഗ്രീവനെയും, ബൃഹസ്പതി താരനെയും, വിശ്വകർമ്മാവു നളനെയും, അഗ്നി നീലനെയും, അശ്വിനി കുമാരന്മാർ മൈന്ദൻ ദ്വിവിദൻ എന്ന വാനരന്മാരെയും വായുഭഗവാൻ ശ്രീഹനുമാനെയും ജനിപ്പിച്ചു എന്ന് വാത്മീകി രാമായണത്തിലുണ്ട്.

ചരണം വരി 5–ൽ വാനരതനുവുലചേ എന്ന പാഠഭേദം ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ദേവന്മാർ ഭടന്മാരായി പിറന്നതായി വാത്മീകി രാമായണത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

128

സാരമതി — ആദി

പ. മോക്ഷമുഗലദാ ഭുവിലോ ജീവൻ
മുക്തുലു ഗാനി വാരലകു (മോ)

അ. സാക്ഷാത്കാര! നീ സദ്ഭക്തി
സംഗീത ജ്ഞാനവിഹീനുലകു (മോ)

ച. പ്രാണാനല സംയോഗമുവല്ല
പ്രണവനാദമു സപ്തസ്വരമുലൈബരഗ
വീണാവാദനലോലുഡൌ ശിവമനോ
വിധ മെരുഗരു ത്യാഗരാജവിനുത! (മോ)

മോക്ഷമു–മോക്ഷം, ഗലദാ–ഉണ്ടാകുമോ. ഭുവിലോ–ഈ ഭൂമിയിൽ, ജീവൻ മുക്തുലു–ജീവന്മുക്തന്മാർ, ദേഹികളായിരിക്കെ തന്നെ സംസാരപാശത്തിൽ നിന്നു മോചനം കിട്ടിയവർ, ഗാനി–അല്ലാത്ത, വാരലകു–ആയവർക്ക്, സാക്ഷാത്കാര! പ്രത്യക്ഷദൈവമേ! നീ–നിന്റെ, സദ്ഭക്തി, സംഗീതജ്ഞാനവിഹീനുലകു–സംഗീതത്തിന്റെ ജ്ഞാനമില്ലാത്തവർക്ക് പ്രാണാനലസംയോഗമു–വായുവിന്റെയും തീയിന്റെയും സംയോഗം, വല്ല–കൊണ്ട്, കാരണമായി, പ്രണവനാദമു–ഓങ്കാരം, സപ്തസ്വരമുലൈ–സപ്തസ്വരങ്ങളും, ബരഗ–ഉണ്ടായി. വീണാവാദനലോലുഡൌ–വീണവായനയിൽ രസിക്കുന്നവനായ, ശിവമനോവിധമു–ശിവന്റെ അന്തർഗതം–എരുഗരു–അറിയാതെ, ത്യാഗരാജവിനുത!

ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ മുക്തി (ജ്ഞാനവൈരാഗ്യങ്ങളെക്കൊണ്ട്) കിട്ടാത്തവന് മോക്ഷം കിട്ടുമോ? അല്ലയോ സാക്ഷാത്കാര! നിന്നിൽ ഭക്തി സംഗീതജ്ഞാനവുമില്ലാത്തവന് (മോക്ഷം ലഭിക്കുമോ?) പ്രാണവായുവിന്റെയും അഗ്നിയുടെയും സംയോഗത്താൽ ഓങ്കാരവും അതിൽനിന്നു സപ്തസ്വരങ്ങളുമുണ്ടായി. വീണവായനയിൽ രസിക്കുന്നവനായ (അങ്ങനെ നാദോപാസന ചെയ്യുന്ന) ശിവന്റെ മനോഗതി അറിയാത്തവർക്ക്, അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത? (മോക്ഷം ലഭിക്കുമോ)

പൊരഗ(പരഗ) ശരിയായ അർത്ഥം — പ്രവർത്തിപ്പിച്ചു; ബഹിസ്ഫുരപ്പു എന്നാണ്. സംഗീതജ്ഞാനവും സത്ഭക്തിയുമുള്ളവർക്ക് ഇഹപരങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമാവും. സത്ഭക്തി എന്നാൽ നിഷ്കാമമായ ഭക്തി. അതില്ലാത്ത സംഗീതജ്ഞാനം വ്യർത്ഥം തന്നെ. നാദോപാസനയുടെ മാഹാത്മ്യമാണ് പ്രതിപാദ്യം.

129

ദർബാർ — ആദി

പ. യോചനാ? കമലലോചന! നന്നു ബ്രോവ (യോ)

അ. സൂചന തെലിയക നേതല
യാചന ജേതു നന്നു നീക
ലോചന ധൃതിവിജിതായുത വി
രോചന! നന്നു ബ്രോവനി ക (യോ)

ച. കേചന നിജഭക്തനിചയ പാപ വി
മോചന ഗല ബിരുദുലെല്ല കൊനി ന
ന്നേചനാ ധൃതവിപിനചര വരാഭി
ഷേചന! ത്യാഗരാജപൂജിത! (യോ)

യോചന—ആലോചന, കമലലോചന—താമരക്കണ്ണനേ! നന്നു—എന്നെ, ബ്രോവ—രക്ഷിപ്പാൻ. സൂചന—അടയാളം, തെലിയക—അറിയാതെ, നേതല—അന്യരോട്, യാചനജേതു നന്നു—യാചിക്കുമെന്ന്, നീക—നിനക്ക്, തോചനാ—തോന്നിയോ, ധൃതിവിജിതായുത വിരോചന—ആയിരം സൂര്യന്മാരെക്കാൾ ശോഭയുള്ളവനേ! നന്നു ബ്രോവ, ഇക—ഇനിയും, കേചന—വളരെ, നിജഭക്തനിചയ—തന്റെ ഭക്തസമൂഹത്തിന്റെ, പാപവിമോചന—പാപത്തെ കളയുന്നവൻ, ഗല—എന്ന. ബിരുദുലു—കീർത്തിമുദ്രകൾ, എല്ല—എല്ലാം; കൊനി—സ്വീകരിച്ചു നന്നേചനാ—(നന്നു+ഏചനാ) നന്നു—എന്നെ, ഏചനാ—വിഷമിപ്പിക്കണോ, ധൃതവിപിനചരവരാഭിഷേചന—വാനരശ്രേഷ്ഠനെ (സുഗ്രീവനെ) വാഴിച്ചവനേ! ത്യാഗരാജപൂജിത!

എന്നെ കാക്കുവാൻ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണോ? അല്ലയോ കമലലോചന! അടയാളം അറിയാതെ ഞാൻ മറ്റുള്ളവരെ (ദൈവത്തെ) സമീപിച്ചു യാചിക്കുമെന്ന് തോന്നിയോ? ആയിരം സൂര്യന്മാരെക്കാൾ ശോഭയുള്ളവനേ! (ഇനിയും ആലോചനയോ?) തന്റെ അനേകം ഭക്തന്മാരുടെ പാപത്തെ കളയുന്നവനെന്നു പേരുകേട്ട നീ എന്നെ ഇങ്ങനെ കഷ്ടപ്പെടുത്താമോ? വാനരനായ (സുഗ്രീവൻ) നെക്കൂടി രാജാവായി വാഴിച്ചു. (അങ്ങനെ ചെയ്ത

ഭഗവാൻ) ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! (എന്റെ വിഷയത്തിൽ ശങ്കിക്കുകയാണോ?)

രോഷോക്തിയാണ് ഈ കീർത്തനം.

130

പന്തുവരാളി—ആദി

പ. രഘുവര! നന്നു മരവ തഗുനാ (ര)

അ. നഗധര! ഭക്തജനാഘ നിവാരണ! (ര)

ച. മനസുന നീകൈ മമതകൊന്നാര സ
ജ്ജനഹിത! ത്യാഗരാജനുത! ത്യാഗരാജനുത! ശുഭകര (ര)

രഘുവര! നന്നു—എന്നെ, മരവ—മറക്കുക, തഗുനാ—ശരിയാണോ, ന്യായമാണോ; നഗധര—മന്ദരപർവ്വതത്തെ ധരിച്ചവനേ! ഭക്തജനാഘ നിവാരണ—നിന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ പാപങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! മനസുന—മനസ്സിൽ, നീകൈ—നിന്നോട്, മമത—പ്രേമം, കൊന്നാര—ഞാൻ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ര—സംബോധന. സജ്ജനഹിത—നല്ലവരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനേ! ത്യാഗരാജവിനുത! ശുഭകര!

[illegible].

131

രീതിഗൗള—രൂപകം

പ. രാഗരത്നമാലികചേ
രഞ്ജില്ലുനട ഹരി ശത (രാ)

അ. ബാഗ സേവിഞ്ചി സകല
ഭാഗ്യമന്ദുദമു രാരേ (രാ)

ച. നൈഗമഷട് ശാസ്ത്ര പുരാ
ണാഗമാർത്ഥ സഹിതമട
യോഗി വരുലാനന്ദമു
നൊന്ദേ സൗമിത്ര്യമട
ഭാഗവതോത്തമുലു ശുദ്ധി
ബോധേ കീർത്തനമുലട
ത്യാഗരാജു കഡതേര
താരകമനി ജേസിന ശത (രാ)

രാഗരത്നമാലികചേ—രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ മാലയാൽ, രഞ്ജില്ലുനട (രഞ്ജില്ലുനു + അട) പ്രീതനാകുന്നു. അട—അത്രേ, ആകുന്നപോൾ, ഹരി—വിഷ്ണു, ശത—നൂറ്. ബാഗ—നല്ലവണ്ണം, സേവിഞ്ചി—

പൂജിച്ചിട്ട്. സകലഭാഗ്യമൊന്ദു മാത്ര (സകല + ഭാഗ്യമു + ഒന്ദു മാത്ര) എല്ലാ ഭാഗ്യവും ലഭിക്കും; വേദശാസ്ത്രപുരാണാഗമാദിസഹിതമു — വേദങ്ങളെയും ശാസ്ത്രങ്ങളെയും പുരാണങ്ങളെയും ആഗമങ്ങളെയും സാരമതെലിയനട്ട്ല (ഈ ഗാനങ്ങൾ), യോഗിവരുലു — യോഗീശ്വരന്മാർ, ആനന്ദമുന — ആനന്ദത്തെ, ഒന്ദു — ലഭിക്കുവാൻ, സന്മാർഗ്ഗമട — നല്ല വഴിയാണ്. ഭാഗവതോത്തമുലു — മഹാഭക്തന്മാർ, ഗുർതി — ഓർമ്മിച്ച്, പാഡേ — പാടുന്ന; കീർത്തനമുലട — (കീർത്തനമുലു + അട) കീർത്തനങ്ങളാണ്. ത്യാഗരാജു — ത്യാഗരാജൻ, കൈവല്യ — മോക്ഷത്തിന്, താരകമനി — ഉപായമായി; രക്ഷാമാർഗ്ഗമായി, ജേസിന — ഉണ്ടാക്കിയ.

നൂറ് (അനേക) രാഗങ്ങളാകുന്ന രത്നങ്ങൾ ചേർത്തുണ്ടാക്കിയ മാലയാൽ ശ്രീഹരി പ്രീതനാകുന്നതാണ്. (അതു അണിയിച്ച്) സ്വാമിയെ നല്ലവണ്ണം സേവിച്ച് സകല ഭാഗ്യങ്ങളും (പുരുഷാർത്ഥങ്ങളും) നമുക്ക ലഭിക്കും. വേദശാസ്ത്രപുരാണാഗമങ്ങളുടെ സാരമടങ്ങിയവയാണവ. ആനന്ദലബ്ധിക്ക യോഗീശ്വരന്മാർക്ക നല്ലവഴി. മഹാഭക്തന്മാർ ഓർമ്മിച്ചു പാടുന്ന ഈ കീർത്തനങ്ങൾ മുക്തിക്കുവഴി താരകമാണ്. ത്യാഗരാജനിർമ്മിതമായ ഈ മാലയാൽ (ശ്രീഹരി പ്രസാദിക്കണേ)

പാരമ്പര്യത്തിന്റെ രൂപികളെ വരികൊണ്ട് സ്വാമികൾ തന്റെ മോക്ഷപ്രാപ്തിക്കായി രചിച്ചതായെ കരുതാവുന്നതാണ്. അർത്ഥമുണ്ട്.

ആഗമശാസ്ത്രങ്ങൾ: കർമ്മം, വ്യാകരണം, ധർമ്മശാസ്ത്രം, മീമാംസം, വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം, ദേവാലയനിർമ്മാണം, പ്രതിഷ്ഠ, പൂജാവിധി, ഇത്യാദികളെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ് ആഗമങ്ങൾ.

പാഠഭേദം: പരമം ആനന്ദമുനൊന്ദ സന്മാർഗ്ഗമു എന്നതിനു പകരം — സാമർപ്പ്യം, പുഴയോ കടലോ കടന്ന മറുകരയിൽ എത്തുക. മോക്ഷപ്രാപ്തി എന്നൊക്കെ അർത്ഥം വരുന്ന് താരകമനി — ഉപായമായിട്ട് ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്ക് (ഇവിടെ മോക്ഷം) ഉപായമായി.

132

ആന്ദോളിക — ദേശാദി

പ. രാഗസുധാരസ പാനമു ജേസി
രാജില്ലവേ ഓ മനസാ (രാ)

അ. യാഗയോഗ ത്യാഗ ഭോഗഫലമൊസംഗേ (രാ)

ച. സദാശിവമയമഗു നാദോങ്കാര സ്വര
വിദുലു ജീവന്മുക്തുലനി ത്യാഗരാജു തെലിയു (രാ)

രാഗസുധാരസ — രാഗമാകുന്ന അമൃതിന്റെ രസം; പാനമു ജേസി (ചെയ്സി — പാനം ചെയ്തിട്ട്, രാജില്ലവേ — പ്രസന്നമാവുക മനസാ — അല്ലയോ മനസ്സേ! യാഗയോഗ ത്യാഗഭോഗഫലമു — യാഗത്തിന്റെയും യോഗാഭ്യാസത്തിന്റെയും ത്യാഗത്തിന്റെയും സുഖങ്ങളുടെയും ഫലം; ഒസംഗേ — തരുന്ന, സദാശിവമയമഗു — സദാശിവമയമായ; നാദോങ്കാരസ്വര — നാദത്തിന്റെയും ഓങ്കാരത്തിന്റെയും സ്വരത്തിന്റെയും; വിദുലു — അറിയുന്നവർ; ജീവന്മുക്തുലനി — ജീവന്മുക്തരാണെന്ന്, ത്യാഗരാജു — ത്യാഗരാജൻ; തെലിയു (തെലിയു) അറിയും.

അല്ലയോ മനസ്സേ, രാഗമാകുന്ന അമൃതരസത്തെ പാനം ചെയ്ത് സന്തുഷ്ടനായാലും. യാഗ-യോഗ-ത്യാഗ-ഭോഗങ്ങളുടെ ഫലം ഇതുകൊണ്ടു തന്നെ കിട്ടുന്നതാണ്. സദാശിവമയമായിട്ടുള്ള നാദം, ഓങ്കാരം സ്വരം എന്നിവ അറിഞ്ഞവർ (അവരുടെ) ജീവന്മുക്തരാണെന്ന് ത്യാഗരാജൻ അറിയും.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയിൽ ഒ മനസാ എന്നു കാണുന്നു. രാജില്ലവൈ എന്നാൽ പ്രകാശിക്കുക സന്തോഷിപ്പിക്കുക എന്നർത്ഥത്തിൽ രാജില്ലവെ എന്നായിരിക്കും ശരിയായ പാഠമെന്നു താല്പര്യമുണ്ട്.

ആന്ദോളിക രാഗത്തിനു മധ്യമാവതി എന്നും പേരുണ്ട്. രാഗത്തെ തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യമായി സ്വീകരിക്കുന്ന അർത്ഥം. ലൗകിക സുഖം എന്നു തന്നെ ഈ പദത്തിനു നിർവചനം എന്നും. അർത്ഥമുണ്ട്—ആ അർത്ഥത്തിലാവണം സ്വാമികളും ഉപയോഗിച്ചതു.

133

മണിരംഗു—ആദി

പ. രാനിദി രാദു സുരാസുരുലകൈന (രാ)

അ. പോനിദി പോദു ഭൂസുരുലകൈന (രാ)

ച. ദേവേന്ദ്രുനികി സുദേഹമു പൂർവ്വ
ദേവുളകമൃത മബ്ബലേ ഗാനി
ആവനചര ബാധലാമുനുലകേ ഗാനി
പാവന! ത്യാഗരാജ ഭാഗ്യമാ! ശ്രീരാമ! (രാ)

രാനിദി-വരാത്തതു, വരാനിടയില്ലാത്തതു. രാദു-വരില്ല. സുരാസുരുലകൈന-ദേവന്മാരായാലും; അസുരന്മാരായാലും. പോനിദി-പോകേണ്ടതല്ലാത്തതു, പോദു-പോവുന്നതല്ല. ഭൂസുരുലകൈന-ബ്രാഹ്മണനായാലും. ദേവേന്ദ്രുനികി-ദേവേന്ദ്രന, സുദേഹമു-നല്ല ദേഹം, പൂർവ്വദേവുളകു-അസുരന്മാർക്ക്, അമൃതം, അബ്ബലേഗാനി-ഇല്ലാതെപോയി, ആ-ആ, വനചരബാധലു-രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവ, ആമുനുലകേഗാനി-ആ മുനിമാർക്ക് ഉണ്ടായി, പാവന-പരിശുദ്ധനായവനേ! ത്യാഗരാജഭാഗ്യമാ-ത്യാഗരാജന്റെ, ഭാഗ്യമേ! ശ്രീരാമ!

ദേവന്മാരായാലും അസുരന്മാരായാലും വരാത്തതു വരില്ല (സംഭവിക്കില്ല) ബ്രാഹ്മണനായാലും പോവാത്തതു (നഷ്ടപ്പെടേണ്ടതല്ലാത്തതു) പോവുകയില്ല.

(ഗൗതമമുനി ശാപത്താൽ) ഇന്ദ്രനു നല്ലദേഹവും, അസുരന്മാർക്ക് അമൃതും കിട്ടാതെ പോയി. അതുപോലെ വനത്തിൽ പാർക്കുന്ന മുനിമാർക്ക് രാക്ഷസന്മാരുടെ ഉപദ്രവം സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. പരിശുദ്ധനായവനേ, ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ! ശ്രീരാമ!

വിധിച്ചതു അനുഭവിക്കും എന്ന സാരം. ലഭിച്ചതുകൂടി അനുഭവിക്കണമെങ്കിൽ ഈശ്വരാനുഗ്രഹം എന്നാണ ''കലലനേർച്ചിന'' (ദീപകം) എന്ന കീർത്തനത്തിലെ ആശയം.

134

മദ്ധ്യമാവതി—ദേശാദി

പ. രാമകഥാ സുധാ രസപാനമൊക
രാജ്യമു ചേസുനേ (രാ)

അ. ഭാമാമണി ജാനകി സൗമിത്രി
ഭരതാദുല തോ ഭുവി വെലയു ശ്രീ (രാ)

ച. ധർമ്മാദ്യഖില ഫലദമേ മനസാ
ധൈര്യാനന്ദസൗഖ്യനികേതനമേ
കർമ്മബന്ധജ്വലനാബ്ധിനാവമേ
കലിഹരമേ ത്യാഗരാജവിനുതുഡഗു (രാ)

രാമകഥാസുധാരസപാനമു—രാമകഥയാകുന്ന സുധാരസത്തിന്റെ പാനം; ഒകരാജ്യമു—ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ; ചേസുനേ (ചെയ്യുമേ) തന്നെ; ഭാമാമണി—ജാനകി, സൗമിത്രി; ഭരതാദുലതോ—സ്ത്രീരത്നമായ സീത ലക്ഷ്മണൻ ഭരതൻ മുതലായവരോടു; ഭുവി വെലയു—ഭൂമിയിൽ വിളങ്ങുന്ന; (ശ്രീരാമകഥ) ധർമ്മാദ്യഖിലഫലദമേ—ധർമ്മാദികളായ പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ അതു കൊടുക്കുന്നു; മനസാ—മനസ്സേ! ധൈര്യാനന്ദസൗഖ്യനികേതനമേ—ധൈര്യം, ആനന്ദം, സൗഖ്യം എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണ്; കർമ്മബന്ധജ്വലനാബ്ധി—കർമ്മബന്ധമാകുന്ന സമുദ്രം; നാവമേ—തോണി; കലിഹരമേ—കലിബാധയെ ഹരിക്കുന്നു, ഇല്ലാതാക്കുന്നു; ത്യാഗരാജവിനുതുഡഗു—ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

സ്ത്രീരത്നമായ സീതാദേവി, ലക്ഷ്മണൻ ഭരതൻ മുതലായവരോടു കൂടി ഈ ലോകത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ശ്രീരാമന്റെ കഥയാകുന്ന അമൃതത്തെ പാനം ചെയ്യുന്നതു് ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ ഭരിക്കൽ തന്നെ. ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളെ സാധിപ്പാൻ അതു മതി. ധൈര്യം ആനന്ദം സൗഖ്യം എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണതു്. സംസാരസാഗരം കടപ്പാനുള്ള തോണിയാണതു്. കലിബാധ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്യും. ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്ന (രാമകഥ—

135

ഹരികാംബോജി—രൂപകം

പ. രാമ! നന്നു ബ്രോവരാ വേമകോ ലോകാഭി (രാ)

അ. ചീമലോ ബ്രഹ്മലോ
ശിവകേശവാദുലലോ
പ്രേമമീര മെലഗുചുണ്ടേ
ബിരുദുവഹിഞ്ചിന സീതാ (രാ)

ച. തപ്പുലനെല്ല കന്നതാവു
തപ്പബഡക വിറവീഗി
തപ്പ പനുലു ലേക യുണ്ടെ
ത്യാഗരാജവിനുത! സീതാ (രാ)

രാമ! നന്നു–എന്നെ; ബ്രോവ–രക്ഷിക്കാൻ; രാ–(സംബോധന), വേമകൊ–വൈകുകയില്ല; ലോകാഭി (രാമ)–ലോകത്തെ മോഹിപ്പിക്കുന്ന സൗന്ദര്യമുള്ളവനേ; ചീമലോ–ഉറുമ്പിലും; ബ്രഹ്മമലോ–ബ്രഹ്മദേവനിലും; ശിവകേശവാദുലലോ–ശിവൻ വിഷ്ണു മുതലായവരിലും; പ്രേമമീറ–കാരുണ്യത്തോടെ; മെലഗുചുണ്ടെ–വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന; ബിരുദുവഹിഞ്ചിന–കീർത്തിമുദ്ര ധരിക്കുന്ന; സീതാ (രാമ–തപ്പുലനെല്ല–അപരാധങ്ങളെ വെറുതെ; കന്നതാവു–കണ്ടെടുത്തു (കൈക്ക); തപ്പബഡക–കടപ്പെടാതെ; വിറവീഗി–ഗർവ്വോടെ; തപ്പപനുലു–ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ; ലേകയുണ്ടെ–കൂടാതെ (ചെയ്യാതെ) ഇരിക്കുന്ന ത്യാഗരാജനാൽ; സീത (രാമ —

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കുക.

ഉറുമ്പു മുതൽ ബ്രഹ്മാവുവരെയുള്ള ജീവജാലങ്ങളിലും ശിവൻ, വിഷ്ണു മുതലായ ഈശ്വരന്മാരിലും കാരുണ്യത്തോടെ വ്യാപിച്ച വിലാസുന്ദരനെന്ന ബിരുദുള്ള നിന്തിരുവടി ലോകാഭിരാമനായിട്ടും എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വരാതിരിക്കയോ? പെരിയവരിൽ അപരാധങ്ങളെ ഒട്ടും കണ്ടു വയ്ക്കാതെയും ഗർവ്വിഷ്ഠനായി ദുഷ്കർമ്മം ചെയ്യാതെയും ഇരിക്കുന്ന ഈ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട സീതാ രാമ!

"ആബ്രഹ്മാദിപിപീലികാന്ത തനവേ
പ്രോതാ ജഗത് സാക്ഷിണീ"

എന്ന വാക്യം സ്മരിക്കുക.

136

ഹുസേനി–ആദി

പ. രാമ നിന്നെ നമ്മിനാനു നിജമുഗ സീതാ (രാ)

അ. കാമജനക! കമനീയവദന! നന്നു
കാവവേ കരുണാജലധേ (രാ)

ച. രാജരാജവന്ദിത! ഭുജഗനായക!
സുരസരോജ ശ്രീകര! ത്യാഗ-
രാജ മാനസ സരോജകുസുമ ദിനരാജ!
പങ്ക്തിരഥരാജതനയ! ശ്രീ (രാ)

രാമ! നിന്നെ–നിന്നെ; നമ്മിനാനു–വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു; നിജമുഗ–നേരായും; സീതാരാമ! കാമജനക–കാമദേവന്റെ പിതാവേ! അഴകായ മുഖമുള്ളവനേ; നന്നു–എന്നെ; കാവവേ–രക്ഷിച്ചാലും; കരുണാജലധേ–കാരുണ്യ

ക്കുമല; രാജരാജവന്ദിത—കർമ്മവാനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! സീതാപതേ; സ്വ സമാജ—ഭക്തന്മാരുടെ കൂട്ടത്തെ രക്ഷിക്കുന്നവൻ; ശ്രീകര—മംഗളത്തെ ചെയ്യുന്നവൻ; ത്യാഗരാജ മാനസ സരോജ കസ്തൂരിനായ—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സാകുന്ന താമരയ്ക്കു സൂര്യനായവൻ—ത്യാഗരാജന്റെ മനസ്സിനെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നവൻ—പങ്ക്തി ശതാരാജതനയൻ—ദശരഥപുത്രൻ —(വൃത്തം സംബോധന.)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാണിത്.

137

കേദാരം—ആദി

പ. രാമ നീ പൈ തനകു പ്രേമബോദാ സീതാ (രാ)

അ. താമരസനയന നീ ചെലുവ തായഗാനി (രാ)

ച. ഭോഗമുലവേളല
ബാഗുഗ ബുദ്ധി നീയന
ത്യാഗരാജനുതി ഹൃദയമന
വാഗീശാനന്ദ (രാ)

രാമാ! നീ പൈ—നിന്നെക്കുറിച്ച്; തനകു—തനിക്കുള്ള; പ്രേമബോദാ—ഭക്തി ഇല്ലാതാവില്ല; സീത (യുടെ) താമരസനയന—താമരക്കണ്ണാ!; നീ—നിന്റെ, ചെലുവ—ഭംഗി; തായഗാനി—അല്ലാതെ വേറൊന്നുമല്ലാതെ; ഭോഗമുലവേള—സുഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുമ്പോഴും; ബാഗുഗ—നല്ലവണ്ണം; ബുദ്ധി നീയന—മനസ്സ് നിന്നിൽത്തന്നെ ഉറപ്പിക്കും; ത്യാഗരാജനുതി ഹൃദയമന—ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ; വാഗീശാനന്ദ—ബ്രഹ്മാനന്ദം; അരു—കൊടുക്കുന്ന.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

താമരക്കണ്ണനായ സീതാരാമാ! നിന്റെ മേൽ എന്താണെങ്കിലോ, എന്താ യാലും നിന്നിലുള്ള എന്റെ പ്രേമം ഒരിക്കലും കുറയുന്നില്ല. ലൗകികസുഖങ്ങളനു ഭവിക്കുമ്പോൾ കൂടി എന്റെ ചിത്തം നിന്നിൽത്തന്നെ ഉറച്ചിരിക്കും. ഈ ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അതുല്യം ബ്രഹ്മാനന്ദം നിറയുന്നു.

സാധാരണയായി ആധിവ്യാധികൾ ഉണ്ടാകുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യർ ഈശ്വരസ്മരണ ചെയ്യുന്നതു്. ലൗകികസുഖങ്ങളനുഭവിക്കുമ്പോഴും രാമ ഭക്തിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുകയാണു താനെന്ന് സ്വാമികൾ തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചു പറഞ്ഞതാണ് ശ്രദ്ധേയം. അദ്ദേഹത്തിന് ഭൗതികസുഖങ്ങളിൽ ആസക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാണിതിൽ ചേർത്തതു്.

138

ഖരഹരപ്രിയ—ദേശാദി

പ. രാമനീയെഡ പ്രേമരഹിതുലകു
നാമരുചി തെലുസുനാ? ഓ സീതാ (രാ)

അ. കാമിനീ വേസധാരികീ സാധ്വീനടത
ലെലമൈന തെലുസുനാ യാരീതി സീതാ (രാ)

ച. താനസൗഖ്യമു താ നെറുഗക യെദലക
തത്ത്വ ബോധന സുഖമാ?
ഘനമഗുപുലി ഗോരൂപമൈതെ
ത്യാഗരാജനുത! ഗിട്ടുവുപാലു കല്ഗുനാ (രാ)

രാമാ! നീയെഡ—നിന്നിൽ; പ്രേമരഹിതുലക—ഭക്തിയില്ലാത്തവർക്ക്, നാമരുചി—രാമനാമത്തിന്റെ ആസ്വാദ്യത; തെലുസുനാ—അറിയുമോ; ഓ മന സാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; കാമിനീ വേസധാരികീ—സ്ത്രീവേഷം ധരിച്ച ആണുങ്ങൾക്ക്; സാധ്വീ—പതിവ്രത; നടതലു—നടപടി; ഒളുഗുന തെലുസുനാ—അനുഷ്ഠിക്കാനാവുമോ; ആരീതി—ആ മട്ടിലുള്ള; സീതാ (രാമ!) താനസൗഖ്യമു—തന്റെ സൗഖ്യം; താനെറുഗക—തനതറിയാതെ; യെദലക—അന്യന്മാർക്ക്; തത്ത്വബോധന—സദുപദേശം ചെയ്ക; സുഖമാ—സുഖമാണോ; ഘനമഗു—ഭയങ്കര മായ; പുലി—നരി; ഗോരൂപമൈതെ—പശുവിന്റെ രൂപം അണിഞ്ഞാൽ; ത്യാഗരാജനുത! ഗിട്ടുവു—പശുവിന്; പാലു—പാല്; കല്ഗുനാ—കൊടുക്കുമോ

അല്ലയോ സീതാരാമാ! നിന്നിൽ പ്രേമം (ഭക്തി) ഇല്ലാത്തവർക്ക് നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ സ്വാദ് അറിയുമോ? (ഇല്ല). പെൺവേഷം കെട്ടിയ പുരുഷന് പതിവ്രതാധർമം അനുഷ്ഠിക്കാനാവുമോ? തന്റെ സുഖം എന്താണെന്നറിയാതെ (സ്വാത്മാവറിയാതെ) അന്യന് ഉപദേശിച്ചിട്ടെന്തുഫലം? ഭയങ്കരനായ പുലി പശുവിന്റെ രൂപം ധരിച്ചാൽ (അതിനെ) കറന്ന് പാലു കൊള്ളാൻ കഴിയുമോ? (ഇല്ല)

ഭക്തിയോടും അനുഷ്ഠാന ക്രമത്തോടും നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്താൽ മാത്രമേ ഫലമുള്ളൂ എന്നാണ് ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ സാരം.

പാഠഭേദം:-അനുപല്ലവി അവസാനത്തെ വരിയിൽ യാ രീതി എന്നിടത്ത് രീതി എന്ന മാത്രമായും കാണുന്നുണ്ട്.

139

ഖരഹരപ്രിയ—രൂപകം

പ. രാമാ! നീ സമാനമെവരു
രഘുവംശോദ്ധാരക! (രാ)

അ. ഭാമാ മരകതപു ചിലക
കീർത്തിയനു പഞ്ജരമുലക (രാ)

ച. പലുകുപലുകുലകു തേനെ
ലൊലുകു മാടലാഡു സോദര
ലലുഗല ഹരി ത്യാഗരാജ
കുലവിഭൂഷ! മൃദുഭാഷ! (രാ)

രമ-അല്ലയോ രമ; നീ-നിന്റെ; സമാനമു-തുല്യൻ, സമൻ; എവരു-ആര്; രഘുവംശോദ്ധാരക-രഘുവംശത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ ഉയർത്തിയവനേ; രമ-ശ്രീ (ഇവിടെ സീത); മരുവമ്പു-മരുക്കൊഴുന്ത്; (സുഗന്ധമുള്ള ഒരു ചെടി); ബോലുക-തുല്യ; കീരിയരപഞ്ജരമു-കീർത്തിയാകുന്ന കിളിക്കൂട്; ജിലുക (ചിലുക)-തത്ത; പലുക പലുകുലകു-ഓരോരോ വാക്കിനും; തേനെ ലൊലുകു-തേനൊലിക്കുന്നത് (തേനെ+ഒലുക); മാടലാഡു-സംസാരിക്കുന്ന; സോദരുലുഗല-അനുജന്മാരുള്ള; ഹരി-വിഷ്ണു; ശ്രീരാമൻ; ത്യാഗരാജ കുലവിഭൂഷ-ത്യാഗരാജന്റെ കുടുംബത്തിനു ഭൂഷണമായവൻ (സംബോധന); മൃദുസുഭാഷ-വാക്‌മാധുര്യമുള്ളവനേ!

അല്ലയോ രമ! രഘുവംശത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചവനേ! നിനക്കു തുല്യനായി ആരുണ്ട്? (ആരുമില്ലതന്നെ). സീത മരുവിൻകൊഴുന്തു പോലെ (കൃശഗാത്രവും പരിമളവും) ഉള്ളവൾ; നിന്റെ കീർത്തിയാകുന്ന കൂട്ടിൽ വസിക്കുന്ന തത്ത; നിന്റെ സഹോദരന്മാർ ഓരോ വാക്കും മധുരമായി സംസാരിക്കുന്നവർ! അല്ലയോ ഹരേ! ത്യാഗരാജന്റെ കുലത്തിനു ഭൂഷണമായവനേ (കുലദൈവമേ!) സൗമ്യവാക്കായവനേ! (നിനക്കു തുല്യനായി) ആരുണ്ട്?)

അനുപല്ലവി ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിക്കാം: മരുവിൻ കൊഴുന്തുപോലെയിരിക്കുന്ന സീതയുടെ കീർത്തിയാകുന്ന കൂട്ടിലിരിക്കുന്നവനേ!

140

സാവേരി—ആദി

പ. രാമബാണത്രാണശൗര്യ
മേമനി പൊഗഡുദുരാ ഓ മനസാ (രാ)

അ. രാമകാസ പഡു രാവണാദുല
ബലമുല നെല്ല ഗ്ഗുല ജേയു (രാ)

ച. തമ്മുഡു ബഡലിന വേള സുരരിപു
തെമ്മനി ചക്കെര ബഞ്ചീയഗ ഗനി
ലെമ്മന ചുന്ന ഇന്ദ്രാദി ബല്ക്കസമ
യമ്മനി ലേവഗാ
സമ്മതിതോ നിലബഡി കോദണ്ഡപു
ജ്യാഘോഷമു ലങ്കല ജേസി താ
നെമ്മദി ഗല തോഡുന ജൂചെനരാ
നിജമൈന ത്യാഗരാജനുതുഡഗു (രാ)

രാമബാണത്രാണശൗര്യമു-രാമബാണത്തിനു രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ശക്തിയെ; ഏമനി-എങ്ങനെ; പൊഗഡുദുരാ-പുകഴ്ത്തും; ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ! ശൗര്യത്തിനു ശരിയായ അർത്ഥം ഉഗ്രത; പരാക്രമം എന്നൊക്കെയാണ്. ഇവിടെ ശക്തി എന്നു ധരിക്കണം. രമ സീത; രമക-സീതയിൽ, സീതമേൽ; ആസപഡു-ആശവെച്ച, രാവണ-രാവണന്റെ; മൂലബലമുല-മൂലബലങ്ങളെ; (സൈന്യത്തെ) നെല്ലഗ്ഗുലചേയു-ഉന്മൂലനാശം ചെയ്ത. തമ്മുഡു-അനുജൻ (ലക്ഷ്മണൻ); ബഡലിനവേള-തളർന്ന സമയം; സുരരിപു-രാവണൻ; തെമ്മനി-കൊണ്ടുവരിക; ചക്കെര-ശർക്കര; ബഞ്ചീയഗ-വിതരണം ചെയ്യുന്നതു;

ഗനി—കണ്ടു; ലെമ്മനപ്പുഡു—എഴുന്നേല്പിൻ എന്നു; ഇന്ദ്രാരി—ഇന്ദ്രജിത്തു; പലുക്ക— പറഞ്ഞപ്പോൾ; സമയമനി—ഇതുതന്നെ അവസരമെന്നു; ലേവഗാ—എഴുന്നേറ്റു; സമ്മതിതോ—സോല്ലാസം; നിലബഡി—എഴുന്നേറ്റുനിന്നു; കോദണ്ഡപു—കോദണ്ഡമെന്ന വില്ലിന്റെ; ജ്യാഘോഷമു ചേസി—ഞാണൊലിയുടെ ശബ്ദം മുഴക്കി; താ—(താൻ) രാമൻ; നെമ്മദിഗല—സമാധാനം വന്നിട്ടുള്ള; തോഡുന്ന—അനുജനെ; ജൂചേനാ—നോക്കി; നിജമൈന—വാസ്തവത്തിൽ; ത്യാഗരാജനുതുഡു—ത്യാഗരാജൻ തൊഴുന്നവനായ

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, സീതാദേവിയിൽ ദുർമ്മോഹം ഉണ്ടായിരുന്ന രാവണന്റെ സേനകളെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്ത രാമബാണശക്തി എങ്ങനെ പുകഴ്ത്തും! (രാമരാവണയുദ്ധത്തിൽ) അനുജനായ ലക്ഷ്മണൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീണപ്പോൾ രാവണൻ (സന്തോഷാധിക്യം കൊണ്ടു) ശർക്കര (മധുരം) വിതരണം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു് ഇന്ദ്രജിത്തു (തന്റെ അനുയായികളോടു) 'എഴുന്നേല്പിൻ' എന്നു കല്പിച്ചു അവർ ഇതാണവസരം എന്നു കരുതി പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ സോല്ലാസം എഴുന്നേറ്റു നിന്നു തന്റെ കോദണ്ഡത്തിന്റെ ഞാണൊലി മുഴക്കിയപ്പോൾ അനുജൻ (ലക്ഷ്മണൻ) ആലസ്യം തീർന്നെഴുന്നേറ്റതു കണ്ടു. ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനായ രാമന്റെ (ബാണത്തിന്റെ

യുദ്ധത്തിൽ ഇന്ദ്രജിത്തു പ്രയോഗിച്ച നാഗപാശത്താൽ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ മോഹാലസ്യം കൊണ്ടു പോർക്കളത്തിൽ വീണ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ തളർച്ച വേഗം തീർന്ന, അവരെ രക്ഷിക്കാനായി എത്തിയ ഗരുഡൻ മനുഷ്യനെപ്പോലെ വിലപിച്ച ഇതാണ് സന്ദർഭം.

രാവണൻ രാക്ഷസന്മാർക്ക ശർക്കര വിതരണം ചെയ്തതായി രാമായണത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

141

ശുദ്ധബംഗാള—ആദി

പ. രാമഭക്തി സാമ്രാജ്യ
മേമാനവുല കബ്ബെനോ മനസാ (രാ)

അ. ആ മാനവുല സന്ദർശന—
മത്യന്ത ബ്രഹ്മാനന്ദമേ (രാ)

ച. ഈ ലാഗനി വിവരിമ്പ ലേനു
ചാലാ സ്വാനുഭവ വേദ്യമേ
ലീലാസൃഷ്ട ജഗത്രയമനേ
കോലാഹല ത്യാഗരാജനുതുഡഗു (രാ)

രാമഭക്തിസാമ്രാജ്യമു—രാമഭക്തിയാകുന്ന സാമ്രാജ്യം; ഏമാനവുലകു— ഏതു മനുഷ്യർക്കു; അബ്ബെനോ—ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു, പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു; മനസാ (സംബോധന) ആമാനവുല—ആ മനുഷ്യരുടെ; സന്ദർശനമു—സന്ദർശനം (സംസർഗ്ഗം); അത്യന്തബ്രഹ്മാനന്ദമേ—അത്യന്ത ബ്രഹ്മാനന്ദമാകുന്നു; ഈ ലാഗനി—ഇപ്രകാരം;

വിവരിമ്പലേന—വിവരിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല; ചാലാ—ഏറെയും; സ്വാന്തവേദ്യമേ—സ്വാന്തവേദ്യം കൊണ്ടു അറിയേണ്ടതു; ലീലാസൃഷ്ടജഗത്രയമനേ—ലീലയായി സൃഷ്ടിച്ച മൂന്നു ലോകങ്ങളുടെ; കോലാഹല—കോലാഹലം; ത്യാഗരാജ നുതുഡഗു—ത്യാഗരാജനാൽ നമസ്കരിക്കപ്പെടുന്നവനായ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചരണത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗവും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

വിവരിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതും സ്വാന്തവേദ്യം കൊണ്ടു മാത്രം അറിയപ്പെടുന്നതുമായ ബ്രഹ്മാനന്ദം രാമകീർത്തിയെന്ന സാമ്രാജ്യം ലഭിച്ചവന്റെ ദർശനമാത്രം കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നു. മൂന്നു ലോകങ്ങളുടെ കോലാഹലത്തെ ലീലയായി സൃഷ്ടിച്ചവനും ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ എന്നും) പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനുമായ (രാമന്റെ കീർത്തി—

മൂന്നുലോകങ്ങളും ഭൂമി, സ്വർഗ്ഗം, പാതാളം എന്നും, ഭൂ, ഭുവഃ, സ്വഃ എന്നും പറയാം.

142

ദർബാർ—ചാപ്പ

പ. രാമാഭിരാമ! രമണീയരാമ!
സാമജരിപു ഭീമ! സാകേതധാമ! (രാ)

ച. നീകേ ദയബുട്ടി നീവു ബ്രോവവലെ
രാകേന്ദുമുഖ! ത്യാഗരാജരക്ഷക! ശ്രീ (രാ)

രാമ! അഭിരാമ—മനോഹര! രമണീയരാമ—മനോഹരമായ പേരോടുകൂടിയവനേ! സാമജരിപുഭീമ—സിംഹത്തെപ്പോലെ വലിയ രൂപമുള്ളവനേ! (പരാക്രമമുള്ളവനേ എന്നും) നീകേ—നിനക്ക; ദയബുട്ടി—ദയയുണ്ടായി; നീവു—നീതന്നെ; ബ്രോവവലെ—രക്ഷിക്കണം; രാകേന്ദുമുഖ—പൂർണ്ണചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളവനേ; ത്യാഗരാജരക്ഷക—ത്യാഗരാജന്റെ രക്ഷകർത്താവേ! ശ്രീ (രാമാഭിരാമ!)

ദിവ്യനാമ സങ്കീർത്തനങ്ങളിലൊന്നായ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ മുദ്രാചരണം മാത്രമേ കിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. ത്യാഗരാജവരദ എന്നു പാഠഭേദം.

143

അസാവേരി—ദേശാദി

പ. രാരാ! മായിണ്ടിദാക രഘു
വീര! സുകുമാര! മ്രൊക്കെദരാ (രാ)

അ. രാരാ! ദശരഥകുമാരാ! നന്നേലു
കോരാ താളലേരാ രാമ (രാ)

ച. ദിക്ക നീവനുചു മെലിസി നന്നു ബ്രോവ
ഗ്രക്കന രാവു കരുണനനു നീചേ
ജിക്കിയുന്നദെല്ല മറതുരായിക
ശ്രീ ത്യാഗരാജുനി ഭാഗ്യമാ (രാ)

രാരാ—വന്നാലും; മായിണ്ടിദാക—ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്ക; രഘുവീര! സുകുമാര! മ്രൊക്കെദരാ. ഞാൻ വണങ്ങുന്നു, നമസ്കരിക്കുന്നു; രാരാ ദശരഥ കുമാര! നന്നു—എന്നെ; ഏലുകോരാ—സ്വീകരിച്ചാലും! താളരാ- (താളു—സഹിക്കുക) സഹിച്ചുകൂടാ; ദിക്ക—ഗതി; നീവനുചു-(നീവു + അനുചു) നീതന്നെയെന്നു; മെലിസി—അറിഞ്ഞു; നന്നു—എന്നെ; ബ്രോവ—രക്ഷിക്കാൻ; ഗ്രക്കന—ഉടനെ; രാവു-വരുന്നില്ല; കരുണനനു—കാരുണ്യത്തോടുകൂടെ; നീചേ—നിന്റെ കയ്യിൽ; ജിക്കിയുന്നദി-പിടിപെട്ടതു; എല്ലാ—എല്ലാം; മറതുരാ–മറന്നുവോ; ഇക-ഇപ്പോൾ; ശ്രീത്യാഗരാജുനി—ശ്രീത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമാ—ഭാഗ്യമായവനേ!

അല്ലയോ രഘുവീരാ! സുന്ദരനായവനേ! എന്റെ ഭവനത്തിലേക്ക എഴുന്നള്ളിയാലും. ഞാൻ നിന്നെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ദശരഥപുത്ര! എന്നെ ഏറ്റുകൊണ്ടാലും. ഇനി ഞാൻ പൊറുക്കുകയില്ല. അങ്ങുതന്നെ എനിക്ക ഗതി എന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്നെ കരുണയോടെ രക്ഷിക്കുവാൻ എന്തുകൊണ്ട വേഗത്തിൽ വരാതിരിക്കുന്നു? നിന്റെ കയ്യിൽ ഞാൻ പിടിപെട്ടതല്ലെ. ഇപ്പോൾ മറന്നുപോയോ? ത്യാഗരാജന്റെ ഭാഗ്യമേ!

മൂന്നുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണ് ചേർത്തത്. ഇത പ്രഹ്ലാദഭക്തവിജയത്തിൽ നിന്നാണ്.

144

അസാവേരി—ആദി

പ. ലോകനാ നിന്നു ജൂട്ടകൊന്നാദു?
ഏകഹൃദയുലൈ നിത്യാനന്ദമു (ലോ)

അ. ശ്രീകര! കരുണാസാഗര! നിരുപമ!
ചിന്മയ! ശ്രിതചിന്താമണി! നീയെഡ (ലോ)

ച. 1 സൗന്ദര്യമുലലോ സുഖമു സീതമ്മക
സൗമിത്രികി ഗന്നുല ജാഡലോ സുഖമു (ലോ)

ച 2 ചരണയുഗമുനന്ദു സുഖമാഞ്ജനേയുനികി
വരഗുണ ത്യാഗരാജ വരദാനന്ദമു (ലോ)

ലോകനാ—ഇല്ലെങ്കിൽ, ഇല്ലാതിരുന്നാൽ; നിന്നു—നിന്നെ; ജൂട്ടകൊന്നാദു—ചുറ്റിയിരിക്കുമോ; ഏകഹൃദയുലൈ—അന്യചിന്തകൂടാതെ; നിത്യാനന്ദമു—നിത്യാനന്ദത്തോടും; ശ്രീകര—ഐശ്വര്യം തരുന്നവൻ; കരുണാസാഗര—കരുണയുടെ കടലേ! നിരുപമ—സാദൃശ്യമായി ആരുമില്ലാത്തവൻ; ചിന്മയ—ചിത്സ്വരൂപ! ശ്രിതചിന്താമണി—ആശ്രിതരുടെ അനുഗ്രഹങ്ങളെ നൽകുന്നവൻ; നീയെഡ—നിന്നിൽ; സൗന്ദര്യമുലലോ—സൗന്ദര്യങ്ങളിൽ; സുഖമു—സുഖം; സീതമ്മക—സീതാദേവിക്ക; സൗമിത്രികി—ലക്ഷ്മണന്ന; ഗന്നുല (കന്നുല) ജാഡ—കണ്ണിന്റെ ഇളക്കത്തെ, കൺകൊണ്ടുള്ള സംജ്ഞകളും; സുഖമു, ചരണയുഗ

മനന്ദ—കാലിണകളിൽ; സ്വം; ആഞ്ജനേയനികി—ഹനൂമാനു; വരഗുണ—സദ്ഗുണങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടമേ! ത്യാഗരാജവരദാനന്ദ—ത്യാഗരാജനു വരങ്ങളരുളുന്നവനേ!

(നിന്നിൽ) നിരന്തരമായ ആനന്ദാനുഭൂതി ഇല്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ മറ്റു യാതൊരു വിചാരവും കൂടാതെ നിന്നെ ചുറ്റിപ്പറ്റി കൂടുമോ? ശ്രീകര! കരുണാകര! നിരുപമ ചരിത! ആശ്രിതരുടെ (അഭീഷ്ടങ്ങൾ സാധിപ്പിക്കുന്ന) ചിന്താമണി രത്നമേ! നിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം കണ്ടാനന്ദിക്കുന്ന സീതാദേവി. നിന്റെ കൺചലനങ്ങൾ നോക്കി ലക്ഷ്മണൻ സുഖമനുഭവിക്കുന്നു. (ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഇംഗിതവും ആജ്ഞയും കണ്ണിന്റെ ഇളക്കംകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ മനസ്സിലാക്കി വേണ്ടതു ചെയ്തു കൃതാർത്ഥനാവുന്നു എന്നർത്ഥം.) ഹനുമാനാകട്ടെ നിന്റെ കാലടികളിലാണു പ്രേമമുള്ളതു! ഗുണനിധേ! ത്യാഗരാജനു വരങ്ങളരുളുന്നവനേ!

ഇവരെപ്പോലെ നിന്നെ സ്മരിച്ചും സ്തുതിച്ചും ഞാനും ആനന്ദമനുഭവിക്കുന്നു എന്നാണ് സ്വാമികളുടെ ആശയം.

പ്രാരംഭം—ലൈകയാ

145

വിജയശ്രീ—ആദി

പ. വരനാരദ! നാരായണ
സ്മരണാനന്ദാനുഭവമുഗല (വ)

അ. ശരദിന്ദുനിഭാപഘനാനഘ
സാരമുഗാനു ബ്രോവുമിക (വ)

ച. സകലലോകമുലകു സദ്ഗുരുഡനുചു
സദാ നേ നതഡനുചു ഹരിയശ
പ്രകടമുഗ കീർത്തിനൊസംഗെ മനെ
മാവുക ത്യാഗരാജനുത! (വ)

വരനാരദ-ശ്രേഷ്ഠനായ നാരദ! നാരായണസ്മരണാനന്ദാനുഭവമുഗല-ശ്രീനാരായണസ്മരണം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിന്റെ അനുഭവമുള്ളവനേ; ശരദിന്ദുനിഭ—ശരത്കാലത്തെ ചന്ദ്രന്റെ കാന്തിയുള്ള അപഘന—ശരീരം; അനഘ—പരിശുദ്ധമായ; സാരമുഗാനു—തത്ത്വോപദേശം ചെയ്തു, ബ്രോചു—രക്ഷിച്ചു; ഇക-ഇപ്പോഴും തന്നെ, സകലലോകമുലകു—സകലലോകങ്ങൾക്കും, സദ്ഗുരുഡനുചു—സദ്ഗുരുവാണെന്നു; സദാ,—നേനു—ഞാൻ, അതഡനുചു—അവനെന്നും, ഹരിയശ—വിഷ്ണു, (കൃഷ്ണൻ). പ്രകടംബുഗ—പ്രത്യക്ഷമായി, കീർത്തി, ഒസംഗെനു—കൊടുത്തു, മാവുക—ശുകനെ! ത്യാഗരാജനുത!

മഹാനായ നാരദമുനേ! നാരായണ സ്മരണാനന്ദാനുഭവമുള്ളവനേ! ചന്ദ്രന്റെ മേഹകാന്തിയുള്ളവനേ! നിഷ്കളങ്കനായവനേ! തത്ത്വോപദേശം ചെയ്തു എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും ഇന്നുതന്നെ. എല്ലാലോകങ്ങൾക്കും സദ്ഗുരുവെന്നും 'ഞാനാണ് അവൻ' എന്നും ഭഗവാൻ പരസ്യമായി അങ്ങയെ പുകഴ്ത്തി കീർത്തി പരത്തിയല്ലോ. ശുകനെ ചെയ്യുന്നവനേ! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ!

''ദേവർഷീണാം ച നാരദഃ'' എന്നു ഭഗവദ്ഗീത.

146

പന്തുവരാളി—ആദി

പ.	വാഡേരാ ദൈവമു മനസാ	(വാ)
അ.	ആഡിന മാടലു തപ്പഡനചുന ആ ചന്ദ്രാർക്കയുഗ കീർത്തിഗലിഗിന	(വാ)
ച.	ധാതൃവിനുതുഡൈന ത്യാഗരാജുനി ചേതിപൂജലന്ദി ബാഗുഗ പ്ര ദ്യോതമാനമയ മുനു ജനിയിഞ്ചി സീതാപതിയനി പേരുഗലിഗിന	(വാ)

വാഡേരാ—അവൻതന്നെ, ദൈവമു—ദൈവം. പരമാത്മാവ്, ആഡിന—പറഞ്ഞിട്ടുള്ള, മാടലു—വാർത്തകളെ, വാക്ക, തപ്പഡു—തെറ്റാത്ത (ലംഘിക്കാത്ത)വൻ, അനചുന എന്ന, ആചന്ദ്രാർക്കയുഗ—എപ്പോഴും കാലത്തും, കീർത്തിഗലിഗിന—കീർത്തിയുള്ള; ധാതൃ—ബ്രഹ്മാവ്, വിനുതുഡൈന—നമസ്കരിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജുനി ചേത—ശിവന്റെ കൈകളാൽ, പൂജലന്ദി—പൂജിക്കപ്പെട്ട, ബാഗു ഗ—നല്ലവണ്ണം, പ്രദ്യോതമാനമയ മുനു—സൂര്യവംശത്തിൽ, ജനിയിഞ്ചി—ജനിച്ച്, സീതാപതിയനി—സീതാപതിയെന്ന, പേരു ഗലിഗിന—പേരുള്ള—

അല്ലയോ മനസ്സേ, അവൻ തന്നെ ദൈവം. പറഞ്ഞ (കൊടുത്ത) വാക്കിനെ തെറ്റിക്കാത്തവൻ എന്ന കീർത്തി സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ ഉള്ള കാലത്തോളം ഉള്ള (അവൻതന്നെ ദൈവം.) ബ്രഹ്മാവ് വണങ്ങുന്ന ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ) ചെയ്യപ്പെടുന്ന പൂജയെ നല്ലവണ്ണം സ്വീകരിക്കുന്നവനും, സൂര്യവംശത്തിൽ പിറന്നവനും സീതാപതിയെന്ന പേര് ഉള്ളവനുമായ (ശ്രീരാമൻ) തന്നെ ദൈവം.

മൂന്നുചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തെ ചരണമാണിത്.

147

കല്യാണി—ആദി

പ.	വാസുദേവയനി വെഡലിന യീ ദൌ വാരികനി ഗനരേ	(വാ)
അ.	വാസവാദി സുരപൂജിതുഡൈ വാരിജനയനുനി മദിനി ദലചുചുനു	(വാ)
ച.	ബാഗുമീര നടനമു സേയുചുനു പതിതപാവനുനി താ വേഡുചുനു രാഗതാളഗതുലനു ബോധിഞ്ചുചുനു ത്യാഗരാജസന്നുതുനി ബൊഗഡുചുനു	(വാ)

വാസുദേവയനി—വാസുദേവ എന്നു, വെഡലിന—ചൊല്ലുന്ന, യീ—ഈ, ദൗവാരികുനി—ദ്വാരപാലനെ,(വാതുക്കൽ നില്ക്കുന്ന കാവൽക്കാരൻ), ഗാനരെ (കാനരെ)—കണ്ടാലും, വാസവാദി സുരപൂജിതുനിയൈ—ഇന്ദ്രാദി ദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനായ, വാരിജനയനുനി—താമരക്കണ്ണനെ, മദിനി—മനസ്സിൽ, തലചുചു (തലചുചു ധ്യാനിച്ച്) കൊണ്ട്, ബാഗുമീര—ഭംഗിയായി, നടനമു—നൃത്തം; സേയുചു—ചെയ്തുകൊണ്ട്, പതിതപാവനുനി—താണവരെ രക്ഷിക്കുന്നവനെ, പാപികളെ പരിശുദ്ധരാക്കുന്നവനെ, വേഡുചു—പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട്, രാഗതാളഗതുലതോ—രാഗവും താളവും കാലവും ഒപ്പിച്ച്, ബാഡുചു (പാഡുചു) പാടിക്കൊണ്ട്, ത്യാഗരാജവന്ദിതുനി—ത്യാഗരാജൻ നമസ്കരിക്കുന്ന, ബൊഗഡുചുനു—പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ട്.

വാസുദേവ എന്ന് ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് വരുന്ന ഈ ദ്വാരപാലനെ കണ്ടാലും. ഇന്ദ്രാദികളായ ദേവന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട താമരക്കണ്ണനായ ഹരിയെ മനസ്സിൽ സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് (വരുന്ന ദ്വാരപാലനെ....) അഴകായി നൃത്തം ചെയ്തുകൊണ്ടും പാപികളെ ശുദ്ധരാക്കുന്ന ഹരിയോട് പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടും രാഗവും താളവും കാലവും യോജിപ്പിച്ച് പാടിക്കൊണ്ടും ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട ഭഗവാനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടും (വരുന്ന ദ്വാരപാലനെ—

പ്രഹ്ളാദ ഭക്ത വിജയമെന്ന സ്വാമികളുടെ പ്രബന്ധത്തിലെ ഈ കീർത്തനം ഭഗവാന്റെ ദ്വാരപാലനെ വർണ്ണിക്കുന്നു. 3 ചരണങ്ങളിൽ മുദ്രാചരണം.

148

ജനരഞ്ജനി—ആദി

പ. വിഡജാലദുരാ നാമനസു വിനരാ (വി)

അ. അഡിയാസലചേ ഭഗിലി നേ
നാർത്തി ബഡിനാ പദമുലനു (വി)

ച. തനുവേ പനുലക ജനിനാ മറി
കനരാനിദി കനഗനി നാ
നിനുഗാ ഭാവിഞ്ചി സന്തസില്ലിതി
ശ്രീത്യാഗരാജനുത! (വി)

വിഡജാലദുരാ—വിട്ടുവാൻ വയ്യ; നാമനസു—എന്റെ മനസ്സ്; വിനരാ—കേട്ടാലും; അഡിയാസലചേ—വ്യർത്ഥമായ ആശകളാൽ; ഭഗിലി (തഗിലി) വശംവദനായി; നേനു—ഞാൻ; ആർത്തി ബഡിന—വിഷമത്തിലായി; പദമുലനു—നിന്റെ തിരുവടികളെ; തനുവേ—ദേഹമോ; പനുലക ജനിന—പണിയിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; മറി—അല്ലെങ്കിൽ; കനരാനിദി—കാണരുതാത്തതിനെ; കനഗനിനാ—കാണുന്നു; നിനുഗാ—നീയായിട്ട്; നീയെന്ന്; ഭാവിഞ്ചി—വിചാരിച്ചുകൊണ്ട്; സന്തസില്ലിതി—സുഖിച്ചു; ശ്രീത്യാഗരാജനുത!

പല്ലവി അനുപല്ലവിയോട് ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത! കേട്ടാലും. മിഥ്യയായ മോഹങ്ങളാൽ, ആശകളാൽ വശംവദനായി ഞാൻ വിഷമിക്കുമ്പോഴും എന്റെ മനസ്സിനു നിന്റെ തിരുവടികളെ വിട്ടുപോവുക സാദ്ധ്യമല്ല. ദേഹം (കൊണ്ട്) ഏതു പണിയി

ചേർപ്പെട്ടിരുന്നാലും കാണുന്നതും കാണാത്തതും എല്ലാം നീതന്നെയാണെന്നു ഭാവിച്ചു ഞാൻ ആനന്ദിക്കുന്നു.

സ്ഥിരഭക്തിയുടെ സ്ഥായീഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു. ഭക്തർ കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതും ചെയ്യുന്നതും എന്തുതന്നെയായിരുന്നാലും അവന്റെ ചിത്തവൃത്തി ഭഗവാങ്കൽ ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നു;

149

മായാമാളവഗൗളം—ദേശാദി

പ. വിദുലകു മ്രൊക്കെദ സംഗീത കോ (വി)

അ. മുദമുന ശങ്കരകൃത സാമനിഗമ
വിദുലകു നാദാത്മക സപ്തസ്വര (വി)

ച. കമലാ ഗൗരീ വാഗീശ്വരീ വിധി
ഗരുഡധ്വജ ശിവനാരദുലു
അമരേശ ഭരത കാശ്യപ ചണ്ഡീ-
ശാഞ്ജനേയ ഗുഹഗജമുഖുലു
മൃകണ്ഡുജ കുംഭജ തുമ്പുരുവര
സോമേശ്വര ശാർങ്ഗദേവ നന്ദീ
പ്രമുഖുലകു ത്യാഗരാജവന്ദ്യുലകു
ബ്രഹ്മാനന്ദ സുധാംബുധി മരി (വി)

വിദുലകു—വിദ്വാന്മാർക്ക്; മ്രൊക്കെദ—നമസ്കാരം; സംഗീത കോവിദുലു—സംഗീത ജ്ഞാനമുള്ളവർ; മുദമുന—സന്തോഷത്തോടെ; ശങ്കരകൃതസാമനിഗമവിദുലകു—ശിവനിർമ്മിതമായ സാമവേദം അറിയുന്നവർക്ക്; നാദാത്മക സപ്തസ്വര (വിദുലകു) നാദാത്മകമായ സപ്തസ്വരങ്ങളെ (അറിയുന്നവർക്ക്); കമലാഗൗരി വാഗീശ്വരി—ലക്ഷ്മീദേവി, പാർവ്വതി; സരസ്വതി; വിധി ഗരുഡധ്വജ ശിവനാരദുലു— ബ്രഹ്മാവ്, വിഷ്ണു ശിവൻ, നാരദൻ; അമരേശൻ—ഇന്ദ്രൻ; ഭരത—നാട്യശാസ്ത്രകർത്താവായ; ഭരതമുനി; കാശ്യപൻ—സപ്തർഷികളിൽ ഒരാൾ; ചണ്ഡീശൻ—ശിവന്റെ ഗണാധിപന്മാരിൽ ഒരുവൻ; ആഞ്ജനേയൻ—ഹനുമാൻ; ഗുഹഗജമുഖുലു—സുബ്രഹ്മണ്യഗണപതിമാർ; മൃകണ്ഡുജ—മാർക്കണ്ഡേയമുനി; കുംഭജൻ—അഗസ്ത്യമുനി; തുമ്പുരു—ഗായകനായ ഒരു ഗന്ധർവ്വൻ; സോമേശ്വരൻ—സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്ന ഒരു രാജാവ്; ശാർങ്ഗദേവൻ—സംഗീതരത്നാകരത്തിന്റെ കർത്താവ്; നന്ദി പ്രമുഖുലകു ത്യാഗരാജ വന്ദ്യുലകു—ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്നവരായ നന്ദിയും മറ്റുപ്രസിദ്ധ സംഗീത വിദ്വാന്മാരും; ബ്രഹ്മാനന്ദ സുധാംബുധി മരി (വിദുലകു) ബ്രഹ്മാനന്ദമാകുന്ന കടലിന്റെ ആഴം കണ്ടറിഞ്ഞവർ- ഇവർക്കെല്ലാം നമസ്കാരം.

നാദബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നു മൂർത്തീഭവിച്ച ദേവന്മാർ ദേവികൾ, നാദോപാസന ചെയ്ത മുനിമാർ, സംഗീത ശാസ്ത്ര നിർമ്മാതാക്കൾ മുതലായവർക്കു വന്ദനമാണ്. ഈ കീർത്തനത്തിൽ. സാമവേദം ശിവൻ ഉണ്ടാക്കിയതായി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല. എല്ലാവേദങ്ങളും ബ്രഹ്മാവിൽ നിന്നുണ്ടായി എന്നാണ് ശാസ്ത്രപുരാണ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നതു്.

അറിവുള്ളവരാണ് വിദ്വലു വിദ്വാന്മാർ; പ്രയോഗ സാമർത്ഥ്യവും കൂടി ഉള്ളവർ കോവിദുലു കോവിദന്മാർ.

150

മധ്യമാവതി–ആദി

പ. വിനായകുനി വലെനു ബ്രോവവേ നിന്നു
വിനാ വേല്പുലെവരമ്മ (വി)

അ. അനാഥരക്ഷകി! ശ്രീകാമാക്ഷി! സു
ജനാഘമോചനി! ശങ്കരി ജനനി (വി)

ച. പുരാണി മയപൈ വരാലു മാകനി
കീ രാജസി ബ്രോചു രാജധരി ത്യാ
ഗരാജുനി ഹൃദയസരോജവാസിനി
മുരാരി സോദരി പരാശക്തി നന്നു (വി)

വിനായകുനി വലെനു–ഗണപതിയെപ്പോലെ; ബ്രോവവേ–രക്ഷിച്ചാലും; നിന്നുവിനാ–നീയല്ലാതെ; വേല്പുലു–ദൈവങ്ങൾ; എവരമ്മ–ആരാണ് ദേവി; അനാഥ രക്ഷകി; അഗതികളെ രക്ഷിക്കുന്നവളേ; ശ്രീകാമാക്ഷി. സുജനാഘമോചനി–സജ്ജനങ്ങളുടെ പാപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവളേ; ശങ്കരി–ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവളേ; ജനനി–അമ്മ (സംബോധനകൾ); പുരാണി–ആദിശക്തി; മയപൈ–കരുണയോടെ; വരാലു–വരങ്ങളെ; മാകനികി–ഞങ്ങൾക്ക്; രാജസി–തന്നു; ബ്രോചു–രക്ഷിച്ചാലും; രാജധരി–ചന്ദ്രനെ (ചന്ദ്രകല) ധരിച്ചവളേ! ത്യാഗരാജുനി ഹൃദയ സരോജവാസിനി–ത്യാഗരാജ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയിൽ വസിച്ചവളേ; മുരാരി സോദരി–വിഷ്ണുസോദരി; പരാശക്തി; നന്നു–എന്നെ.

നിന്റെ മകനായ ഗണപതിയെപ്പോലെ (കരുതി) എന്നെ രക്ഷിക്ക; നീയല്ലാതെ വേറെ ഏതു ദൈവങ്ങളുണ്ട്? (ഇല്ലെന്നർത്ഥം) അനാഥരക്ഷകി! ശ്രീകാമാക്ഷി! സുജനാഘമോചനി; ശങ്കരി! ജനനി; പുരാണി! ദയയോടെ ഞങ്ങൾക്ക് വരങ്ങളെ ലഭിക്കമാറു അനുഗ്രഹിച്ച് രക്ഷിച്ചാലും, ചന്ദ്രകലാധരി! ത്യാഗരാജ ഹൃദയസരോജത്തിൽ വസിക്കുന്നവളേ! മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ സോദരിയേ!

കാഞ്ചീപുരം കാമാക്ഷി ദേവിയെപ്പറ്റിയാണ് കീർത്തനം. പാഠഭേദം. ചരണം. പുരാണി എന്നിടത്തു പുരാന.

151

കേദാരഗൗളം–രൂപകം

പ. വേണുഗാന ലോലുനി ഗന
വേയി കന്നുലു ഗാവലെനേ (വേ)

അ. (അളി) വേണലെല്ല ദൃഷ്ടി ചുട്ടി
വേയുച്ചു ത്രൊക്കുചു രാഗ (വേ)

ച. വികസിത പങ്കജവദനലു
വിവിധ ഗതുല നാഡഗ
നൊകരി കൊകരു കരമുന നിഡി
യോര കനുല ജൂഡഗ
ശുകരവമുലുഗല തരുണലു
സൊഗസുഗാന ബാഡഗ
സകല സുതലു ത്യാഗരാജ
സഖുനി വേഡഗ വച്ചേ

വേണുഗാന ലോലുനി—വേണുഗാനത്തിൽ (പുല്ലാങ്കുഴൽ വായനയിൽ) പ്രിയമുള്ളവനെ; കന-കാണുവാൻ; വേയി—ആയിരം; കന്നുലു—കണ്ണുകൾ; ഗാവലെനു—വേണമായിരിക്കുന്നു; അളിവേണുലു—വണ്ടിന്റെ (കറുത്ത) മുടിയുള്ളവർ, സ്ത്രീകൾ; എല്ല—എല്ലാം; ദൃഷ്ടി—ദൃഷ്ടി, നോക്ക്; പട്ടിവേയുചു—വട്ടമിട്ട്. ചുററിട്ട്; മ്രൊക്കച്ചു—നമസ്കരിക്കുവാൻ, വന്ദിക്കുവാൻ; രാഗ—വന്നിരിക്കെ; വികസിത—പങ്കജ—വദനലു—വികസിച്ച താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ളവർ, വിവിധ ഗതുല നാഡഗ (വിവിധ ഗതുല + ആഡഗ)—പലവിധത്തിൽ ആടിക്കൊണ്ട്; നൊകരികൊകരു (ഒകരിക + ഒകരു) ഒരുവൾ മറെറാരുവളെ; കരമുന—കൈയിൽ; നിഡി—പിടിച്ച്; ഓരകനുല—ഇടക്കണ്ണിട്ട്; ജൂഡഗ—നോക്കി; ശുകരവമുലുഗല—കിളിമൊഴിമാരായ; തരുണലു—യുവതികൾ; സൊഗസുഗാന—ഭംഗിയായി മധുരമായി; ബാഡഗ—പാടവെ; സകലസുതലു—എല്ലാരെയുമൊത്തും; ത്യാഗരാജസഖുനി — ത്യാഗരാജന്റെ തോഴനെ; വേഡഗ—പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ, പൂജിക്കാൻ; വച്ചേ (വച്ചി)—വന്നു.

ഈ വേണുഗാനലോലനായ (ശ്രീ കൃഷ്ണ) നെ കാണുവാൻ കണ്ണുകൾ ആയിരം വേണമായിരിക്കുന്നു; സുന്ദരിമാർ (ഗോപസ്ത്രീകൾ) കണ്ണുകൊണ്ടുഴിഞ്ഞിട്ട് വന്ദിക്കുവാനെത്തുന്നു; വിടർന്ന താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്ന മുഖമുള്ള യുവതികൾ പലവിധ താളഗതികളിൽ നൃത്തം ചെയ്തും ഒരുത്തിയുടെ കൈ വേറൊരുത്തി പിടിച്ചുകൊണ്ടും കടക്കണ്ണിട്ട് നോക്കിക്കൊണ്ടും കിളിയുടെ കണ്ഠമാധുര്യത്തോടെ പാടിക്കൊണ്ടും ഇവിടെ ജനതാസകലം ത്യാഗരാജന്റെ സഖിയായ വേണുഗോപാലനെ വന്ദിപ്പാൻ വരുന്നു.

ദൃഷ്ടിപട്ടിവേയുചു എന്നതിനു വേറൊരർത്ഥം കൽപിച്ചുകാണുന്നു. ദൃഷ്ടി—ദൃഷ്ടിദോഷം, പട്ടിവേയുചു-ചുററിട്ട് പരിഹരിക്കുക; ചില ആളുകൾ നോക്കിയാൽ ദൃഷ്ടിദോഷം പററി ചില ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നും അതിനു പരിഹാരമായി ആന്ധ്രദേശത്തിലെ ഗ്രാമീണരായ സ്ത്രീകൾ കയ്യിൽ കുറച്ചു ഉപ്പെടുത്ത് ബാധയേററുള്ള ആളുടെ തലക്കുചുററും കൈനടത്തി ഉപ്പു വലിച്ചെറിയുന്നു. അവരുടെ വാത്സല്യഭാജനമായ വേണുഗോപാലനെ ഗോപസ്ത്രീകൾ ദൃഷ്ടിദോഷ പരിഹാരമായി ഇങ്ങനെ ചെയ്തു.

ഒരിക്കൽ സ്വശിഷ്യനായ വീണാകുപ്പയ്യരുടെ അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ച് സ്വാമികൾ മദ്രാസിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെല്ലുകയുണ്ടായി; ചൈത്രപൗർണ്ണമി ദിവസമായിരുന്നു. ഭംഗിയായി അലങ്കരിച്ച രാധാസമേതനായ വേണുഗോപാലന്റെ വിഗ്രഹവും പൂജയും ഭജനവും കേട്ടും കണ്ടും ആനന്ദഭരിതനായി സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനം പാടിയെന്നു ഐതിഹ്യമുണ്ട്.

152

മദ്ധ്യമാവതി—ആദി

പ.   വേങ്കടേശ! നിനു സേവിമ്പനു പദി
     വേല കനുലു കാവലെനയ്യ (വേ)

അ.   പങ്കജാക്ഷ! പരിപാലിത മുനി ജന!
     ഭുവികലോ ദിവ്യരൂപമുന ഗൊന്ന (വേ)

ച.   യോഗിഹൃദയ! നീവേ ഗതിയനു ജന-
     ഭാഗധേയ! വരഭോഗീശ ശയന!
     ഭാഗവതപ്രിയ! ത്യാഗരാജനുത!
     നാഗാചലമുപൈ ബാഗുഗ നെലകൊന്ന (വേ)

വേങ്കടേശ! നിനു—നിന്നെ; സേവിമ്പനു—ദർശിക്കുവാൻ; പദിവേല—പതിനായിരം; കനുലു—കണ്ണുകൾ; കാവലെനയ്യ—വേണം, സ്വാമി! പങ്കജാക്ഷ—താമരക്കണ്ണാ! പരിപാലിതമുനിജന—മുനികളെ സംരക്ഷിച്ചവനേ! ഭുവികലോ—ഭൂഗോളത്തിലായ; ദിവ്യരൂപമുന—ദിവ്യരൂപത്തെ; കൊന്ന—ധരിച്ചിട്ടുള്ള; യോഗിഹൃദയ—യോഗികളുടെ ഉള്ളു ധരിക്കുന്നവനേ! നീവേഗതിയനുജന ഭാഗധേയ—നീ തന്നെയാണ് ഗതിയെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്ന ജനത്തിന്റെ ഭാഗ്യമേ! വരഭോഗീശ ശയന—ശേഷശായിൻ! ത്യാഗരാജനുത! നാഗാചലമുപൈ—തിരുപ്പതി മലമേൽ; ബാഗുഗനെലകൊന്ന—സുഖമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന (വേങ്കടേശ)

സേവിമ്പനു എന്നതിന് പൂജിക്കുവാൻ സേവചെയ്യുവാൻ എന്നൊക്കെയാണർത്ഥമെങ്കിലും ദർശിക്കുവാൻ എന്നർത്ഥമാണ് ഇവിടെ സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. മൂന്നാമത്തെ മുദ്രാചരണം ഇവിടെ ചേർത്തു. വേങ്കടേശൻ തിരുപ്പതി ക്ഷേത്രത്തിലെ മഹാവിഷ്ണുവാണ്.

153

സുരടി—ദേശാദി

പ.   വേറെവ്വരേ ഗതി? വേമാരുലക സീതാപതി! (വേ)

അ.   ഈ രേഡു ലോകമുലക
     ധാരുഡൗ നീവുവിനാ (വേ)

ച.   ബൃന്ദാരകാദി മുനിബൃന്ദ ശുകസനക സ-
     നന്ദന ശ്രീ നാരദാരവിന്ദഭവ ശ്രീ ഭവ പു
     രന്ദരാലക ത്യാഗരാജനികി നീവുവിനാ (വേ)

വേറെവ്വരേ (വേറ+എവ്വരേ) വേറ—വേറെ; എവ്വരേ—ആര്? ഗതി—ഗതി, രക്ഷ; വേമാരുലക—ആയിരം പ്രാവശ്യം, പലപ്രാവശ്യം; സീതാപതി—അല്ലയോ സീതാപതേ! ഈരേഡു—ഈരേഴ്, പതിനാല്; ലോകമുലകാധാരുഡൗ—ലോകങ്ങൾക്കാധാരമായ; നീവുവിനാ—നീയല്ലാതെ; ബൃന്ദാരകാദി മുനിബൃന്ദ—ദേവന്മാരും മുനിസമൂഹവും; ശുകസനകസനന്ദന ശ്രീ നാരദ എന്ന മഹർഷിമാർ; അരവിന്ദഭവൻ—ബ്രഹ്മാവ്; ശ്രീഭവൻ—ശിവൻ; പുരന്ദരലക—ഇന്ദ്രനും; ത്യാഗരാജനികി—ത്യാഗരാജനും; നീവുവിനാ.

അല്ലയോ സീതാപതേ! എത്രയെത്രകാര്യങ്ങളിൽ (അവസരങ്ങളിൽ) പതിന്നാലു ലോകങ്ങൾക്കും നീയല്ലാതെ വേറെ ആരാണു ഗതി? ദേവന്മാരും മുനിമാരും ശുകൻ, സനകൻ, സനന്ദൻ, നാരദൻ ബ്രഹ്മാവു് ശിവൻ, ദേവേന്ദ്രൻ എന്നിവർക്കും ത്യാഗരാജനുമെല്ലാം നീയല്ലാതെ (വേറെ ആരാണു ഗതി?)

'വേമാരലക' എന്ന പദത്തിന് 'എത്ര ആലോചിച്ചു നോക്കിട്ടും' എന്ന അർത്ഥം തമിഴ് തർജ്ജമയിൽ കാണുന്നു.

154

സഹാന—ആദി

പ. വന്ദനമു രഘുനന്ദന! സേതു
ബന്ധന! ഭക്തചന്ദന! രാമ (വന്)

അ. ശ്രീമദാ നാതോ വാദമാ നേ
ഭേദമാ യിദി മോദമാ രാമ (വന്)

ച. വേഗരാ കരുണാസാഗര! ശ്രീ
ത്യാഗരാജഹൃദയാഗാര! രാമ (വന്)

വന്ദനമു—നമസ്കാരം; രഘുനന്ദന; സേതുബന്ധന—സേതുബന്ധനം ചെയ്യുവനേ! ഭക്തചന്ദന—ഭക്തന്മാർക്കു ചന്ദനം പോലെ ശീതളകാരവനേ! രാമ! ശ്രീമദാ—ഐശ്വര്യത്തെ തരുന്നവനേ! നാതോ വാദമാ—എന്നോടു പിണക്കമാണോ? നേ ഭേദമാ—ഞാൻ വേറെയാണോ? ഇദി മോദമാ—ഇതു സന്തോഷമാണോ? രാമ! വേഗരാ—വേഗത്തിൽ. കരുണാസാഗര—കരുണക്കടലേ! ശ്രീത്യാഗരാജഹൃദയാഗാര—ത്യാഗരാജഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവനേ! രാമ!

അല്ലയോ രഘുനന്ദന! നമസ്കാരം. സേതുബന്ധനം ചെയ്യുവനേ! ഭക്തന്മാർക്കു ചന്ദനംപോലെ ഹൃദ്യനായവനേ! ശ്രീകര! എന്നോടു് അങ്ങേക്കു പിണക്കമോ? ഞാൻ അന്യനാണോ? ഇതു് (പിണക്കം) സുഖകരമാണോ? അല്ലയോ ദയാപയോധേ വേഗത്തിൽ വന്നാലും. ത്യാഗരാജഹൃദയത്തിൽ കുടികൊള്ളുവനേ!

ശ്രീരാമ ഭക്തവിജയത്തിൽനിന്നു്. ഏഴു ചരണങ്ങളുള്ളതിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ചേർത്തതു്.

155

സാമ—ആദി

പ. ശാന്തമുലേക സൗഖ്യമുലേദു
സാരസദള നയന! (ശാ)

അ. ദാന്തുനികൈന വേദാന്തുനികൈന (ശാ)

ച. ദാരസുതധനധാന്യമുലുണ്ടിന
സാരെക ജപതപസമ്പദഗല്ഗിന

ച. 4 രാജാധിരാജ! ശ്രീരാഘവ! ത്യാഗ–
രാജ വിനുത! സാധുരക്ഷക! തനകുപ (ശാ)

ശാന്തമുലേക–ശാന്തിയില്ലാതെ; സൗഖ്യമുലേദു–സുഖമില്ല; സാരസദള നയന–താമരക്കണ്ണ! ദാന്തുനികൈന–തപസ്വി ആയാലും ; വേദാന്തികൈന–തത്ത്വജ്ഞാനിയായാലും ; ദാരസുതലു–ഭാര്യാപുത്രന്മാർ; ധനധാന്യമുല–പണവും ധാന്യങ്ങളും ; ഉണ്ടിനി–ഉണ്ടായാലും; സാരെക–പലപ്പോഴും, വീണ്ടും വീണ്ടും; ജപതപസമ്പദ–ജപവും തപസ്സുമാകുന്ന സമ്പത്ത്; കലിഗി–ഉണ്ടായിട്ട്; രാജാധിരാജ! രാജാക്കന്മാർക്ക രാജാവ്; ശ്രീരാഘവ! ത്യാഗരാജ വിനുത! സാധുരക്ഷക! തനകുപ–(തനകു + ഉപ) തനിക്ക, അവനവന്; ഉപശാന്തമു–പ്രശാന്തത.

സാരസദളനേത്ര! ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചവനായാലും വേദാന്തിയായാലും ശാന്തിയില്ലെങ്കിൽ സൗഖ്യമുണ്ടാകയില്ല ഭാര്യമക്കൾ, ധനം, ധാന്യങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം (ഉണ്ടായാലും) ... ജപത്തിലും ഈശ്വര ധ്യാനത്തിലും സമർത്ഥനായിരുന്നാലും. (ശാന്തമുലേക അല്ലയോ രാജാധിരാജ! ശ്രീരാഘവ! ത്യാഗരാജനാൽ പൂജിക്കപ്പെടുന്നവനേ! ശിഷ്ടരെ രക്ഷചെയ്യുന്നവനേ! ദേവാ (ശാന്തമുലേക–

നാലുചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും നാലാമത്തേതുമാണ ഇതിൽ ചേർത്തു.

156

പന്തുവരാളി—ആദി

പ. ശിവശിവശിവയനരാദാ? (ശി)

അ. ഭവഭയബാധലനണചുകോരാദാ (ശി)

ച. കാമാദുലതെഗ കോസി പര
ഭാമല പരുല ധനമുല രോസി
പാമരത്വമു നെഡബാസി അതി
നേമമുതോ ബില്വാർച്ചന ജേസി (ശി)

ച. 3 ആഗമമുല നുതിയിഞ്ചി ബഹു
ബാഗുലനീശുല പാലിഞ്ചി
ഭാഗവതുലതോ പോഷിഞ്ചി ഓരി
ത്യാഗരാജസന്നുതുഡനി യെഞ്ചി (ശി)

ശിവശിവശിവ–ശിവശിവശിവ എന്ന്; അനരാദാ–ചൊല്ലിക്കൂടേ; ഭവഭയബാധലനു–ജീവിതക്ലേശങ്ങളെ; അണചുകോരാദാ–ഒഴിച്ചുകൂടാതോ; കാമാദുല–കാമാദികളെ; തെഗ–മുഴുവൻ; കോസി–മുറിച്ച്; പരഭാമല–അന്യസ്ത്രീകളെ; പരുല–അന്യരുടെ; ധനമുല–ധനങ്ങൾ; രോസി–വെറുത്ത്; പാമരത്വമു–വിദ്യാവിഹീനത ; നെഡബാസി–വെടിഞ്ഞ്; അതിനേമമുതോ–അതിനിയമത്തോടെ; ബില്വാർച്ചനജേസി–വില്വാർച്ചന ചെയ്ത് (ശിവ ശിവ) ആഗമമുല–ആഗമങ്ങളെ; നുതിയിഞ്ചി–സ്തുതിച്ച്; ബാഹുബാഹുലനി–... ; ... ; പാലിഞ്ചി–വെടിഞ്ഞ്; ഭാഗവതുലതോ പോഷിഞ്ചി–ഭക്തന്മാരെ സംരക്ഷിച്ച്. ഓരി–മനുഷ്യ! ജനങ്ങളേ!

ത്യാഗരാജസന്നുതധുനി–ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ; എഞ്ചി–സ്മരിച്ച്, വിചാരിച്ച്.

ശിവശിവ എന്ന ജപം ചെയ്ത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നിഗ്രഹം ചെയ്യാത്തതെന്ത്? കാമക്രോധമോഹാദികളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്ത് പരസ്ത്രീയെയും പരധനത്തെയും (ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനെ) പെട്ടെന്നു ദൂരത്തു പരിഹരിച്ചു വിധിയാംവണ്ണം കൂവളത്തിന്നിലകൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ച് (ശിവശിവ

വേദങ്ങളോതി മഹാദേവനെ സ്തുതിച്ച്, ദുർഭാഷണം ഇല്ലാത്ത ഭാഗവതന്മാരോടുകൂടി നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്ത് ഈ ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്ന ദൈവമാണെന്നു കരുതി (ശിവശിവ എന്നു ചൊല്ലിക്കൂടേ)

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതും മൂന്നാമത്തേതും ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പല്ലവിയുടെ അന്ത്യത്തിൽ ഓരി (മനുഷ്യരേ) എന്നു കാണുന്നു. ചരണം 3 ന്റെ മൂന്നാംവരി ഒടുവിൽ ഒരി ശബ്ദം 'മത' എന്നു പാഠഭേദം.

ആഗമ, രാഗതാളികമേ എന്ന കീർത്തനത്തിന്റെ കുറിപ്പു നോക്കുക.

ശിവനെപ്പറ്റിയുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ പ്രക്ഷിപ്തമാണെന്നു പ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനും സംഗീതവിദ്വാനും കൂടിയായ കെ. വി. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ശ്രീരാമഭക്തനായ ത്യാഗരാജസ്വാമികൾ 'ശിവശിവ ശിവ' എന്ന ഈ കീർത്തനം രചിച്ചിട്ടുണ്ടാവുകയില്ലെന്നു അദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു.

രണ്ടു ദേവന്മാരെ (വിഷ്ണു, ശിവൻ) അംഗീകരിക്കുന്നതു ഹിന്ദുമതശാസ്ത്രത്തിനു വിരുദ്ധമാണോ? വാസ്തവമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കുക. സ്വാമികൾ ശ്രീരാമഭക്തനാണെങ്കിലും വിശിഷ്ടാദ്വൈതസിദ്ധാന്തത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ശ്രീവൈഷ്ണവനായിരുന്നില്ല. സ്മാർത്ത ബ്രാഹ്മണനായി 'മുലകനാഡു' എന്ന സമുദായത്തിലാണ് അദ്ദേഹം ജനിച്ചത്. ശിവനെന്നും വിഷ്ണുവെന്നുമുള്ള ഭേദബുദ്ധി കൂടാതെയുള്ള അദ്വൈത സിദ്ധാന്തമാണ് സ്വാമികൾ സ്വീകരിച്ചത്. നാമസങ്കീർത്തന സമ്പ്രദായത്തിൽ മതഭേദം നിഷിദ്ധമാണ്.

157

കല്യാണി–ആദി

പ. ശിവേ! പാഹിമാം അംബികേ!
ശ്രിതഫലദായകി! (ശി)

അ. കാവേരജോത്തരതീരവാസിനി!
കാത്യായനി! ധർമ്മസംവർദ്ധനി! (ശി)

ച. പരാത്പരയി! കരാരവിന്ദമു
ന രാമചിലുകന ബിരാനബ്രോവനി
പരാക ജൂഡരാദ ശ്രീറാലു
വരപ്രദുഡഗു ത്യാഗരാജവിനുതേ (ശി)

ശിവേ–മംഗളസ്വരൂപിണി; അംബികേ! ശ്രിതഫലദായകി–ഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടഫലം കൊടുക്കുന്നവളേ (സംബോധനകൾ); പാഹിമാം–എന്നെ

രക്ഷിച്ചാലും; കാവേരതടോത്തര തീരവാസിനി–കാവേരി നദിയുടെ വടക്കേ തീരത്തുള്ള (ക്ഷേത്രത്തിൽ) വസിക്കുന്നവളേ; കാത്യായനി–ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! പരിപൂർണ്ണയായി ചരാചരങ്ങളിലെല്ലാം നിറഞ്ഞവളേ (ജഗന്മയി); കമലദളവിസ്തൃത നേത്ര രാമചിലുകന–താമരപോലെയുള്ള കണ്ണിൽ രാമചിലുക എന്ന കിളിയെ; ബിരാന–വേഗത്തിൽ; പൂനി (ഗൃനി)–പിടിച്ചു, ധരിച്ചു; പരാക–അനാസ്ഥ, ഉപേക്ഷ; ജൂഡരാദു–കാണിക്കരുത്. ശ്രീരഘുവരാപ്തുഡഗു–ശ്രീരാമന്റെ ആപ്തമിത്രമായ, ത്യാഗരാജവന്ദിതേ! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവളേ!

അല്ലയോ ശ്രീപാർവ്വതി! അംബികേ! ആശ്രിതർക്ക് (ഭക്തന്മാർക്ക്) വരങ്ങൾ അരുളുന്നവളേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. കാവേരിയുടെ വടക്കേ കരയുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ വസിക്കുന്നവളേ! കാത്യായനി! ധർമ്മസംവർദ്ധിനി! ലോകമെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ദേവി! താമരപോലെ കോമളമായ നിൻ കണ്ണിൽ രാമചിലുകയെ ധരിച്ചവളേ! എന്നോട് നീ ഉപേക്ഷ കാണിക്കരുത്. ശ്രീരാമനു വേണ്ടപ്പെട്ടവനായ ത്യാഗരാജനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവളേ.

തിരുവയാറ് ക്ഷേത്രത്തിലെ ധർമ്മസംവർദ്ധിനി (പാർവ്വതി)യെക്കുറിച്ചുള്ള കീർത്തനം.

തമിഴ് തർജ്ജമകളിൽ 'രാമചിലുക' എന്ന പദത്തിന് രാമനാമം ചൊല്ലുന്ന കിളിയെന്ന അർത്ഥം കൊടുത്തു കാണുന്നു. അതു ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

Browins Telugu-English Dictionaryയിൽ

"A species of parrot with a blue head, green wings, golden breast, scarlet body and long tail; feathers of purple colour. It's note is very sweet and it easily learns to speak."

രാമചിലുക എന്ന പക്ഷിയെ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ബിരാന–വേഗത്തിൽ. ഇവിടെ എളുപ്പം എന്ന അർത്ഥം സ്വീകരിക്കുക. ജൂഡരാദു–(ചൂഡ + രാദു) എന്നു നോക്കരുത് എന്നാണു ശരിയായ അർത്ഥം. നാടോടി ശൈലിയിൽ എന്നോട് കാണിക്കരുത് എന്ന അർത്ഥമാണ് ഇവിടെ കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്.

158

ജഗന്മോഹിനി–രൂപകം

പ. ശോഭില്ലു സപ്തസ്വര സുന്ദരുല
ഭജിമ്പവേ മനസാ (ശോ)

അ. നാഭീഹൃത്കണ്ഠ രസന നാസാദുലയന്ദു (ശോ)

ച. ധരഋക് സാമാദുലലോ
വരഗായത്രീ ഹൃദയമുന
സുരഭൂസുര മാനസമുന
ശുഭ ത്യാഗരാജുനിയെഡ (ശോ)

ശോഭില്ലു-ശോഭിക്കുന്നതായ; സപ്തസ്വരസുന്ദരുല-സപ്തസ്വരങ്ങളാകുന്ന സുന്ദരിമാരെ; ഭജിംപവേ-ഭജിച്ചാലും; മനസാ-അല്ലയോ മനസേ! നാഭീഹൃത് കണ്ഠ രസന നാസാദുല-നാഭി, ഹൃദയം (വക്ഷസ്സ്), തൊണ്ട, നാവ്, മൂക്ക് എന്നിവ; അന്ദു— എന്നിവകളിൽ ധര-ഭൂവി; ഋക്സാമാദുലലോ-ഋക്, സാമം മുതലായ വേദങ്ങളിൽ; വര-ശ്രേഷ്ഠമായ; ഗായത്രീ-ഗായത്രീമന്ത്രം; ഹൃദയമുന-ഹൃദയത്തിൽ; സുരഭൂസുര മാനസമുന-ദേവന്മാരുടെയും ബ്രാഹ്മണരുടെയും മനസ്സിൽ; ശുഭ-മംഗളമായ; ത്യാഗരാജുനിയെഡ-ത്യാഗരാജനിൽ.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

നാഭി, നെഞ്ച്, കണ്ഠം, നാവ്, മൂക്ക് എന്നിവയിൽ (ഉത്ഭവിച്ച്) പ്രകാശിക്കുന്ന ഏഴ് സ്വരങ്ങളാകുന്ന സുന്ദരിമാരെ സ്തുതിച്ചാലും മനസ്സേ; ലോകത്തിൽ ഋക്, സാമം എന്നീ വേദങ്ങളിലും വിശിഷ്ടമായ ഗായത്രി മന്ത്രത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിലും ദേവന്മാരുടെയും ബ്രാഹ്മണരുടെയും മനസ്സിലും ശുഭനായ ത്യാഗരാജനിലും (പ്രകാശിക്കുന്ന)

ഈ കീർത്തനത്തിലെ ത്യാഗരാജൻ തിരുവയ്യാർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവനാണ്. നാദതനുമനിശം എന്ന കീർത്തനത്തിലെ സാരവും സ്മരിക്കുക.

159

പന്തുവരാളി-രൂപകം

പ. ശംഭോ! മഹാദേവ! ശങ്കര! ഗിരിജാരമണ! (ശം)

അ. ശംഭോ മഹാദേവ! ശരണാഗത ജനരക്ഷക!
അംഭോരുഹലോചന! പദാംബുജഭക്തിം ദേഹി (ശം)

ച. പരമദയാകര! മൃഗധരധര! ഗംഗാധര ധരണീ
ധരഭൂഷണ! ത്യാഗരാജ ഹൃദയനിവേശ!
സുരബൃന്ദ കിരീടമണി വരനീരാജിതപദ! ഗോ-
പുരവാസ! സുന്ദരേശ! ഗിരീശ! പരാത്പര! ഭവഹര (ശം)

ശംഭോ! മഹാദേവ! ശങ്കര! പാർവ്വതീപതേ!
ആശ്രിത (ഭക്ത)രെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ! താമരക്കണ്ണ!

നിൻ പാദസേവ ചെയ്യാനുള്ള ഭക്തിയെ തന്നാലും.

ഏറ്റവും ദയയുള്ളവനായ നിന്തിരുവടി. തലയിൽ) ചന്ദ്രനെയും ഗംഗയെയും ധരിച്ചവൻ; ആദിശേഷനെ ആഭരണമായി അണിഞ്ഞവൻ; ത്യാഗരാജന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; (നമസ്കരിക്കുന്ന) ദേവന്മാരുടെ കിരീടത്തിലെ രത്നങ്ങളാൽ ഉഴിയപ്പെട്ടു ശോഭിക്കുന്ന കാലടികളുള്ളവൻ; കോവൂർ ക്ഷേത്രത്തിൽ വസിക്കുന്നവൻ; സുന്ദരേശൻ; കൈലാസപതി; പരാത്പരൻ; സംസാരക്ലേശത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവൻ

കോവൂർ പഞ്ചരത്നങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്.

160

(ഭവപ്രിയ-ആദി)

പ. ശ്രീ കാന്ത! നീയെഡ ബലാതിബല
ചെലംഗലേദാ? വാദാ? (ശ്രീ)

അ. പാകാരിനുത! നീവാരി ബലാ
ബലമുല തെലിയഗ ലേദാ? (ശ്രീ)

ച. കാകദൈത്യുനികശരമുന നേയ
കഞ്ജജാസ്ത്രമൈ പരഗലേദാ
ശ്രീകര! വിഭീഷണുനി ദരിനെരുഗ ലേനി
ചിന്തനീക തോചദേമി? ത്യാഗരാജനുത! (ശ്രീ)

ശ്രീകാന്ത—മഹാലക്ഷ്മിയുടെ കണവ! നീയെഡ—നിന്നിൽ ബലാതിബല—ബലയും അതിബലയും എന്ന വിദ്യകൾ; ചെലംഗ—വിലസുക, സ്ഥിതിചെയ്യുക; ലേദാ—ഇല്ലേ; വാദാ—വെറും വാക്കാണോ; പാകാരിനുത—ഇന്ദ്രനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുവനേ! നീവാരി—നിന്റെ ആളുകളുടെ (ആശ്രിതരുടെ); ബലാബലമു—കെല്പിനെയും അവശതയെയും; തെലിയഗലേദാ—അറിഞ്ഞിട്ടില്ലയോ; കാകദൈത്യുനി(കാകദൈത്യനിക്കുള്ള)—കാകാസുരന്റെ മേൽ; ശരമുന—പുല്ലിനെ; നേയ—എയ്ത്; കഞ്ജജാസ്ത്രമൈ—ബ്രഹ്മാസ്ത്രമായി; പരഗലേദാ—മാറിയില്ലേ; ശ്രീകര—ഐശ്വര്യത്തെ നൽകുന്നവനേ! വിഭീഷണുനി—വിഭീഷണനെ കാത്തരുളിയ; ദരിനി—മാർഗ്ഗത്തെ; എരുഗലേനി—അറിയാതിരിക്കുന്നതിനെ; ചിന്ത—വിചാരം; നീക—നിനക്ക്; തോചദേമി—തോന്നാത്തതെന്ത്? ത്യാഗരാജനുത!

അല്ലയോ ലക്ഷ്മീപതേ, അങ്ങയിൽ (വിശ്വാമിത്രമുനി ഉപദേശിച്ച) ബല, അതിബല എന്ന മന്ത്രവിദ്യകൾ (ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾ) വിലസുന്നുണ്ടല്ലോ (പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ) ഇതു വെറുതെ പറയുകയാണോ?

ദേവേന്ദ്രനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ! അങ്ങയുടെ ഭക്തന്മാരുടെ ബലവും ബലഹീനതയും അങ്ങേക്ക് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലേ? കാകാസുരന്റെ മേൽ പുല്ലെടുത്തെറിഞ്ഞത് ബ്രഹ്മാസ്ത്രമായി മാറിയില്ലേ? ബ്രഹ്മസമനായി ജനിച്ചിട്ടും വിഭീഷണനെ അറിയാത്തവരെപ്പറ്റി അങ്ങേക്കു വിചാരമൊന്നും ഇല്ലേ ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ!

കാകാസുരന്റെ കഥ രാമായണം സുന്ദരകാണ്ഡത്തിലുണ്ട്. അശോകവനികയിൽ വെച്ച് സീത യാത്ര പറഞ്ഞു പോകുന്ന ഹനുമാനോട് ശ്രീരാമനുള്ള അടയാളവാക്യമായി പറയുന്നതാണിത്.

പല്ലവിയിലെ 'വാദാ'—വേറെ ചില കൃതികളിൽ (ഉദാ: ...) 'വാദം' എന്നത് തർക്കം എന്നർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ ഇതു 'സൊല്ലാ'ണോ എന്നർത്ഥമേയുള്ളൂ. ശര—അമ്പ്, ഒരു തരം പുല്ല്. വിജ—പക്ഷി. ബ്രാഹ്മണൻ അനുപല്ലവിയിലെ ബലാബലമുല ബലാബല മുല്ല ആവണമെന്ന് പണ്ഡിതമതം.

161

സൗരാഷ്ട്രം—ആദി

പ. ശ്രീഗണപതിനി സേവിമ്പരേ
ശ്രിതമാനവുലാരാ (ശ്രീ)

അ. വാഗധിപാദി സുപൂജിതകനി
ബാഗ നടിമ്പുച്ചു വെഡലിന (ശ്രീ)

ച. പനസ നാരികേളാദി ജംബൂ
ഫലമുലാരഗിഞ്ചി
ഘനതരമ്പുനനു മഹിപൈ പദമുലു
ഘല്ലുഘല്ലു നനുഞ്ചി
അനയമു ഹരിചരണ യുഗമുലനു
ഹൃദയാംബുജമുന നുഞ്ചി
വിനയമുന ത്യാഗരാജവിനുതുഡു
വിവിധ ഗതുല ധളം ഗുമനി വെഡലിന (ശ്രീ)

ശ്രീ ഗണപതിനി–ശ്രീഗണപതിയെ; സേവിമ്പരാരേ–തൊഴുവാൻ; ശ്രിതമാനവുലാ–ആശ്രിതന്മാർ, ഭക്തന്മാർ; രാ–വരുവിൻ; വാഗധിപാദി–ബ്രഹ്മാവ് മുതലായവർ; സുപൂജലകൊനി–പൂജയെ സ്വീകരിച്ച്; ബാഗ–നല്ലവണ്ണം; നടിയുചു–നൃത്തം ചെയ്തു; വെഡലിന–പുറപ്പെട്ട; പനസ–നാരികേളാദി ജംബൂ ഫലമുലു–ചക്കപ്പഴം, നാളികേരം, ഞാവൽപഴം, മുതലായവ; ആരഗിഞ്ചി–ഭുജിച്ച്; ഘനതരമ്പുനനു–കനത്തോടെ; മഹിപൈ–ഭൂമിയിൽ; പദമുലു–കാലടികളെ; ഘല്ലു ഘല്ലു നനു–'ഘൽ, ഘൽ' എന്ന്; ഉഞ്ചി–വെച്ച്; അനയമു–എല്ലായ്പോഴും; ഹരി ചരണ യുഗമുലനു–വിഷ്ണുവിന്റെ പാദങ്ങളെ; ഹൃദയാംബുജമുന–മനസ്സാകുന്ന താമരയിൽ; ഉഞ്ചി–വെച്ച്; വിനയമുന–വിനയത്തോടെ; ത്യാഗരാജവിനുതുഡു–ത്യാഗരാജൻ വന്ദിച്ചവനായ, പല ഗതികളിലും; ധളം ഗുമനി–ധലംഗ് + അനി. ധലംഗ്–[illegible]; അനി–അങ്ങനെ; വെഡലിന–പുറപ്പെട്ട

ഭക്തന്മാരേ! ഗണപതിയെ തൊഴുവാൻ വരുവിൻ. ബ്രഹ്മാദി ദേവന്മാർ അർപ്പിച്ച പൂജയെ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഭംഗിയിൽ നൃത്തം ചെയ്തുകൊണ്ട് എഴുന്നള്ളുന്ന ശ്രീഗണപതിയെ ചക്കപ്പഴം, നാളികേരം, ഞാവൽപഴം മുതലായവയെ ഭക്ഷിച്ച് കാലടികളെ 'ഘൽ ഘൽ' എന്നു കനത്തോടെ ഭൂമിയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടും എപ്പോഴും ശ്രീഹരിയുടെ പാദങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടും വിനയത്തോടുകൂടി ത്യാഗരാജൻ പൂജിക്കുന്ന ശ്രീ ഗണപതിയെ പലവിധ താളഗതികളിൽ ആടി വരുമ്പോൾ....

ഈ കീർത്തനം പ്രഹ്ളാദ ഭക്തിവിജയത്തിൽ നിന്നാണ്.

പല്ലവിയിൽ സേവിമ്പരാരേ എന്ന പാഠഭേദം.

അനുപല്ലവിയിൽ വാഗധിപ

ചരണത്തിൽ ഹരിചരണയുഗ എന്നിടത്തു ശിവചരണയുഗ.

162

കാനഡ–രൂപകം

പ. ശ്രീനാരദ! നാദസരസീരുഹ ഭൃംഗ! ശുഭാംഗ! (ശ്രീ)

അ. ദീനമാനരക്ഷക! ജഗദീശ! ഭേശസങ്കാശ! (ശ്രീ)

ച. വേദജനിത വരവീണാവാദന തത്വജ്ഞ!
ഖേദകരത്രിതാപഹര രഹിത! ഖേചരവിനുത
യാദവകുലജാപ്ത! സദാമോദഹൃദയ! മുനിവര്യ!
ശ്രീദ! ത്യാഗരാജവിനുത! ശ്രീകര! മാംപാലയ (ശ്രീ)

ശ്രീനാഥ! ഭഗവൻ, താമരാകുന്ന താമരയെ വിടർത്തുന്ന വണ്ടുപോലെ ആയവനേ! മംഗളമൂർത്തേ! താണ്ഡവത്തെ (കൃഷ്ണപ്പുന്നവത്തെ) മാനിക്കുന്ന കാക്കുന്നവനേ! ലോകേശ! ചന്ദ്രനെപ്പോലെ കാന്തിയുള്ളവനേ! വേദത്തിൽനിന്നു ജനിച്ച ശ്രേഷ്ഠമായ വീണ വായിക്കുന്നതിന്റെ തത്ത്വം അറിഞ്ഞവനേ!

മൂന്നുവക (താപത്രയം) ദുഃഖങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനേ! ദേവന്മാരാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ! ശ്രീകൃഷ്ണദേവന്റെ മിത്രമായവനേ! സദാ ആനന്ദം നിറഞ്ഞമനസ്സോടു കൂടിയവനേ! മുനിശ്രേഷ്ഠ! ഐശ്വര്യത്തെ കൊടുക്കുന്നവനേ! ത്യാഗരാജൻ വണങ്ങുന്നവനേ! ശുഭത്തെ ചെയ്യുന്നവനേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

താപത്രയം: ആധ്യാത്മികം (പരമാത്മാവിനെ സംബന്ധിച്ചത്), ആധിഭൌതികം (പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ നിന്നുണ്ടാവുന്നത്); ആധിദൈവികം (ദൈവഗത്യാ ഉണ്ടാവുന്നത്)

163

കാപിനാരായണി—ആദി

പ. സരസ സാമദാന ഭേദദണ്ഡചതുര
സാടി ദൈവമെവരേ ബ്രോവവേ (സ)

അ. പരമ ശാംഭവാഗ്രേസരുണ്ഡനുചു
ബല്ക രാവണുഡു തെലിയലേകപോയെ (സ)

ച. ഹിതവുമാടലെന്തോ ബാഗബല കിതിവി
സതതഗാനയോദ്ധ്യ നിച്ചുനണ്ടിവി
നത സഹോദരുനി രാജുജേസി രാക
ഹതമുജേസിതിവി ത്യാഗരാജനുത (സ)

സരസ സാമദാനഭേദ ദണ്ഡചതുര—സാമം, ദാനം, ഭേദം, ദണ്ഡം (എന്ന ചതുരുപായങ്ങളെ) സരസമായി (സന്ദർഭോചിതമായി) പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ സമർത്ഥനായവനേ! സാടി ദൈവമെവരേ ബ്രോവവേ—എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെയാണ്. പരമശാംഭവാഗ്രേസരുഡു—ശിവഭക്തന്മാരിൽ അഗ്രേസരൻ, അനചു+ബല്ക+രാവണുഡു—എന്നു പറയുന്ന രാവണൻ, തെലിയലേക പോയെ—അറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഹിതവു—ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന, ഹൃദ്യമായ, മാടലു—വാക്കുകൾ, എന്തോ—വളരെ, ബാഗ—നന്നായി, ഭംഗിയായി, ബല്കിതിവി (പല്കിതിവി) പറഞ്ഞു. സതതഗാനിച്ചുനണ്ടിവി (സതതഗൻ+ഇച്ചുനണ്ടിവി) ശാശ്വതമായി ഞാൻ നിനക്കു തരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു.) അയോദ്ധ്യ—അയോദ്ധ്യരാജ്യം, നതസഹോദരുനി—അഭയം പ്രാപിച്ച സഹോദരനെ, രാജുജേസി—രാജാവാക്കി ചെയ്തിട്ട്. രാക—വരാതിരുന്നിട്ട് (കീഴടങ്ങാതിരുന്നിട്ട്), ഹതമുജേസിതിവി—വധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ത്യാഗരാജനുത!

സാമദാനഭേദദണ്ഡങ്ങളെ സമയോചിതമായി പ്രയോഗിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായവനേ! എന്നെ രക്ഷിക്കുവാനുള്ള ദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെ. (മറ്റാരുമല്ല) ശിവഭക്തന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായ രാവണൻപോലും ഇതറിഞ്ഞില്ല. നിന്തിരുവടി രാവണനു ഹിതോപദേശം (സാമം) ചെയ്തു. അയോദ്ധ്യ കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു (ദാനം), വിഭീഷണനെ ലങ്കാധിപനായി അഭിഷേകം ചെയ്തു (ഭേദം), രാവണനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു.

നല്ലവാക്ക് പറഞ്ഞു എതിരാളിയെ സ്വാധീനിക്കുന്നതാണ് സാമം, ഇഷ്ടമുള്ളതു കൊടുത്തു വശീകരിക്കുന്നതാണ് ദാനം, എതിരാളിയെ അവന്റെ സഹായികളിൽനിന്ന് അകറ്റുന്നതു ഭേദം. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും വഴിപ്പെടാത്തവനെ ശിക്ഷിക്കുന്നതു ദണ്ഡം. ഈ നാലു ഉപായങ്ങളും നീതിശാസ്ത്രത്തിൽ രാജാക്കന്മാർക്ക് വിധിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. രാജതന്ത്രനിപുണനായ ശ്രീരാമൻ ഇതെല്ലാം രാവണനെ പ്രയോഗിച്ചു. യുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പു അംഗദനോട് പറഞ്ഞയച്ച വാക്യത്തിലെ ഹിതോപദേശം. വിഭീഷണനെ ലങ്കാധിപനായി അഭിഷേകം ചെയ്തപ്പോൾ ആരോ ചോദിച്ചുപോലും ഇനി രാവണൻ വന്നു ശരണം പ്രാപിച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യുമെന്ന്. എന്നാൽ അവന് അയോദ്ധ്യ കൊടുക്കുമെന്നു ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞുപോൽ. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതായി വാല്മീകി രാമായണത്തിലോ കമ്പരാമായണത്തിലോ കാണുന്നില്ല

പാദമേകം ചരണം തണ്ടാമരത്തേവരി
സതതഗാനമയമധു നിറച്ചുണ്ടേവി

164

ഹിന്ദോളം—ആദി

പ. സാമജവരഗമന സാധുഹൃത്
സാരസാബ്ജപാല കാലാതീത! വിഖ്യാത! (സാ)

അ. സാമനിഗമജ സുധാമയഗാന വി
ചക്ഷണ! ഗുണശീല! ദയാലവാല! മാം പാലയ (സാ)

ച. വേദശിരോ മാതൃജ സപ്തസ്വര
നാദാചലദീപ! സ്വീകൃത
യാദവകുല! മുരളീ വാദന വി
നോദ! മോഹനകര! ത്യാഗരാജവന്ദനീയ (സാ)

ആനയെപ്പോലെ ഗംഭീരമായി നടക്കുന്നവനേ! സജ്ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന താമരയെ വിരിയിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനായവനേ! കാലം കടന്നവനേ! പ്രസിദ്ധനായവനേ!

സാമവേദത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ അമൃതമയമായ ഗാനങ്ങളിൽ നിപുണനായവനേ! ശീലഗുണമുള്ളവനേ! കരുണയുള്ളവനേ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും.

വേദങ്ങളുടെ മൂർദ്ധന്യത്തിൽ (പ്രണവസ്വരൂപമായ) അമ്മയിൽ നിന്നുണ്ടായ സപ്തസ്വരങ്ങളാകും നാദമെന്ന മലമേൽ വിളങ്ങും ദീപമേ! യാദവകുലത്തെ (അവതാരത്തിനു)സ്വീകരിച്ചവനേ! പുല്ലാങ്കുഴൽ വാദനത്തിൽ രസിക്കുന്നവനേ! സുന്ദര! ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ!

പല്ലവിയിലെ സാധുഹൃത്സാരസാബ്ജപാല എന്നതിനു സജ്ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയമാകുന്ന സരസ്സിൽ നിന്നു മുളച്ച താമരയ്ക്ക് (വികസിപ്പിക്കും) സൂര്യനായവനേ എന്നും അർത്ഥം പറയാം. സാരസവും അബ്ജവും താമരയാണല്ലോ. സരസ്സിനെ സംബന്ധിച്ചതെന്നർത്ഥം ഇവിടെ സ്വീകരിക്കാം.

തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയെയല്ല, ശ്രീകൃഷ്ണനെയാണ് സ്വാമികൾ ഇതിൽ സ്തുതിക്കുന്നത് എന്നും പ്രസ്താവ്യമാണ്.

165

ആരഭി—ആദി.

പ. സാധിഞ്ചെനെ ഓ മനസാ (സാ)

അ. ബോധിഞ്ചിന സന്മാർഗ്ഗ വചനമുല
ബൊങ്കു ജേസി താ ബട്ടിന പട്ടു (സാ)

സാധിഞ്ചെനെ—സാധിച്ചു; ഓമനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; ബോധിഞ്ചിന—ഉപദേശിച്ച; സന്മാർഗ്ഗവചനമുല—സന്മാർഗ്ഗ(ത്തിൽ ജീവിതം നയിക്കാനുള്ള)വാക്കുകളെ; ബൊങ്കുജേസി—ലംഘിച്ചിട്ട് മിഥ്യയാക്കിയിട്ട്; താ— അവൻ; പട്ടിന പട്ടു—പിടിച്ചപിടി.

അല്ലയോ മനസ്സ, താനു ഉൽബോധനചെയ്ത സന്മാർഗ്ഗ ജീവിതത്തിനുള്ള സദുപദേശങ്ങളെ താൻ തന്നെ ലംഘിച്ചു താൻ (ഭഗവാൻ) പിടിച്ച പിടിയെ സാധിച്ചു.

ച. സമയാനികി തഗു മാടലാഡെനെ

സമയാനികി + തഗു— (ആ) സമയത്തിനു യോജിച്ചതു; മാടലാഡെനെ(മാ ട്ലു + ആഡെന + എ) വാക്കു പറഞ്ഞു;

ച. 1 ദേവകി വസുദേവുല നേഗിഞ്ചിനടു (സമ)
2 രംഗേശുഡു സദ്ഗംഗാ ജനകുഡു
സംഗീത സാമ്പ്രദായകുഡു (സമ)
3 ഗോപീ ജനമനോരഥ മൊസംഗ ലേകനെ
ഗേലിയു ജേസേ വാഡു

ദേവകി വസുദേവുലനു—ദേവകിയും വസുദേവനും; നേഗിഞ്ചിന + അട്ടു—കഷ്ടത്തിലാക്കപ്പെട്ട; രംഗേശുഡു—ലോകമാകുന്ന രംഗത്തിന്റെ നായകൻ; സദ്ഗംഗാ ജനകുഡു—ദിവ്യമായ ഗംഗയെ ഉത്ഭവിപ്പിച്ചവൻ; സംഗീത സാമ്പ്രദായകുഡു—സംഗീത സമ്പ്രദായ ജ്ഞാനമുള്ളവൻ; ഗോപീജനമനോരഥ—ഗോപികളുടെ ആഗ്രഹത്തെ; ഒസംഗലേകനെ—കൊടുക്കാതെ; ഗേലിയു—പരിഹാസവും; ചേസേവാഡു—ചെയ്യുവൻ. (ഗോപികളുടെ മോഹം സാധിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു മാത്രമല്ല അവരെ പരിഹസിക്കുകയും കൂടി ചെയ്യുവൻ.

4 വനിതല സദാ സൊക്കജേയുചുനു
മ്രൊക്കജേസെ പരമാത്മുഡു ഇയ്യഗാക (സമ)
യശോദ തനയുഡഞ്ചു മുദമ്മുനനു
മുദ്ദു പെട്ടനവ്വുചുണ്ഡു ഹരി (സമ)

വനിതല—സ്ത്രീകളെ; സദാ; സൊക്കജേയുചുനു—ഉന്മത്തരാക്കി, മോഹിപ്പിച്ചു; മ്രൊക്കജേസ — (തന്നെ) വണങ്ങിപ്പിക്കുക; പരമാത്മുഡു—പരമാത്മാവ്; ഇയ്യഗാക—അതുമാത്രമല്ല (സ്ത്രീകളെ തന്നിൽ എപ്പോഴും മോഹമുണ്ടാക്കുകയും അവരെക്കൊണ്ട് തന്നെ നമസ്കരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യു പരമാത്മാവു കൂടാതെ).

യശോദ; തനയുഡംബ (തനയുഡു + അംബ) അവന്റെ മകനാണെന്ന് പറഞ്ഞു; മുന്നുഗനു—സന്തോഷത്താലെ; മുദ്ദുപെട്ട—ചുംബിക്കുമ്പോൾ; നവ്വുചുണ്ഡു—ചിരിച്ചു; ഹരി, (തന്റെ മകനെന്നു ഭാവിച്ച് യശോദ ചുംബിച്ചപ്പോൾ ചിരിച്ചവൻ, ഹരി)

5 പരമഭക്തവത്സലുഡു സുഗുണ
പാരാവാരുണ്ഡാജന്മ മനഘുഡീ കലി
ബാധല ദീർച്ചു വാഡനുചു നേ ഹൃദം
ബുജമുന ജൂചു ചുണ്ഡഗ (സമ)

പരമഭക്തവത്സലുഡു—ഭക്തന്മാരോട് ഏറ്റവും സ്നേഹമുള്ളവൻ (ആണ് അവൻ); സുഗുണ പാരാവാരുഡു—സദ്ഗുണങ്ങളുടെ കടൽ (ആണ് അവൻ) അജന്മമനഘുഡു (അജന്മമു + അനഘുഡു) ജനനം മുതൽ പാപമില്ലാത്തവൻ, ദോഷമില്ലാത്തവൻ; ഈ കലിബാധല—ഈ കലികാലത്തിലെ ഉപദ്രവങ്ങൾ; തീർച്ചുവാഡു—പരിഹരിക്കുന്നവൻ (ആണ് അവൻ); അനുചു—എന്നു പറഞ്ഞു; നേ (നേനു) ഞാൻ ഹൃദംബുജമുന—ഹൃദയമാകുന്ന താമരയിൽ; ജൂചുചുണ്ഡഗ—കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ (ഭക്തന്മാരോട് ഏറ്റവും സ്നേഹമുള്ളവനാണ്; സദ്ഗുണങ്ങളുടെ കടൽ; ജനിച്ചു മുതൽ ദോഷമൊന്നും തീണ്ടാത്തവൻ; ഈ കലിയുഗത്തിലെ ഉപദ്രവങ്ങളെ അവൻ ഇല്ലാതാക്കുമെന്നു കരുതി എന്റെ ഹൃദയതാമരയിൽ അവനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ.......)

6 ഹരേ രാമചന്ദ്ര! രഘുകുലേശ!
മൃദുസുഭാഷ! ശേഷശയന!
പരനാരീ സോദരാജ വിരാജതുരഗ!
രാജരാജനുത! നിരമയാപഘന!
സരസീരുഹദളാക്ഷ! യനുചു
വേഡുകൊന്ന നന്നു താ ബ്രോവകന്ന (സമ)

''ഹരേ! രാമചന്ദ്ര! രഘുവംശത്തിന്റെ നാഥനായവനേ! സൗമ്യമായി സംസാരിക്കുന്നവനേ! ആദിശേഷനുമേൽ കിടക്കുന്നവനേ! പരസ്ത്രീകൾക്ക് സഹോദരനായവനേ! ജനനമില്ലാത്തവനേ! പക്ഷിവാഹന! ചക്രവർത്തികൾ സ്തുതിക്കുന്നവനേ! പരിശുദ്ധമായ ശരീരമുള്ളവനേ! താമരയിതളാകൃതിയിൽ ശോഭിക്കുന്ന കണ്ണുകളുള്ളവനേ!'' എന്നു പറഞ്ഞെല്ലാം, വേഡുകൊന്ന—അപേക്ഷിച്ചിട്ടും; നന്നു—എന്നെ; താ—അവൻ; ബ്രോവകന്ന—രക്ഷിക്കാതെ, അനുഗ്രഹിക്കാതെ.

7 ശ്രീവെങ്കടേശ! സ്വപ്രകാശ!
സർവ്വോത്തമ സജ്ജനമാനസ
നികേതന! കനകാംബരധര
ലസന്മകുട കുണ്ഡലവിരാജിത!
ഹരേ! യനുചുനേ പൊഗഡഗാ
ത്യാഗരാജഗേയുഡു
മാനവേന്ദ്രുഡൈന രാമചന്ദ്രുഡു (സമ)

അല്ലയോ ശ്രീവെങ്കടേശ! പ്രകാശിക്കുന്നവനേ! (ജ്യോതിർമയ!) എല്ലാവരിലും ഉയർന്നവനേ! സജ്ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്നവനേ! പീതാം

ണ്ടരം ധരിച്ചവനേ! മിന്നുന്നകിരീട കുണ്ഡലങ്ങളാം കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവനേ! ഹരേ എന്നെല്ലാം (എന്നെ) ഞാൻ (പ്രേമാദരങ്ങളോടെ) പുകഴ്ത്തി ത്യാഗരാജനാൽ പാടപ്പെട്ട മഹാരാജാവായ (അവതാരം ചെയ്ത) രാമചന്ദ്രൻ (സമയത്തിനൊത്തു സംസാരിക്കും.)

ശ്രീ വെങ്കടേശ എന്നതിനു ലക്ഷ്മീ സമേതനായ വെങ്കടേശൻ എന്നർത്ഥം പറയാം. വെങ്കടേശനെ (തിരുപ്പതിക്ഷേത്രത്തിലെ ദേവൻ) പാപങ്ങളെ ഹരിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥമുണ്ട്.

ചരണശേഷം

സദ്"കേ"തുല നഡതലിട്"ലനെനെ
അമരികഗാ നാ പൂജകൊനെനെ
അലുഗവദ്ദനെനെ വിമുഖുലതോ
ജേര പോകുമനെനെ
വെത ഗലിഗിതെ താള്ളു കൊമ്മനെനെ
ദമശമാദി സുഖദായകുഡഗു ശ്രീ
ത്യാഗരാജനുതുഡു ചെന്തരാകനെ

സദ്"കേ"തുല നഡതലു-ഉത്തമ ഭക്തന്മാരുടെ നടപടികൾ: ഇട്"ല-ഇങ്ങനെ (എന്ന്); അനെനെ-പറഞ്ഞു; അമരിക - ഉചിതമായി; നാ-എന്റെ, പൂജ; കൊനെനെ-സ്വീകരിച്ചു; അലുഗവദ്ദു-കോപിക്കരുത്" (എന്ന്) അനെനെ; വിമുഖുലതോ-ഭക്തരല്ലാത്തവരോടു കൂടി ചേരപോകുക-ചേരരുത്(എന്ന്)അനെനെ; വെത-ദുഃഖം, ഗലിഗിതേ ഉണ്ടായാൽ, താള്ളുകൊമ്മ-സഹിച്ചുകൊള്ളൂ, അനെനെ, ദമശമാദി-ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം, ശാന്തത മുതലായ, സുഖദായകുഡഗു-സുഖത്തെ തരുന്നവനായ, ശ്രീ ത്യാഗരാജ നുതുഡു-ത്യാഗരാജനാൽ (ശിവനാൽ) സ്തുതിക്കപ്പെട്ട, ചെന്ത-സമീപത്ത്", രാക-വരാതെ. (ഭഗവാൻ താൻ പിടിച്ചപിടി സമ്മതിപ്പിച്ചുവല്ലോ)

ചരണത്തിനു 'സമയാനികി തഗുമാടലാഡെനെ' എന്നൊരു പാഠമുണ്ട്". പഞ്ചരത്നകീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിത്". 'സമയാനികി തഗ്ഗു' തുടങ്ങുന്ന ഏഴ് സാഹിത്യഭാഗം സ്വരം നിർണ്ണയിച്ചിട്ടുണ്ട്".

ഗോഷ്ഠോക്തിയാണ്" ഈ കീർത്തനം.

166

വസന്ത-രൂപകം

പ. സീതമ്മ മായമ്മ ശ്രീരാമുഡു മാതണ്ഡ്"റി (സീ)

അ. വാതാത്"മജ സൗമിത്രി വൈനതേയ രിപുമർദ്ദന
ധാതാ ഭരതാദുലു സോദരുലു മാകു; ഓ മനസാ (സീ)

ച. പരമേശ വസിഷ്ഠ പരാശര നാരദ ശൗനക ശുക
സുരപതി ഗൗതമ ലംബോദര ഗുഹ സനകാദുലു
ധരനിജ ഭാഗവതാഗ്രേസരുലെവരോ വാരെല്ലരു
വര ത്യാഗരാജുനികി പരമബാന്ധവുലു; മനസാ (സീ)

സീതമ്മ–സീതാദേവി, മായമ്മ–എന്റെ അമ്മ, ശ്രീരാമുഡു–ശ്രീരാമൻ, മാ–എന്റെ, തണ്ഡ്റി–അച്ഛൻ, വാതാത്മജ–ഹനുമാൻ, സൗമിത്രി–ലക്ഷ്മണൻ, വൈനതേയൻ–ഗരുഡൻ, രിപുമർദ്ദനൻ–ശത്രുഘ്നൻ, ധാത–ബ്രഹ്മാവ്, ഭരതാദുലു–ഭരതൻ മുതലായവർ, സോദരുലു–സഹോദരന്മാർ, മാകു–എനിക്ക്, ഓ മനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ. പരമേശ (ശിവൻ), വസിഷ്ഠ, പരാശര, നാരദ ശൗനക ശുക എന്ന മഹർഷിമാർ, സുരപതി (ഇന്ദ്രൻ), ഗൗതമൻ, ലംബോദരൻ (ഗണപതി) ഗുഹൻ (സുബ്രഹ്മണ്യൻ) സനകാദി (മുനിമാർ), ധരണിജ ഭൂമിയിൽ പിറന്ന, ഭാഗവതാഗ്രേസരുലു–ഭാഗവത് ശ്രേഷ്ഠന്മാർ, എവരോ–ആരെല്ലാമുണ്ടോ, വാരെല്ലരു–അവരെല്ലാം, വരത്യാഗരാജുനികി–ശ്രേഷ്ഠനായ ത്യാഗരാജന്, പരമബാന്ധവുലു ഉറ്റബന്ധുക്കളാകുന്നു, ഓ മനസാ–അല്ലയോ മനസ്സേ!

ശോഭാനോജ്ജ്വല വാത്സല്യ ഭാവമാണ് ഈ കീർത്തനത്തിൽ. സ്വാമികൾ താൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ കുടുംബാംഗമാണെന്ന് ഭാവിക്കുന്നു.

പല്ലവിയിൽ മാ തണ്ഡ്റി എന്ന പാഠഭേദം.

ഈ കീർത്തനം സൂര്യകാന്ത (17–ാം മേള കർത്താ) ജന്യമായും പാടി വന്നിരുന്നു.

167

ഖമാസ്–ദേശാദി

പ. സീതാപതീ നാ മനസുന
സിദ്ധാന്തമനി യുന്നാനുരാ (സീ)

അ. വാതാത്മജാദുല ചെന്തനു
വണ്ണീഞ്ചിന നീ പലുകുലെല്ല (സീ)

ച. പ്രേമജൂചി നാപൈ പെദ്ദമനസുജേസി
നീ മഹിമലെല്ല നിജമാര ജൂപി
ഈ മഹിനി മേമേടി കന്നാട
രാമചന്ദ്ര! ത്യാഗരാജവിനുത!

സീതാപതീ–സീതാപതേ! നാ മനസുന–എന്റെ മനസ്സിൽ; സിദ്ധാന്തമനി–നിശ്ചയമായിട്ട് ഉറച്ചിട്ട്; ഉന്നാനുരാ–ഇരിക്കുന്നു; വാതാത്മജാദുല–ഹനുമാൻ മുതലായവർ; ചെന്തനു–സമീപത്തിൽ; വർണ്ണിഞ്ചിന–പറഞ്ഞ; നീ–നിന്റെ; പലുകലെല്ല (പലുകലു + എല്ല) വാക്കുകളെല്ലാം; പ്രേമജൂചി–കരുണയോടെ നോക്കി; നാപൈ–എന്നെ, എന്നിൽ; പെദ്ദമനസുജേസി–മഹാമനസ്സോടുകൂടെ; നീ മഹിമലെല്ല–നിന്റെ മാഹാത്മ്യമെല്ലാം; നിജമാര–വളരെ, വിശദമായി; ജൂപി–കാണിച്ചു; ഈ മഹിനി–ഈ ലോകത്തിൽ; മേമേടികി–പേടിയെന്തിന്; അന്നാട–എന്നു പറഞ്ഞ വാക്കിനെ രാമചന്ദ്ര–അല്ലയോ രാമചന്ദ്ര! ത്യാഗരാജവിനുത!

അല്ലയോ സീതാപതേ രാമചന്ദ്ര! ഹനുമാൻ മുതലായവരുടെ അടുത്തു വെച്ചു നീ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഞാൻ എന്റെ മനസ്സിൽ വെച്ചിരിക്കുകയാണ്. (വിശ്വസിച്ചിരിക്കുകയാണ്) എന്നെ പ്രേമത്തോടെ നോക്കി മഹാത്മസ്തുതയോടെ നിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കാണിച്ചു തന്ന് 'ഈ ലോകത്തിൽ നിനക്കെന്തിന് പേടി' എന്നു പറഞ്ഞ വാക്കുകളെ അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത! (ഞാൻ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.)

168

കാനഡ–ദേശാദി

പ. സുഖിയെവരോ രാമനാമ (സു)

അ. സുഖിയെവരോ സുമുഖിയെവരോ
അഖിലസാരമഗു താരകനാമ ! (സു)

ച. സത്യമുപ്പക സകലലോകുലക
ഭൃത്യുഡൈ ദൈവ ഭേദമുലേക
നിത്യമൈന സുസ്വരഗാനമുതോ
നിരന്തരമു ത്യാഗരാജനുത! (സു)

സുഖി–സുഖിക്കുന്നവൻ; എവരോ–ആര്; രാമനാമസുഖി–രാമനാമം (സങ്കീർത്തനം) കൊണ്ടു സുഖിക്കുന്നവൻ; എവരോ; സുഖിയെവരോ; സുമുഖിയെ വരോ–നല്ലമുഖമുള്ളവൻ ആരാണ്; അഖിലസാരമഗു–എല്ലാററിന്റെയും സാരമായവൻ, കാതലായവൻ; താരകനാമ–സംസാരക്ലേശങ്ങളിൽനിന്ന് കരകയറ്റുന്ന നാമമുള്ളവൻ; സത്യമുപ്പക–സത്യത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിക്കാതെ; സകലലോകുലക–എല്ലാലോകങ്ങൾക്കും; ഭൃത്യുഡൈ–ഭൃത്യനായി; ദൈവഭേദമുലേക–മൂർത്തിഭേദം കൂടാതെ; നിത്യമൈന–ശാശ്വതമായ; സുസ്വര ഗാനമുതോ–സ്വരശുദ്ധിയുള്ള ഗാനത്തോടുകൂടി; നിരന്തരമു–എല്ലായ്പ്പോഴും; ത്യാഗരാജനുത!

ആരാണ് സുഖി? സംസാരമോചകവും സർവ്വമന്ത്രത്തിന്റെയും സാരവുമായ രാമനാമം ജപിക്കുന്നവനാരാണ്? (അവൻതന്നെ യഥാർത്ഥമായ സുഖി) സത്യത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിക്കാതെ ലോകസേവനം ചെയ്തും മൂർത്തിഭേദചിന്ത കൂടാതെയും മററു ദേവന്മാരിൽനിന്നും വേറെയാണ് ശ്രീരാമനെന്നു ഭാവിക്കാതെ) നിത്യവും സ്വരശുദ്ധിയോടെ രാമനാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നവൻ സുഖി തന്നെ. അല്ലയോ ത്യാഗരാജനുത!

സംഗീതജ്ഞാനവും ഭക്തിയും സിദ്ധിക്കയാൽ താൻ സുഖിയാണെന്നു മാത്രമല്ല സൽഗുണം കൂടിയാവണമെന്ന് സൂചകം പറയുന്നു. മാത്രമല്ല, സത്യനിഷ്ഠ ലോകസേവനം, സമഭാവന സദ്ഗുണ സഹിഷ്ണുത എന്നിവയെല്ലാം ശീലിക്കുകയും ചെയ്യു അങ്ങനെ ഒരാൾ സുഖമില്ലാതെ വരുമോ?

മനശ്ശുദ്ധിയില്ലാതെ വെറും നാമോച്ചാരണംകൊണ്ടുഫലമൊന്നുമില്ലെന്നും ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്.

169

ചക്രവാകം—രൂപകം

പ. സുഗുണമുലെ ചെപ്പുകൊണ്ടി
സുന്ദര രഘുരാമ!

അ. വഗലെറുംഗലേക ഇടു
വത്തുവനുചു ദുരാസചേ (സു)

ച. സ്നാനാദി സുകർമംബുലു
വേദാധ്യയനമുലെറുഗ
ശ്രീനായക! ക്ഷമിയിഞ്ചുമു
ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത! (സു)

സുഗുണമുലെ–സദ്ഗുണങ്ങളെ; ചെപ്പുകൊണ്ടി–പറഞ്ഞു (പ്രകീർത്തിച്ചു) കൊണ്ടിരുന്നു; സുന്ദര രഘുരാമ–വഗലു–ചതികൾ, കാപട്യങ്ങൾ; എറുംഗലേക–അറിയാതെ; ഇടു–ഇവിടെ; വത്തുവനുചു–വരുമെന്ന്; ദുരാസചേ–ദുരാഗ്രഹം കൊണ്ട്; സ്നാനാദി സുകർമംബുലു–തീർത്ഥസ്നാനം മുതലായ പുണ്യകർമങ്ങൾ വേദാധ്യയനമുലെറുഗ–വേദപാരായണം മുതലായവ ഞാൻ അറിയുന്നില്ല ശ്രീ നായക–ലക്ഷ്മീപതേ; ക്ഷമിയിഞ്ചുമു–ക്ഷമിച്ചാലും; ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത ശ്രീ പരമേശ്വരനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനേ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ സുന്ദരനായ രഘുരാമ! ലക്ഷ്മീപതേ! നിന്റെ കാപട്യമൊന്നും അറിയാതിരുന്നതിനാൽ (ഇങ്ങനെ ചെയ്താൽ) നീ ഇവിടെ (എന്റെ അടുക്കൽ) വരുമെന്നുള്ള അത്യാഗ്രഹംകൊണ്ടു നിന്റെ സദ്ഗുണങ്ങളെ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു; തീർത്ഥസ്നാനം മുതലായ സൽകർമങ്ങളോ വേദപാരായണമോ ഒന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ക്ഷമിച്ചാലും! ശ്രീ ത്യാഗരാജനുത!

ചരണം രണ്ടാമത്തെ വരി വേദാധ്യയനംബുലെറുഗ എന്ന പാഠഭേദമുണ്ട്.

170

ഖമാസ്—രൂപകം

പ. സുജന ജീവന! സുഗുണഭൂഷണ! രാമ (സു)

അ. ഭുജഗഭൂഷണാർച്ചിത! ബുധജനാവനാത്മ
ജവന്ദിത ശ്രിതചന്ദന ദശകണ്ഠമദന (സു)

ച. ചാരുനേത്ര! ശ്രീകളത്ര! ശ്രീരമ്യഗാത്ര!
താരകനാമ! സുചരിത്ര! ദശരഥപുത്ര!
താരകാധിപാനന! ധർമപാലക!
താരയ രഘുവര! നിർമല! ത്യാഗരാജനുത! (സു)

സുജനജീവന—സജ്ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിനു ആധാരമായവനേ (സജ്ജനങ്ങളെ പോഷിപ്പിക്കുന്നവനേ) സുഗുണഭൂഷണ—സത്ഗുണങ്ങളെ ആഭരണങ്ങളായി അണിഞ്ഞവനേ! ഉരഗഭൂഷണാർച്ചിത—ശിവനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനേ! ബുധജനാവന—ജ്ഞാനികളെ രക്ഷിക്കുന്നവനേ! ആത്മഭാവിത—ബ്രഹ്മാവിനാൽ വന്ദിക്കപ്പെട്ടവനേ! ശ്രിതചന്ദന—ആശ്രിതർക്ക ചന്ദനം പോലെ തണുപ്പ് (സുഖം) കൊടുക്കുന്നവനേ! ഭവഭുജംഗ—ഗരുഡവാഹനനായവനേ! മാധവ—എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. ചാരുനേത്ര—മനോഹരമായ കണ്ണുകളുള്ളവനേ! ശ്രീകളത്ര—മഹാലക്ഷ്മി ഭാര്യയായവനേ! ശ്രീരമ്യഗാത്ര സുന്ദരമായ ദേഹമുള്ളവൻ, കമനീയാകൃതിയോടുകൂടിയവൻ, താരകനാമ—സംസാരക്ലേശത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്ന പേരുള്ളവനേ! സുചരിത്ര—നല്ലചരിത്രമുള്ളവനേ! ദശരഥപുത്ര! താരകാധിപാനന—ചന്ദ്രനൊത്ത മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! ധർമ്മപാലന—ധർമ്മത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നവനേ എന്നെ (സംസാരത്തിൽനിന്നു) കടത്തിയാലും. രഘുവര! നിർമ്മല! ത്യാഗരാജനുത!

ശ്രീരമ്യഗാത്ര എന്ന പദത്തിനു മേൽ കൊടുത്ത അർത്ഥത്തിനു പുറമെ ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ വിഹാരരംഗം അല്ലെങ്കിൽ ക്രീഡാഭൂമിയാകുന്ന ദേഹത്തോടുകൂടിയവൻ എന്നും വ്യാഖ്യാനം കല്പിക്കാവുന്നതാണ്.

171

സിന്ധുരാമക്രിയ—ആദി

പ. സുധാമാധുര്യഭാഷണ! സുധാകരാനന! (സു)

അ. കഥാമൃതമുചേ ബഹുകാലമു ആ
കലി ദീരിയുന്നാനു ബ്രോവുമു (സു)

ച. ഉദാത്ത്മൃഗമദ മുകുരാതകല ജേ
ര രാജനച്ച സുന്ദരാകാര! നീ
പരായണല ചെലിമി രാഗരാത ത്യാഗ
രാജനുത! ഓ പരാത്പര! സുഗുണ! (സു)

സുധാമാധുര്യഭാഷണ! അമൃതിന്റെ മാധുര്യത്തോടെ സംസാരിക്കുന്നവനേ! സുധാകരാനന—ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! കഥാമൃതമുചേ—കഥാമൃതത്തിനാൽ (നിന്റെ കഥ അമൃതുപോലെ സ്വാദുള്ളത്), ബഹുകാലമു—ദീർഘകാലം, ആകലി—വിശപ്പ് തീരിയുന്നാനു—ശമിപ്പിക്കുന്നു ബ്രോവുമു—രക്ഷിച്ചാലും, ഉദാത്ത്മൃഗ—[illegible] കിരാതകല—കുറിയിലെ കാട്ടാള (പ്രാകൃത) വസ്ത്രങ്ങൾ, [illegible] ചേർന്ന—ചേർത്തണിഞ്ഞ സുന്ദരാകാര! നീ—നിന്റെ, പരായണല—ഭക്തന്മാരുടെ, ചെലിമി—സ്നേഹം, രാഗരാത—ആശിക്കുന്ന, ത്യാഗരാജനുത! പരാത്പര! സുഗുണ!

അമൃതുപോലെ വാക്കിനു മാധുര്യമുള്ളവനേ! ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മുഖകാന്തിയുള്ളവനേ! നിന്റെ ചരിതമാകുന്ന അമൃത് വളരെക്കാലം കഴിച്ചതുകൊണ്ട് വിശപ്പ് തീർന്നിരിക്കുന്നു, എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും, സുന്ദരരൂപമുള്ളവനേ!

ഈ ലോകത്തിൽ കാട്ടാളന്മാരെപ്പോലെയുള്ള ദുർജ്ജനങ്ങളുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യരുത് എന്നും നിന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ സ്നേഹം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടും ഉള്ള ഈ ത്യാഗരാജനാൽ വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവനേ! പരാത്പര സുഗുണ!

172

കല്യാണി—ആദി

പ. സുന്ദരി നീ ദിവ്യരൂപമുനു ജൂഡ
തനകു ദൊരികെനമ്മ (സു)

അ. മന്ദഗമനി! നീ കടാക്ഷ ബലമോ
മുന്ദടി പൂജാഫലമോ ത്രിപുര! (സു)

ച. കലിയിലോ ദീനരക്ഷകിയനി സക
ലഗിരീന്ദ്രനാവുന പൊഗഡുദുരമ്മ
സലളിത ഗുണ കരുണാസാഗരി നീ
സാടിയെവരമ്മ?
അലസി വച്ചിതി നന്ദുക നാ മനസു
ഹായി ജെന്ദുനയനി യുണ്ഡഗ മരി
കലകലമനി സുരസതുലു വരുസഗാ
ഗൊലുചു ശുക്രവാരപു ദൃഷ്ട്യ ത്രിപുര (സു)

സുന്ദരി—അല്ലയോ ത്രിപുരസുന്ദരീദേവി! നീ—നിന്റെ ദിവ്യരൂപമുന—ദിവ്യമായ രൂപത്തെ; ജൂഡ—കാണുവാനായി, തനകു—എനിക്ക, ദൊരികെ—കിട്ടി ലഭിച്ചു. അമ്മ! മന്ദഗമന—മന്ദഗമനേ! സാവധാനത്തിൽ നടക്കുന്നവളേ! നീ കടാക്ഷ നിന്റെ കടാക്ഷത്തിന്റെ, ബലമോ—ബലമാണോ ശക്തികൊണ്ടാണോ, മുന്ദടി—മുമ്പത്തെ, പൂജാഫലമോ—പൂജാഫലത്താലാണോ? ത്രിപുരസുന്ദരി! കലിയിലോ—കലിയുഗത്തിൽ, ദീനരക്ഷകിയനി—കഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ രക്ഷിക്കുന്നവൾ എന്ന, സകലഗിരീന്ദ്രനാവുന—മനുഷ്യർ യോഗം ചേർന്നിട്ടെല്ലാം. പൊഗഡുദുര—സ്തുതിക്കുന്നു അമ്മ! സലളിതഗുണ കരുണാസാഗരി—സദ്ഗുണങ്ങളും നിറഞ്ഞ കരുണക്കടലേ, നീ സാടിയെവരു, അമ്മ—നിനക്ക തുല്യമായി ആരുണ്ട് അമ്മേ! അലസി വച്ചിതിനന്ദുക—തളർന്നു വന്നിട്ടുള്ള. നാമനസു എന്റെ മനസ്സ്. ഹായി—സൗഖ്യം ചെന്ദുനാ—കിട്ടുക, യനി(എന്നി) എന്ന, ഉണ്ഡഗ-ഇരിക്കുന്ന, മരി—വീണ്ടും വീണ്ടും, കലകല—കോലാഹലത്തോടെ, സുരസതുലു, ദേവസ്ത്രീകൾ, വരുസഗാ—വരിവരിയായി, ഗൊലുചു—സ്തുതിക്കുന്ന, ശുക്രവാരപു—വെള്ളിയാഴ്ചയിൽ, ദൃഷ്ടു—അരികെയായ, (ത്രിപുരസുന്ദരി)

അല്ലയോ ത്രിപുരസുന്ദരിയമ്മേ! നിന്റെ ദിവ്യരൂപത്തെ ദർശിക്കുവാൻ അവസരം ലഭിച്ചു മന്ദഗമനേ! ഇതു (ദർശനം ഉണ്ടായതു) നിന്റെ കടാക്ഷം കൊണ്ടാണോ, ഞാൻ മുമ്പു ചെയ്ത പൂജാഫലത്താലോ?

ഈ കലിയുഗത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുന്നവരെ കാത്തു രക്ഷിക്കുന്ന അമ്മ എന്നു ജനങ്ങളും ഒന്നാകെ കൂടിയിട്ടെല്ലാം നിന്നെ പുകഴ്ത്തുന്നു. സദ്ഗുണങ്ങളും നിറഞ്ഞ കരുണക്കടലേ! നിനക്ക തുല്യമായി ആരുണ്ട്? ക്ഷീണിച്ചു വന്നിട്ടുള്ള എന്റെ മനസ്സിനു സൗഖ്യം കിട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ചു ഇരിക്കെ ദേവസ്ത്രീകൾ വരിയായി കലപലശബ്ദത്തോടെ വെള്ളിയാഴ്ച ദർശനത്തിനു നില്ക്കുന്ന തൊഴുന്ന കാഴ്ച (എനിക്കു ലഭിച്ചു)

ഈ കീർത്തനം ആദിപുരമെന്ന പേരുള്ള തിരുവൊറ്റിയൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ത്രിപുരസുന്ദരീദേവിയെപ്പറ്റിയാണ്. തന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യരിൽ ഒരുവനായ വീണാകുപ്പയ്യരുടെ അഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ച് സ്വാമികൾ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനത്തിനു പോയ അവസരത്തിലാണ് ഇതു പാടിയത്. 'ദാരിനി തെലുസുകൊണ്ടി' (ശുദ്ധസാവേരി) എന്ന കീർത്തനവും ഈ ദേവിയെ പറ്റിയാണ്. വേറെയും മൂന്നു കീർത്തനങ്ങളുണ്ട്, ത്രിപുരസുന്ദരിയെക്കുറിച്ച്.

മൂന്നു പാഠങ്ങളിൽ രണ്ടാമത്തേതാണ് ഇവിടെ ചേർത്തത്.

173

ശ്രീരഞ്ജനി - രൂപകം

പ. സൊഗസുഗാ മൃദംഗതാളമു ജതഗൂർചി നിന്നു
ജൊക്ക ജേയു ധീരുഡെവ്വഡോ? (സൊ)

അ. നിഗമശിരോർഥമു ഗലിഗിന
നിജ വാക്കുലതോ സ്വര ശുദ്ധമുതോ (സൊ)

ച. യതി വിശ്രമ സദ്ഭക്തി വി-
രതി ദ്രാക്ഷാരസ നവരസ
യുതകൃത ചേ ഭജിയിഞ്ചേ
യുക്തി ത്യാഗരാജുനി തരമാ? ശ്രീരാമ?, (സൊ)

സൊഗസു—മാർദ്ദവമായി, കർണ്ണാനന്ദമായി, മൃദംഗതാളമു—മൃദംഗം വായിക്കുന്നതിനെ, ജതഗൂർച്ചി—ഒപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, നിന്നു—നിന്നെ, ജൊക്കജേയു—മനസ്സിളക്കുക, ധീരുഡു—ധീരൻ, എവ്വഡൊ—ആരാണ്, നിഗമശിരോർത്ഥമു—വേദങ്ങളുടെ, ശിരസ്സാകുന്ന ഉപനിഷത്തുക്കളുടെ സാരം, ഗലിഗിന—അടങ്ങിയ, നിജവാക്കുലതോ—സത്യമായ വാക്കുകളോടെ, സ്വരശുദ്ധമുതോ—സ്വരശുദ്ധിയോടെ, യതി-വിശ്രമം സദ്ഭക്തി, വിരതി എന്നിവയും, ദ്രാക്ഷയുടേതെന്ന പോലെയുള്ള മാധുര്യവും, നവരസങ്ങളും ചേർന്ന കൃതിയെ-കീർത്തനം കൊണ്ട്, ഭജിയിഞ്ചെ-ഭജിക്കുന്നവൻ, യുക്തി—സാമർത്ഥ്യം, ത്യാഗരാജുനി—ത്യാഗരാജന്, തരമാ-സാദ്ധ്യമാണോ ശ്രീരാമ!

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

ഉപനിഷത്തുക്കളുടെ സാരം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചും സത്യമായ വാക്കോട് (സ്വരശുദ്ധതയോടുകൂടിയ വാക്കും) മധുരമായ മൃദംഗ താളമൊപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പാട്ടുപാടി നിന്നെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്ന ധീരൻ ആരാണ് ? യതി, വിശ്രമം, വിരതി എന്നിവ ചേർന്നും സദ്ഭക്തിയുടെ ദ്രാക്ഷാമാധുര്യം ചേർന്നതുമുള്ള കീർത്തനം കൊണ്ട് നിന്നെ ഭജിക്കുവാൻ ഈ ത്യാഗരാജനു സാദ്ധ്യമാണോ? ശ്രീരാമ!

കീർത്തനം എന്ന സംഗീത ശില്പത്തിനു വേണ്ടതായ ഗുണങ്ങളെ ഇതിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഒന്നു രചിക്കുക നാദോപാസകനായ തനിക്കുകൂടി സാദ്ധ്യമാണോ എന്നു സ്വാമികൾ സംശയിക്കുന്നു.

യതി, വിരതി, വിശ്രമം എന്നിവയെല്ലാം പര്യായങ്ങളാണ്. പദ്യബന്ധത്തിൽ, ചൊല്ലുന്നതിന്റെ സൗകര്യം പ്രമാണിച്ച് വരുത്തുന്ന നിറുത്ത് (pause) ആണ് യതി. 'യതിർവിച്ഛേദ സംജ്ഞിതാ'-വൃത്തരത്നാകരം, I, 11.

പല്ലവിയിൽ പാഠഭേദം. ജൊക്കജേയു എന്നിടത്തു ചൊക്കജേയു.

174

ധന്യാസി — ആദി

പ. സംഗീതജ്ഞാനമു ഭക്തിവിനാ
സന്മാർഗ്ഗമു ഗലദേ? ഓ മനസാ (സം)

അ. ഭൃംഗിനടേശ സമീരജ ഘടജ മ-
തംഗ നാരദാദുലു പാസിഞ്ചേ (സം)

ച. ന്യായാന്യായമു ദെലുസുനു ജഗമുലു
മായാമയമനി ദെലുസുനു ദുർഗ്ഗുണ
കായജാദിഷഡ്രിപുല ജയിഞ്ചേ
കാര്യമു ദെലുസുനു ത്യാഗരാജുനികേ (സം)

സംഗീതജ്ഞാനമു—സംഗീതജ്ഞാനം, ഭക്തി, വിനാ—അല്ലാതെ, സന്മാർഗ്ഗമു—നല്ലവഴി (മോക്ഷോപായം) ഗലദേ—ഉണ്ടാകുമോ? മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ; ഭൃംഗിനടേശ സമീരജ ഘടജ മതംഗനാരദാദുലു പാസിഞ്ചേ—ഭൃംഗിമുനി, ശിവൻ, ഹനുമാൻ, അഗസ്ത്യൻ, മതംഗമുനി, നാരദൻ മുതലായവർ ഉപാസിച്ചതായ, ന്യായാന്യായമു ദെലുസുനു—ന്യായമേത്? അന്യായമേത്? എന്നറിയുന്ന, ജഗമുലു മായാമയമനി ദെലുസുനു—ലോകം മായയാണെന്നറിയുന്ന, ദുർഗ്ഗുണ കായജാദി ഷഡ്രിപുല ജയിഞ്ചേ—ദുർഗ്ഗുണങ്ങളും മോഹത്തിൽനിന്നുണ്ടായതുമായ ആറു ശത്രുക്കളെ (കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, മോഹം, മദം, മാത്സര്യം) ജയിപ്പാനുള്ള കാര്യം—വഴി, ദെലുസുനു—അറിയുന്ന, ത്യാഗരാജുനികേ—ത്യാഗരാജന്.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ഭൃംഗി, ശിവൻ, ഹനുമാൻ, അഗസ്ത്യൻ, മതംഗൻ, നാരദൻ മുതലായവർ ഉപാസനചെയ്ത സംഗീതവും ഭക്തിയും കൂടാതെ (വേറെ) നല്ലവഴി (മോക്ഷപ്രാപ്തി) ഉണ്ടാകുമോ? ന്യായമേതെന്നും അന്യായമേതെന്നും അറിഞ്ഞും, ലോകം മായാമയവും മിഥ്യയുമാണെന്നറിഞ്ഞും, ദേഹാഹമെന്ന ബോധത്താലുണ്ടായതും ദുർഗ്ഗുണങ്ങളുമായ ആറു ശത്രുക്കളെ ജയിക്കുന്ന കാര്യം അറിഞ്ഞവനുമായ ത്യാഗരാജന് (സംഗീതജ്ഞാനവും ഭക്തിയും അല്ലാതെ സന്മാർഗ്ഗമുണ്ടാകുമോ?)

പാഠഭേദം. ചരണം വരി 2. മായാമയമനേ.

175

മുഖാരി — ദേശാദി

പ. സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു
സാരൂപ്യ സൌഖ്യദമേ മനസാ (സം)

അ. ശൃംഗാര രസാദ്യഖില രസ പൂ
രിത രാമകഥാനന്ദാബ്ധിയുത (സം)

ച. പ്രേമഭക്തി സുജന വാത്സല്യമു
ശ്രീമദ് രമാവര കടാക്ഷമു
നേമനിഷ്ഠായശോധന മൊസംഗുനേ
നേർപ്പുഗലുഗു ത്യാഗരാജുനേർച്ചിന (സം)

സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു-സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനം; സാരൂപ്യ സൗഖ്യദമേ—സാരൂപ്യ സുഖത്തെ തരുന്നതാണ്, മനസാ-മനസ്സേ; ശൃംഗാര രസാദ്യഖിലസാരപൂരിത—ശൃംഗാരം തുടങ്ങിയ നവരസങ്ങളുടെ സാരം നിറഞ്ഞതായ; രാമകഥാനന്ദ ധൃത—ആനന്ദമയമായ രാമകഥയോടുകൂടിയതായ; പ്രേമ, ഭക്തി; സുജനവാത്സല്യ-സജ്ജനങ്ങളോട് സ്നേഹം; ശ്രീകര കടാക്ഷമു—മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ കടാക്ഷം, നൈജനിഷ്ഠ—ധൈര്യവും ഏകാഗ്രചിത്തവും; യശോധനമു-യശസ്സും ധനവും. ഒസഗുനേ—തരുന്ന. തൽപ്പുഗല്ഗു-സമർത്ഥനായ, ത്യാഗരാജു-ത്യാഗരാജൻ; നേർച്ചിന-അഭ്യസിച്ച, വശമാക്കിയ.

ചരണത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ വരി പല്ലവിയോടു ചേർത്തു അന്വയിക്കണം.

മനസ്സേ!, സമർത്ഥനായ ത്യാഗരാജൻ വശമാക്കിയിട്ടുള്ള സംഗീത ശാസ്ത്ര ജ്ഞാനം സാരൂപ്യ സുഖത്തെ തരുന്നതാണ് ശൃംഗാരം തുടങ്ങിയ നവരസങ്ങളുടെ സകല സാരവും അടങ്ങിയതും ആനന്ദമയമായ രാമചരിതത്തോടു കൂടിയ (സംഗീതശാസ്ത്ര—പ്രേമം, ഭക്തി, സജ്ജനങ്ങളോടു ഇഷ്ടം, ഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം, സ്ഥിരബുദ്ധി, ഏകാഗ്രചിത്തം, കീർത്തി, ധനം തരുന്നതാണ്) സംഗീതശാസ്ത്രജ്ഞാനമു-

മുമുക്ഷുവിനു നാലുപടവുകളുണ്ട്—അതിലൊന്നാണ സാരൂപ്യം: സാലോക്യം—ഇഷ്ടദേവതയുമായി ഒരുലോകത്തിലെത്തുക, സാമീപ്യം—ഇഷ്ടദേവതയുടെ അടുക്കലെത്തുക. സാരൂപ്യം ഭഗവാന്റെ രൂപത്തോടു സാദൃശ്യം പ്രാപിക്കുക: സായൂജ്യം—ഭഗവത് പാദത്തിൽ ചേരുക.

നവരസങ്ങൾ—ശൃംഗാരം, കരുണം, വീരം, രൗദ്രം, ഭയാനകം, ഹാസ്യം, അത്ഭുതം, ബീഭത്സം, ശാന്തം.

സ്വാമികൾ അകിഞ്ചനത്വം സ്വയമേവ വരിച്ച മഹാത്മാവാണ്. അതിനാൽ യശോധനമു എന്ന സമസ്തപദമായി എടുക്കയാണ വേണ്ടത്. യശസ്സാകുന്ന ധനം.

ഈ കീർത്തനം സാളഗഭൈരവി രാഗത്തിലായും ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു.

176

ശങ്കരാഭരണം_ആദി

പ. സ്വരരാഗസുധാ രസയുത ഭക്തി
സ്വർഗാപവർഗമുരാ ഓ മനസാ (സ്വ)

അ. പരമാനന്ദമനേ കമലമുപൈ
ബകഭേകമു ചെലഗിയേമി മനസാ (സ്വ)

ച. മൂലാധാരജ നാ ദമെറുഗുട
മുദമഗു മോക്ഷമുരാ
കോലാഹല സപ്തസ്വരഗൃഹമുല
ഗുരുതെ മോക്ഷമുരാ ഓമനസാ (സ്വ)

സ്വരരാഗസുധാ രസയുതഭക്തി—സ്വരത്തിന്റെയും രാഗത്തിന്റെയും അമൃതരസം നിറഞ്ഞ ഭക്തി, സ്വർഗ്ഗാപവർഗ്ഗമു (സ്വർഗ + അപവർഗ്ഗ) സ്വർഗ്ഗവും മോക്ഷവും, രാ—സംബോധനാശബ്ദം, ഓ മനസാ—അല്ലയോ മനസ്സേ! പരമാനന്ദമനേ—പരമാനന്ദമെന്നറിയപ്പെടുന്നതു്, കമലമു—താമര, പൈ—മേൽ, മീതെ, ബക—കൊറ്റി, ഭേകമു—തവള, ചെലഗി—സഞ്ചരിക്കുക, ലേദാ—അല്ലേ? മനസാ—മനസ്സേ! മൂലാധാരജ—മൂലാധാരത്തിൽ നിന്നുണ്ടാവുന്നതു, നാദമു—നാദം; എരുഗുടേ—അറിയുന്നതു്; മുദമഗു—സന്തോഷമുള്ള, മോക്ഷമു—മോക്ഷം, രാ—സംബോധന, കോലാഹല—കോലാഹലം, സപ്തസ്വര—സപ്തസ്വരങ്ങൾ, ഗൃഹമുല—വസതികളെ, ഗുരുതേ—അറിവാകുന്നതു, മോക്ഷമു—മോക്ഷം, രാ—മനസാ!

അല്ലയോ മനസ്സേ, സ്വരങ്ങളും രാഗങ്ങളുമാകുന്ന അമൃതരസം നിറഞ്ഞ ഭക്തിയാണ് സ്വർഗ്ഗവും മോക്ഷവും തരുന്നതു്. പരമാനന്ദമാകുന്ന താമരപ്പൂമീതെ പറന്നും ഇഴഞ്ഞും കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കൊറ്റിക്കും തവളയ്ക്കും എന്താ ലാഭം! താമരപ്പൂവിൽ തേനുണ്ണാനായി ആസ്വദിക്കുന്ന വണ്ടിന്റെ കഴിവ് അവയ്ക്കില്ലല്ലോ എന്നു സാരം.) മൂലാധാരത്തിൽ നിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന നാദത്തിന്റെ സ്വഭാവം അറിയുന്നതു തന്നെ ആനന്ദവും മോക്ഷവും ആണ്. സപ്തസ്വരങ്ങളുടെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനങ്ങളറിയുന്നതും അതുപോലെ മോക്ഷപ്രദമത്രെ.

തന്ത്രശാസ്ത്രത്തിലും യോഗശാസ്ത്രത്തിലും ദേഹത്തിൽ പ്രാണന്റെ ഇരിപ്പിടങ്ങളായിട്ടു ആറു ചക്രങ്ങളെ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് മൂലാധാരം.

നാലു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണിവിടെ ചേർത്തതു്. വർദ്ധിപ്പിച്ചതും പല വിധത്തിലുള്ളവയുമായ ശബ്ദങ്ങൾ ചേർന്നതാണ് കോലാഹലം. അതു സപ്തസ്വരത്തിനോടു യോജിപ്പിക്കുന്നതു എങ്ങനെയെന്നു വ്യക്തമായിട്ടില്ല

ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ നാദബ്രഹ്മോപാസനയെ യോഗമാർഗവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടിന്റെയും ലക്ഷ്യം ബ്രഹ്മാനന്ദലബ്ധിയാണ്. സംഗീത സാഹിത്യങ്ങളുടെ ശ്രവണം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം തന്നെ ബ്രഹ്മാനന്ദമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. രസാസ്വാദനം ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിന്റെ സഹോദരമത്രെ. ശോഭില്ലു സപ്തസ്വര എന്ന ജഗന്മോഹിനി കീർത്തനത്തിലും സ്വാമികൾ ഈ തത്വം വ്യഞ്ജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രകൃതത്തിൽ സ്വരാർണ്ണവത്തിൽ നിന്നുദ്ധരിച്ച ഈ പ്രമാണവും ശ്രദ്ധേയമാണ്:

ആത്മമധ്യഗത പ്രാണ
പ്രാണമധ്യേ ഗതോ ധ്വനി:
ധ്വനിമധ്യേ ഗതോ നാദ:
നാദമധ്യേ സദാശിവ:

നാദോപാസനയുടെ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാണെന്നറിയാതെ നേരമ്പോക്കിനും ഉപജീവനത്തിനും മാത്രം സംഗീതം അഭ്യസിച്ചുവരുന്നവരെയാണ് സ്വാമികൾ ഈ കീർത്തനത്തിന്റെ അനുപല്ലവിയിൽ ബകഭേകങ്ങളായി ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നാലു ചരണങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതാണു ഇവിടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്.

177

ജനരഞ്ജനി—ദേശാദി

പ. സ്മരണേ സുഖമു രാമനാമ
നരുഡൈ പുട്ടിനന്ദുകു നാമ (സ്മ)

അ. വരരാജ യോഗ നിഷ്ഠലൗ
വാരികാനന്ദ മട്ടേ (സ്മ)

ച. രാമനാമശ്രവണ മുവല്ല
നാമരൂപമുലു ഹൃദയമുനിണ്ഡി
പ്രേമപുട്ട സേയഗ ലേദാ? നിഷ്
കാമ ത്യാഗരാജു സേയു നാമ (സ്മ)

സ്മരണേ(സ്മരണേ+ഉ) സ്മരണം, ഉച്ചാരണം മാത്രം. സുഖമു—സുഖം, രാമനാമ—രാമനാമം. നരമൈ—പുട്ടി—മനുഷ്യനായി ജനിക്കുക, നരു—കംകണണം, നാമ (സ്മരണേ—വ—ശ്രേഷ്ഠമായ രാജയോഗ നിഷ്ഠുലു—രാജയോഗത്തിൽ നിഷ്ഠയുള്ളവർ, വാരികാനന്ദമട്ടേ (വാരികി+ആനന്ദമു+അട്ടേ) വാരികി—അവർക്ക്, ആനന്ദ അട്ടേ—ലഭിക്കുന്ന. രാമനാമശ്രവണമു—രാമനാമം കേൾക്കുന്നത്, വല്ല—കാരണമായി, നാമരൂപമു—നാമവും രൂപവും മാത്രം, ഹൃദയമുനിണ്ഡി—ഹൃദയം നിറയെ, പ്രേമപുട്ട—പ്രേമം ജനിക്ക, സേയഗ—കാരണമാവുക, ലേദാ—കഴിയില്ലേ. നിഷ്കാമത്യാഗരാജു—നിഷ്കാമനായ ത്യാഗരാജൻ, സേയു—ചെയ്യുക, നാമ—നാമം.

മനുഷ്യനായിജനിച്ചവരെ ശ്രീരാമനാമോച്ചാരണം മാത്രമാണ സുഖമന്ന ചെയ്യുന്നത്, വിശിഷ്ടമായ യോഗാഭ്യാസം ചെയ്യുന്നവർക്കുകൂടി അതു ആനന്ദത്തെ നൽകുന്നു. ഫലേച്ഛ കൂടാതെ ത്യാഗരാജൻ ചെയ്യുന്ന നാമസങ്കീർത്തനം കേൾക്കുക കാരണം ജനഹൃദയത്തിൽ (ശ്രീരാമന്റെ) നാമരൂപങ്ങൾ പതിയുകയും ഗോപാനേറ്റ ഭക്തി ജനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നില്ലേ?

നരമൈ പുട്ടി നരുക എന്ന പ്രയോഗം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ലോകത്തിൽ പലതും ജനിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ (ചതുഷ്പാദ) നാൽക്കാലികളെപ്പോലെ ആകുന്നില്ലെന്നും വാക്ക് ഉപയോഗി ഗോപനാമ സങ്കീർത്തനത്തിനും അപാര സുഖ പ്രാപ്തിക്കുമാണെന്നും ഇതിൽ ധ്വനിയുണ്ട്.

സ്മരണം മനസ്സുകൊണ്ടാണ്. എന്നാൽ കീർത്തനത്തിലെ ആശയം നാമസങ്കീർത്തനമാണ്. 'എവരനി' മുതലായ കീർത്തനങ്ങളിൽ രാമനാമത്തിന്റെ മഹിമ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

178

യദുകുലകാംബോജി—ഝമ്പ

പ. ഹെച്ചരികഗാ രാരാ ഹേ രാമചന്ദ്ര!
ഹെച്ചരികഗാ രാരാ ഹേ സുഗുണസാന്ദ്ര! (ഹെ)

അ. പച്ചവിലുത്തുനിഗന്ന പാലിതസുരേന്ദ്ര! (ഹെ)

ച. നിനു ജൂഡവച്ചു ഭഗിനി കരംബുചിലുക
മനസുരഞ്ജില്ല നീ മഹിമലനു ബലുക
മിനുവാസുലെല്ല വിരുലനു ചാലജിലുക
ഘനത്യാഗരാജു കനുഗൊന മുച്ചട്ലുക (ഹെ)

ഹെച്ചരികഗാ-ജാഗ്രതയോടുകൂടി (സൂക്ഷിച്ച് ജാഗ്രതയായി); രാര-വരണം; ഹേ! രാമചന്ദ്ര! സുഗുണസാന്ദ്ര-സദ്ഗുണസമ്പന്നനേ! പച്ചവില്തുനി-കാമദേവന്റെ, ജനക-ജനകൻ; പാലിതസുരേന്ദ്ര-ഇന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവൻ (സംബോധനകൾ); നിനു-നിന്നെ; ജൂഡവച്ചു-കാണുവാൻ വരുന്ന; ഭോഗി കങ്കണ്ബു-മസാരദിയുടെ കണ്ണുകൾ; ചിലുക-കിളി; മനസുനകു-സന്തോഷത്തോടെ; നീ മഹിമലനു-നിന്റെ മഹിമകളെ; പലുക-പറയുക; വിനുചുന്നവല്ല ദേവതകളെല്ലാം; പാരിജാത-പുഷ്പങ്ങളെ; ചാല-വളരെ; കുരിയക-വർഷിച്ച്; ഘന-മഹാനായ, വലിയ; ത്യാഗരാജു-ത്യാഗരാജൻ; കനുഗൊന-കാണുവാൻ; ശൃംഗരിഞ്ചി-അഴകായ, അഴക ചിതറിയിട്ട്.

അല്ലയോ രാമചന്ദ്ര! സദ്ഗുണസമ്പന്നനായവനേ! സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നെള്ളിയാലും. കാമജനക! ഇന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചവനേ! നിന്നെ കാണുവാനായി വരുന്ന ദേവന്മാർ (പാട്ടുകാരുടെ കണ്ണുകളെ കിളി) സന്തോഷത്തോടെ നിന്റെ മഹിമകളെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടും ദേവന്മാർ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അഴകിയ കാഴ്ച ഈ ത്യാഗരാജൻ സന്തോഷത്തോടെ കാണുവാനായി (എഴുന്നെള്ളിയാലും.)

ഉത്സവസമ്പ്രദായ കീർത്തനങ്ങളിൽ ഒന്നാണിതു്. ഭഗവാന്റെ ദിവ്യമംഗള വിഗ്രഹം ശീവേലിക്ക് എഴുന്നള്ളിക്കുമ്പോൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വരണം എന്നാണു ആശയം. എഴുന്നെള്ളിക്കുന്ന പുരോഹിതനുള്ള നിർദ്ദേശം സ്വാമികൾ ഭഗവാനെത്തന്നെ ബോധിപ്പിക്കുകയാണു്.

മൂന്നു ചരണങ്ങളിൽ ഒടുവിലത്തേതാണു ചേർത്തതു്. ഘന എന്ന വിശേഷണം ഉപയോഗിച്ചതു പ്രാസത്തിനു മാത്രം വേണ്ടിയായിരിക്കും. സ്വാമികൾ ആത്മസ്തുതി ചെയ്യുകയില്ല.

179

മുഖാരി—ആദി

പ. ക്ഷീണമൈ തിരുഗ ജന്മിഞ്ചു
സിദ്ധിമാനരാ ഓ മനസാ (ക്ഷീ)

അ. ഗീർവ്വാണ നാടകാലങ്കാരവേദ
പുരാണയജ്ഞ ജപതപാദുല ഫലമുലു (ക്ഷീ)

ച. ഏരി ജേസിന ജഗന്നാഥുഡു ശിരമുന
ഹൃദയമുന വഹിഞ്ചി
പദിലമൈന സത്പഥമുനൊസംഗെ
ബാട ത്യാഗരാജവിനുതുനി ഭജനരാ (ക്ഷീ)

ക്ഷീണമൈ-ക്ഷയിക്കുന്നതു്, നശിക്കുന്നതു്; തിരുഗ-വീണ്ടും; ജന്മിഞ്ചു-ജനിപ്പിക്കുന്നതായ; സിദ്ധി-സിദ്ധി; മാനരാ-ഉപേക്ഷിച്ചാലും, ഓ മനസാ-അല്ലയോ മനസ്സേ; ഗീർവ്വാണ-സംസ്കൃതഭാഷ; നാടകാലങ്കാര-നാടകാലങ്കാരങ്ങളും; വേദപുരാണ-വേദപുരാണങ്ങളും; യജ്ഞജപതപാദുല-യാഗം, ജപം, തപസ്സ് മുതലായ; ഫലമുലു-ഫലങ്ങളും; ഏരി-ഏതെല്ലാം; ജേസിന-ചെയ്ത. ജഗന്നാഥുഡു-ജഗന്നാഥൻ; ശിരമുന-തലയിൽ; ഹൃദയമുന-ഹൃദയത്തിൽ; വഹിഞ്ചി-വഹിച്ചുകൊണ്ട്; പദിലമൈന-രക്ഷയുള്ള; സത്പഥമുന-സത്പഥത്തെ; ഒസംഗെ-തരുന്നു; ബാട-വഴി; ത്യാഗരാജവിനുതുനി-ത്യാഗരാജനാൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ടവന്റെ; ഭജന-ഭജന; രാ സംബോധന.

പല്ലവിയും അനുപല്ലവിയും ചേർത്ത് അന്വയിക്കണം.

അല്ലയോ മനസ്സേ, ദേവഭാഷയായ സംസ്കൃതത്തിൽ ഉള്ള നാടകാലങ്കാരങ്ങളും പഠിച്ചാലും വേദപുരാണങ്ങളും പാരായണം ചെയ്താലും യാഗം, ജപം, തപസ്സ് എന്നിവ ചെയ്താലും കിട്ടുന്ന ഫലങ്ങൾ സദാനവും വീണ്ടും ജനിക്കുവാൻ കാരണമാകയാൽ ആ സാധ്യങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചാലും (നാം) എന്തു ചെയ്താലും ഭഗവദ്ഭക്തന്മാർ അതിനെ തലയിലും മനസ്സിലും വെച്ചുകൊണ്ട് അവന് ഉത്കൃഷ്ടവും ശാശ്വതവുമായ പദവി നൽകുന്നു. ഉത്തമമാർഗ്ഗം ത്യാഗരാജൻ വന്ദിക്കുന്നവന്റെ (ശ്രീരാമ) ഭജനമാണ്.

സദാനവും വീണ്ടും വീണ്ടും ജനിക്കുവാൻ കാരണമായുള്ളതായ സിദ്ധികളെ (അണിമാദി) ത്യജിച്ചാലും എന്ന പല്ലവിക്ക് അർത്ഥം പറയാം.

ഒരുവൻ എത്ര വലിയ പണ്ഡിതനായാലും, ജപതപാദികളെക്കൊണ്ട് അഷ്ടസിദ്ധികൾ നേടിയാലും അവൻ ജനനമരണക്ലേശത്തിൽ നിന്നു മുക്തനാകുന്നില്ല. "ക്ഷീണേപുണ്യേമർത്ത്യലോകം വിശന്തി" എന്നാണല്ലോ ഗീതാവചനം. ഭഗവത് കാരുണ്യം തന്നെ വേണം.

തന്റെ സമാധിയുടെ അൽപദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പു രചിച്ച ഈ കീർത്തനത്തിൽ സ്വാമികൾ മനുഷ്യർക്ക് തന്റെ അന്ത്യസന്ദേശം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. ശാശ്വതമായ ആനന്ദലബ്ധിക്ക് മാർഗ്ഗം ഒന്നു മാത്രം; ശ്രീരാമഭജനം. അതു സംസാരദുഃഖത്തിൽനിന്നു മുക്തനാക്കുന്നു.

180

ദേവഗാന്ധാരി–ആദി

പ. ക്ഷീരസാഗരശയന! നന്നു
ചിന്തല ബെട്ടവലെനാ? രാമ (ക്ഷീ)

അ. വാരണരാജുനു ബ്രോവ വേഗമേ
വച്ചിനദി വിന്നാനുരാ രാമ! (ക്ഷീ)

ച. നാരീമണികി ജീരലിച്ചിനദി
നാഡേ നേ വിന്നാനുരാ
ധീരുഡൌ രാമദാസുനി ബന്ധമു
ദീർച്ചിനദി വിന്നാനുരാ
നീരജാക്ഷികൈ നീരധി ദാടിന
നീ കീർത്തിനി വിന്നാനുരാ
താരകനാമ! ത്യാഗരാജനുത!
മാരതോ നേ ദൂരകാരാ രാമ! (ക്ഷീ)

ക്ഷീരസാഗരശയന—പാൽക്കടലിൽ പള്ളികൊള്ളുന്നവനേ! നന്നു—എന്നെ; ചിന്തലു—ചിന്തകൾ, ആധികൾ; ബെട്ടവലെനാ—പെടുത്തേണമോ? രാമ! വാരണരാജുനു—ഗജേന്ദ്രനെ; ബ്രോവ—രക്ഷിക്കുവാനായി, വേഗമേ—വേഗത്തിൽ; വച്ചിനദി—എത്തിയതു; വിന്നാനുരാ—കേട്ടിട്ടുണ്ട്; രാമ! നാരീമണികി—സ്ത്രീരത്നത്തിന് (പാഞ്ചാലിക്ക്); ജീരലിച്ചിനദി (ചീരലു + ഇച്ചിനദി) വസ്ത്ര

ഭരം കൊടുത്തതു; നാഡേ—മുമ്പുതന്നെ ഞാൻ: വിന്നാരമാ. ധീരുഡൗ-ധീരനായ; രാമദാസുനി—രാമദാസന്റെ; ബന്ധമു—ബന്ധനം; തീർച്ചിനദി—തീർച്ചപ്പെടുത്തു്; വിന്നാരമാ; നീരജ ക്ഷീരകൈ-താമരയുടെ അഴകിനെക്കൂടിയ കണ്ണുകളുള്ള സീതാദേവിക്കുവേണ്ടി; നിധി-സമുദ്രത്തെ; ദാടിന-കടന്ന; നീ—നിന്റെ കീർത്തിനി-കീർത്തിയെ; വിന്നാരമാ; താരകനാമ—സംസാരത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുന്ന നാമമുള്ളവൻ; ത്യാഗരാജനുത! മായമോ—മായയോടെ; എല്ലകോ—എല്ലാറ്റെയുമല്ലേ.

അല്ലയോ ക്ഷീരസാഗരശയന! താങ്കൾ എന്നെ ഇങ്ങനെ ആധിയിൽ പെടുത്തുന്നതെന്തോ? ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിക്കുവാനായി നീ ബദ്ധപ്പെട്ടു വന്നതു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ദ്രൗപദിക്ക (കൗരവസഭയിൽ വെച്ചു ദുശ്ശാസനൻ വസ്ത്രാക്ഷേപം ചെയ്ത സമയത്തിൽ) വസ്ത്രം കൊടുത്തു (മാനം രക്ഷിച്ചതു) ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ധീരനായ (ഭക്തനായ) രാമദാസനെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചതും ഞാൻ കേട്ടു. സീതാദേവിക്കു വേണ്ടി നീ കടൽ കടന്നതും ഞാൻ കേട്ടു. അല്ലയോ താരകനാമ! മായയോടെ എന്നെ ഏറ്റുകൊണ്ടാലും.

ധീരുഡൗ എന്നതിനു സമർത്ഥചിത്തനായവൻ എന്ന അർത്ഥമാണു ഇവിടെ.

കരുണാനിധികരവും ആലോചനാമൃതവുമായ ഈ കീർത്തനത്തിൽ കൃതയുഗത്തിലും ത്രേതായുഗത്തിലും, ദ്വാപരയുഗത്തിലും, ഈ കലികാലത്തും ഭഗവാൻ ഭക്തന്മാരെ എങ്ങനെ "രക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്" എന്ന് പടിപടിയായാണ്: ഗജേന്ദ്രന്റെ അത്യാസന്നമായ മരണഭയം; വിശ്വാസവഞ്ചകനായ ദുശ്ശാസനന്റെ ദീനതയിലും കൊണ്ടുള്ള സീതയുടെ പാതിവ്രത്യസംരക്ഷണത്തിൽ മനോദുഃഖം വരുത്തുന്ന പാതിവ്രത്യഭംഗഭയം ചിന്ത; തന്റെ ആരാധനാമൂർത്തിക്ക് ക്ഷേത്രം പണിചെയ്തതിനു തടവാണല്ലോ കാട്ടിയതു് എന്ന രാമദാസന്റെ ചിന്ത. ഇങ്ങനെയുള്ള ആപത്തുകളെല്ലാം പോക്കിയ ഭഗവാൻ ത്യാഗരാജന്റെ ആധി എന്നായിത്തീരുമെന്നാം ചിന്തിച്ചുപോകും. ദേവദേവനായ! ഇതുകൊണ്ടാണു സ്വാമികൾ താരകനാമ! എന്നു സംബോധന ചെയ്യുന്നതു്.

ത്യാഗരാജസുധ ഒന്നാം ഭാഗം

സമാപ്തം.

രാമദാസ്

നല്ഗൊണ്ടയിൽ ലിംഗണ്ണനെന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രനായ ഗോപണ്ണൻ കബീർദാസന്റെ ശിഷ്യനും രാമഭക്തനുമായി. അദ്ദേഹത്തിനു രാമദാസ് എന്ന പേർ കൊടുത്തതു സ്വഗുരു തന്നെ ആയിരുന്നു. ആ ദേശത്തെ നാടുവാഴി അബുൽഹസ്സൻ ടാനിഷാ എന്നൊരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രാമദാസനെ ഭദ്രാചലത്തിൽ താസിൽദാരായി നിയമിച്ചു. അവിടെയുള്ള പുരാതനമായ ശ്രീരാമക്ഷേത്രം ജീർണ്ണാവസ്ഥയിലായിക്കണ്ടു രാമദാസ് അതു സർക്കാർ പണമെടുത്തു പുതുക്കിപ്പണിചെയ്തു. അതിനു പണാപഹരണകുററം ചുമത്തി ടാനിഷാ അദ്ദേഹത്തെ തടവിലിട്ടു. പിന്നീട് രാമദാസ് നിർദ്ദോഷിയാണെന്നു ടാനിഷാക്കു ബോദ്ധ്യമായപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ ഭക്തനെ തടവിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുകയുംചെയ്തു. മാത്രമല്ല, നാടുവാഴി അദ്ദേഹത്തിനു പെൻഷൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു. രാമലക്ഷ്മണന്മാർ തന്നെ ബ്രാഹ്മണവേഷത്തിൽചെന്നു ഖജാനായിൽനിന്നു രാമദാസ് എടുത്ത പണം ടാനിഷാക്കു മടക്കിക്കൊടുത്തുവത്രെ. ടാനിഷാക്കു് സ്വപ്നമുണ്ടായി എന്നും പറയുന്നുണ്ട്.

രാമദാസ് ഭദ്രാചലം ശ്രീരാമനെപ്പററി വളരെ ഭക്തിഗാനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുറിപ്പ്

തെലുങ്കുഭാഷയിലെ സന്ധിനിയമപ്രകാരം ‘ക’ ‘ഗ’ ആയും ‘ച’ ‘ജ’ ആയും, ‘ത’ ‘ദ’ ആയും, ‘പ’ ‘ബ’ ആയും മാറുന്നതാണ്. ചിലപ്പോൾ രണ്ടു പദങ്ങൾക്കിടയിൽ വേറൊരക്ഷരംവരും ഉ:ശാന്തമാനസരു + ഇവുലൂ എന്നതു ശാന്തമാനസനിവുലൂ എന്നാകും; മേലു കോ + അയ്യ എന്നതു മേലുകോവയ്യ എന്നാകും.

പല കീർത്തനങ്ങളിലും കനുഗൊന്ന രാ എന്നുള്ള മധ്യമപുരുഷൻ ഏകവചനസംബോധനയാണ് ‘എടാ’ എന്നർത്ഥം. ഭാഗവതർക്കു ഭഗവാനോടുള്ള സാമീപ്യമാണ് ഇതിൽ വ്യഞ്ജിക്കുന്നതു്. ഇതിനു വരു എന്നും അർത്ഥമുണ്ട് ‘രാരാ മായിന്റിദാക’ ‘പൃഥാഗ്രഹമ’

വാലാജപേട്ട വെങ്കടരമണഭാഗവതർ രചിച്ച

മംഗളാഷ്ടകം

ശ്രീമത് കാകർളവംശാബ്ധി ചന്ദ്രായാമല തേജസേ
പുണ്യായ പുണ്യശീലായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

രാമബ്രഹ്മസുപുത്രായ രാമനാമസുഖാത്മനേ
രാമചന്ദ്രസ്വരൂപായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

നാരദാചാര്യ കരുണാപാത്രായാത്ഭുത കീർത്തയേ
ധീരായ നിർവ്വൃതികാരായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

ശ്രീകരുണ്യ സമുദ്രായ ലോകാനുഗ്രഹകാരിണേ
സാകേതാധിപ ഭക്തായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

യോഗിപുംഗവമിത്രായ യോഗാനന്ദസ്വരൂപിണേ
രാഗ ലോഭ വിമുക്തായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

ഗാനശാസ്ത്രപ്രവീണായ കലികന്മഷനാശിനേ
ശരണാഗതപോഷായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം

കാവേരീതീരവാസായ കരുണാമൃതവർഷിണേ
അവനീസുരരാജായ ത്യാഗരാജായ മംഗളം.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി